

U (Seg. 6 .kvAönSdU iH6)

PÖYTÄKIRJA

**Suomen Sosialidemokraattinen Nuorisoliitto — Fin-
lands Socialdemokratiska Ungdomsförbund r.y:n XII
varsinaisesta edustajakokouksesta, joka pidettiin
Helsingissä toukokuun 19—21 päivinä 1956**

LIITTEENÄ

Kokoukselle esitetyt alustukset ja toiminta-
kertomukset

TYÖVÄENLIIKKEEN KIRJASTO

KIRJASTO

-1290644025*

*Suomen Sosialidemokraattinen Nuorisoliitto — Finlands
Socialdemokratiska Ungdomsförbund r.y:n' kustantamana.*

Kannan Työn Kirjapaino
Lappeenranta — IJS7

V?33)*>*:UW3AVÖYT
OTdAfcftt?!

SUOMEN SOSIALIDEMOKRAATTINEN NUORI-
SOLIITTO — FINLANDS SOCIALDEMOK-
RATISKA UNGDOMSFÖRBUND r.y:n

XII varsinaisen edustajakokouksen pöytäkirja.

Kokouksen avajaistilaisuus.

Kokous aloitettiin lauantaina toukokuun 19 päivänä kello 11.00 avajaistilaisuudella, joka pidettiin Helsingin työväenyhdistyksen talon juhlasalissa. Tilaisuudessa olivat läsnä kokousedustajat, koti- ja ulkomaiset kutsuvieraat ja lisäksi runsaasti nuorisoliittolaisia sekä puolueväkeä.

Juhla- ja kokoussali oli koristettu Suomen, Norjan, Ruotsin, Tanskan, liiton, Nuorten Kotkain ja puolueen lipuilla, kukkasin ja liiton merkillä. Parvekkeen reunaan oli kiinnitetty tunnuslause "Perinteet velvoittavat — eteenpäin — sosialismiin." Varsinaiset juhlallisuudet aloitti Helsingin Työväen Orkesterin esitykset.

Liiton puheenjohtaja *Antti Hietanen* piti tämän jälkeen kokouksen avauspuheen, jossa mainitsi seuraavaa:.

Kunnioitetut kutsuvieraat, kokousedustajat, liittoverit!
Liittomme XII varsinainen edustajakokous on alkamassa. Olemme taas taitaneet kolmivuotisen taipaleen ja kokoontuneet maamme eri kulmilta tähän liikkeemme tärkeimpään tilaisuuteen.

Tämä kokouksemme osuu merkittävään ajankohtaan. Mehän vietämme koko tätä vuotta joulukuussa 1906 perustetun liittomme juhlavuotena, ja vaikka varsinaiset 50-vuotisjuhlallisuudet pidetäänkin vasta joulukuussa, niin an-

taahan tämä 50-vuotisuus tunnusta, väriä ja sävyä koko vuodenkin ajaksi ja niinmuodoin tälle kokouksellemekin. Tässä mielessä lienee paikallaan muutamain ajatukjain kosketella aikaa tästä taaksepäin.

Liittomme historiallista kehitystä silmäillessä toteaa helposti, että jokainen yleisesti kansaamme koskettanut murros, voimakkaasti vaikuttanut tapahtuma tai muu vastaava on kunkin ajankohdan työläisnuorison keskuudessa, eletty voimakkaasti, niin voimakkaasti, että aina kun jotkin järjestyttävää on tapahtunut, tapahtuma heijastuu myös! työläisnuorison riveihin.

Vuotta ennen liiton perustamista käytiin lävitse suurlakon herättävät päivät. Muitakin syitä, jo vaihemmin heränneitä liiton perustamiseen tietysti oli, mutta snurlakon aikaansaama herääminen ne siivitti teoksi. Oma liitto perustettiin.

Kansalaissotaa seurannut kausi oli koko kansamme keskuudessa painostava. Etsittiin kokonaisuutta rakentavaa ulospääsytietä häikäilemättömän terrorin ja mielivallan sävyttämästä kaudesta. Työväenliike repesi **Moskovassa** perustetun Suomen Kommunistisen Puolueen toiminnan kautta. Ja kun liittomme edustajakokous vuonia 1919 kokoontui, saatettiin pian todeta, että aloitettu souutustyö oli kantanut hedelmänsä. Liiton siihenastinen suuntaus muutettiin. Maamme sosialidemokraattinen nuoriso oi vailla omaa liittoa. Se mitä oli ollut, oli muuttanut muotoaan. Ajan silloiset virtaukset koki työläisnuoriso **vakavana** tappiona.

Oma uusi liitto perustettiin kaksi vuotta myöhemmin. Vajaa viikko sitten siitä tuli kuluneeksi 35 vuotta. Tämä edustajakokouksemme saa tämän tapahtuman 35-vuotisen muiston viettämisen merkeissä ikäänkuin tuplaji hlinnan leiman.

Lapualaisvuodetkin koki työläisnuorisomme tavasti. Ponnekkaasti näitä fasistisia pyrkimyksiä vastustaen ja joutuen tietysti silloisten mielivallan harjoittajien tihutöit-

ten kohteeksi. Kerrotaan jostain Vallilan pommitapauksesta ja monesta muusta. Murrosyritys, joka silloin jäyti kansaamme, osui työläisnuorisoonkin ja se nousi sitä vastaan.

Alkoi toinen maailmansota. Aseet käsissään puolustivat maamme työläispojat — tuntemattomat sotilaat — kansamme itsenäisyyttä ja sen kansanvaltaista yhteiskuntajärjestelmää. Silloiset tapahtumat ja asenne niihin loivat koko työväenliikkeeseemme uuden piirteen. Melkeinpä lapualaisittain hurmaantunut sotamies Salo tamperelaisen vasemmostoradikaalin, vurnaavan ja herroja haukkuvan Lahtisen rinnalla, molemmat yhdessä ase kädessä Suomen puolesta, veriseen loppuun asti. Sodittiin ja muututtiin. Enemmän tai vähemmän oppositiossa olevista vastuuseen pyrkiviksi ja sitä ylväänä kantaviksi. Laajemmaltikin kuin eduskunta- ja hallitusportaissa. Tottakai työläisnuoriso tässäkin eli mukana. Muuttui ja eli mukana, joka solullaan.

Kun sota sitten päättyi, elettiin kummallista aikaa. Pinnalle pyrki ja pääsikin aineksia, jotka puolentoista vuosikymmen ajafi olivat olleet syrjässä. Työväenliike repesi julkisestikin, työläisnuorison oma toiminta sen mukana. Sisukas ja pieni Suomi oli jäänyt toiseksi. Sotakorvauksia maksettiin nyt muutenkin kuin rahassa. Sosialidemokraattinen työläisnuoriso etsi omankin järjestönsä piirissä tietään. Historian perspektiivi on liian lyhyt näistä ajoista johtopäätöksiä tehtäessä. Sen ainakin voi todeta, että koskivat silloiset tapahtumat toki työläisnuorisoakin. Nuoren mielen lujutta ja ryhtiä kysyttiin silloinkin. Osin oman järjestönsä piirissä, osin 30-luvun nuorisoliittolaisina puolueen, ammattiyhdistysliikkeen, osuuskauppaliikkeen ja urheiluliikkeen lujasti ottelevina osina.

Tällaista on nuorisoliittolaisuus siis ollut kautta aikojen. Eläytymistä omaan aikaansa. Eläytymistä niin, että kukin merkittävä jakso on koettu perusteellisesti, ajan, kansan ja ennen muuta työväenliikkeen vaiheisiin ja kohtaloihin syvästi uppoutuen.

6

Tämä, on mielestäni se suuri linja, joka liittomme toiminnan historiallisessa tarkastelussa näkyy. Samalla (ie on se suuri oppi, joka meidän nykypolven nuorisoliittolaisien tulisi pystyä omaksumaan.

Me vietämme tätä juhlavuotta huomattavissa puitteissa. Toiminnan kohteita on kukkuramitoin. Yksiin vaaleihin on jo osallistuttu ja toiset ovat syksyllä edessämme. Maakunnalliset 50-vuotisjuhlat pidettiin maaliskuussa. Nyt aloitamme parlamenttimme. Kesällä eletään mukana kansainvälisessä telttakaupungissa Tampereen Kissaniffltyllä ja joulukuussa kokoonnutaan liiton varsinaiseen 50-vuotisjuhlaan samoin Tampereelle. Tällä kenties ylenpalttiselta-kin juhlinnalta tuntuvalle menolle me haluamme psioittaa, missä arvossa me liittoamme todella pidämme ja ^iten me aikaisempien nuorisoliittolaispolvien työtä kiitollisinla muis-telelme.

Myös poliittisesti on tämän edustajakokouksen ajan-kohta merkittävä. Niinkuin toimintakertomukselta jii. omista havainnoistanne saatatte päätellä, on kuluneen kolmivuotiskauden aikana tapahtunut paljon. Poliittinen asemamme sekä uiko- että sisäpolitiikassa on nyt monin osin, täysin toinen kuin kolme vuotta sitten. Kansainvälinen kommunismi on nyt kuin jatkuvasti väriään muuttava kameleontti. Eiliset jumalat syöstyään jo viimeistään huomenna lokaan. Ymmärtää hyvin, että sen aatteen pyhätön ulkopuolella olevien uskovien täytyy vähin erin tuntea itsensä iJDottorin kaltaiseksi. Tällä kommunistien nykyisellä joskus jopa naiivit piirteet saavalla toiminnalla on omat lumoamaan pystyvät puolensa. Todellisen olemuksen ja tarkoituksen havaitseminen on vaikeampaa ja taistelu sitä vastasin muodostuu siten monimutkaisemmaksi. Meidän tehtävl nämme on tässäkin asiassa pystyä työläisnuorisoon keskuudessa asiain oikea laita ja tila osoittamaan. Ehkäpä tässä cokouk- sessa käytävät keskustelut tuovat siinä suhteessa, esiin sellaista, jolla siinä mielessä on arvoa.

Toisaallekin on tilanne sitten viime edustajakokouksen muuttunut. Sen sai aikaan maaliskuinen yleislakko. Olkoonpa se joiltakin osin miten kiistelty tahansa, niin eräässä suhteessa se joka tapauksessa teki hyvää jälkeä. Lakon aikana ja varsinkin sen jälkeen kyetään monin verroin selvemmin tajuamaan, mihin karsinaan sosialidemokraattisen politiikan tulee kuulua. Ilmeisesti me yleislakon tuloksena saamme olla kiitollisia siitä, että se rönsyily, jota hälvenneiden luokkarajojen yli on tapahtunut, nyt on vähemmässä ja työväenliikkeemme yleinen asenne palaamassa tässä suhteessa kirkastetuimpiin uomiin. Nämäkin asiat tulevat tässä kokouksessamme puntaroitaviksi. Opiksi ja toivottavasti ojennukseksikin.

Kun silmäilee kokouksemme esityslistaa ja palauttaa mieleen sen, jota hetki sitten koskettelin liiton historiallista puolta kolutessani, niin toteaa, että nykyisenkin polven nuorisoliittolaiset olemme uskollisia liittomme historian suuralle linjalle. Mekin pyrimme pureutumaan aikaamme ja ennen muuta silloin yhteiskuntamme ajankohtaisiin tapahtumiin. Ja mikäs pojan polvessa tai parissa olisi pahentanut, miksi me emme onnistuisi siinä kuin aikaisemmatkin nuorisoliittolaiset. Ponnistelutta me emme tietysti mitään saa aikaan, mutta olemmehan me siihen valmiit.

Jotenkin tämääntapaisiin ajatuksiin toivon pystyttävän tänä juhlavuotenaamme ja tässä edustajakokouksessamme asettumaan. Niin osoitetaan kiitollisuutta oikealla tavalla ja vain niin menetellen ollaan oikeata nuorisoliittolaisainesta.

Nyt päättyvän liittokokouksen aikana on tuonen viikatemies tiheään vierailut maamme sosialidemokraattisen työväenliikkeen riveissä. Moni työväenliikkeemme veteraani on siirtynyt pois keskuudestamme. Heistä mainittakoon Iida Aalle-Teljo, Fiina Pietikäinen, J. E. Lillnix, Väinö Kivisalo ja Otto Marttila.

Sodanjälkeisessä poliittisessä elämässä keskeisillä paikoilla toimineista on heistäkin moni joutunut jättämään ponnistelunsa kesken. Kaikkihan me tunsimme Unto Varjosen,

Yrjö Kilpeläisen eli Jahvetin, Aleksi Aaltosen *ft.* Penna Tervon. Jokainen heistä on jättänyt työväenliikkeeseemme vaikeasti täytettävän aukon.

Nuorisoliittolaisina meitä erityisesti järkytti vuoden 1954 lopussa tieto siitä, että liittomme monivuotinen sihteeri ja Työläisnuorison pitkäaikainen toimittaja, liittomme kunniajäsen, Kalle Kukkonen, oli siirtynyt ajasta ikuisuuteen. Liittomme monivuotinen sihteeri Sulo Manninen I kirjoitti Kalle Kukkosen muistokirjoituksessa näin:

"Kalle Kukkosen suureksi" elämäntehtäväksi muodostui 1920—1930-luvuilla toimia yhtämittaisesti lähes kahden vuosikymmenen ajan nuorisoliikkeemme keskeisimpänä hahmona, liiton toimihenkilönä ja lehden toimittajana sekä samalla koko liikkeemme henkisenä johtajana. Hänet kutsuttiin liittomme sihteeriksi vaikeana ajankohtana vuoden 1922 lopulla. Poliittisen hajaannuksen jälkeen liitto oli vasta edellisenä vuotena uudelleen perustettu ja oli yhä miltei alkutekijöissään. Niissä oloissa sen rakentajilta ja ertkoisesti sen vastuunalaiselta toimitsijalta vaadittiin lannistumattomaa rohkeutta, tarmoa ja voimaa käydä tehtäviin! käsiksi. Kalle Kukkoselta ei noita ominaisuuksia puuttunut. IHän oli taistelija ja otti jokaisen tehtävänsä, pienimmänkii), vakavasti ja perusteellisesti."

Vielä viime edustajakokouksessamme oli kokouksen puheenjohtajan nuijan varressa kiinni Simo Hakala Kokkolasta. Nyt hän ei enää ole keskuudessamme. Simo Hakala oli ennen muuta kokkolalainen ja Vaasan piirin [nuorisoliittolainen, mutta hänen työnsä ulottui koko liittammekin käsittäväksi eri yhteyksissä. Menetimme hänessä hyvän, puuhakkaan nuorisoliittolaisen, jonka kiinnostus toimintaamme kohtaan oli pysyvä ja syvä.

Meitä oli pieni pohjoismainen ryhmä nuorisoliittolaisia Helsingin linja-autoasemalla helmikuussa 1954. Iltapäivälehdet olivat juuri ilmestyneet. Yli etusivun ulottuviin otsikoin kerrottiin: Tanskan pääministeri Hans Hedj.oft oli kesken pohjoismaisen neuvoston kokouksen kuollet Tuk-

holmassa. Me olimme kaikki syvästi järkyttyneitä. Kansainvälinen sosialidemokratia, pohjoismaisuus ja nuorisoliittolaisetkin olivat menettäneet hyvän ihmisen ja pystyvän valtiomiehen. Hans Hedtoftin nimi liittyy läheisesti nuorisoliikkeeseemme. Aikanaan oli hän Tanskan liiton puheenjohtaja ja Sosialistisen Nuorisointernationaalin kantavimpia voimia.

Kunnioittakaamme vainajien muistoa.

Kokoustamme kunnioittaa läsnäolollaan edustava joukko kutsuvieraita. Ennen muita kiintyy huomiomme liittomme kunniajäseniin. Pyydän saada esitellä heidät:

Martta Salmela-Järvinen
 Karl-August Fagerholm
 Arvi Hautamäki
 Vihtori Huhta
 Kusti Kaukovaara
 Pietari Salmenoja
 Otto Toivonen
 Vilho Viitanen

Tämä kukkatervehdys on tarkoitettu kiitollisuutemme osoitukseksi teille, hyvät kunniajäsenemme. Teissä me näemme kunkin kohdalla osan liittomme kunniakasta historiaa. Me lausumme teidät sydämellisesti tervetulleiksi keskuutemme.

Kära nordiska kamrater.

Ni kanske tillåter att jag tar mej friheten att med några välvalda ord och skildringar presentera er för kongressdeltagarna. Jag försäkrar att jag skall hålla mej till sanningen, så långt det nu kan vara möjligt.

Pohjoismaista yhteistyökomiteaa ja samalla norjalaista veljesjärjestöämme edustaa näissä molemmissa puheenjohtajana toimiva Reidar Hirsti. Kun hänen nimensä ensimmäisen kerran kuulee, niin suomalainen tuntee siinä jotakin kotoista. Ja niin asia onkin. Reidar on syntynyt Pohjois-

Norjasta ja kertomansa mukaan hänen esivanhimpainsa juuret juontavat Suomeen. Suomenkielen taito an sukupolvien myötä tietysti jonkin verran ruostunut! mutta hyvä pohja hänellä siinä kuitenkin on. Kun hä^iet noin vuosi sitten valittiin Norjan liiton puheenjohtajaksi, niin eräässä pohjoismaisessa poppoossa välähti. Suomalaisen solutuskyky on viettänyt riemujuhlaansa. Lausummj; Reidar Hirstin tervetulleeksi keskuuteemme.

Tanskan Sos.-dem. Nuorisoliittoa edustaa DSTJ:n i puheenjohtaja Børge Jensen. Häneen liittyy paljon sellaista, jota kai sopii pitää tyypillisenä tanskalaisena. Neljä vuotta sitten pidettiin Oslossa Norjan liiton liittokokous. Norjan liiton silloinen puheenjohtaja Frank Andersen jätti siinä kokouksessa paikkansa, emmekä me ulkomaiset J vieraat tietysti olleet osanneet siihen ajoissa varautua. Ndkkelana kaverina Børge keksi hyvän tempun. Hän käveli kokoussalin rampin eteen. Nosti siitä komean ruukkukukan kainaloonsa ja ojensi sen Frankille. Jotain samantyylistähän tanskalaisiin yleensä on totuttu liittämään. Kertomani tapaus osoittaa, että DSTJ on saanut hyvin jäsenistöään edustavan puheenjohtajan. Lausumme Børge Jensenin tervetulleeksi edustajakokoukseeimme.

Runsaat kaksi vuotta sitten pidettiin pohjoismainen kurssi Kiljavalla. Pari päivää ennen kurssin • päättymisllä lähti kurssilta kaksi ruotsalaista pyrkimään Turkuun. ; Toinen heistä oli SSTJ:n silloinen ja nykyinenkin puheenjohtaja Bertil Löfberg. Osoitimme heille, mihin suuntaan heidän tulisi koululta lähteä ja kumppanukset vakuuttivat kyllä osaavansa ilman opastustakin. Noin tunnin kuluttua he palasivat takaisin ja kertoivat, ettei siihen suuntaani mitään bussia kulkenut. Me hiukan kummastelimme, mutti. äkkäsimme sitten. He olivat ruotsalaiseen tapaan seisoskelleet tien vasemmalla puolella ja bussi oli mennyt m«nojaan. Muista seikoista päätellen tämä tapaus ei ole aivan tyypillistä kokouksemme ruotsalaisille vieraille, Bertil Löibergille

ja hänen vaimolleen eikä liioin SSU:n sihteerialle Sture Hollmanille. Lausumme heidät tervetulleiksi kokouksemme.

Kära utländska gäster.

Er närvaro här på vår kongress utgör beviset på det goda och nära samarbete som har varit, och allt framgent är rådande mellan våra nordiska förbund. Er verksamhet har på många sätt utgjort en förebild och sporre för oss.

Jag förstår också att det kan bli både tröttsamt och arbetsdrygt att följa med våra kongressförhandlingar, eftersom ingen av er — förutom Reidar Hirsti — kan förstå detta vårt ädla världsspråk, finskan. Men jag hoppas dock att ni skall trivas tillsammans med oss under dessa dagar. Härmed vill jag också till er framföra såväl förbundets som dess medlemmars tack för gott samarbete under den gångna kongressperioden, och hälsar er på det hjärtligaste välkomna.

Kokouksemme on huomattu myös muiden työväenliik-
keeseemme liittyvien keskusjärjestöjen taholla.

Suomen Sosialidemokraattista Puoluetta ja samalla sos.-
dem. Eduskuntaryhmää edustaa puoluesihteeri ja eduskun-
nan I varapuhemies Väinö Leskinen. Puoluetoimistosta on
edustajana lisäksi opintosihteeri Armas Salovirta.

Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliittoa sihteeri Keijo
Liinamaa.

Sos.-dem. Naisliittoa kansanedustaja Martta Salmela-
Järvinen.

Kulutusosuuskuntien Keskusliittoa päätoimittaja Martti
Larni.

Työväen Sivistysliittoa kouluneuvos Arvi Hautamäki.

Työväen Urheiluliittoa liiton III puheenjohtaja Pekka
Martin.

Nuorten Kotkain Keskusliittoa kansanedustaja Veikko
Helle

Väinö Voionmaan Opistoa opettaja Uuno Nokelainen.

Suomen Sos.-dem. Raittiusliittoa neuvoja Mauno Meri-
linna.

Työväen Matkailuliittoa liiton puheenjohtaja Pekka Railo.
 Työväen Näyttämöiden liittoa ohjaaja Pentti Lähde ja
 Suomen Työväen Musiikkiliittoa liiton puheenjohtaja Oiva
Hilden.

Kokouksemme puolesta lausun teidät, järjestöjen edustajat, tervetulleiksi kokoustamme seuraamaan. Perhi piiri on taas kokoontunut, tällä kerralla nuorisoliikkeemme merkeissä. Toivomme teidän viihtyvän keskuudessamme ja totta kai me toivomme, että me puolestamme pystymme kipuaamaan vähintään teidän suorittamanne työn rinnalle.]

T-lehdistökin on kokouksessamme edustettuna.

Kokouksemme on saapunut Pohjolan Työn **päätoimittaja** Taisto Honkanen. Suomen Sosialidemokraattia edustaa toimittaja Erkki Wiksten, Työn Voimaa päätoimittaja Olavi Hurri, Uusmaan Kunnallislehteä päätoimittaja Emil Saksala. Ja tietysti myös oma Vihurimme on täällä, koko poppoo, lehden vt. päätoimittajan Teppo Meriluodon johdolla. Mainittakoon tässä yhteydessä, että jääkäri Kalevi Sorsa ei ole täällä puolustusvoimain edustajana, vaan on hänejt syytä lukea tähän viimeksimainittuun ryhmään.

Lausun kokouksen puolesta nämä kolmannen valtiomahdin edustajat tervetulleiksi.

Kokouksessamme on luonnollisesti läsnä liittoneuvosto ja liittotoimikunta, liiton jaostojen jäseniä ja liiton ja kuorten Kotkain entisiä ja nykyisiä toimihenkilöitä. Ja sitten soke-rit pohjalla: osastojen ja piirijärjestöjen kokouksecustajat. Liittotoimikunnan puolesta lausun teidät tervetulle esi tärkeitä ratkaisujamme suorittamaan. Kaikkiahan me ä elähdyttää toive, että me tässäkin kokouksessamme py ityisimme tekemään rakentavia, mahdollisimman monet näkökohdat huomioon ottavia päätöksiä. Koettakaamme tehdä parhaamme kyetäksemme täyttämään tuonne parvekkeen reunaan kiinnitetyn tunnuksen asettamaa päämäärää. I

Edustajakokouksemme esityslista on pitkä ja monin osin vaikea purtavaksi. Nykyinen ajankohta tekee niini monet kysymykset vaikeasti hallittaviksi ja tietysti se jyo lei-

mansa myös meidän harjoittamaamme toimintaan. Joskus on tuntunut siltä kuin kaiken viime vuosina tapahtuneen 50-vuotisuuden juhlinnan kautta olisi työväenliikkeen eri tahoilla jouduttu jonkinlaisen 50-villityksen pauloihin, linjaa ja linjattomuutta tuntuu syntyvän kuin sienä sateella. Ollaan jonkinlaisessa kurimuksessa, josta yleensä kaikki haluavat päästä, mutta ei vain onnistuta. Olkoon meidän kokouksemme tavoitteena pyrkiä tässä suhteessa esiintymään esimerkkinä muillekin tahoille. Jos ja kun me tämän ajatuksen pystymme näiden päivien aikana pitämään pinnalla, niin eiköpähän silloin tunneta tehdyn kunnollista ja hyvää työtä.

Vielä kerran, kaikille yhteisesti. Tervetuloa. Julistan Suomen Sosialidemokraattisen Nuorisoliiton XII varsinaisen edustajakokouksen avatuksi.

Yhteisesti 'laulettu Työväen marssin jälkeen esitti Nuorisoliiton kunniajäsenen tervehdyksen pääministeri *Karl-August Fagerholm* lausuen seuraavaa:

Sosialidemokraattinen työväenliike meidän maassamme on nyt syntymästään lukien toisen ja kolmannen polven vastuulla. Monet teistä kuuluvat jo työväenliikkeen neljänteen polveen, joka puolestaan saa ottaa ohjat käsiinsä muutaman vuoden kuluttua.

Kolme ensimmäistä polvea on tehnyt valtavan työn. Viimeksi kuluneiden 50 vuoden aikana on meidän yhteiskuntamme kokenut muutoksia, joista minun vanhempieni aika tuskin osasi edes uneksia. Monet, kaikkein rohkeimmatkin yhteiskunnalliset tavoitteet on saavutettu ja ohitettu. Koko sosiaalinen ja taloudellinen ympäristö on muuttunut ja sen mukana on muovautunut kokonaan uusi yhteiskunnallinen ajattelutapa — kahleettomampi ja ennakkoluulottomampi kuin ennen.

Työväenliike ei ole tämän kehityksen ainoa aiheuttaja — monet työväenliikkeen ulkopuoliset teknilliset, taloudelliset ja poliittiset seikat ovat tietenkin olleet myötävaikuttamassa tulokseen. Mutta koko ajan on sosialidemokratia kanta-

nut aatteen lippua tämän kehityksen edellä — sen Jiuunnan-näyttäjänä. Lopputulos, tämän päivän yhteiskunta, ei ole sattuma, vaan ankaran ja määrätietoisen työn tulos.

Hyvätkään asiat eivät toteudu itsestään, vaani ne on taisteltava todellisuudeksi lukemattomia vääryyden voimia vastaan.

Tämän osoittaa kokemus todeksi kautta maailman Kaikki maat, jotka ovat pystyneet synnyttämään voimakkaan sosialidemokraattisen työväenliikkeen, ovat taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen kärjessä. Ne maat, joista viimakas työväenliike puuttuu, ovat miltei poikkeuksetta takapajuisia, alhaisen elintason ja sosiaalisen epäoikeudenmukaisuuden yhteiskuntia. Pidämme vain näitä tosiasioita niin itsestään selvinä, ettemme ehkä tarpeeksi usein huomaa niiden merkitystä omalle aatteellemme.

Sosialidemokratian saavutuksille meillä ja muualla ei ole mitään salaperäistä selitystä. Kaikki on loppujen lopuksi uskoa, uskallusta ja uurastusta. On pystyttävä näkemään määränpää ja mahdollisuudet sekä taisteltava hellittämättä sen mukaisesti. Tässä taistelussa työväenliikkeen toiminnan ytimenä on ollut jättiläismäinen kansalaiskasvatus järjestötoiminnan puitteissa. Vain siten on ollut mahdollista [voimien kokoaminen ja koossa pitäminen silloinkin, kun tavoitteet ovat näyttäneet ylipääsemättömän etäisiltä.

Työväenliikkeen kansalaiskasvatus demokratiaan ja sosiaalisiin päämääriin on sekin viime vuosikymmeninä, muuttanut muotoaan. Käytännön vastuu kunnallisessa ja kansallisessa politiikassa sekä työväenliikkeen taloudellisissa, järjestöissä on työntänyt syrjään asiamme aatteellista puolta. Työväenliikkeen miehistä on monissa tapauksissa tullut työväen liikemiehiä. Tällä hetkellä saattaa monesta tuntua, että me olemme joutuneet aatteellisessa mielessä hapuilemaan. Meillä ei ole selviä päämääriä ja toimintaohjeita, joihin olemme tottuneet luottamaan monissa aikaisissa vaiheissa.

Juuri tässä mielessä tulee esiin meidän aikamme aatteellinen murros. Sosialidemokraattinen liike aloitti toimintansa yhteiskunnallisesti ummehtuneena aikakautena, jolloin valta, varallisuus ja sosiaalinen arvonanto säilyivät polvesta toiseen samalla pienellä ryhmällä.

Teknillisen ja taloudellisen kehityksen aiheuttamat yhteiskunnalliset ristiriitaisuudet kasautuivat silloin jatkuvasti yhä polttavammaksi pulmaksi, jolle sosialidemokratian ohjelma pyrki löytämään ratkaisun muuttamalla yhteiskunnan perusteitaan myöten toiseksi.

Nyt meillä on kokonaan toinen yhteiskunta kuin silloin — vaikkei se kaikilta kohdiltaan olekaan 50 vuotta sitten laaditun ohjelman mukainen. Olemme päässeet pitkälle demokratiassamme, jonka tavoitteena on yhteiskunnan jatkuva muuttuminen niin, että epäkohdat eivät pääse kasaantumaan, vaan ne poistetaan sitä mukaa kuin niitä tulee esiin. Tämä ei ole yhtä romanttista ja niin mielikuvitusta ruokkivaa kuin oli odottaa sitä suurta yhteiskunnallista tilintekoa, jota kohti sosiaalisesti jäykistynyt yhteiskunta meidän liikkeemme alkuaikoina näytti olevan kulkemassa.

Oman toimintamme tuloksena olemme joutuneet tilanteeseen, jossa on kyettävä sovittamaan toisiinsa puolueemme aatteellinen perintö ja sen käytännöllinen demokraattinen toiminta, johon meidän päiviemme yhteiskunta tarjoaa mahdollisuuden. Me tarvitsemme sekä käytännön että aatteen michiä.

Mutta aate ei loppujen lopuksi ole käytännön vastakohta, se on vain saman asian toinen puoli. Ja se asia on jatkuva yhteiskunnallinen edistys tasa-arvoisuuden ja demokratian tunnusten alla. Meidän on saatava jokainen käytännön toimi tämän ajatuksen taakse.

Nuoriso on tässä tehtävässä avainasemassa vielä enemmän kuin ennen. Näin on jo siitä syystä, että nuoret usein tajuavat ajan hengen ja sen puutteet herkemmin kuin leipähuoliinsa hukkunut vanhempi väki. Mutta vielä enemmän nuoret ovat avainasemassa siitä syystä, että

demokraattinen yhteiskunta välttämättä vaatii klmalais-kasvatukselta paljon enemmän kuin sen, mistä työväenliikkeen veteraanit saattoivat päästä osalliseksi.

Näemme selvästi, kuinka ammattitaidon vaatimukset kasvavat jatkuvasti ja lähes kaikilla aloilla. Samaa sääntöä meidän on pakko soveltaa myös yksilöiden ja järjestöjen käyttäytymiseen demokraattisessa yhteiskunnassa. I

Demokratia ei ole pelkästään moraalimme mukaista hyvää tahtoa, vaan se on samalla ja yhtä oleellisesti myös kykyä ja taitoa toimia toisten yksilöiden kanssa yhteistyössä.

Meidän aikamme demokratia on järjestöjen yhteiskunta. Siksi on yhteiskunnallisen toiminnan vaatimaa ammattitaitoa niin ajatuksen kuin toiminnankin alalla myös of iskelta-va järjestöissä. Sosialidemokraattisella Nuorisoliitolla on kasvatuksen tärkeällä saralla kunniakkaat perinteet. Sillä on myös edessään jättiläismäinen tehtävä. Liitto täyttää 50 vuotta, mutta sen paikka on silti nuorten parissi — ja nuoret kuuluvat sen piiriin. Onnittelen Sosialidemokraattista Nuorisoliittoa ja toivotan sille menestystä.

Liiton v. 1953 lausuntamestari *Hilkka Jauhaiseni* esitettyä Eino Leinon: Virta venhettä vie, nousi puhujakorokkeelle Norjan Sos.-dem. Nuorisoliiton ja Pohjoismaisen Yhteistyökomitean puheenjohtaja *Reidar Hirsti*, joka esitt. skandinaavisten veljesjärjestöjen tervehdyksen lausuen m n.:

Suomalaiset toverit.

Minulla on erittäin suuri henkilökohtainen ilo olla itänään täällä joukossanne, sillä minulla on tunne, että oleji koti-maassani N:o 2, vaikka sosialistina hyväksynkin kotimaakseni vain koko maailman. Perustana sille, että tunnei juuri Suomessa olevani kotimaassani on se, että isoisäni k*hto on keinahdellut Tornionjokilaaksossa. Hän kuului niihin suomalaisiin, jotka muuttivat pois maasta. Hän muutti yli tuntureiden Norjaan, missä vieläkin löytyy laajoja seutuja, joissa suomenkieli ja sen kulttuuri elää. Minun kai pitäis tästä

syystä pitää koko puheeni suomeksi, mutta valitettavasti on kielitaitoni ruostunut liiaksi. Lupaen kuitenkin, että Tampereen leirillä pidän puheeni suomeksi.

Mutta minä en seiso täällä selvittääkseni sukhistoriaani. Sallikaa minun kiittää sydämellisesti kutsustanne kongressiin ja ottakaa vastaan samalla AUF:n (Norjan liiton) onnentoivotus. Haluan myös tervehtiä kokousta Ruotsin ja Tanskan liittojen puolesta, jotka toivovat kokoukselta myös menestyksellisiä päätöksiä.

Tuskin koskaan aikaisemmin on nähty niin selvästi kuin' tänään Pohjolan yhteistoiminnan suuri tarve. Pohjolassa on sosialidemokraattinen työväenliike demokratian pelisääntöjen mukaisesti eläen saavuttanut huomattavan sijan tämän päivän yhteiskunnassa. Se mitä me olemme saavuttaneet antaa uskoa myös niiden maiden sosialisteille, jotka tänään kamppailevat vaikeissa olosuhteissa. Olemme kuitenkin vasta puolitieissä. Vastaisessa kehityksessä on meillä laaja työ-sarka edessämme.

Antakoon tämä teidänkin kongressinne meille intoa muun ohella suoriutumaan siitä työstä. Minä kiitän vielä kerran kutsusta ja olen iloinen, kun saan olla nämä kolme päivää täällä. Toivotan onnea kokouksellenne.

Sos.-dem. järjestöväen tervehdyksen kokoukselle esitti puoluesihteeri *Väinö Leskinen* mainiten seuraavaa:

Minut on valtuutettu esittämään Sos.-dem. Nuorisoliiton kahdennelletoista liittokokoukselle, joka samalla on Nuorisoliittomme 50-vuotisjuhlakokous, sos.-dem. järjestöväen s.o. Sos.-dem. Puoluetoimikunnan, Sos.-dem. Eduskuntaryhmän, Sos.-dem. Naisliiton, Nuorten Kotkain ja Sos.-dem. Raittiusliiton yhteisen tervehdyksen ja sen toivomuksen, että kokous menestyksellä suoriutuisi vaativasta tehtävästään. Teen sen mitä suurinta iloa tuntien, sillä nimenomaan tämä järjestöväki on syvästi tietoinen poliittisesti valveutuneen sos.-dem. nuorison ratkaisevasta merkityksestä kaikelle muulle sosialidemokraattiselle toiminnalle.

Henkilökohtaisestikin haluaisin tähän lisätä muutamia ajatuksia. On usein puhuttu "aatteiden taistelusta?". Se on myös aina aikojen alusta ollut. Ei ole sen vuoksi ihmettelmistä, että se taistelu kymmenen vuotta suuren maailmansodan päättymisen jälkeen raivoaa kiihkeästi. Milloin maaperä olisi suotuisampi kuin väsyneen ihmiskunnan keskellä. Ihmiset kaipaavat rauhaa, vapautta, demokratiaa. Kuinka he eivät sitä kaipaisi, kun toinen toistaan jalompia! suunnitelmia tarjotaan.

Vain huolellisesti kasvatettu nuoriso voi seisoa horjumattomana ja edetä ja luoda uusia arvoja tässä aatteiden ristiaallokossa.

Nuorisossa on uskoa ja innostusta. Siinä on sitä vaikka jossakin maailman metropoleissa, Helsingissäkin, rennon välinpitämättöminä "savuke suupielessä" -ilme voi kin olla silmäänpistävä tai "missi"-ihanteellisuus voi tuntua päällimmäisenä nuorten naisten pyrkimyksenä. Syy — Ijos sitä yleensä on — ei ole tämän nuorison. Se on meidän varttuneempien. Se on ajan hengessä tai paremminkin kantavien aatteiden ja kantavan toiminnan, selvien päämäärien ja selvien käsitysten puutteessa, ehkä siinäkin, että ohjelmat ja menettelytavat helposti unohtuvat arkistojen hyllyille.

Haluan mielelläni antaa Sos.-dem. Nuorisoliitolle vilpittömän tunnustukseni: — Se on tehnyt aloitteita hallitusta ja eduskuntaa myöten. Jos ne ovat huonosti toteutuneet, siihen ovat vaikuttaneet muut tekijät kuin Sos.-dem. Nuorisoliiton halun ja pyrkimyksen puute.

Kokouksen esityslistalla on paljon tärkeitä asioita. Hoitosen, että kasvatuskysymykset — liiton sisällä ja yhteiskunnassa yleensä — ovat etualalla. Lisäksi on keskustelua sosialidemokratian asemasta, ideologiasta ja toimintamuodoista.

On hyvä näin: Se osoittaa, että nuorisomme — nuolueen omatunto on hereillä.

Toverit! Jatkakaa näin pystyssä päin! Jatkakaa sillä uskolla ja vakaumuksella kuin juuri teillä olisi sociali-

demokratian ja tulevaisuuden avain, sillä teillä se on ja kuuluu teille.

Muiden kokoukseen kutsuttujen järjestöjen tervehdyksen esitti tuomari *Keijo Länamaa* lausuen seuraavaa:

Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliiton edustajana sekä Työväen Sivistysliiton, Työväen Urheiluliiton, Työväen Musiikkiliiton, Työväen Näyttämöiden Liiton, Työväen Matkailuliiton ja Voionmaan Opiston valtuuttamana tuon tervehdyksemme nyt alkaneelle juhluvuoden edustajakokouksellenne. Samalla kiitän Sos.-dem. Nuorisoliiton kutsusta tähän kokoukseen.

Nuorisoliiton sekä järjestöjemme pitkäaikaisen ja monipuolisen kanssakäymisen vuoksi me tunnemme liiton laajan työkentän sekä sen toiminnan merkityksen koko sosialidemokraattiselle työväenliikkeelle. Nuorisoliiton tärkeänä sekä samalla vaativana tehtävänä on koota siipiensä suojiin mahdollisimman laajat työläisnuorisojoukot sekä antaa niille ensimmäinen ja mahdollisimman positiivinen kuva sosialidemokraattisen työväenliikkeen päämääristä sekä toimintaperiaatteista. Niin ikään kuuluu liiton tehtäviin jäsenistönsä henkisen vireyden ja yhteiskunnallisen valppauden kehittäminen. Tämän työn onnistumisesta riippuu oleellisesti se, saammeko me muut työväenjärjestöt riveihimme toimintakykyistä ja toimintatarmoista jäsenjoukkoa.

Me voimme tarjota nuorisoliittolaisille lukuisia mahdollisuuksia itsensä kehittämiseen niiden erilaisten kurssien ja oppilaitosten kautta, jotka ovat meidän käytettävissämme. Toisaalta Nuorisoliitto, ohjaamalla jäseniään näiden mahdollisuuksien piiriin, voi tukea meidän toimintaamme. Näin me joudumme jatkuvasti turvautumaan toisiimme ja muodostamme yhtenäisen kokonaisuuden, jonka tarkoituksena on edistää työväenluokan oloja maassamme.

Tuntiessamme nuorisoliiton työn merkityksen on meidän muiden työväenjärjestöjen tärkeänä tehtävänä kaikin käytettävissämme olevin keinoin tukea liiton toimintaa. Vain

näin menetellen voimme olla vakuuttuneita työvä<nliikkeen tulevaisuudesta.

Tässä edustajakokouksessa te tulette punnitsemaan menneiden vuosien toimintaa sekä laatimaan **suuntaviitat** tulevaa kolmivuotiskautta varten. Teidän edessänne {ivat suuret ja tärkeät ratkaisut ja ne edellyttävät teiltä rauhallista ja kiihкотonta harkintaa. Toivotamme näissä merkeissä kokouksellenne mitä parhaita onnea ja menestystä.

Puheenjohtaja Hietasen luettua Terttu Leivon, Rauha Livon ja Viljo Virtasen kokoukselle Pekingistä lähettämän kirjetervehdyksen päättyi avajaistilaisuus yhteisesti laulettuun Nuorten Vartioon.

Ensimmäinen kokouspäivä.

Kokous alkoi Helsingin Työväenyhdistyksen talc(n juhlasalissa <toukokuun 19 päivänä kello 12.30.

Kokouksen laillisuus.

Kokouksen avaaja, liiton puheenjohtaja Antti Hietanen ilmoitti, että kutsu edustajakokoukseen on julkaistu liiton sääntöjen 14. §:n mukaisesti liiton äänenkannattajassa "Vihurissa" marraskuun 2 päivänä 1955. Kutsun saltiamuoto on seuraava:

SUOMEN SOSIALIDEMOKRAATTINEN NUORISOLIITTO
 — FINLANDS SOCIALDEMOKRATISKA UNGDOMSFÖR-
 BUND r.y:n XII EDUSTAJAKOKOUS.

Liiton kahdestoista varsinainen edustajakokous pidetään Helsingissä toukokuun 19, 20 ja 21 sekä sitä seuraavina päivinä 1956..

Liiton sääntöjen mukaan on kukin osasto oikeutettu lähettämään kokoukseen yhden edustajan jäsenmääränsä kutakin alkavaa satalukua kohden. XII varsinaisen edustajakokouksen edustus on määrätty vuoden 1955 viimeisen neljänneksen liittoverotilityksen mukaan.

Edustajakokoukselle tarkoitetut esitykset ja alustukset on toimitettava liiton toimikunnalle kirjallisina helmikuun 19 päivään 1956 mennessä.

Lähemmät edustajakokousta koskevat tiedot lähetetään liiton osastoille kiertokirjeiden välityksellä.

Helsingissä marraskuun 2 päivänä 1955.

Suomen Sosialidemokraattinen Nuorisoliitto — Finlands
 Socialdemokratiska Ungdomsförbund r.y.
 Toimikunta

Kutsu on saatettu liiton jäsenten tietoon myös kiertokirjeitse. Kokoukselle tehdyt alustukset ja esitykset postitettiin yleislakosta johtuen osastoille 3 päivää sääntöjen määräämästä ajankohdasta myöhästyneenä.

Koska kokouksen koollekutsuminen oli tapahtunut liiton sääntöjen mukaisesti, todettiin kokous yksimielisesti lailliseksi ja päätösvaltaiseksi Suomen Sosialidemokraattinen Nuorisoliitto — Finlands Socialdemokratiska Ungdomsförbund r.y:n XII varsinaiseksi edustajakokoukseksi, siitä huolimatta, että esityksiä ei voittamattomista esteistä johtuen saatu aivan tarkalleen määräaikana toimitetuksi.

Edustajien valtuudet ja nimenhuuto.

(Kts. liite N:o 1).

Edustajavaltuudet todistavan pöytäkirjaotteen oli lähettänyt tai jättänyt ennen kokousta 134 osastoa, joiden yhteinen edustajamäärä on 141. Valtakirjojen tarkastukseen olivat suorittaneet liittotoimikunnan määrääminä Judith i undman, Tenho Hovi ja Pentti Kymensalo. Valtakirjojen tarkastajien lausunnon mukaan hyväksyttiin täydet edustajavaltuudet kaikille muille paitsi : Euran, Haapajärven, Karjalaisten, Otamäen, Pietarsaaren, Saarikansan, Suotaalan, Sysmän ja Ylivieskan osastojen edustajille, joista ei ole tilitetty liiton sääntöjen edellyttämiä veroja. Luettelossa mainittujen osastojen edustajille myönnettiin vain läsnäolo- ja puheoikeus.

Liiton sihteerin Pekka Ylivuoren suorittama kokousedustajien nimenhuuto, todettiin kokouksessa oleval: läsnä 120 varsinaista edustajaa 115 osastosta.

Kokousvirkaillijoiden valinta.

Kokouksen puheenjohtajiksi valittiin yksimielisesti Antti Hietanen liittotoimikunnasta, Terttu Pylkkänen Kotkasta, Aaro Airas Mikkelistä ja Lauri Ukkola Haukiputaalta. Sihteereiksi valittiin yksimielisesti Juhani Hietanen, Kalevi Kallio, Pekka Lahtinen ja Aulis Leppänen sekä ylisirjeeriksi Pekka Ylivuori. Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin yksimielisesti Vappu Kallio Puistolasta, Kauko Niemi ja iLennart Ahlström Helsingistä.

Kokouksen esityslista.

(Kts. liite N:o 2).

Kokouksen esityslista hyväksyttiin yksimielisesti liittotoimikunnan esittämässä muodossa.

Kokouksen järjestyssääntö.

(Kts. liite N:o 3).

Kokouksen järjestösääntö hyväksyttiin yksimielisesti liittotoimikunnan esittämässä muodossa.

Valiokuntien valinta.

Liittotoimikunnan ehdotuksesta valittiin eri valiokuntiin seuraavat jäsenet:

Järjestävä valiokunta: Kokouksen puheenjohtajat ja sihteerit.

Äänetyvaliokunta: Martti Kalliokoski Veitsiluoto, Alpo Andrell Uotila, Tauno Hirvinen Isokangas, Kosti Vepsäläinen Imatra, Kalevi Tervonmaa Jokioinen ja kokoonkutsujana kokouksen ylisihteeri Pekka Ylivuori.

Menettelytapavaliokunta: Veikko Randell Raunistula, Pavo Vihavainen Tapanila, Jaakko Minkkinen Kotka, Aarne Selin Tampere, Pentti Marjamäki Toijala, Lauri Korppi Joensuu, Pertti Tiihonen Tikkakoski sekä liittotoimikunnan edustajana Antti Hietanen ja Kalevi Vatanen, joista ensinmainittu kokoonkutsujana.

Ohjelmavaliokunta: Matti Kaasinen Viiala, Harry Väyrynen Juuka, Risto Ähs Kellokoski, Antero Friman Myllykoski, Pekka Peltonen Mänttä, Toivo Pihlajamäki Laihia, Jukka Siren Pansio ja liittotoimikunnan edustajana Olavi Hurri, Meeri Kalavainen ja Pentti Kymensalo, joista ensinmainittu kokoonkutsujana.

Järjestöasiain valiokunta: Per-Erik Ström Jakobstad, Pauli Hirvisaari Lauritsala, Martti Pöysälä Tapanila, Aimo Frondelius Oulu, Kauko Kruskopf Turku ja liittotoimikunnan edustajina Pekka Ylivuori ja Urpu Vihavainen, joista ensinmainittu kokoonkutsujana.

Ohjelmatoimintavaliokunta: Aaro Eloranta Napiala, Keijo Suksi Kuopio, Niilo Virkkunen Heinola, Keijo Ketola Nakkila, Niilo Puura Jyväskylä ja liittotoimikunnan edustajina Matti Kangas ja Tenho Hovi, joista ensinmainittu kokoonkutsujana.

Kokouksen puheenjohtajaksi siirtyi Terttu Pylkkänen.

LIITON TOIMINTAKERTOMUS VUOSILTA 1953J—1955.

(Kts. alustusvihon sivut 3—54).

Toimintakertomus käsiteltiin kohta kohdalta. Kohdät: Yleiskatsaus, Liittoneuvosto, Liittotoimikunta, Jaostot ja toimikunnat, Edustukset, Toimihenkilöt, Toimisto ja kirjeenvaihto, Suoritusmerkit ja Kunniamerkit, Piirijärjestöt ja Piirien edustajakokoukset hyväksyttiin keskusteluitta.

Piirien henkiset kilpailut:

Pentti Marjamäki: Osanottajamääräluvuissa esiintyy virheellisyksiä, jotka olisi syytä tarkistaa.

Puheenjohtaja: Koska Marjamäki ei tehnyt mitään muutosehdotusta, merkitään puheenvuoro pöytäkirjaan.

Piirien toimihenkilöt:

Keijo Suksi: Kuopion piirissä oli v. 1954 Marjatta Kangas sihteerinä vain alkupuolen vuotta, loppuvuodesta oli sihteerinä Pentti Stranden.

Puheenjohtaja: Merkitään

Kohdat: Valistus ja kasvatustyö, Vaalityö ja Leiritoiminta hyväksyttiin keskusteluitta.

Retkeily- ja urheilutoiminta:

Mauno Hirvisaari: V. 1955 Lauritsalassa järjestettyjen retkeilypäivien järjestelyistä vastasi myös Parjekarilan osasto.

Puheenjohtaja: Merkitään.

Henkiset kilpailut:

Keijo Suksi: Liiton henkisten mestaruuskilpailujen kisällilaulukilpailussa sijoittui Kuopion osasto 8 sijalle, mutta puuttuu luettelosta.

Puheenjohtaja: Painovirhepaholaisen aikaansaannos korjataan pöytäkirjassa.

Kohdat: Liiton näytelmäestaruuskilpailut, Suomen Nuorison III Kulttuuripäivät, Sosiaalipoliittiset kokoukset ja Suhteet muuhun nuorisotoimintaan hyväksyttiin keskusteluitta.

Kansainvälinen toiminta:

Kalevi Perho: On todettava, että osastojen lukumäärä on jatkuvasti pienentynyt, joka edellyttää suurimman huomion kiinnittämistä sisäisiin asioihin. Nuoriso tulee kyllä kongresseihin, mutta unohtaa peruskoulut. On hauskaa matkustaa, mutta se ei ole eduksi osastoillemme, jotka kaipaavat matkustamista kentällä. Osastotyö kaipaa eniten huomiota, sen teknillistä tasoa on nostettava. Kun saimme IUSY:n leirin Suomeen, olin pessimistinen, sillä se syö liiton voimia, jotka olisi keskitettävä enemmän osastotyöhön.

Sakari Kiuru: Totean, että kantani kansainväliseen toimintaan on päinvastainen kuin Perholla. Hän totesi, että liiton varoja uhrataan kansainväliseen toimintaan. Mielestäni saa liitto näille varoilleen täyden korvauksen niistä uusista ajatuksista, joita kansainväliseltä kentältä saadaan. Valitettavasti on kansainvälinen toiminta liitossamme jäänyt aivan liian vähäiseksi. On välttämätöntä olla yhteydessä muihin maihin. Olisi välttämättä saatava enemmän nuoria mukaan kansainväliseen toimintaan.

Antti Hietanen: Kun olemme tehneet päätöksen liittymisestä IUSY:n ei ole oikein, että jääme sen kokouksista ja muista tilaisuuksista pois. Ei ole johdonmukaista, että jätämme kansainväliset suhteemme hoitamatta. Kongressimatkoihin menevät summat ovat loppujen lopuksi hyvin pieniä. Ilman matkoja emme voi toteuttaa kansainvälistä toimintaamme.

Puheenjohtaja: Mitään muutosehdotuksia ei ole tehty. Kohta hyväksytään.

Kohdat: Vihuri, Nuorten Puolesta ja Julkilausumat hyväksyttiin keskusteluita.

Taloudellinen toiminta:

Aaro Airas: Kysymys valtiollisista ja kunnallisista määrärahoista on erittäin tärkeä. Sos.-dem. Eduskuntaryhmän on näitä asioita käsiteltäessä muistettava paremmin nuorisoa.

Puheenjohtaja: Kohta hyväksytään. Keskustelu Toimintakertomuksesta on päättynyt.

P ä ä t ö s : Toimintakertomus hyväksytään.

TILIKERTOMUKSET VUOSILTA 1953—1955.

(Kts. alustusvihon sivut 55—63).

Matti Kangas: Kiinnitän huomiota siihen, että talous on ollut epävarmalla pohjalla. Tulot ovat olleet aivim liian paljon sattumanvaraisia. Tuotoissa kiintyy huomio jäsenveroihin, joiden tuotto on vuosi vuodelta pienentynyt. Osastojen on syytä kiinnittää verojen maksamiseen entilätä suurempi huomio. Ennen jäsenmaksut muodostivat tulolähteen, nyt olemme joutuneet sattumanvaraisen rahoituksen tielle. Ilahduttavana merkinä on todettava valtion avustuksen kohoaminen vuodesta 1954 alkaen. Avustusten suurentuminen vuoden 1955 tulotaseen kuluissa joutuu piireille, maksetuista avustuksista. Avustus jatkuu kuluvana vuonna, mutta piirien olisi pyrittävä omatoimisesti tapahtuvaan suurempaan varojen hankintaan.

Pekka Ylivuori: Esitti tilintarkastuslausuntojen alkupe-
räiskappaleet puheenjohtajan kehoituksesta.

P ä ä t ö s : Tilikertomukset vuosilta 1953—1955 hyväksyttiin.

TILIVAPAUDEN MYÖNTÄMINEN TILIVELVOLLISILLE.

(Kts. alustusvihon sivu 63).

Tilintarkastajien lausunnon perusteella myönnettiin yksimielisesti tili- ja vastuuvapaus tilivelvollisille.

I

PUHEENJOHTAJA- JA MUUT VAALIT. I

Puheenjohtaja: Järjestävä valiokunta ehdottaa, että esityslistan kohdat 10.—15. siirretään myöhemmin käsiteltäviksi ja kirjalliset ehdotukset ehdokkaista jätetään tänään

klo 15.00 mennessä menettelytapavaliokunnan kokoonkutsujalle Antti Hietaselle. Ehdotuksiin pyydetään kirjoittamaan myös ehdottajan nimi.

P ä ä t ö s : Järjestävän valiokunnan ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

SOSIALIDEMOKRATIAN TULEVAISUUDEN NÄKÖALOJA.

Alustavan puheenvuoron asiasta käytti liittotoimikunnan kutsumana puolueen kunnallisasiain sihtööri *Aatto Väyrynen*, joka lausui seuraavaa:

Jos kansakuntamme suurten kuusien alla lepäävä Snellman saisi palata takaisin maan pinnalle radikaalisen nuorukaisen hahmossa, hän olisi varmaan valmis meidän kansamme toteamaan, että olemme joutuneet merkillisen ajankuvan ja merkillisen vaiheen eteen yhteiskuntien poliittisessä historiassa. Maailma on täynnä revisionisteja, entisten oppien ja ideologioitten tarkistajia. Toimivat voimat kaikkien maitten sosialistisissa leireissä esimerkiksi ovat aivan ilmettyjä revisionisteja. Me demokraattiset sosialistit olemme revisionisteja suhteessamme marxilaiseen yhteiskunta-analyysiin. Neuvostoliiton vallitsevan suunnan ideologiset edustajat ovat revisionisteja suhteessaan staliniseen yhteiskunta-analyysiin jne. Ilmassa leijailee uudentyyppisen yhteiskuntavallankumouksen tuntua, revisionistisen vallankumouksen tuntua. Tämän humussa me nykypäivinä elämme. Olemme vakuuttuneita siitä, että kauan haudassaan maannut uranuurtaja Karl Marx nyökkää meille rajan takaa hyväksyvästi — saamme nimittäin edellyttää, että niin suuri hengenmies ja taistelija on hankkinut elämällään erioikeuden siihen samaan taivaan esikartanoon, jossa muinaisen Rooman suurten klassikkojen on arveltu elämänsä jatkoa viettävän. Ja kunhan Stalinikin on ollut vainajana tarpeeksi useita vuosikymmeniä, niin varmaan myöskin hän alkaa

hyväksyen nyökätä oman perikuntansa sosialistisille kansanrevisionisteille.

Minusta tuntuu, että tämän revisionistisen vallankumouksen, joka pyritään toteuttamaan rauhanomaisin menettelytavoilin ja niin kansanvaltaisesti kuin itse kunkill maan sisäiset edellytykset myöten antavat, mahdollisuudet ovat suorastaan aavistamattomat, aavistamattomat sekä ideologisesti että myöskin käytännön yhteiskuntapolitiikkaa ajatellen.

» * •

Mitä nyt ensinnäkin ideologisiin mahdollisuuksiini tulee, niin on huomattava, että revisionistinen perusasennl; tekee mahdolliseksi vapaan perustelujen etsimisen, vapaan käsityskantojen vertailun ja vapaan virhepäätelmien arrostelun myöskin meidän sosialistien leirissä, sosialistien, jotka pyrimme — kuten Sosialistisen Internationaalin julistuksessa 3. päiväältä heinäkuuta 1951 sanotaan — sosiaalisen oikeudenmukaisuuden, korkeamman hyvinvoinnin, raulian ja maailmanrauhan perustalle rakentuvaan yhteiskuntajärjestykseen. Meitä sitoo tämä suuren sosialistisen päämäärän yhteisyys, mutta meitä eivät sido mitkään kertakaikkiaan virheettöminä lukkoon lyödyt vanhat tai vähemmän vanhat yhteiskunta-analyysit, vaan me olemme vapaat ammentamaan sosialistisen vakaumuksemme joko marxilaisista tai fabiolaisista yhteiskunta-analyyseistä taikka uskonnollisista, eettisistä tai ihmisrakkauden yleisistä periaatteista. Mutta kun näin on, me olemme tavattoman lujassa asemasiää vastustajiamme vastaan käytävässä taistelussa. Päämiäärämehän on mitä hyökkäyksiä tahansa kestävä linnoitus. Ken sen päämäärän kieltää, julistautuu tietien tahtoen enemmän tai vähemmän yhteiskunnanvastaiseksi tyypiksi. Täasä valossa ei meikäläisellä taholla ole mitään ihmettelemibtä siinä, että jopa valtionyliopistomme porvarillinen rehtori lausuu tyytyväisyytensä sen johdosta, että on päästy tai i (kuten oikeastaan pitäisi sana asettaa) ollaan vähin erin pääsemäs-

sä ns. luokattomaan yhteiskuntaan, joka juuri on sosialistisen katsomuksen varassa rakennettu yhteiskuntarakenteen tavoite. Tässä valossa me emme ihmettele liioin sitä, että joku Granzin yliopiston kristillisen filosofian professori — John Fischl — tarttuu marxilaisen yhteiskunta-analyysin kritiikissään viimeisenä keinona edellä mainittuun Sosialistisen Internationaalin ohjelmakohtaan ja tyydytyksellä toteaa, miten siinä myönnetään täysi vapaus sosialistisen tavoitteen monityyppiselle käytännölliselle perustelemisselle, näin itse teossa hänkin tunnustaen, että tässä nykyisessä revisionistisessa muodossa demokraattisen sosialismin katsumus on vastustamaton.

Päämäärän yhteisyys — perustelujen vapaus: siinä meidän sosialistista katsomusta edustavien revisionistien vetoava sanoma tämän kokoushuoneen sosialistiselle nuorisolle, tämän maan sosialistiselle nuorisolle, koko demokraattisen ja demokratisoituvan maailman nuorisolle!

* * *

Kuten tiedetään, vanhemman polven sosialistit arvostavat kovasti tiedollisen pääoman merkitystä sosialistisessa taistelussa ja henkilökohtaisen katsomuksen rakentamisessa. Tieto on valtaa, kuultiin heidän usein sanovan. He tekivät kaikkensa kohottaakseen kansansivistystä, kehittääkseen aikuiskasvatuksen muotoja jne. Meidän on jatkettava heidän työtään. Meidän on lähdettävä siitä, että kun itse demokraattisen sosialismin päämäärä on maahan nujertamaton linnake, niin meidän täytyy tehdä kaikkemme myös sen mahdollisimman päteväksi ja monipuoliseksi perustelemissiksi, mihin meillä on, kuten edellä olen tähdentänyt, täysi vapaus. Jotta ainoakaan teoreettinen lahjakkuus ei jäisi kansan hyväksi käyttämättä, lapsille on turvattava 8—9 vuoden pituinen yhteinen koulutie sellaisessa yhtenäiskoulussa, jossa voidaan saada riittävä selko siitä, kenellä oppilaista on teoreettista lahjakkuutta, kenellä taas käytännöllistä lahjakkuutta. Kun teoreettista lahjakkuutta on kaik-

kialla suhteellisesti pienempi määrä kuin käytännöllistä lahjakkuutta, niin edellisen "talteen ottamisessa" on oltava vielä tarkempi kuin jälkimmäisen talteenottamisessa. Sosialistinen suunnitelmallisuus yhteiskunnan kaikinpuolisessa rakentamisessa tarvitsee entistä enemmän erikoistuntijoita, tiedollisen pääoman kerääjiä ja sen ammattisäästäjää. Meille kelpaa tässä suhteessa esikuvaksi äskettäin manalle mennyt suuri tiedemies ja suuri sosialisti Albert Einstein, joka itsestään todisti, miten mielellään hän olisi omistajtiut kykynsä ja taitonsa yhteiskunnan hyväksi kunnan putkimiehenä, jos olisi voinut. Mutta hän ei voinut, hänen Itiedolliset harrastuksensa olivat niin ylivoimaiset, että hänen oli purettava kaikki energiansa matemaattisten teorioitten ja uuden fysikaalisen maailman kuvan kehittämiseen. |

Tiedollisen etsinnän kiihko on tavattoman arvokasl käyttövoima sosialistisen yhteiskuntarakentelun palveluksessa, arvokas siinä suhteessa, että sen tuloksena keräytyvä henkinen pääoma jää kokonaisuudessaan talteen eikä mene yksityisten konnaan salaojiin, kuten osa kapitalistien keräämästä voittopääomasta valitettavan usein menee.

Minä puolestani olen niin radikaali, että sallin mielelläni tiettyjen teoreettisten lahjakkuuksien tiedollisen etsinnän kiihkon pyrkiä täyttymykseensä silläkin uhalla, «ttä he sattuisivat sen johdosta kadottamaan Jumalan. Minä nimitäin toivon voitavan lähteä siitä, että jos Jumala on olemassa, niin ei vielä siitä, että jokin yksityinen ihminen on tiedollisen etsinnän kiihkossaan kadottanut Jumalan, tarvitse lainkaan olla seurauksena, että Jumala myös olisi menettänyt hänet, joksikin ajaksi omille teilleen poikenneen tiedemiehen. Kaukana siitä. Kunnan tiedemiehet ansaitsevat aina ihmisystävällisen kohtelun vaikka eivät ehkä kuuluisikaan Punaisen Ristin etsittäviin ja hoivattaviin avuntarvitsijoihin!

i

Jo tuosta, mitä edellä olen sanonut, voitaneen päätellä, miksi minä pidän tämän kokouksen tärkeimpänä asiana

kysymystä siitä, miten meillä vihdoinkin päästäisiin sanoista tekoihin ns. yhtenäiskoulu-uudistuksen tiellä. Tässä on kysymys, jonka tie täytyy nopeasti tasoittaa ja jossa jos missään "kivenraivauspalkkiot" olisivat tarpeen.

Mutta vielä tähdellisemmäksi tämän ongelman pohtiminen ymmärretään, kun siirrytään pohtimaan kysymystä, miten suuri huomispäivän yhteiskunnan suunnitelmallisessa rakentamisessa on käytännöllisten lahjakkuuksien hyväksikäyttämisen tarve, käytännöllisten lahjakkuuksien, joihin meistä täällä olevistakin tietysti suurin osa kuuluu.

Ruotsin veljespuolueemme äskettäin pidetylle puoluekokoukselle esitettiin noudatettavan "edistyksen politiikan" tämänhetkiset näköalat muutamina yhteenvetoina, joista ehkä tärkein käsittelee pääomanmuodostuksen ongelman, tämän sanan laajimmassa yhteiskuntataloudellisessä merkityksessä. Siinä todetaan, että ainakin Ruotsissa lasketaan maan taloudelliset voimavarat voitavan kaksinkertaistaa tulevan 20 vuoden kuluessa. Tekniikan edistyminen, koneistojen automatisoituminen ja atomivoiman käytäntöön otto merkitsevät vallankumousta tuotantokoneistossa. Uusi aika tarvitsee uudet työmiehet, uudet teknikot, uudet toimihenkilötyypit jne. Ammattikasvatusta tarvitseva nuoriso joutuu toivottomuuden valtaan, jos sen näissä oloissa täytyy sijoittua valmentamattomana tuotantokoneiston työntekijäyksiköiksi tai palveluselinkeinojen toimihenkilöiksi tai kunnanvirkailijoiksi jne. Ei riitä, että he saavat hyvän pohjakoulutuksen yhtenäiskoulussa. Lisäksi he tarvitsevat tulevaa työalaansa vastaavan pätevän ammattikoulutuksen. Sopeutumispulmien ennakolta ehkäiseminen edellyttää pätevää ammatinvalinnanohjausta. Ammatinvalinnanohjaus edellyttää ajan tasolla olevia ammattipsykologeja. Jos jollakin tämän polven nuorella Einsteinilla ei ole edellytyksiä teoreettiselle alalle, mutta hyvät taipumukset putkityömiehen ammattiin, niin hänet on osattava oikeana ajankohtana kouluttaa putkityömiesteknikoksi — tulevan yhteiskunnan jokseenkin kaikki työmiehet ovat teknikkoja! — eikä esimer-

kiksi miespuoliseksi lapsenpäästäjäksi. Yhteiskunnan suuri orkesteri ei voi päästä pitkälle yksityisillä sooloesityksillä. Yhteisesiintyminen tarvitsee kaikkien instrumenttien yhtä-aikaista hyväksikäyttöä. Kuta pitempi suunnitelmataloudellinen tahtipiikko on, sitä pelottavampi jonkin tai joidenkin instrumenttien väärinsoiton seuraukset. Tai toisen vertauskuvan avulla sanottuna: monimutkaiset kellot lovat hyviä, mutta herkkiä häiriöille. Jos kellosepät, isäntäväki, palvelijat jne. ovat yksinkertaisten kellojen aikakauden lapsia, niin heille ei tule olemaan iloa monimutkaisten kellojen palveluksista. Heidän käsissään ne yksinkertaisesti aina seisovat.

Vaikka tiedämmekin, että suunnitelmatalouden! avulla luotava huomispäivän yhteiskunta on monessa suhteessa mutkikas ja häiriöille herkkä koneisto, niin siitä htuolimatta meidän on siihen pyrittävä, koska me emme muultoin saa turvatuksi täystyöllisyyttä, työajan asteittaista lyhentämistä, eläketurvaa sairauden ja vanhuuden päiviksi, lyön tai ammatin vaatimia jatko-opintoja ja opintomatkoja,! vapaa-ajankäytön monipuolistumista jne. Minusta me nuor* t sosialistit teemme vain viisaasti, kun avoimesti myönnämme, että huomispäivän suunnitelmataloudellinen sosialistinen yhteiskunta ei ole teknillisessäkään katsannossa mikään joropeukaloitten yhteiskunta.

Mutta jos huomispäivän yhteiskunta ei ole teknillisessä katsannossa joropeukaloitten yhteiskunta, niin sitä se ei myöskään voi olla poliittisessä katsannossa. Demokratian säilyttäminen ja jatkuvan ymmärrettävyyden takat.va perusteleminen eivät ole helppoja tehtäviä siinä intressiryhmien vellomassa ristiaallokossa, jossa suunnitelmallisuutta joudutaan toteuttamaan. Kovia antidemokraatteja r/astaan täytyy olla kova. Heilahteleville demokraateille täylyy antaa vakavuutta. Pehmeitä on vahvistettava demokraattisilla kalkkitapleilla. Tulonjaon tasoittumisesta ja yhteiskunta-

taloudellisen pääoman riittävästä kerääntymisestä on pidettävä huolta rinta rinnan. Eikä enää riitä, että promootioihin marssitaan juhlaturkki päällä. Lakkomielenosoitukseen myös marssitaan kunnan kansalaisten pukimissa. Luokatonta yhteiskuntaa eivät pysty ahtaat poropeukalat ohjaamaan, olkoonpa että se on heiltä vielä vanhan luokkayhteiskuntamme aikana onnistunutkin.

Joka ei myönnä, että jo meillä tämän päivän sosialisteilla tulee olemaan edessämme paljon tehtäviä ja jokseenkin yhtä paljon vaativia tehtäviä, hän ei ole vielä saanut kosketusta siihen revisionistisen vallankumouksen alkuhumuun, josta alussa mainitsin. Me kaikki täällä olevat olemme siihen jo jonkinlaisen kosketuksen saaneet. Siksi meidän on pyrittävä sosialisteina kasvamaan päivä päivältä niiden tehtävien mukana, joihin me itse kukin toimisarallamme joudumme. Meidän sosialidemokratiallamme pitäisi olla toimintakykyisiä kuudensia kolonnia poistamassa joukkoköyhyyden viimeisiäkin rippeitä sieltä, missä sitä vielä on, taistelemassa mielisairaiden ja muiden kovaosaisten arvostelunkestävän hoidon puolesta, pystyttämässä asuntoja asunontarvitsijoille, turvaamaan kaikkien työtätekevien kunnollisia palkkoja, varmistamassa laajojen kansankerrosten elintason tasaista nousua, taistelemassa nuorille henkisesti ja aineellisesti avarampia elintiloja jne.

Jos meille sosialisteille luetaan viaksi se meidän paras ominaisuutemme, että me näemme yhteiskunnan jatkuvasti keskeneräisenä, jopa räikeiden joukkoepäkohtien kouristamana, niin 'ottakaamme syytös vapaaehtoisesti ja mahdollisimman viimeistä piirtoa myöten vastaan. Sillä juuri mehän kuulumme niihin, joiden asiana on naulata huomispäivän yhteiskunnan ja demokraattisen sosialismin teesit niin kirkkojen kuin koulujen, niin kunnantoimistojen kuin valtioneuvostonkin ovelle ja voimiemme mukaan myös niitä toteuttaa. Tässä tehtävässämme joudumme tietysti antamaan myös lupauksia. Ja tällöin joudumme, jos olemme arvostamme kiinni pitäviä sosialisteja, alati varomaan kah-

ta vaaraa (joita aina ei meilläkään ole tarpeeksi varottu): toisaalta tyhjiä sanoja ja toisaalta itseensä pakahtuvia ylisanoja.

Näitä kumpiakin meidän on varottava, sillä se revisionismi, jota tämän päivän demokraattinen sosialismi edustaa, on käytännöllisessä rakennustyössään vielä todellisuuspohjaisempaa kuin oli sotia edeltäneen vaiheen sosialistien revisionismi!

Puheenjohtaja: On valitettavaa, että näin hyvää jti paljon sisältävää alustusta ei ole jaettu etukäteen kokousedustajille. Liittotoimikunta on kutsunut muiksi keskustelijoiksi Väinö Leskisen, Hannes Tiaisen, Jaakko Rantaseni ja Sakari Kiurun. Luovutan puheenvuoron Väinö Leskiselälle.

Väinö Leskinen: Ruotsin puolueen edusta jakokouksessa sattui samoin, että alustus esitettiin vasta kokouksessa, mutta on paikallaan ottaa kysymyssarja käsiteltäväksi. Kaikkialla maailmassa ovat sosialidemokraatit tilanteessa, missä asema on punnittava. Ruotsissa on esitetty konkreettinen tavoite elintason kohottamiseksi kaksinkertaiseksi lähimmän 20 vuoden aikana. Edellytyksenä on sen pääoman muodostaminen, jonka turvin ajatus voidaan toteuttaa. Ruotsikin on suurempien tarpeiden edessä samoin kuin me. Porvarit ovat ampuneet pahasti harhaan väittäessään, että sosialidemokraatit rajoittavat yksilön vapautta. Aktiivinen sosiaalipolitiikka on merkinnyt parhainta perustaa myös yksityisen ihmisen vapaudelle. Joukkotyöttömyys on hävitettävissä, elintaso on kohotettavissa todetaan Ruotsissa.

Me olemme sijoittaneet ohjelmiamme hallitusohjelmiin, mutta samalla on ollut pakko tehdä kompromisseja, kuten tänä keväänä on nähty. Pyrimme olemaan johdonmukaisia, mutta se ei ole aina mahdollista. Uudistusten toteamiseen nähden pätee sääntö olla mukana niissä leivissä, joilla niitä toteutetaan. Voitamme uusia kannattajia, jos voimme osoittaa olevamme johdonmukaisia. Jos saamme riittävästi varoja, saamme asiantuntijoita töihin ja pääsemme lähemmäksi ihmisiä. Tällä tavoin sosialidemokraattien käytän-

nöllinen politiikka tulee ihmisten tietouteen. Ammattikasvatus tulee tärkeämmäksi sitä mukaan kun tekniikka kehittyy. Sitä on parannettava ja kehitettävä.

Kun kykenemme keskustelemaan ja todistamaan — joltamalla keskusteltua — me voitamme pysyvällä tavalla uusia ihmisiä. Alustaja sanoi, että meidän on kasvettava uusien tehtävien mukana. Se koskee meitä kaikkia jäseniä ja ennen kaikkea nuorisoliikettä. Se asettaa suuren vaatimuksen. Liikkeessämme on tullut aika viedä suuret keskustelut kentälle jäsenistön piiriin. Asioista keskusteleminen johtaa puolue-elämän piristymiseen ja aktiivisuuden lisääntymiseen. Sitä kaikki odottavat. Se vahvistaa asemaamme suurena joukkopuolueena.

Puheenjohtaja: Järjestävä valiokunta ehdottaa, että kokous ottaa 15 min. tauon ja jatkaa työskentelyään klo 14.45.

P ä ä t ö s : pidetään tauko.

Hannes Tiainen: Porvarit ja kommunistit väittävät, ettei sosialidemokratialla ole tulevaisuutta. Täällä on osoitettu, että äärimmäisyyksistä paetaan. Sosialidemokratia toteutuu meidän aikanamme joko omalla nimellään tai muilla. Meistä riippuu saammeko sille oikean nimen, joka on tullut tai on tulossa.

Aatteilla ei meidän aikanamme ole samaa sisältöä kuin aikaisemmin, mutta me tarvitsemme aatteellisuutta enemmän kuin aikaisemmin. Sosialidemokraatit ovat tulleet laiskoiksi käymään juhlissa. Ne työväentalot, jotka aikoinaan rakennettiin, ovat harvoin täynnä yleisöä. Sosialidemokratia on siirtynyt juhla-aatteesta käytännön aatteeksi. Runsaan miespolven ajan on toteutettu sosialidemokratiaa käytännössä ja saatu hyviä tuloksia. Ihmiset ovat tulleet yhdenveroisiksi. Me emme myy tavaraamme, ihmiset saavat ottaa sen nimiinsä. Meidän merkkimme yhteiskunnan uudistamisessa on pysyvä. Sitä on yritetty ja yritetään muiden taholta pestä pois.

Miksei työväentaloissa käy ihmisiä? Onko noussut elintaso riistänyt puoluejärjestöiltä massat? Ei ollut 50: vuotta takaperin sitä mitä on nyt. Nykyään on helppo liikkua paikasta toiseen, on mukava kuunnella kotona radiota. Meidän on näytettävä miten sosialidemokraatit ovat olleet asioissa mukana. Jokaiselle on tehtävä selväksi, että hänen asianajajansa on juuri sosialidemokratia. On tehtävä selväksi mikä on osuutemme esim. tehtaiden ym. rakentamiseen. Ihmiset ovat herkimmillään silloin kun he saavat elämäänsä sisältöä. Sosialidemokratia ilman tekoja on kuollut, se on kuollut elleivät teot tule tunnetuksi.

Jaakko Rantanen: Kysymys osoittaa, että sosialismi on käytännön ongelma. Päämäärä on selvä, mutta sitä ei ole tuotu esille niin hyvin kuin olisi pitänyt. Sos.-dem. Puolue on työväenpuolue ja sitä ei saa koskaan unohtaa. Kun sosialismin toteuttaminen on keskeinen kysymys on meillä työvälineenä puolue ja sen ohjelma. Vuonna 1903 hyväksytty ohjelma oli loistava ihmismielinen vetoava. Nykyiseen ohjelmaan on tullut suuren puolueen tiettyä varovaisuutta. Periaateohjelmamme saisi olla iskevempi kuin se on.

Elintason nostaminen on kysymys, jota on hoidettava, teollisuuspolitiikan avulla. Eräs tulevaisuuden **ongelmia** on määriteltävä maatalouskysymyksiin. Niin kauan kuin itse on pirstoutunut, on siinä kehityksen vakava jarru. Siltä on saatava selvyys.

Sosialismi ei ole juhlapuhekysymys, vaan se on toteuttamiskysymys. Organisation merkityksen tunnustaminen on eräs seikka. Mitään asiaa ei voida toteuttaa ilman caistelukykyistä organisaatiota, mutta organisaatiosta ei saa koskaan tulla itsetarkoitusta.

Meillä on sivistyspoliittinen ohjelma. Meidän on osoitettava, että se pyritään myös toteuttamaan. Lähtökohtana on — tietoa on valtaa — siinä ydin. Kun uutta sosialistisia yhteiskuntia rakennetaan merkitsee paljon kuinka suuri on sosialistisen aatteen läpitunkemien rakentajien joukko. On tärkeätä, että yhteiskuntaa johtavat henkilöt, jotka ovat

todella omaksuneet sosialistisen aatteen. Eräässä Englannissa ilmestyneessä kirjassa sanotaan sikäläisen Labourin olevan ikäänkuin metsään eksynyt, joka ei löydä polkua ulos. Meillä suomalaisilla on oltava konkreettiset ohjelmat, jotta me löydämme polun. Me olemme tällä hetkellä eräänlaisessa ympyrässä maailman katseiden ollessa kohdistuneina sosialidemokratiaan. Me pyrimme kohti sosialistista yhteiskuntaa. Kun me etsimme suuntaamme, niin sen suunnan on oltava kallellaan jonkun verran oikealle ja jonkun verran vasemmalle.

Sakari Kiuru: Kunniajäsenten tervehdyksessä sanoi pääministeri Fagerholm, että sosialidemokraattien on poistettava epäkohtia yhteiskunnasta. Mielestäni meidän on pyrittävä estämään epäkohtien syntyminen. Sen vuoksi meidän on ryhdyttävä todenteolla tarkastamaan missä olemme ja mihin pyrimme. Pitkän tähtäimen ohjelman sijasta meidän on rakennettava lähiajan ohjelma ja ratkaistava mitä lähimmässä tulevaisuudessa teemme. On etsittävä, ei sanoja, vaan tekoja. Esim. Tšhekkoslovakiassa, mistä äskettäin kotiuduin, on työmies kynitty niin tyhjiin ettei hänellä ole mitään. Se on surkeaa. Jotta me pystymme vastustamaan kommunistien yhteistyöpyrkimyksiä — Tšhekkoslovakian tietä — on meillä oltava voimakas ohjelma. Tähän pyrkisämme on tärkeätä iskeä kommunisteja, mutta samalla porvareita. Se vaatii tehokasta kasvatustyötä. Sosialidemokratian tulevaisuutta ajatellen on tärkeätä ohjelmallisuus, jossa otetaan kanta ei vaan vasemmalle vaan myös oikealle. Porvarillinen politiikka on täyttänyt tehtävänsä. Ottakaamme vaarin kokouksemme tunnuslauseen loppuosa — Eteenpäin — Sosialismiin.

Heimo Taskinen: Kiinnitän huomiota yhteiskunnan erikoistumiseen. Myös työväenliike erikoistuu. Se huomataan eri haarojen jakaantumisessa. Mikä on työväenliikkeen tehtävä yhdyssiteenä? Kun tulee paljon ammattimiehiä on olemassa vaara, että kokonaisuus kärsii ja syntyy ristiriitaja. Sos.-dem. liikkeen tehtävänä olisi säilyttää yhtenäisyys

siten, että ei olisi esim. ammattiyhdistysmiehiä, vaan sosialidemokraatteja, jotka toimivat ammattiyhdistysliikkeessä. Kakki mitä yhteiskunnassa tapahtuu koskee myös nuoria. Sanotaan, että nuorisoliikkeen täytyy specialisoitua, mutta jos me ryhdymme rakentamaan sisältä päin liittoa niin se avartuu, ulkoapäin rakentaen suppenee.

Aaro Airas: Jokaiseen tilaisuuteen ei riitä yleisöä! riittävästi sen takia, että työväenliike on niin laaja. Toimintaamme on saatava enemmän aatteellisuutta. Kasvatustyölä nuorien keskuudessa kaivataan. Täällä käsiteltävät kysymykset eivät saisi tulla vain kokouksen päätöksiksi, vaan ne on toteutettava kentällä.

Olavi Hurri: Sosialidemokratia ei voi olla tyytyväinen nykyiseen olotilaan. Sosialidemokratian asema ei ole kuitenkaan niin huono kuin monet väittävät. Monella muulla puolueella ovat asiat paljon huonommin. Kuitenkin onn hyvin aiheellista keskustella tilanteesta ja etsiä vikaa.

Socialidemokratian pitäisi ottaa käyttöön "Käytännöllinen uudistuspolitiikka". Keskustelusta huolimatta me emme vielä päässeet tälle tielle.

Otto Toivonen: Ei sosialidemokraattisen liikkeen tulevaisuus ole vaarassa. Meidän nykyiset tehtävämme yhteiskunnassa vaan usein erottavat meidät sosialismista. Tänä tulee ehkä parhaiten näkyviin kunnallisessa elämässä.

Liikkeemme tehtävät nykyisessä yhteiskunnassa kasvatavat alan asiantuntijoita keskuuteemme, eikä niinkuin aikaisemmin työväenliikkeen taistelijoita. Me uskomme liian paljon lukeneita emmekä ota itse asioista selvää. Vianhaa työväenliikkeen miestä hirvittää se porvarien ystävällisyys, mitä he tällä hetkellä meikäläistä työväenliikettä kohtaan tuntevat. Uskon, että tähän ystävällisyyteen kätkeytyy päämääränä työväenliikkeen kaataminen.

Kalevi Sorsa: Nykyisessä tilanteessa meidän olisi asetettava komitea, joka laatii puolueelle ns. "Lyhyen tähtläimen ohjelman". Me emme voi luoda kannattajillemme kuvaa siitä yhteiskunnallisesta asemasta, johon liikkeemme iyrkii.

Meillä olisi erittäin tärkeätä kokonaiskuvan antaminen suomalaisesta sosialidemokraattisesta yhteiskunnasta. Mahdollisesta kirjasesta olisi syytä tehdä sellainen, että sen jokainen ymmärtäisi.

Ihmisiä ei nykyisin kiinnosta yksityiskohtainen keskustelu jostakin asiasta, vaan sellainen, joka aatteena toisi sisältöä heidän elämäänsä. Tähän täytyisi pyrkiä siten, että johtajien taholta käytäisiin keskustelemassa rivimiesten kanssa, eikä yksinomaan pitämässä puheita kuten nykyisin on tapana.

Antti Hietanen: Ei tunnu mukavalta, että puhumme kahdesta niin erilaisesta asiasta kuin poliittisesta ja ammatillisesta liikkeestä siten kuin nykyisin tehdään. Mielestäni meidän pitäisi esiintyä näissä asioissa enemmän yhtenäisinä. Ei tunnu myöskään hauskalta, että eduskunta- ja hallitusryhmä käyvät sanomalehdistössä sen sävyistä keskustelua, mitä viime aikoina olemme saaneet lukea. Kuvaava esimerkki siitä, mihin tämä johtaa saadaan Tanskan lakko- ja taisteluista. Tanskalaiset itse sanovat tilanteen olleen vaikeimman mihin sosialidemokraattinen liike on Tanskassa koskaan joutunut. Tämä on painavasti sanottu, kun muistamme Tanskan sodan aikaisen saksalais miehityksen.

Työväenliikkeen erikoistumisesta en ole samaa mieltä kuin Taskinen. Pidän ihannetilana sitä, että työväenliik-
Keemme jakaantuu erikoisaloihin, jolloin minkään tahon ei tarvitse toimia ylivoimaisen laajalla alueella. Tälle rakentuu myös se ajatus, että nuorisoliikkeemme tulisi keskittyä ennen muuta nuorisopolitiikan käsittelyyn. Jo siinä on meillä yllin kyllin tehtävää. Miksi siis hajoittaa voimamme niin, että emme kykene mitään kunnolla suorittamaan.

Onni Mikkola: Sosialidemokraattinen organisaatio ei ole ajan tasalla. Lapissa esim. kommunistien ja maalaisliiton
OrgdllisaUO Oli meidän vastaavaan suhteessa 1—15. Tä-
«STI **Vlinksi Oli** sosialidemokraattien vaikea nostaa siellä
SLA. V* ..s.a.idemokraateilU, oli, käytössään

spesialisteja, voitaisiin tehdä paljon. He voisivat tällöin oman palkkatyönsä ohella tehdä puoluetyötä, niinhin nyt on asianlaita maalaisliiton organisaatiossa. Meidän pitäisi saada myös johtajamme liikkeelle ja esimerkkinä iässäkin voitaisiin pitää maalaisliittoa. Pitäisi saada aikaan maaseudulla keskustelutilaisuuksia, joissa johtajat kesustelisivat varsinaisen kansan kanssa.

Sosialidemokraattinen Nuorisoliitto ei ole kiinnittänyt minkäänlaista huomiota keskiluokan nuorisoon. Tähän asiaan pitäisi mielestäni kiinnittää suurempaa huomiota, sillä tämän opiskelevan nuorison vetäminen liikkeemme piiriin on tärkeää.

Pentti Kymensalo: Yhdyn nuorisoliiton keskiluokkakäsityksessä edelliseen puhujaan. Haluan kuitenkin huomauttaa, että Nuorisoliitto kutsuu toimintaansa kaikkia nuoria.

Nykyaikana emme mielestäni kiinnitä tarpeeksi huomiota porvarilliseen ryhtiliikkeeseen. Porvarienväen nykyisin toimeenpanemat muistoristien jakotilaisuudet himmentävät luokkarakoja. En tarkoita, että meidän sosialidemokraattien pitäisi esiintyä fanaatikkoina tämän vuoksi, tai kasvattaa jkannattajiamme sellaiseksi, vaan että meidän tulisi entistä, enemmän esiintyä tietoisina sosialidemokraatteina, eikä ^soittaa teoissamme ja otteissamme hapuilua. On esim, hyvin vaikeaa sanoa olemmeko toimineet yleislakon jälkeen njin, että sosialidemokraattinen työväenliike on kaikessa menestynyt. Hallituskompromissit on tehtävä, mutta niissä olisi puistettava enemmän ihmistä. Hallituksessa olo tuo tullessaan vastuuta, mutta onko sosialidemokraattien aina pakko yksin ajatella koko maan etua, kun muutkaan samassa asemassa olevat eivät sitä tee.

Nykyisessä yhteiskunnassa tapahtuvassa toiminnassa on tehtävä päätökset nopeasti, mutta periaatekeskustelut voitaisiin hyvällä tahdolla käydä suurten ratkaisujen edellä. Keskustelut eivät ehkä antaisi lopullista ohjetta, mutta niiden avulla saataisiin joukot mukaan.

Aimo Frondelius: Jos nykyistä puolueorganisatiota vertaa 50 vuotta sitten olleeseen, niin huomaa valtavan kehityksen. Mutta tulevaisuus ei silti näytä hyvältä, jos sitä taas vertaa porvareiden vastaaviin saavutuksiin. Pahin vika meillä on voimien hajoittaminen. Ei ole mitään järkeä siinä, että meillä on kaksi varhaisnuorisotyötä tekevää järjestöä. Niiden yhdistämiseksi on tehtävä kaikki mahdollinen.

Väinö Leskinen: Keskustelu, mikä täällä on käyty on ollut erittäin hyvä. On sanottava vain, että meillä on liian paljon ohjelmia. Jos nyt puhutaan lyhyen tähtäimen ohjelmasta, niin aikaa myöten, kun keskustelua jatketaan, ne muuttuvat pitkän tähtäimen ohjelmiksi. Nykyisestä tilanteesta on sanottava, että puolueen johto ei kykene asioita kaikilta osin hoitamaan, omat erimielisyydet ovat liian suurena häirtana.

Hallituskysymykseen mennäkseni on sanottava, että hallituksessa oltaessa on aina ratkaisua tehtäessä valittava ja siinä on paras silloin kompromissi. Keskustelu näistä asioista on hyvää, mutta niissä pitäisi löytää ratkaisu ja linja, eikä käydä keskustelua sen itsensä vuoksi. Käytäköön jäsenistön kanssa keskustelua, että kanta saadaan selville ja vietäköön se niin pitkälle, että siitä tulee puolueen kanta.

Puheenjohtaja: Keskustelu asiasta on päättynyt. Sakari Kiurun tekemä ehdotus toimikunnan perustamisesta voitaneen jättää edelleen liittotoimikunnan kehitettäväksi.

P ä ä t ö s : Liittotoimikunta saa tehtäväkseen kehittää edelleen Kiurun ehdottamaa toimikunta-ajatusta.

Antti Hietanen: Suomen Demokraattinen Nuorisoliitto on lähettänyt kokouksellemme seuraavan sisältöisen sähkösanoman: Yhtyen edustajakokouksenne tunnukseen "Perinteet velvoittavat — Eteenpäin — Sosialismiin" toivotamme menestystä edustajakokouksellenne ja liitollenne. Toveriterveisin. Suomen Demokraattinen Nuorisoliitto.

Ensimmäinen kokouspäivä päättyi kello 17.30.

TOINEN KOKOUPÄIVÄ.

Kokous jatkui 20. 5. kello 9.00. Puheenjohtajana Aaro Airas.

NIMENHUUTO.

Pekka Ylivuoren suorittamalla nimenhuudolla todettiin kokousedustajien läsnäolo.

SSN:N LÄHIAJAN KOULUTUSTAVOITTEISTA.

(Kts. alustusvihon sivuja 65—74).

Urpu Vihavainen totesi alustavassa puheenvuorossaan, että esityksen ajankohta on mitä sopivin. Valistustyöllä tarkoitetaan valmiiden totuuksien antamista, siis piopagandatyötä. Esityksen yhteydessä ei tarkoiteta sanalla aivan tätä.

Liitossamme on kolme eri koulutusporrasta: osagto, piiri ja liitto. Esityksessä on tehtävät näiden kesken jaettu siten, että osastoissa suoritetaan alkeiskoulutus ja henätystyö, piirin tehtävänä on osastotoimitsijoiden alkeiskoulutuksen antaminen ja liiton tehtäväksi jää jatkokoulutus sekä erikoisalojen vaatima koulutustyö.

Me emme ole kuitenkaan valmiit yhfäkkiä siirtymään tällaiseen koulutusjärjestelmään ja siksi on liiton slirryntävaiheen aikana pidettävä huolta myös alkeiskoulutuksesta. Tähän asti on koulutustyö ollut liitossamme hajanaisia, mutta toivomme esityksessä kaavailulla tavalla päästäjän järjestelmälliseen työhön.

Terttu Pylkkänen: Tämä esitys on ensimmäinen, missä tarkemmin määritellään liittomme koulutustyö ja sen päämäärät. Minun sosialidemokratiani käsittää, että toimintamme on tapahduttava lain mukaan. Myöskin meidän oman järjestötoimintamme on tapahduttava demokratian puitteissa. Olisin sitä mieltä, että meidän johtajamme ja toimitsijamme olisi laitettava koulun penkille suorittamaan lutkinto

siitä, että he järjestötoiminnassa pystyisivät demokratiaa toteuttamaan.

Hyväksyn tämän esityksen tällaisenaan ja toivon, että toimitsijat seuraavan 3-vuotiskauden aikana tämän mukaan koulutetaan.

Arvi Hautamäki: Se keskustelu, mikä täällä eilen suoritettiin, kosketteli varman, tietoisien kuvan ja päämäärän luomista. Minun mielestäni silloin kun arvostelua suoritetaan ei pidä tehdä sitä siten, että vanha ruoditaan kerta kaikkiaan ja se mitä siitä jää jäljelle hyväksytään. Uutta on pyrittävä luomaan uuden ja vanhan muokkauksella.

Ennen oli käytäntö ja aate eri asia. Silloin hyväksyttiin ponsia ja hyvin vähän kiinnitettiin huomiota käytännön ja teorian rajoihin. Luulen, että Nuorisoliitto on oikeassa, kun se tavoittelee sellaisia päämääriä, jotka ovat nuorelle polvelle tärkeitä. Kasvatus yhteiskunnalliseen elämään tapahtuu Nuorisoliiton toiminnan piirissä niin järjestöllisesti kuin yhteiskunnallisestikin.

Vilho Asmela: Nuoria ei saa mukaan kursseille, joista alustuksen pohjalla käydään keskustelua. Tämä on todettu ainakin Hämeenlinnan piirissä. Kurssit on saatava elävimmiksi.

Valo Varjola: Suunnilleen kymmenen vuotta sitten puhuin liittotoimikunnassa aiheesta, jolla oli suunnilleen sama otsikko. Nuorisotoiminnan luonteessa ei ole tapahtunut muutoksia. Minusta ei nykyinen tilanne ole erikoisen miellyttävä. Kasvatustyössä olisi kiinnitettävä erityinen huomio sen jatkuvuuteen. Sosiaalidemokraattisen nuorisotyön olisi pysyttävä kehityksen edellä. Innostus toimintaan korvaa paljon siitä mikä muuten saadaan aikaan ainoastaan suurella työllä.

Kalevi Perho: Asiaa on tarkasteltava siten, että huolehdimme omien joukkojen koulutuksesta, eikä paljoakaan kiinnitetä huomiota liikkeemme ulkopuolella olevaan nuorisoon.

Kasvatustyössä pidän tärkeänä merkki järjesteli nää. Esi-
merkkinä voidaan pitää Kotkaliikettä. Tällainen yksityis-
kohtainen koulutusjärjestelmä meidän pitäisi saada aikaan.

Onni Mikkola: Ensiksi kiinnittäisin huomiota siihen, että
piiritoimikuntien jäsenet eivät ole perillä koulutustoiminnas-
ta. Meidän pitäisi liiton puitteissa kouluttaa piiritoimikun-
nat, jotta ne voisivat suunnitella osastojen koulutustoimin-
nan. Pidän myös erittäin tärkeänä havaintovälinjeiden hy-
väksikäyttöä. Mahdollisuudet niiden saantiin pitäisi var-
mistaa.

Matti Lindholm: Osastojen johtokuntiin saadaan jäsenet
tällä hetkellä vain puoliväkisin. Tärkeänä pitäisin, että
koulutustoiminnan avulla voitaisiin kasvattaa vastuuntun-
toisia johtokunnan jäseniä ja toimitsijoita.

Puheenjohtaja: Keskustelu asiasta on päättynyt

P ä ä t ö s : Edustajakokous hyväksyy yksimielisesti va-
listusjaoston esityksen.

KOULULAITOKSEN JA AMMATTIKASVATUKSEN UUDISTAMINEN.

(Kts. alustusvihon sivuja 75—81).

KOULULAITOKSEN UUDISTAMISESTA.

(Kts. alustusvihon sivuja 82—84).

Meeri Kalavainen (alustava puheenvuoro): Puolijeen kan-
ta koulutustoimintaan on ollut melko johdonmuka nen. Ny-
kyisin on ajankohtaisena kysymyksenä koululaitoksen uu-
distamista koskeva laki, mutta sitä ei ole lopullisesti käsi-
teltty edes valiokunta-asteella. Samoin kunnallinen keski-
koulu on tämän hetken kysymyksiä. Yksityinen aho kui-
tenkin on pyrkinyt jarruttamaan asian käsittelyä. Nykyisen
keskikoulun kohdalta voidaan todeta, että se *lm* aivan
liian teoreettinen. Se pitäisi saada muuttumaan memmän
ammattiin ohjaavaksi.

Sosialidemokraatteina meidän tulisi suosia ennen kaikkea yhtenäiskouluuutetta, koska tällaisessa koulussa voidaan kasvattaa eri yhteiskuntaluokista lähtöisin olevia oppilaita oikeaan ja läheiseen sosiaaliseen näkemykseen.

Erityisesti on syytä kiinnittää huomiomme opettajiin ja niihin laitoksiin, joissa opettajiksi valmistaudutaan. Toivonkin, että täällä kokouksessa mukana olevat toverit, jotka ovat opiskelleet tai parhaillaan opiskelevat niissä, käyttäisivät puheenvuoroja runsaasti.

Tunnuslauseemme "Perinteet velvoittavat" sopii varsin hyvin tämän kysymyksen yhteyteen.

Arvi Hautamäki: Esityksen tekijän — Matti Kaasinen — laudaturityössä on oikeaa kritiikkiä suhtautumisessamme koululaitokseen. Tätä kritiikkiä vastaan voidaan kyllä puolueen taholta puolustautua liian monen raudan tulella. Minä toivoisin, että nuorisoliitto toisi voimakkaasti lisää aktiivisuutta koulu-uudistuskysymyksiin. Samalla toivoisin koko sosialidemokratialta suurempaa aktiivisuutta kulttuuri-kysymyksiin.

Mitä tulee koulutuskysymyksen yksityiskohtiin, niin tärkeintä on yhtenäiskoulu ja sen luominen. Täytyy päästä pois tästä järjestelmästä missä nyt olemme. Sosialidemokraattisen puolueen olisi saatava "lyhyen tähtäimen" sivistyspoliittinen ohjelma.

Pentti Mikkonen: On ilo, että tällainen asia on edustajakokouksen esityslistalla. Nykyisin on koulun ohjelmassa paljon sellaista, mikä ei lainkaan nuoria kiinnosta ja tämän vuoksi on nuorison suhtautuminen kouluunsa varsin sekava. Kun tarkastelee miten koulunuoriso suorittaa kursinsa, niin tulee pakostakin siihen käsityksen, että koulussa on jokin vika, koska nuoriso niin huonosti selviytyy kursista.

Meidän on saatava koululaitokseemme enemmän demokraattista henkeä, jotta koulua käyvä nuoriso hakeutuisi paremmin järjestöme piiriin.

Pauli Burman: Tähän mennessä on kiinnitetty | huomiota ainoastaan koululaitoksen puutteisiin, mutta mitään yhtenäisyyttä ei vielä ole olemassa uudistuskysymyksestä. Pahimmat esteet vähävaraisen opiskelijan tiellä ovat! vieläkin taloudellista laatua.

Kauko Tiihonen: Kun on kysymys ammatinvalinnanohjauksesta niin keskustelua ei todella ole herätetty liian aikaisin. On paljon nuoria, jotka joutuvat valitsemaan elämänuransa aivan liian puutteellisissa oloissa. Tuloksena tästä on suuri joukko ammatinvalinnassa epäonnistuneita. Pidän tätä epäkohtaa myös suurena kansantaloudellisena tappiona.

Tahtoisin kiinnittää huomiota myös ammattikoulujen opettajistoon. Heissä on liian paljon entisiä aktiiviupseereita, jotka koettavat luoda kouluihin entisen ammattinsa mukaista henkeä.

Mielipiteeni on, ammattikouluissa vähemmän opetuksessa teoriaa enemmän käytäntöä.

Antero Friman: Esitän joitakin näkymiä Kajaanin opettajaseminaarista. Opiskelijoita siellä on n. 300 ja heistä 5—6 tunnustautuu sosialidemokraateiksi. Huomio kiintyy myös oppilaiden vanhempien ammattiin, sillä heistä *ei* edusta tavallista työmiestä kuin 2—3. Sama linja on myös muissa seminaareissa, joten lopputulos on meille sosialidemokraateille murskaava. Mielestäni pitäisi liiton vaikuttua siten, että Väinö Voionmaan Opistoon saataisiin seminaariin valmistava kurssi, kuten on monessa porvarillisessa: kansanopistossa.

Hyväksyn tämän esityksen ja alustuksen.

Martta Salmela-Järvinen: Lausun iloni, että kysymys on tässä kokouksessa esillä. Valitan vain, että ne | henkilöt eivät ole paikalla, jotka voisivat asiaan vaikuttaa|

Keskusteluista huolimatta ei ole päästy täyteen selvyyteen minkälaisen uuden koulun tulisi olla. Tämän vuoksi meidän täytyy vain purnata. Mielestäni ei nykyisessäkään .koulussa

meikäläisten lapsien tarvitse muuttua porvareiksi. Tämä on sellainen kysymys, joka riippuu hyvin paljon vanhemmista.

• Meillä oli ennen ammattikoulutuksessa se vika, että se ei ollut tarpeeksi lähellä elämää. Ei kiinnitetty minkäänlaista huomiota oppilaan taipumuksiin, nyt on tässä asiassa päästy hivenen eteenpäin.

Meeri Kalavainen: Erittäin suurta hankaluutta koulu-uudistukselle tuottavat lisääntyneet menot. Kunnallispolitiikan alalla voidaan tehdä paljon asian hyväksi.

Opettajien taso, varsinkin ammattikouluissa, on jäänyt jälkeen kehityksestä. Tämä vaara on myös kunnallisen keskikoulun kohdalla. Koulun kehityksen eteen nousee myös määrärahakysymys.

Näkisin myöskin nykyisessä puoluetoimikunnassa virheenä sen, että tuomarit ja insinöörit ym., jotka hakeutuvat puolueemme piiriin perustavat omia yhdistyksiä. Pitäisin tärkeänä, että he työskentelisivät yhdessä muun puolueväen kanssa ja täten he voisivat toiminnallaan nostaa muunkin puolueväen tasoa.

Puheenjohtaja: Keskustelu asiasta on päättynyt.

P ä ä t ö s : Edustajakokous hyväksyy molemmat esitykset.

TYÖAJAN LYHENTÄMINEN.

(Kts. alustusvihon sivut 85—88.)

Pentti Kymensalo (alustava puheenvuoro):

Hyvät Toverit.

Työajan lyhentämistä on vaadittu kansainvälisen ammattiyhdistysliikkeen piirissä jo vuosikymmenien ajan. 1930-luvulla esitettiin Amerikassa vaatimus siirtymisestä 30-tuntiseen työviikkoon. Samantapaisia vaatimuksia esitettiin lukuisissa muissa maissa. Meidän SAK esitti 1934 vaatimuksen 36 tuntisesta työviikosta. Näihin vaatimuksiin on varmasti osaltaan vaikuttanut silloin yleismaailmallinen

talouspula, työviikkoa lyhentämällä haluttiin suoda mahdollisimman monelle tilaisuus työntekoon edes osan viikosta.

Uudessa Seelannissa, Englannin kaivosteollisuudetpa sekä eräillä aloilla USA:ssa ja Neuvostoliitossa ollaan siirretty jo 40 tuntiseen työviikkoon." Kysymystä on mas ssamme eniten käsitelty työväenjärjestöjen piirissä. Vuonna 1951 SAK:n VI edustajakokoukselle tehtiin kymmenkunta esitystä työajan lyhentämisestä. Esitykset noudattivat iäuuressa määrin samaa linjaa. Yleisenä vaatimuksena oli siirtyminen nykyisestä 47 tunnin työviikosta 40 tuntiseen ja 5 päiväiseen työviikkoon. Kiireellisimpänä pidettiin työajai. lyhentämistä raskaissa ja terveydelle vaarallisissa ammateissa. Nämä esitykset ovat myöhemmin johtaneet SAK:m esityksestä siihen, että valtioneuvosto asetti lokakuussa 1954 "komitean tutkimaan mahdollisuuksia lyhentää työaikaa, teollisuudessa ja muilla aloilla, joilla työaikalakia noudatetaan huomioonottaen erityisesti lyhentämisen vaikutuksen työllisyyden turvaamiseen ja tekemään siitä johtuvia esityksiä," Työajan lyhentämistä käsiteltiin myös Sos.-dem. puolueen vuonna 1952 pidetyssä puoluekokouksessa. Hyväksytyssä ponnassa kehoitetaan puolue toimikuntaa viipymättä, tutkimaan asiaa.

Nuorisoliittolaisten parissa on kysymystä myös johdittu. Karlstadin pohjoismaisen kongressin eräs ryhmä pohti asiaa melkoisen perusteellisesti. Laajimmin SSN:n piirissä työajan lyhentämisestä on keskusteltu vuosi sitten pidetyissä sosialipoliittisissa kokouksissa. Liitolla ei kuitenkaan olle' ollut selvää kannanottoa puolesta eikä vastaan, siksi on varmasti paikallaan, että kysymystä pohditaan nyt ja hyväksytään asiasta selvät ponnet. On selvää, että meidän kannanottomme ei suoranaisesti voi ratkaista asiaa puoleen tai toiseen. Tärkeintä lienee kuitenkin se, että me näin olemme omalta osaltamme muokkaamassa mielipiteitä myönteisiksi työajan lyhentämiselle. Tällä tavoin tuemme varmaisti ammattiyhdistysliikettä, jonka tehtäviin työaikaa käskevien uudistusten esittäminen varsinaisesti kuuluu.

Työajan lyhentämisen puolesta puhuvat monet seikat. Nykyisin on monilla aloilla siirrytty kesäkausiksi 5 tuntiseen lauantaihin. Kannattaa kysyä, onko edes taloudellisesti kannattavaa laittaa raskasta teollisuuskoneistoa käyntiin näin lyhyeksi ajaksi. Lyhennetty työaika pakottaa työnantajat kehittämään teollisuuslaitoksia ja työmuotoja. Lyhennetty työaika vaikuttaa myös jossakin määrin työttömyyden torjuntaan, tosin ilmeisesti vain palvelusammateissa, joten sitä ei kannattane ottaa varsin vakavana perusteluna työajan lyhentämiseksi.

Työaika lyhennettäessä on kuitenkin otettava huomioon, että maamme teollisuuden kilpailukyky ulkomaisilla markkinoilla ei sen vuoksi huonone. Tätäkin uudistusta toteutettaessa meidän on syytä pyrkiä yhteistoimintaan Skandinavian maitten kanssa. On tärkeätä, että saman aikaisesti suunnitellaan myös toimenpiteitä tuotannon jatkuvan kohenemisen lisäämiseksi. Ehkä on myös syytä pyrkiä eteenpäin ns. hitaan kiiruhtamisen linjaa, jolloin työaika lyhennettäisiin ensinnä esimerkiksi sekä raskaissa tai muuten terveydelle vaarallisissa ammateissa.

Ruotsissa on suoritettu melkoisen laaja gallupp-tutkimus, jolloin vastaajilta on tiedusteltu millä tavoin he haluaisivat saada lisääntyvästä tuotannosta työntekijöille tulevan hyödyn itselleen. Yleisenä piirteenä oli, että vanhemmat ikäluokat pitivät parhaimpana ratkaisuna eläke- ja muun sosiaalisen turvallisuuden lisäämistä. Nuoret sensijaan asettivat ensitulalle työajan lyhentämisen.

Ainut vastaavanlainen tutkimus Suomessa lienee keväällä 1955 sosiaalipoliittisten kokoustemme yhteydessä suoritettu tiedustelu, jossa 176 vastaajaa on lausunut mielipiteensä samoista asioista. Tavallaan hämmästyttävää on, että vain 9 % halusi palkankorotuksia. Työajan lyhentämistä ehdotti 45 % vastaajista. Eläketurvallisuuden lisäämisen asetti ensisijaiseen asemaan 17 %. Suoritettu tutkimus osoittaa meillä vallitsevan saman tapaisen suuntauksen kuin Ruotsissakin. Nuoremmat ikäluokat eivät ajattele vielä eläkettä eikä

niin suuressa määrin kuin vanhemmat myöskään sosiaalisen turvallisuuden lisäämistä muulla tavoin. Niistä jotka kannattivat työajan lyhentämistä vain vajaa 9 % piti parempana vuosiloman lisäämistä. Työviikon lyhennettäväksi 40 tuntiin ja 5 päivään viikossa ehdotti 91,1 %. En ole esitellyt näitä tietoja siinä mielessä, että ne edustaisivat ehdottoman tarkasti Suomen kansan mielipiteitä. Mutta nuorisoliittolaisten käsityksiä ne mielestäni kuvaavat melkoisen tarkasti. Uskoisin myös niiden vastaavan kaikesta huolimatta melko yleistä mielipidettä laajemminkin kansalaispiireissä. J

Meidän kannattaa varmasti käsitellä asiaa ja pyrkiä mahdollisuuksiemme mukaan taistelemaan työajan lyhentämisen puolesta, jota on joka tapauksessa pidettävä turvallisuustoimenpiteenä yhä lisääntyvää työtahtia ja rationalisoinnin mukanaan tuomia vaaroja vastaan. Se on myös kaitsottava lisätyn vapaa-ajan antamiseksi, sosiaalisesti ja kulturelliseksi eduksi, sekä yleensä tavoiteltavaksi toimenpiteeksi.

Otto Toivonen: Kysymys työajan lyhentämisestä on laaja ja vaikea toteutettavaksi. Tärkeänä pitäisin kysymystä maataloustyöntekijäin työajan säännöstelystä. He ovat työntekijöinä suoraan verrattavissa tehdastyö väkeen. Epäkohtana on se, että tätä kysymystä ei pidetä tärkeänä muiden työläisten ja järjestöjen taholta. Toivon, että Nuorisoliitto kiinnittäisi asian tähän puoleen entistä enemmän huomiota.

Heimo Taskinen: Juuri tämän kysymyksen hoidossa me tarvitsemme kansainvälistä yhteistyötä.

Väitän, että työajan lyhentäminen ei vähennä tuotantoa, sillä tämä on entisillä työajan lyhentämisillä todistattu. Ihmettelenkin vain, että on kulunut 40 vuotta eikä Ityöajan lyhentämistä ole tapahtunut. En myöskään usko, että työajan lyhentäminen vaikuttaisi alentavasti elintasoon! Mielestäni työajan lyhentäminen vähentää nuorison kilpailukykyisyyttä muihin ikäluokkiin nähden. Tästä ei kyllä ole olemassa mitään esimerkkiä.

Keijo Liinamaa: Kysymys työajan lyhentämisestä on

kansainvälinen kysymys. Työajan rajoittaminen metsä- ja maataloudessa on hyvin vaikeaa. Työajan yleinen lyhentäminen on asia, joka sietää harkintaa. Se on myös kysymys, joka astuu esille ammattiyhdistysliikkeessä hyvin pian.

Ensimmäisenä tarvittaisiin mielestäni lyhennettyä työaikaa ruumiillisen työntekijäin kohdalla, koska fyysillinen rasitus heidän kohdallaan on suurempi kuin konttorialalla. Parhain tie asian ratkaisemiseksi olisi lain aikaansaaminen. Toinen tie on työehtosopimustie, jonka kautta jo on päästy usealla alalla lyhennettyyn työaikaan kesällä, mutta 40 tunnin työviikko on vaikea saada aikaan tätä tietä kulki.

Todettakoon tässä, että mitään yhfäkkistä mahdollisuutta lyhennettyyn työaikaan ei ole, vaan siihen on päästävä asteittain.

Väinö Sinervo: Myös liiketyöntekijät ovat nykyisin työ-ajan rajoitukseen nähden epäoikeutetussa asemassa. Monet työntekijät ovat tällä alalla joutuneet eroitetuksi, kun ovat järjestäytyneet ja ryhtyneet vaatimaan lyhennettyä ja säännösteltyä työaikaa. Kysymys on näin ollen sitä suuruusluokkaa, että sitä ei voida sivuuttaa. Esitänkin, että tehty esitys hyväksytään ja liiketyöntekijäin kohdalla asiaan kiinnitetään erityistä huomiota.

Mauno Hirvisaari: Yhtyisin Liinamaahan siinä, että etenkin kemiallisen puunjalostusteollisuuden kohdalla siirryttäisiin 6 tuntiseen työpäivään, koska tällä alalla tuottaa vaikeuksia lisätyn vapaa-ajan saaminen lisävapaapäivien avulla.

Esitän sivulla 88 olevaan 2 pöytäkirjan lisäksiksi sanat: . . . muodostuu työntekijäin realiansiota alentavaksi eikä . . .

Pentti Kymensalo: Yhdyn Liinamaahan siinä, että työajan lyhentäminen on tapahduttava asteittain.

Puheenjohtaja: Koska esitykseen on tehty kirjallinen muutosehdotus, lähetetään asia ohjelmavaliokuntaan. Koska ohjelmavaliokunnan jäsen Matti Kaasinen ei ole saapunut kokoukseen voitaneen hänen tilalleen valita Rauni Virtanen, i — Valitaan.

MUUTOS TYÖJÄRJESTYKSEEN.

Puheenjohtaja: Koska menettelytapavaliokunta on saanut valmiiksi ehdotuksensa liiton puheenjohtajaksi, sihteeriksi ja toimikunnaksi, ehdottaa järjestävä valiokunta, että työjärjestykseen tehdään muutos ja tämä asia käsitellään nyt.

P ä ä t ö s : Järjestävän valiokunnan ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

j
LIITON PUHEENJOHTAJAN, SIHTEERIN JA
TOIMIKUNNAN VALINTA.

Kalevi Vatanen (menettelytapavaliokunnan ehdotuksen esittäjä):

Menettelytapavaliokunnassa käytiin keskustelua puheenjohtajan viran muuttamisesta luottamustoimeksi, mutta ehdotus ei saanut kannatusta. Liiton puheenjohtajaksi on ehdotettu Antti Hietanen ja Erkki Wiksten. Menettelytapavaliokunta ehdottaa liiton puheenjohtajaksi Antti Hietasta.

Sihteerikysymyksessä oli asetettu ehdokkaiksi Pentti Kymensalo, Pekka Ylivuori, Heimo Taskinen ja Martti Pöysälä. Nyt kokousedustajille jaetussa listassa on menettelytapavaliokunnan asettamaksi sihteeriehdokkaaksi mainittu Pentti Kymensalo.

Muiksi liittotoimikunnan jäseniksi on ehdotettu: Sigurd Normen, Judith Sundman, Veikko Ruuskanen, Aarne Selin, Meeri Kalavainen, Kalevi Vatanen, Urpu Vihavainen, Tenho Hovi, Kirsti Tuominen, Matti Verho, Pirkko Värtinen, Kalevi Perho, Olavi Hurri, Juhani Hietanen, Pentti Sulonen, Pekka Ylivuori, Keijo Liinamaa, Heimo Taskinen, Erkki Wiksten, Eino Tammilehto, Jouko Lehtovaara, Lasse Wallenius, Jaakko Minkkinen, Tapio Virtanen, Viljo Virtanen, Unto Laitila, Paavo Karvonen, Kauko Niemi, Marjatta Kangas, Laila Lindberg, Holger Pelin, Esko Soininen, Jyrki K. Erkamo, Terttu Pylkkänen, Osmo Mäkinen, Antero Tahvanainen, Pertti Rae ja Aimo Halonen.

Menettelytapavaliokunta ehdottaa muiksi toimikunnan jäseniksi: Vakinaisiksi: Meeri Kalavainen, Kalevi Vatanen, Urpu Vihavainen, Eino Tammilehto, Tenho Hovi, Pentti Sulonen, Keijo Liinamaa ja Sigurd Normen sekä varajäseniksi: Kalevi Perho, Pekka Ylivuori, Erkki Wiksten, Heimo Taskinen, Lasse Wallenius, Juhani Hietanen ja Judith Sundman.

Menettelytapavaliokunta pitää asiaa tärkeänä ja ottaa sen uudelleen käsiteltäväksi jos kokouksessa ei saavuteta yksimielisyyttä.

Terttu Pylkkänen: Kymenlaakso yhtyy menettelytapavaliokunnan kantaan ja ryhtyy kannattamaan Antti Hietasta liiton puheenjohtajaksi. Ennenkuin jatkan puheenvuoroani toivon, että Antti Hietanen ilmoittaa kantansa sihteerikysymykseen.

Antti Hietanen: Pidän hyvin tärkeänä, että työtovereiden välillä on yhteisymmärrys ja luottamus. Kolmen kuluneen vuoden aikana työskennellessäni yhdessä Pekka Ylivuoren ja Pentti Kymensalon kanssa voin sanoa, että me työssämme tämän saavutimme ja uskon, että näin tulee jatkumaankin. Mutta sitä samaa en voi sanoa mahdollisesta työskentelystä Heimo Taskisen kanssa.

Mauno Hirvisaari: Kun me etelä-saimaalaiset lähdimme edustajakokoukseen, niin pidimme kokouksen, jossa oli esillä myös henkilökysymykset. Yhdyimme jo silloin kannattamaan Antti Hietasta liiton puheenjohtajaksi. Sihteeriksi ehdotamme Pekka Ylivuorta, jolla on ollut hoidettavanaan tärkeä koulutustyön sarka, eikä ole olemassa mitään syytä vaihtaa häntä toiseen. Pyydän, että menettelytapavaliokunta ottaisi asian uudelleen harkittavaksi.

Pentti Marjamäki: Tuntuu siltä, että kokoukseemme on tullut sellainen sävy, jota me useimmat kokousedustajat emme hyväksy. Täällä on tuotu Kymenlaakson piirin taholta esille, se, että kun puheenjohtaja on valittu, niin siinä samassa ratkeaisi myös sihteerikysymyskin. Tätä me Hämeenlinnan piiriläiset emme hyväksy, vaan yhdyimme kannat-

tamaan menettelytapavaliokunnan ehdotusta, että 'Pentti Kymensalo valittaisiin liiton sihteeriksi. Ehdotan, että menettelytapavaliokunnan ehdotus hyväksytään.

Terttu Pylkkänen: Meidän täytyy tällaisessa kokouksessa saada keskustella vapaasti, ilman sellaista kannanottoa, että täällä ratkaistaan kysymykset ilman linjoja. Kun asla sihteerikysymyksen kohdalta viedään uudelleen menettelytapavaliokuntaan, niin Kymenlaakso ehdottaa sihteeriksi edelleen Heimo Taskista. Kuulimme täällä äsken Antti Hietasen kannan tästä kysymyksestä ja kun ei hänelläkään ollut mitään Heimo Taskisen kykyjä vastaan, niin en ymmärrä miksi hän ei kelpaa sihteeriksi siinä kuin joku näistä kolmesta. Me siellä Kymenlaaksossa olemme tulleet tuntemaan Heimo Taskisen sellaisena tosi nuorisoliittolaisena, joka osaa itsenäisesti sanoa ja arvostella asioita, kuten Heimon esiintymisestä Vihurin palstoilla on voitu havaita. Näini ollen en ymmärrä Antti Hietasen kantaa, kun hän sanooj ettei tiedä tuleeko toimeen Heimo Taskisen kanssa jos Heimo valitaan sihteeriksi.

Ehdotan lisäksi, että Jaakko Minkkinen ja Viljo virtanen valitaan liittotoimikuntaan varsinaisiksi jäseniksi maaseudun edustajina.

Erkki Ikäheimonen: Olen hämmästynyt siitä, että täällä on asiat henkilövalinnan kohdalla menneet tähän pisteeseen. Mikkelin piiriläisenä ehdotan, että liittotoimikuntaan valittaisiin Viljo Virtanen.

Eero Niemelin: Eilen puhuttiin siitä, että työväenliikkeen muodostuu yhä enemmän "liikemiehiä" ja toimitsijoita. En tiedä onko tässä olemassa suurta vaaraa työväenliikkeelle. Uskoisin, että meidän liikkeemme tulee joustavammaksi, kun siellä on näitä "toimitusjohtajia". Kunhan iheillä vaan on päämääränään liiton ja työväenliikkeen paras. Tässä yhteydessä pitäisi saada syntymään "toimintakilpailu", jossa voitaisiin kontrolloida se mitä johtajat tekevät. Tällainen tekisi heidän asemansa ja työnsä entistä varmemmaksi. Me valitsemme nyt liitolle uusia toimihenkilöitä.

Uskon, että ehdokkaita esille tuovat ovat tarkoin harkinneet asiansa, mutta en usko, että tällainen asteettainen vaihto on liitolle hyväksi.

Erkki Wiksten: Helsingin piirillä ei ole mitään sitä vastaan, että Jaakko Minkkinen asetetaan vakinaiseksi jäseneksi liittotoimikuntaan ja Tenho Hovi ensimmäiseksi varajäseneksi.

Keskustelun alkupuolella tuli esille se, että jos joku henkilö valitaan liiton toimihenkilöksi, niin on vaikea mennä sanomaan sitä kuinka hänen kanssaan tullaan toimeen. Mielestäni tällaiset arvostelut eivät saa vaikuttaa ko. henkilön sopivaisuuteen ko. paikalle.

Antti Hietanen: Tiedän, että Pekka Ylivuori ja Pentti Kymensalo pystyvät täyttämään liiton sihteerin paikan. Heimo Taskisesta en tiedä sanoa samaa. Me jokainen tiedämme sen, että on olemassa ihmisiä, joiden kanssa ei voi tulla toimeen ja näin me heidät jaamme jokainen mielesämme. Tiedämme myös sen, kuinka vaikeaa on viedä asioita eteenpäin tällaisten henkilöiden kanssa. Siksi sihteerikysymystäkin katseltava tältä puolen..

Terho Lehto: Turun piirin ehdotus on liiton puheenjohtajaksi Antti Hietanen ja sihteeriksi Pekka Ylivuori. Kun me Turusta lähdimme ja valmistelimme edustajakokoukseen lähtöä ei meidän keskuudessamme ollut henkilökysymykset esillä, ennenkuin liiton edustaja Meeri Kalavainen ne oma-aloitteisesti hyvin kummallisella tavalla otti esille piirimme edustajakokouksessa.

Niilo Virkkunen: Pyydän saada kannattaa Pylkkäsen ehdotusta.

Onni Mikkola: Täällä taitaa olla kysymys vain linjoista: Lapin piiri ehdottaa liiton puheenjohtajaksi Antti Hietasta ja sihteeriksi Heimo Taskista.

Pentti Mikkonen: Kannatan edellisen puheenvuoron käyttäjän ehdotusta, ja toivon ettei tämän asian tähden enää edustajakokouksen työtä pitkitetä. Valitan myös sitä, että tällainen keskustelu henkilökysymyksistä on syntynyt.

Meeri Kalavainen: En kertonut Turun piirin «edustajakokouksessa muuta kuin sen mitä tiesin asioista. Mielestäni siinä ei ole mitään kummallista jos kerron mitä liittotoimikunnassa on tapahtunut.

Olavi Hurri: On hyvä, että nuoriso keskustelee rohkeasti, mutta se ei saa mennä yli äyräiden, jota se hepoai tekee. Toivon, että asia lähetetään menettelytapavaliokuntain, joka varmasti löytää asialle hyvän ratkaisun.

Oiva Hakolinna: Haluan tuoda kantamani esille, aen, että kun eilen valitsimme yksimielisesti kokoukselle menettelytapavaliokunnan, niin kyllä meidän pitäisi voida hyväksyä tämän menettelytapavaliokunnan ehdotukset. Ehdotun, että yksimielisesti hyväksymme menettelytapavaliokunnan ehdotuksen.

Onni Mikkola: Korjaan äskeistä sanontaani, sillä, esitykseni liiton puheenjohtajaksi ja sihteeriksi ei ollut Lapin piirin vaan osastoni ehdotus.

Puheenjohtaja: Keskustelu asiasta on päättynyt.

P ä ä t ö s : Asia lähetetään takaisin menettelytapavaliokuntaan.

Puheenjohtajaksi siirtyi Lassi Ukkola.

ASEVELVOLLISTEN OIKEUSTURVA JA VAHAAJANVIETTO.

(Kts. alustusvihon sivut 89—92.)

Pekka Ylivuori (alustava puheenvuoro):

Haluan ensimmäiseksi todeta saman mikä sisältyy käsiteltävänä olevan esityksen ensimmäiseen kappaleeseeni nim. otteen liiton viime edustajakokouksessa hyväksytystä periaateohjelmasta, jonka mukaisesti liiton päämääriin Ikuuluu sotalaitoksesta luopuminen ajankohtana, jolloin valtiollisen vapautemme ylläpitäminen tai maamme tekemät sitoumukset eivät edellytä sen olemassa oloa.

Tämä armeijan romuttamisvaatimus on aina ollut ja on myös oleva liittomme päämaalina, mutta siitä huolimatta on SSN:n jatkuvasti seurattava nuorten oloja myös heidän suorittaessaan asevelvollisuuttaan ja pyrittävä käytettävissä olevin keinoin vaikuttamaan niiden jatkuvaan parantamiseen.

Tällä hetkellä on asevelvollisten oikeusturva asia, joka ehkä kipeimmin kaipaa korjausta. On riittävän paljon hätkähdyttäviä esimerkkejä siitä, että Suomi nimisessä oikeusvaltiossa ei asevelvollisilla ole sellaista oikeusturvaa takanaan mitä pitäisi olla. Esimerkit ovat kaikille siksi tuttuja, että minun ei enää niitä tarvinne ryhtyä kertomaan.

Ei kuitenkaan tarvitse kummastella, että tällaista pääsee tapahtumaan, kun tarkastelee armeijassa käytössä olevaa järjestyssääntöä, johon kurin pito ja melkein olemattomat asevelvollisen oikeudet nojautuvat. Järjestyssääntö on peräisin 1800 luvulta Suomen Suuriruhtinaan nimissä annettuna. Pieniä korjauksia siihen on tehty välittömästi kansalais sodan jälkeen, jolloin se uusittuna astui voimaan toukokuun 1 p:nä 1920. Kun taas tietää sen hengen, joka silloin vallitsi, niin ei sovi tulosta ihmetellä. Sen jälkeen ei järjestyssääntöön ole tehty muita muutoksia, kuin poistettu — täysin epäonnistunut — pääkatselmus. Ainoastaan puolustusvoimien päällikölle on jätetty oikeus pitää pääkatselmus tarpeelliseksi katsomissaan tapauksissa.

Kantelujärjestelmän suurin heikkous on siinä, että se on kytketty siihen esimiesporrastukseen, joka samalla käyttää käskijän asemaa hyväkseen. Samalla sen alin aste on pulonkaula, jonka lävitse ei asevelvollisen ole helppo päästä ja jos sen lävitse pääsee, niin jokainen seuraavista portaista voi todeta kantelun aiheettomaksi ja keskeyttää sen etenemisen ja useimmin voi olla seurauksena vain kantelun tehneen rankaisu epäkohtien jäädessä ennalleen. — Kantelujärjestelmän epäonnistuneisuutta kuvaa ehkä parhaiten se, kun armeijankin edustajat ovat esityksen tehneen toimi-

kunnan kuultavina ollessaan myöntäneet sen vanhenituneeksi ja aikansa eläneeksi.

Esityksessämme ehdotetaan kantelujärjestelmän tilalle siviilivirkamiesjärjestelmää, jonka kaltaisia on käytössä eräissä maissa mm. Ruotsissa. Siellä saadut kokemukset ovat olleet erittäin myönteisiä. Meillä tämän kaltaista järjestelmää tunnutaan vastustavan ennen kaikkea määrärahojen puutetta moittien, mutta käsityksemme mukaan joa mihinkään niin tällaiseen toimintaan on löydyttävä valtion budjetissa varoja. Jätettäköön muutama ase hankkinjatta ja käytettäköön näin säästyneet varat asevelvollisten Oikeudellisten olojen parantamiseen.

Toimikunta ei ole työssään vielä ehtinyt niin [pitkälle, että se voisi täsmällisesti määritellä mielipiteensä ehdotetun siviilivirkamiesjärjestelmän alistussuhteessa. Oh kaksi mahdollisuutta. Toisen mukaan olisivat uudet toimihenkilöt puolustusministeriön alaisia ja toisen mukaan eduskunnan oikeusasiamiehen tai hänelle määrättävän apulaisen alaisia. Koska pyrkimyksenä on irroittaa uusi järjestelmä njahdollisimman tarkoin upseeriporrastuksesta lienee viisainlta pyrkiä saattamaan se eduskunnan oikeusasiamiehen **alaisuuteen**, jolloin puolustusministeriössäkin toimivien upseerien vaikutusmahdollisuus on eliminoitu pois. ,

Näiden ja esityksessä olevien perustelujen mukaan; toivoo toimikunta, että sen esittämät ponnet 1 ja 2 voitaisiin hyväksyä ehdotetussa muodossa, jolloin ponsi 2 **jättäisi** mahdollisuuden hoitaa asiaa myöhemmin parhaaksi I: itsottavalla tavalla.

Esityksen toinen osa käsittelee asevelvollisten va;> \a-ajan viettomahdollisuuksia ja niiden järjestämistä. Tähiir osaan ei ole kovin paljon lisättävää, sillä esityksessä esille tuodut seikat kertovat jo omaa korutonta kieltään riittävästi.

Esityksestä on tahallisesti jätetty pois sellainen seikka kuin asevelvollisten päivärahakysymys, joka oli esi! ä mm. viime edustajakokouksessa. On katsottu tarpeettomaksi toistaa silloin esille tuotuja seikkoja ja toisaalta on pidetty

aivan luonnollisena, että liitto tulee jatkuvasti kiinnittämään tähän ja muihin asevelvollisten sosiaalisiin oloihin kaiken huomionsa, niin kauan kuin maassamme sotalaitos on olemassa.

Erkki Wiksten: Esittäisin, että kolmanteen kohtaan lisättäisiin lausunto huomion kiinnittämisestä varusmiesten keskuudessa suoritettaviin korotuksiin siten, että korpraaleiksi ja alikersanteiksi ei korotettaisi sellaisia johtajatyyppejä, jotka saisivat varusmiesten elämän armeijassa ikäväksi.

Puheenjohtaja: Koska Wiksten ei ole jättänyt ehdotustaan kirjallisena eikä sitä ole liioin kukaan kannattanut, voitaneen esitys N:o 5 hyväksyä.

P ä ä t ö s : Esitys hyväksyttiin muutoksitta.

SOS.-DEM. NUORISOLIIKKEEN JA NUORTEN KOTKAIN SUHTEET.

(Kts. alustusvihon sivut 93—100).

Pentti Sulonen (alustava puheenvuoro):

Aikaisemmin on ollut tapana, että SSN:n edustajakokoukselle on esitetty yleisluontoinen katsaus kotkatoiminnassa tapahtuneeseen kehitykseen. Tällaista esitystä on pidetty tarpeellisena, jotta nuorisoliikkeen ja kotkaliikkeen välillä tietynlainen vuorovaikutus, ja jotta nuorisoliiton korkeinta päätäntävaltaa käyttävällä elimellä olisi mahdollisuus esittää käsityksiään kotkatyöstä. Varsinaisten päätösten tekoon ei sillä kotkaliikkeen osalta enää ole mahdollisuuksia sen jälkeen, kun Nuoret Kotkat v. 1951 muodostettiin itsenäiseksi keskusliitoksi.

Kun Nuorten Kotkain Keskusliiton keskustoimikunnalle jälleen tarjottiin mahdollisuus tuoda kotka-asioita esille Nuorisoliiton edustajakokoukselle, harkitsi keskustoimikunta tällä kertaa parhaaksi esittelymuodoksi alustuksen, joka koskettaa Nuorisoliiton ja Nuorten Kotkain keskinäisiä suhteita. Pidettiin todennäköisenä, että täällä olevat edustajat ikäänkuin paremmin voisivat lausua ajatuksiaan tästä kuin

jostakin puhtaasti kotkatyölle ominaisista yksityisistä työmuodoista. Tuskin erehtyy, jos väittää että useimmilla tässä kokouksessa mukana olevilla on omat käsityksiinsä siitä, mitä kotkaliikkeen nuorisoliikkeen näkövinkkelistä katsoen pitäisi olla ja millä tavoin sen tulisi palvella Nuorisoliiton tarpeita. Luulisi niinkään, että jo alustus sinänsä on voinut herättää tätä koskevia ajatuksia, mikäli siihen on syvennyt. Kun tämän päivän kotkaliikkeen vaikutus Nuorisoliitossa tuntuu tai on tuntumatta — riippuen siitä, miten siihen nyt suhtaudutaan — vasta joidenkin vuosien jälkeen, on tältäkin kannalta asiaa tarkastellen paikallaan tuoda kotkaliike esille nimenomaan tällaisen alustuksen puitteissa.

Nuoriso- ja kotkaliikkeen suhteissa tapahtunutta kehitystä voidaan eräällä tavoin tarkastella myös tilastojen valossa. Tällöin käy ilmi, että vuoden 1945 loppuun mennessä oli kaikkiaan 129 nuoriso-osastoa perustanut alaisuuteensa kotkaosaston. Saman ajan sisällä työväenyhdistysten toimesta perustettujen kotkaosastojen lukumäärä oli vain 19. Vuonna 1946 perusti 39 nuoriso-osastoa itselleen Ij.kotkaosaston, vuonna 1947 viisitoista, vuonna 1948 ainoastaan 7 ja seuraavana vuonna ei yksikään. Vuodesta 1950 lukien on nuoriso-osastojen vuosittain perustamien kotkaosaistojen lukumäärä ollut yleensä alle viiden. Kuluva **vuoden** aikana perustetuista kotkaosastoista ei yksikään toimi nuoriso-osaston alaisena. Kehitys työväenyhdistysten kohdalla on ollut huomattavasti tasaisempi. Niiden perustamien kotkaosastojen lukumäärä on vuodesta 1948 lähtien jatkuvasti noussut yhdellä tai kahdella edelliseen vuoteen verrattuna. Kuluva vuonna ovat puolueosastot perustaneet jo viisi kotkaosastoa.

Eräänä syynä tällaiseen kehitykseen lienee se, että nuoriso-osastojen oman jäsenistön keski-ikä viime vuosina on huomattavasti laskenut. Nuoriso-osastoille on siten aiheutunut pulmia oman toimintansa ohjauksen järjestämisessä. Nuorisoliitto puolestaan on joutunut järjestämään osastonohjaajakursseja oman järjestönsä tarpeita silmällä pitäen.

Nuorisoliiton jäsenistön keski-ikä alentuminen merkitsee kuitenkin toisaalta sitä, että kysymys nuoriso-osastojen ja kotkaosastojen yhteistoiminnasta ja yhteistyömuodoista on tullut entistä tärkeämmäksi. Ennen kaikkea on välttämätöntä, että jo useita vuosia puheena ollut Nuorisoliiton junioritoiminta ja kotkaliikkeen senioritoiminta järjestetään yhtenäiseksi ja kummankin osapuolen tavoitteita vastaavaksi. Samalla on tietysti nähtävä, miten tällöin tehtävät ratkaisut vaikuttavat muun jäsenistön kasvatukseen ja koulutukseen. Emme pidä tarpeellisena, että luodaan joitakin yhtenäisiä koulutus- ja kasvatusohjelmia, mutta sitä tärkeämpää on, että nuoriso- ja kotkaosastojen keskinäiset suhteet saadaan toimenpiteille suotuisiksi. Ja siihen on ymmärtääkseni kaikki mahdollisuudet olemassa, jos nuoriso-osastot oikein tajuavat kotkaliikkeen merkityksen.

Eräänä kotkatoiminnan onnistuneisuuden lopullisena kriteeriona on pidettävä sitä, missä määrin nuorisoliike saa uutta jäsenistöä kotkaosastoista. Tämä sanonta ei suinkaan ole keksitty ainoastaan tätä kokousta varten, vaan on se todettu kotkaliikkeen omassa keskuudessa muissakin yhteyksissä. Kotkatyön tuloksellisuus tässä mielessä ei suinkaan riipu yksinomaan kotkaliikkeestä, vaan ainakin yhtä paljon Nuorisoliiton osuudesta kotkatoiminnan toteuttamisessa. Alustuksessa esitettyjen toimenpiteitten tarkoituksena onkin saada nuoriso- ja kotkaliikkeen suhteissa tapahtunut kehitys muutetuksi myönteiseen suuntaan kulkevaksi. Jos alustuksessa esitetty ponsi tulee hyväksytyksi, antaa se liiton toimikunnalle valtuudet suorittaa yhdessä Nuorten Kotkain Keskusliiton kanssa tutkimuksen niistä syistä, jotka tällä hetkellä haittaavat nuoriso- ja kotkaosastojen välisten suhteitten suotuisaa kehitystä. Tutkimuksen johdonmukaisena seurauksena on esille tulleiden syiden poistaminen.

Olisi toivottavaa, että edustajat puheenvuoroissaan esittäisivät niitä käsityksiään, joita heillä nuorisoliittolaisina on paitsi alustuksessa esitetyistä ajatuksista myös nuoriso- ja kotkaliikkeen suhteitten tulevasta kehittämisestä.

Puheenjohtaja: Puheenvuoropyyntöjä ei ole. Keskustelu päättynyt.

P ä ä t ö s : Kokous hyväksyi esityksen yksimielisesti.

MUUTOS TYÖJÄRJESTYKSEEN.

Puheenjohtaja: Koska menettelytapavaliokunta »n saanut uudelleen esityksensä henkilövalinnoista valmiiksi ehdottaa järjestävä valiokunta, että, asia käsitellään tällä kohdalla.

P ä ä t ö s : Järjestävän valiokunnan ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

LIITON PUHEENJOHTAJAN, SIHTEERIN JA TOIMIKUNNAN VALINTA.

Kalevi Vatanen: Menettelytapavaliokunta on koettanut etsiä uusia ratkaisuja tehtyjen esitysten pohjalla, mutta ei ole löytänyt. Menettelytapavaliokunta ehdottaa, että valinnat suoritetaan sen aikaisemmin tekemän esityksen pohjalta.

Puheenjohtaja: Voiko kokous hyväksyä menettelytapavaliokunnan aikaisemmin tekemän ehdotuksen?

Terttu Pylkkänen: Ellei menettelytapavaliokunnalla ole mitään uutta esitettävänä, pysyn aikaisemmissa ehdotuksissani. Käsitellään kohta kohdalta.

Aaro Airas: On paras ryhtyä suorittamaan äänestyksiä.

Mauno Hirvisaari: Ehdotin liiton sihteeriksi Ppikka Ylivuorta. Koska hän on minulle ilmoittanut, että ei ota vastaan tehtävää, luovun ehdotuksestani.

Pekka Ylivuori: Haluan toistaa sen, minkä ilmoitin jo kuukausi takaperin liittotoimikunnan kokouksessa, että en ole uutta kolmivuotiskautta liiton sihteerinä. Tähän kokoukseen on tullut vierasta verta joukkoon. Meidän on syytä esiintyä kaikkien rehtinä nuorisoliittolaisina] nyt kun

käymme asiaa ratkomaan. Puheenjohtaja on löytynyt, menettelytapavaliokunta on löytänyt sihteerin, toivottavasti tämä kokous löytää yksimielisyyden. Tässä yhteydessä käytän tilaisuutta hyväkseni kiittääkseni jokaista nuorisoliittolaista niistä vuosista, jotka olen saanut tehdä työtä sosialidemokraattisen nuorison hyväksi. Toivon kokousedustajien vievän terveiseni perille kaikille nuorisoliittolaisille. Erityisesti haluan kiittää Anttia ja Penttiä loistavasta yhteistyöstä. Se ei ole ollut työtä — se on ollut sosialidemokratian toteuttamista arkipäivän käytössä. Tämä aika on ollut elämäni parasta aikaa. Kiitos.

Kalevi Vatanen: Ilmoitan, että menettelytapavaliokunta ei ollut sihteerikysymyksessä yksimielinen. Jos tehtyä listaa ei hyväksytä, on menettelytapavaliokunnan toisena sihteeriehdokkaana Heimo Taskinen.

Antti Hietanen: On ikävää, että olemme joutuneet tällaiseen tilanteeseen. Olemme keskustelleet pitkän aikaa siitä, että virkailijoiden yht'aikaista vaihtamista ei saa tapahtua. Olen kokenut kolme vuotta takaperin sen, enkä toivo sen toistumista. Määrätyltä taholta on esitetty aikaisemmin, että Ylivuorta ei enää hyväksyttäisi liiton sihteeriksi, vaan hänen tilalleen tulisi valita Kymensalo. Asia tuli esille liittotoimikunnassa ja Ylivuori totesi, että hän ei uutta kolmi-vuotiskautta ole liiton sihteerinä. Kysymyksestä neuvoteltiin ennen edustajakokousta pyrkimyksenä päästä yksituumaisuuteen. Olavi Hurri, joka ensin oli Kymensalon kannalla, antoi ymmärtää lopuksi, että olisi hyvä jos Heimo Taskinen tulisi sihteeriksi. Vakuutan, että liitto ei ole sotkeentunut riitakysymyksiin, ja siksi kysymys on luottamuskysymys minulle. Kokouksessa on ollut ikävä ilmapiiri. Kaikki piirit ovat jostakin tinkineet, paitsi Kymenlaakson piiri. En käsitä mihin te pyritte.

Olavi Hurri: Minulla ei ole aihetta olla sanomatta, että jonkun aikaa ennen edustajakokousta on asioista keskusteltu. Toimihenkilöiden ei tulisi vaihtua yht'aikaa. Jos Ylivuoren tilalle tulee Taskinen ei se kuitenkaan merkitse kuin

yhden henkilön vaihtumista. Ei ole olemassa mitään rikkeitä toimihenkilöitä vastaan, mutta ei myöskään Taskisba. Liittokokouksen arvo ei laske jos äänestetään. Korostan, että on parempi päästä yksimieliseen ratkaisuun, muttj ei ole huonompi jos äänestetään.

Terttu Pykkänen: Kymenlaaksolaisista on maala .tu Hietasen avulla kokouksen peikot. Pekka tyydytti meitj. aluksi, mutta ei tyydytä silloin, jos me saamme pirteämrnän sihteerin. Esiinnyimme yhtenäisesti siksi, että meillä pn ollut neuvottelukokous. Tiedämme, että kokouksella on kauaskantoinen merkitys. Tiedämme, että kokouksella on vastuu henkilövalinnoista. Mielestäni Meeri Kalavainen on e lustanut enemmän Helsinkiä liittotoimikunnassa. Emme ole syyllistyneet mihinkään mielipidemuokkaukseen. Meillä or oikeus keskustella henkilökysymyksistä. Liittokokouksella ck siihen arvovalta.

Erkki Wiksten: Meeri Kalavainen on kuulunut helsinki-läiseen Kallion Sos.-dem. Nuorisoseuraan vuodesta 1949.

Ossi Ronkainen: Ehdotan lippuäänestystä.

Onni Mikkola: Kannatan edellistä.

Tenho Hovi: Pyydän kokousedustajia huomioimaan, että liittotoimikuntaan saadaan myös todellisten työläisnuorten edustus. Ehdokkaita on SAK:sta ja kaikista järjestöistä, mutta ei työläisiä.

Kalevi Vatanen: Ei pidä unohtaa, että työväenliikkeen eri piireissä työskentelevät henkilöt ovat myös työläisiä

Puheenjohtaja: Ronkainen on Mikkolan kannattamana ehdottanut, että suoritetaan lippuäänestys. Koska puheenjohtajachdokkaita on kuitenkin vain yksi — Antti Hie'anen — voitaneen hänet valita yksimielisesti.

P ä ä t ö s : Antti Hietanen valittiin yksimielisesti liiton puheenjohtajaksi. (suosionosoituksia)

Antti Hietanen: Kiitän luottamuksesta. Tilanne on vaikea, joten ei ole helppo'ottaa tehtävää vastaan. Toivpn, että päästään tulokseen, joka takaa liitollemme parhaan manoolg lisen työskentelymahdollisuuden. Toivon, että koko liiton

tuki on takanani, ja että täällä sanotut sanat voidaan elää ylitse ja työskennellä yhteisymmärryksessä. Kiitoksia.

Puheenjohtaja: Menettelytapavaliokunta on ehdottanut liiton sihteeriksi Pentti Kymensaloo. Terttu Pylkkänen on ehdottanut Heimo Taskista, jota ehdotusta on myös kannatettu. Ossi Ronkainen on ehdottanut lippuäänestystä, joka suoritetaan.

Lauri Korppi: (puheenvuoro työjärjestykseen): Sihteeriksi on myös ehdotettu Martti Pöysälää.

Martti Pöysälä: Ehdotuksen tekijä on todella omannut valtavan annoksen huumorintajua. Kieltäydyn ehdottomasti.

Puheenjohtaja: Pyydän äänestysvaliokuntaa saapumaan tänne puheenjohtajakorokkeelle. Pöysälän kieltäytyttyä ovat ehdokkaina Pentti Kymensalo ja Heimo Taskinen.

Pekka Ylivuori: Äänestys suoritetaan siten, että kukin edustaja pudottaa äänestyslippunsa uurnaan piireittäin aakkosjärjestyksessä nimenhuudon mukaisesti. (Suoritettiin äänestys).

Puheenjohtaja: Menettelytapavaliokunnan ehdotus liittotoimikunnan jäseniksi on jaettu kokousedustajille. Voidaanko hyväksyä?

Antti Hietanen: Ehdotan, että asian käsittely keskeytetään siksi kunnes sihteerin vaali on selvä.

P ä ä t t ö s : Asian käsittely keskeytetään ja siirrytään seuraavaan asiaan.

KANTAMME KANSANKIRKKOON JA KRISTILLISYYTEEN.

(Kts. alustusvihon sivu 101).

Otto Toivonen: Tämä on eräs tärkeä kysymys. Liittotoimikunta ehdottaa, että pysytään entisellä kannalla. Varoitan kansankirkosta. On esitetty kanta, että kirkkomme olisi kansankirkko, mutta niin ei ole, se on valtionkirkko. Olen uskonvapauden kannalla, sillä se on oikein ja riittää mielestäni Nuorisoliitollekin. Kirkko on meillä politiikan teko-

paikka työväenliikettä vastaan pääoman puolesta, Eiksi en hyväksyisi Nuorisoliiton kannan muutosta. Toivon kokouksen hyväksyvän liittotoimikunnan kannan.

Väänö Sinervo: Suhteemme kirkkoon on asia, jota, ei voida yliarvioida. Nuoret kaipaavat myös uskonnollista sisältöä elämäänsä. Sitä emme voi väheksyä. Turun esitys in hyvä, mutta jätän muutosesityksen joka sisältää pikkukorjauksia.

Puheenjohtaja: Koska äänestysvaliokunta on saanut laskeutuksi sihteerin vaalin tulokset, ehdottaa järjestävä valiokunta nyt käsiteltävänä olevan asian käsittelyn keskeytettäväksi ja jatkettavaksi valintoja.

P ä ä t ö s : Hyväksyttiin järjestävän valiokunnan ehdotus.

SIHTEERIN JA TOIMIKUNNAN VAALI.

Pekka Ylivuori: Sihteerin valinnassa jätettiin kfiikkiaan 110 äänestyslippua, joista Pentti Kymensalo sai 64 ,läntä ja Heimo Taskinen 46 ääntä.

P ä ä t ö s : Pentti Kymensalo on valittu liiton sihteeriksi, (suosionosoituksia).

Puheenjohtaja: Suoritetaan liittotoimikunnan valiKta. Voidaanko menettelytapavaliokunnan ehdotus liittotoimijikunnan jäseniksi hyväksyä?

— Voidaan.

P ä ä t ö s : Yksimielisesti valittiin liittotoimikunnkn vakinaisiksi jäseniksi: Meeri Kalavainen, Kalevi Vatanan, Urpu Vihavainen, Eino Tammilehto, Tenho Hovi, Pentti Sulonen. Keijo Liinamaa ja Sigurd Normen.

Puheenjohtaja: Voidaanko menettelytapavaliokunjan ehdotus liittotoimikunnan varajäseniksi hyväksyä? —¹ Voidaan.

P ä ä t ö s : Yksimielisesti valittiin liittotoimikunniin varajäseniksi: Kalevi Perho, Pekka Ylivuori, Erkki Wiksten, Heimo Taskinen, Lasse Wallenius, Juhani Hietanen jja Judith Sundman.

Puheenjohtaja: Asia loppuunkäsitelty. Palataan työjärjestyksen kohtaan 22.

KANTAMME KANSANKIRKKOON JA
KRISTILLISYYTEEN.

Kauko Kruskoff: Valitan, ettei liittotoimikunta ole käyttänyt asiantuntijaa lausuntoaan antaessaan. Kun tarkastelemme asiaa, toteamme viimeisen sitä koskevan kannanmäärittelyn tapahtuneen v. 1931 edustajakokouksessa. Eikö mitään ole tapahtunut sen jälkeen? Aika on muuttunut ja myönteisempi kannanmäärittely on aiheellista. Siksi Turun Yhdistys on tehnyt ehdotuksensa. On paljon työläisnuoria, jotka kristillisinä haluavat tulla mukaan. Mehän pyrimme laajentamaan toimintamme sektoria. Jos ehdotuksemme ei tule hyväksytyksi, ehdotan seuraavan lausunnon hyväksymistä. Edustajakokous velvoittaa liittotoimikunnan tutkimaan asiaa ja tuomaan sen esille liittoneuvostossa.

Puheenjohtaja: Järjestävä valiokunta ehdottaa, että puhe-aika rajoitetaan 5 minuutiksi.

P ä ä t ö s : Hyväksyttiin yksimielisesti järjestävän valiokunnan ehdotus puheajan rajoittamiseksi 5 minuutiksi.

Erkki Hautamäki: Nuoriso ei hyväksy kirkon ohjailemistä. Kokouksellamme ei ole mahdollisuuksia muuttaa uskonnon vapauslakia. Kirkkovaltuustovaaleissa käy usealla paikkakunnalla vain 300—400 äänestäjää. Meidän on saatava enemmän äänestäjiä muuttamaan kirkkovaltuustojen kokoonpanoa. Yhdyn liittotoimikunnan lausuntoon.

Kalevi Perho: Jos on oikein, että 1931 päätettiin taistella kirkkoa vastaan, niin sen ei enää 1956 tarvitse olla paikalleen osunutta. On sopimatonta nuorisoliikkeelle olla vastaanottamatta kirkon yhteistyötarjousta. Emme voi taistella kirkkoa vastaan. Eri puolilla maata mm. Joensuussa ja Jyväskylässä tunnetaan myötätuntoa tätä kysymystä kohtaan. Meidän pitäisi puuttua myös valtionkirkon asemaan. Ateisteja ei liikuta meidän kantamme. Puolueen kanta kirkkoa kohtaan on muuttunut. Meidän olisi hyväksyttävä Turun yhdistyksen esitys. Liittotoimikunnan lausunto on ristiriitainen. Asia on syytä lähettää valiokuntaan.

Lauri Korppi: Turkulaisten esityksen mukaan me pyydämme valtionkirkon siunausta. Joensuun piiritoimikunta hyväksyi liittotoimikunnan kannan, joka merkitsee sitä, että kirkko on erotettava valtiosta.

Arvi Hautamäki: Sos.-dem. liike ei taistele kristillisyyttä vastaan, vaan esim. sallii perustettavan kristillisiä yhdistyksiä. Kristillisuus on eettinen periaate, joka vaikuttaa koko länsimaiseen sivistykseen. Työväenliike on tuonut myös kristillisyyteen uutta. Jos Kristillinen liike sulattaa, minkä työväenliike on siihen tuonut, meillä ei ole mitään sitä vastaan. Työväenliike ei saa kokonaisuudessaan muuttua periaatettaan ja langeta loveen. Emme tarvitse uusia päätöksiä.

Pentti Mikkonen: Ei voida , puhua uskonnonvapaudesta, kun sitä ei todellisuudessa maassamme ole. On väärin, että määrätään rukouslauantai ja suljetaan eräitä paikkoja kirkkojen ollessa avoinna. Kun valtionkirkko todella muuttuu asennettaan voidaan ajatella nuorisoliikkeen lähentymistä. Kannatan liittotoimikunnan lausunnon hyväksymistä.

Hannes Uksila: Ei ole syytä tehdä uusia päätöksiä, Jokainen ottakoon kantansa oman harkintansa mukaisesti. Kannatan liittotoimikunnan lausuntoa.

Matti Lindholm: Kirkko ja valtio on erotettava toimistaan. Ketään ei saisi lapsena viedä kirkon jäsenyyteen. Pakkoerotus on lopetettava.

Kalevi Vatanen: Liittotoimikunnan puolesta huorkautan, että viime edustajakokous hyväksyi uskonnon vapautuksen.

P ä ä t ö s : Asia lähetetään menettelytapavaliokupiaan.

NUORISOTYÖLAKI

(Kts. alustusvihon sivut 102—105).

Antti Hietanen (alustava puheenvuoro):

Hyvät Toverit.

Alustusvihkoseen painettuun esitykseen ei tällä hetkellä vielä ole paljon lisättävissä. Korostan vain muutamia tärkeitä seikkoja.

Vaikka esityksen tekstissä jo tällä hetkellä näyttää olevan koko paljon asiaan liittyviä yksityiskohtia, ei tämä kysymys olettamukseni mukaan tule vielä pitkiin aikoihin olemaan kypsä ratkaistavaksi, vaan tulee aikaa kulumaan vielä pitkälti ennenkuin laki nuorisotyöstä saadaan aikaan. Esi-tyksessä ilmeneviin tähän ajankohtaan nähden kenties asemaamme heikentäviin seikkoihin ei siksi pitäisi kiinnittää perin suurta huomiota, vaan ottaa asia niin, että koetamme lähivuosina reivata omaa toimintaamme niin, että asemamme tulevaisuudessa on tässäkin suhteessa parempi.

Ajankohta asian käsittelylle on edullinen. Koko kenttämme ääni pääsee tämän kautta vaikuttamaan asian kulkuun hyvin merkittävässä vaiheessa. Mitään sellaista ratkaisua tai kannanottoja ei ole tehty, joita ei vielä voitaisi hyvinkin reippaasti muunnella.

Nuorisotyömme tämän hetken ylivoimaisin kiistakysymys on kuntien avustusten jako nuorisotyölle ja porvarien harjoittama poliittisten nuorisojärjestöjen -syrjintä. Käsittekseni mukaan tämä kiista saadaan päättymään vasta sitten, kun selvä määritelmä jossakin laissa jättää ulkopuolelle kaikki tulkintahienoudet, joihin porvarillisella taholla nyt turvaututaan.

Tältä pohjalta toivon keskustelua käytävän ja siitä muodostuvan perusteellisen.

Terttu Pykkänen: Kunnallisissa puitteissa on nuorisotyötä tehty jo 10 vuoden ajan, mutta edelleen olisi syytä edetä hyvin varovasti. Lautakuntien työhön olisi syytä kiinnittää erityinen huomio. Nuorisolautakunnasta voitaisiin käsitteäkseni hyvin kehittää lautakunta, joka antaisi lausuntoja erilaisissa nuorisoa koskevista kysymyksissä. Erityinen huomio olisi syytä kiinnittää myös meikäläisten nuoriso-ohjaajien koulutukseen. Nykyisin ei ole mahdollisuuksia saada ohjaajapulan vuoksi sellaisiinkaan kuntiin meikäläisiä ohjaajia, joissa se muuten olisi mahdollista.

Lautakuntien työtä ei olisi syytä liiaksi kahlia, kuten on

käynyt raittiuslautakuntien. Ellei laista saada tarkoitusmukaista on nykyinen "laiton" tilanne parempi.

Aaro Airas: Kuntien nuorisotyölautakunnilla on erittäin suuri merkityksensä. Läänien nuorisotyölautakunnit olisi myös saatava tekemään jotain todellisen nuorisotyön hyväksi.

Mauno Hirvisaari: On hyvä, että laki ei tule aiemmin kefi voimaan. Meillä ei ole tällä hetkellä nuoriso-ohjaaja siinä kuin porvarillisilla piireillä. Nuorisoliiton on syytä kiinnittää tähän kysymykseen enemmän huomiota. Tärkeätä on myös määrärahakysymyksen pikainen ratkaisu. Nykyinen epävarma tilanne poliittisten nuorisojärjestöjen kohdalla on jatkunut jo riittävän kauan. Siihen on saatava meille myönteinen ratkaisu.

Antti Hietanen: Lakikomitea ei ole päässyt vielä täyteen selvyyteen, olisiko lautakunnille määriteltävä myöskin aloitteentekooikeus nuorisoasioissa. Nuorisopoliittiset kysymykset saisivat monta kertaa ratkaisunsa, jos nuorisolautakunnilla olisi oikeus tehdä jotakin. Aloitteentekovelvollisuus pitäisi käsittääkseni sisällyttää nuorisotyölautakuntien työhön. Täten tulisi lautakunnista hyviä kouluja, joissa meidän voitaisiin vetää esille. Samalla tällainen tilanne toispuoliset kysymykset paremmin esille, kun niitä jouduttaisiin käsittelemään ja todella pohtimaan lautakunnissa.

Laki lain itsensä vuoksi ei ole tarkoituksenmukainen. Lain täytyy olla avuksi järjestöille ja niiden tarpeita tyydyttävä. Läänien nuorisotyölautakunnat ovat toimineet niin vähän aikaa, että niiden työstä on vaikea sanoa mitään. Minun nyt on osastoporrasta vastaavana kunnallinen nuorisotyölautakunta ja liittoporrasta vastaavana valtion nuorisotyölautakunta, niin läänien nuorisotyölautakunnista olisi kehitettävä vastaava elin piirejä silmällä pitäen.

Puheenjohtaja: Koska aika on vähissä ehdotan, että puheenvuorot rajoitetaan nyt pyydettyihin.

P ä ä t ö s : Rajoitetaan.

Aaro Airas: Nuorisotyölautakunnat ovat velvollisia tukemaan myös piirijärjestöjä.

Kalevi Perho: Miksi lakia ei ole aikaisemmin vaadittu? Kiinnitän huomiota raittius- ja nuorisotyölautakuntien työkakoon. Raittiusjärjestöt kuuluvat nuorisotyölautakunnan alaisuuteen Turussa. Meidän on saatava nuorisotyölautakunnat itsenäisiksi joka kunnassa.

Puheenjohtaja: Keskustelu päättynyt. Koska ei ole tehty muutosehdotuksia voitaneen esitys hyväksyä.

P ä ä t ö s : Esitys hyväksyttiin yksimielisesti ja liittotoimikunta velvoitettiin tarkoin seuraamaan lain kehitystä ja edistämään sen käsittelyä.

NUORISON EDUSTUS KUNNALLISISSA LAUTAKUNNISSA.

(Kts. alustusvihon sivut 106—107).

KUNNALLISTIEDON OPISKELU.

(Kts. alustusvihon sivu 108.)

Erkki Wiksten: Ehdotan, että kohdan "Nuorison edustus kunnallisissa lautakunnissa" yhteydessä käsitellään myös kohta "Kunnallistiedon opiskelu".

Puheenjohtaja: Koska Wikstenin ehdotusta on kannatettu käsitellään molemmat kysymykset yhdessä.

Erkki Wiksten: On pidettävä suurena puutteena, että kunnallistiedon opiskelu on liitossamme melkein olematonta. Tästä johtuen ei nuoria yleensä voida valita lautakuntiin ja kun heitä valitaan he ovat aivan liian kauan tuppisuina. Ehdotan liittotoimikunnan lausunnon hyväksymistä ja toivomuksen esittämistä, että asiaan tartutaan nopeasti.

Eira Sund: Kunnalliset asiat eivät saa olla vanhempien yksinoikeutena, vaan nuorison on myös sanottava sanansa. Ensi syksynä ratkaistaan nuortenkin asiat neljäksi vuodeksi

eteenpäin. Kunnallisvaaleihin on nuorison asetettava omäg ehdokkaansa. Osastomme jäsenistä on 6 kunnallisvaaliehdokkaana.

Esitän, että liittokokous kehoittaa nuoriso-osastoja ryhtymään kiireellisiin toimenpiteisiin nuorison edustuksen lisäämiseksi kunnallisvaltuustoissa. Samalla on pidettävä huoli syksyllä, kun valitaan henkilöitä erilaisiin kunnallisiin lautakuntiin, että nuorison edustus tulee mahdollisimman voimakkaasti huomioiduksi.

Lauri Korppi: Viime puoluekokous päätti asettaa liomitean tutkimaan nuorison osuutta kunnallisasioissa. Liittoi on pidettävä huolta, että tämä komitea myös toimii.

Arne Selin: On todettava, että varsinkin maalaiskunnissa on lautakuntiin pyrkiviä niin paljon, että siellä suoritetaan usein pikku nahinoita asian tiimoilta. Tampereen yhdistys yhtyy esitykseen ja toivoo sen kiireellistä toteuttamista.

Aaro Airas: Jokaisessa osastossa tulee entistä enemmän opiskella kunnallistietoa.

Kirsti Tuominen: Kannatti Eira Sundin tekemäli ehdotusta.

Mauno Hirvisaari: Se että nuorille pyritään saamaan kunnallisissa asioissa vaikutusvaltaa on aivan oikein. I

Pekka Ylivuori: Puoluekokouksessa asetettavaksi päätetty komitea on jo pitänyt ensimmäisen kokouksensa. Komitean työ ei kuitenkaan voi valmistua kädenkäänteessä, mutta alulla ollaan. Ensimmäiseksi selvitettäväksi kysymykseksi otti komitea nuoriso-osastojen jäsenten osallistumismahdollisuuden järjestämisen kunnallis- ja eduskuntavaaliehdokkaista suoritettavaan puolueäänestykseen.

P ä ä t ö s : Esitys "Nuorison edustus kunnallisissa lautakunnissa" lähetetään menettelytapavaliokuntaan. | Esitys "Kunnallistiedon opiskelu" hyväksyttiin yksimielisesti! liitto-toimikunnan lausunnon mukaisesti.

SOSIALIDEMOKRAATTINEN NUORISOTALO.

(Kts. alustusvihon sivut 109—110).

Wiksten: Esitystä on käsitelty myös piiritoimikunnassamme. Ehdotan, että asia annetaan liittotoimikunnan käsiteltäväksi velvoituksella pyrkiä löytämään sopivia toteuttamistapoja — (Paikalliset mahdollisuudet huomioonottaen) Oulunkylän osaston esittämälle ajatukselle.

Voitto Vuorinen: Kannatan Wikstenin tekemää ehdotusta.

Kalevi Perho: Alustuksen laatija on osunut asian ytimeen, sillä työväentalomme eivät pysty tyydyttämään nuorisotoiminnan tarvetta. Yht'aikaisesti olisi kiinnitettävä huomiota r[^]öös työväentalojen kehittämiseen.

Matti Kangas: Liiton puitteissa meillä on tuskin mahdollisuuksia ryhtyä rakentamaan taloja eri paikkakunnille, sillä se on niin suuri taloudellinen kysymys, että liiton varat eivät siihen riitä. TK:n taholta on kiinnitetty huomiota työväentalojen kuntoon ja erilaisten kerhohuoneistojen rakentamiseen niiden yhteyteen. Tämän alan kehittämiseksi on meidän pyrittävä tukemaan TK:toa.

Aimo Frondelius: Uscimmilla paikkakunnilla nuoret vaativat vanhemmilta talojen kunnostamista. Meillä tulisi olla enemmän oma-aloitteisuutta tilanteen parantamiseksi.

Kalevi Vatanen: Työväentalojen kunto on usealla paikkakunnalla kaiken arvostelun alapuolella. Meidän olisi ryhdyttävä tukemaan aktiivisesti niiden kunnostamisessa. Esityksessä mainitunlaiset kerhotalot ovat taloudellisesti liian raskaita ja suuria uhrauksia vaativia.

Matti Lindholm: Ei ole syytä rakentaa uusia kerhotaloja, koska usealla työväentalollakin on liian vähän käyttöä.

P ä ä t ö s : Esitys lähetetään menettelytapavaliokuntaan. Puheenjohtajaksi siirtyi Terttu Pyökkänen.

TOIMINTASUUNNITELMA JA TALOUSARVIO
VUODELLE 1957.

(Kts. alustusvihon sivu 111).

Pekka Ylivuori (alustava puheenvuoro): Puheenvuoronsa alkuosan käytti alustaja kokousedustajille jaetun leiriä koskevan P.M:n — liite 4. — selostamiseen, siirtyen sen jälkeen käsittelemään syksyn toimintaa mainiten mm seuraavaa:

Siirtyäkseni seuraaviin toimintakohteisiin, voimme todeta kolmen tärkeän tehtävän sattuvan suunnilleen samaihin ajankohtaan. Nämä tehtävät ovat: 1. Oppilaiden hankinta VVO:n kansanopistokurssille, joka alkaa 23. 9. 2. Oppilaiden hankinta syyskuussa järjestettävälle osasto-ohjaajakurssille sekä 3. Syystoimintakauden aloittaminen **osastoissa** mahdollisimman varhain. Pitkää lepoaikaa ei leirin jälleen siis toiminnassamme voi olla, vaan tilanne kertakaikkiaan pakottaa meidät takomaan juuri silloin kun rauta on kuuma eli välittömästi leirin jälkeen on tartuttava käsiksi näihin asioihin. Melkein samanaikaisesti on myös aloitettu, va valmistautuminen kunnallisvaalikamppailuun. Erityisesti on meidän tehtävänämmä pitää esillä nuoria ehdokkaita.

Syksyn muihin tehtäviin kuuluu luonnollisesti Viiurin leikkihoito, josta tarkemmin Vihuria koskevan altistuksen yhteydessä. Juhlavuotemme päätepisteeksi muojiostuvat Tampereella joulukuun 8.—9. pnä pidettävät liittujuhlat. Päivien ohjelmassa on mm. liiton henkiset mestaruiskilpailut ja liittoneuvoston juhlakokous.

Vuoden 1957 toimintasuunnitelman ja talousarvion hyväksymisen esittää liittotoimikunta siirrettäväksi liiton neuvoston hyväksyttäväksi, koska näin aikaisessa vaiheessa ei vielä tiedetä tulevia rahoitusmahdollisuuksia.

P ä ä t ö s : Hyväksyttiin keskustelutta yksimielisesti vuoden 1956 loppuosan toimintasuunnitelma ja siirrettiin vuoden 1957 toimintasuunnitelman ja talousarvion hyväksyminen liittoneuvoston tehtäväksi.

NUORISOPiIRIJÄRJESTÖN SÄÄNTÖJEN MUUTOS.
EHDOTUS.

(Kts. alustusvihon sivut 112—113).

Aimo Frondelius: Olemme Oulussa tyydytyksellä panneet merkille, että liittotoimikunta on lausunnossaan siirtänyt piirien edustajakokoukset pidettäväksi ennen toukokuun 1 päivää. Osastoni puolesta ilmoitan, että olemme valmiit hyväksymään tämän.

Lauri Korppi: Joensuun Sos.-dem. Nuoret r.y:n kokouksessa on päätetty esittää, että piiritoimikunnissa edelleen pidetään varajäsenet. Tämän vuoksi jätän kirjallisen esityksen, jossa vastustetaan säännön 6 §:n muuttamista.

Ossi Ronkainen: Kannatan Korpin tekemään ehdotusta.

Pentti Mikkonen: Kannatan liittotoimikunnan esitystä.

Aaro Eloranta: Varajäsennimitys on turha. Kannatan liittotoimikunnan lausunnon hyväksymistä.

P ä ä t ö s : Asia lähetetään järjestöasiain valiokuntaan.

SSN:n HENKISTEN KILPAILUJEN OHJESÄÄNTÖ.

(Kts. alustusvihon sivut 114—127).

SSN:n PIIRIJÄRJESTÖN HENKISTEN KILPAILUJEN
OHJESÄÄNTÖ.

(Kts. alustusvihon sivut 128—132).

Matti Kangas (alustava puheenvuoro):

Kun edustajakokoukselle liittotoimikunnan taholta on tehty esitykset liiton ja piirien henkisten kilpailujen uusiksi ohjesäännöiksi, on haluttu kajota ja kiinnittää huomiota toiminnan alaan, joka hyvin näkyvästi esiintyy ulospäin.

Niissä ohjesäännöissä, joita tähän asti olemme liiton ja piirien henkisissä kisoissa noudattaneet, on ilmennyt useita joko alunperin niissä olleita tai muuttuneiden olosuhteiden myöhemmin tuomia epäkohtia. Epätietoisuutta ja tulkinnan-

varaisuutta ohjelmaesitysten arvostelussa ei ole välttämättä. Kilpailijat ovat, useissa tapauksissa tietämättöminä niistä perusteista, joiden mukaan pitäisi esiintyä ja arvostella. Lisäksi ovat eri piireissä noudatetut säännöt liiton ja toisten piirien sääntöihin verraten huomattavasti eri aisia, ja suurelta osalta epätäydellisiäkin.

Näistä syistä johtuen on katsottu olevan syytä tiydentää ja täsmentää sekä osalta myös muuttaa henkisten kilpailujen ohjesääntöjä. Samassa yhteydessä on päätetty esittää edustajakokouksen hyväksyttäväksi myös piirien kilpailujen ohjesääntö, joka noudattaa mahdollisimman pitkälle liiton vastaavia sääntöjä.

Esitys liiton henkisten kilpailujen ohjesäännöksi «i sisällä mitään mullistavaa muutosta siihen käytäntöön, jota aikaisemmin on noudatettu ja jonka mukaan kilpailut edelleen tulitaisiin järjestämään joka kolmas vuosi. Kilpailulajien keskinäisiä rajoja on tarkistettu, jonka johdosta kklpailulajeihin on tullut muutamia uusia lajeja ja aikaisempi kiinnostava kilpailulaji "huumori" on jätetty pois. Tämä ei merkitse sitä, että huumori kokonaisuudessaan jätettäisiin pois kisoistamme, vaan sitä, että huumorin eri tapaiset esitykset joutuisivat esityksen mukaan kilpailemaan muiden lajien yhteydessä. Tarkoitus on tällä järjestelyllä päästä täysipainoisempaan huumoriohjelmistoon.

Esitys piirien säännöiksi poikkeaa jo enemmän aikaisemmasta käytännöstä. Ensiksikin se, että liittokokouksissa ei ole vastaavia sääntöjä käsitelty. Toiseksi moraet piirit ovat vielä kokonaan vailla k.o. ohjesääntöä. Ja kolmanneksi piirien säännöt ovat tässä esityksessä saman sisältöiset liiton sääntöjen kanssa.

Näissä säännöissä on erikoisesti laajennettu eri liijien arvosteluperusteitten määritelmiä. Tällä halutaan pyrkiä siihen, että esiintyjille sekä tuomaristollekin voitaisiin antaa tällä tavoin mahdollisimman täydellinen ja täsmällinen kuva k.o. lajin arvostelutavasta ja vaatimuksista. Mjitemaattista taulukkoa, jota kuka tahansa kykenisi arvostelussa

käyttämään, ei henkisten kilpailujen ollessa kyseessä luonnollisesti voida laatia, mutta toivottavasti näitten ohjesääntöjen perusteella voidaan saada yhtenäinen taso niin esityksiin kuin arvosteluunkin.

Kun nämä esitykset nyt ovat käsiteltävinä, ei ole syytä paneutua tarkastelemaan yksinomaan sääntöjen määräyksiä ja pykälää. On täysi aihe samalla muistuttaa mieliin koko meidän ohjelmaharrastustoimintamme asema. Ne päämäärät, joihin meidän on ohjelmatoiminnallammekin pyrittävä, ne rajat missä me voimme sitä harrastaa vaikeuttamatta ja rajoittamatta mutta kuitenkin riittävästi täydentäen osastojen toimintaa, ne puitteet, joissa kilpailutoimintamme voi edistävasti palvella sitä, j.n.e. Nämä kaikki on syytä nyt muistaa ohjelmaharrastustoiminnastamme keskusteltaessa. Meidän on kyettävä käyttämään ohjelmaharrastusta entistä paljon enemmän erinomaisena välikappaleena pyrkiessämme niihin päämääriin, jotka liitossamme yksityisen ihmisen ja nuoren ihmisen kasvatuksessa arvostetaan. Eräässä pari vuotta sitten liitolle valmistuneessa mietinnössä, joka käsittelee ohjelmatoimintamme oikean linjan määrittelemistä, on käsittäkseni hyvin selvästi tuotu esiin niitä päämääriä ja näkökohtia, jotka ohjelmatoimintamme on otettava huomioon. Niistä esitettäköön tässä yhteydessä esimerkiksi seuraavia:

Ohjelmatoiminnan tarkoitus on liiton toiminnassa olla kaikkia muita toimintamuotoja kokoava ja täydentävä tekijä. Sen tarkoituksena ei ole yksinomaan ajanvietteen tarpeiden tyydyttäminen, vaan myös jäsenistön kasvattaminen yksilöinä ja ennenkaikkeaa yhteisön jäseninä. Ohjelmatoiminta antaa mahdollisuudet kaikille siihen halukkaille osallistua aktiivisesti osastojen toimintaan. Se ei silti saa olla osaston ainoa toimintamuoto ja sen itse tarkoitus, vaan sitä on kehitettävä rinnan muun toiminnan kanssa.

Ollakseen tehokasta on ohjelmatoiminnan kyettävä vetämään puoleensa jokaista. Perusajatuksena on, että ohjelmatoiminta muodostaa yleisen kasvatustyön ensimmäisen por-

taan, jonka kautta kaikkien on kuljettava riippumatta niistä ominaisuuksista, joita heillä on nimenomaan ohjelman suorittajina. Tarkoituksena ei ole saada mahdollisimman suurta ohjelmansuorittajain joukkoa, vaan luoda mahdollisimman suuri ohjelmatoimintaa harrastavien nuorten joukko, josta on ohjelmatoiminnan suomen peruskoulutuksen avulla kehitetty toimivaa jäsenistöä opintotoiminnai ja poliittisen aktiivisuuden palvelukseen.

Ohjelmatoiminnan rungon muodostavat erilaiset esiintymisryhmät, joihin jokaiselle on varattava vapaa pääsy. On pyrittävä siihen, että ohjelmaryhmät ylläpidetään koulutusta ja ohjausta harjoitetaan jatkuvasti, vaikka epäodolliset sijoitukset kilpailuissa tai julkisiin esiintyryhmät ole lukuisat.

Pentti Marjamäki: Muuten hyvässä esityksessä on epäkohtana haitarin poisjättäminen. Pidän haitarimusiikin mukaanottoa välttämättömänä. Esitän, että kappaleen H" Yleisiä määräyksiä" III kohta muutettaisiin näin kuuluvakki: "Tässä kappaleessa mainituilla töillä voidaan .."

Aimo Frondelius: Puhetaidon kilpailussa esittäji Oulun osasto, että extemporepuhe jätetään alle 21 vuotiaiden osalta pois. K.o. kappale säännöissä: "Kukin kilpailija esittää 6-minuutin valmistetun puheen, jonka aihe ilmoitetaan ennakkoilmoittautumisen yhteydessä. Ne osanottaja., jotka ovat yli 21 vuotiaita pitävät lisäksi 3—5 minuutin extempore puheen. . . . jne.

Pertti Koskinen: Esitän, että ohjesäännön kohdan. "Yleisiä määräyksiä" kolmas kappale siirretään ensimmäisen kappaleen yhteyteen. Sen tilalle ehdotan lausetta: 'samalla ryhmäesityksellä ei saa kilpailla kaksilla perättäisillä piirijuhlilla."

Mauno Hirvisaari: On oikein, että sääntöjä tarkastetaan. Nyt on kuitenkin jätetty huumori pois. Sitä pidän huononuksena. Ehdotan, että huumori otetaan mukaan kilpailulajiksi.

Aaro Airas: Ehdotan, että kuorolaulua koskeva otsikko muutetaan kuuluvaksi: Kuoro- ja kvartettilaulu.

Pauli Hirvisaari: Kannatan Hirvisaaren tekemää ehdotusta.

Lauri Korppi: Ehdotan seuraavien lajien ottamista ohjelmaan: I Henkilökohtaisena: huumori, yksintanssi, haitari ja kirjallisuuteen pakinat. II ryhmä- ja yhtyekilpailuun: ryhmätanssi.

Thelma Nyman: Ohjesääntöehdotuksen laatinut toimikunta on pannut merkille, että eräissä piireissä sama kilpailija esiintyy perättäisinä vuosina samalla ohjelmanumerolla. Tällainen tapa ei vie kehitystä eteenpäin ja tästä syystä on määräykset uudessa ehdotuksessa. Puhetaidon kehittämiseksi olisi erittäin tarpeellista ottaa extempore puheet ohjelmaan kaikkien osalle.

Urpu Vihavainen: Näytelmissä ei lavastusta saisi mennä rajoittamaan. Extempore puheet pois piirien kilpailuista.

Matti Lindholm: Huumori on ehdottomasti pidettävä mukana.

P ä ä t ö s : Esitykset lähetetään ohjelmavaliokuntaan.

RIITAISUUDET LIITTOMME ULKOPUOLELLA.

(Kts. alustusvihon sivu 133).

Erkki Ikäheimonen: Ihmettelen, että Kallion Nuorisoseura on tehnyt tällaisen esityksen. Ehdotan, että esitys ja ponsilauselma kokonaisuudessaan hylätään tarpeettomana.

Sakari Kiuru: Liittotoimikunnassa emme katsoneet tällaisen esityksen olevan lainkaan pahasta. Puhutaan linjoista, mutta kun kysytään linjojen otsikkoa niin kaikki vaikenevat. Ei ole kysymyksessä asiat, vaan henkilöt. Sosialidemokratia elää murroskauttaan ja sen mukana ovat syntyneet ohimenevät linjakysymykset. SSN:n päättävät elimet ovat olleet ehkä liiankin pidättyväisiä näissä asioissa. Meidän tulee pysyä henkilökysymysten ulkopuolella, mutta tu-

lee kuitenkin seurata kaikkia sosialidemokratian tehitysvaiheita.

Aaro Airas: Toivon, että liittona pysytään edellisen naiden kysymysten ulkopuolella. Kannatan liittotoimikunnan lausunnon hyväksymistä.

Onni Mikkola: Liitto on pidettävä ulkopuolella.

Erkki Wiksten: Liiton ponsi on se mihin on pyjitty.

Erkki Kuoppala: Linjakysymykset vievät suotti, aikaa puolueelta.

Lauri Ukkola: Me olemme liittona pystyneet pjsymään erillään linjakysymyksistä ja se on taannut meille työrauhan. Siinä on meidän suuri voimamme. Sitä liettä on jatkettava.

Kalevi Perho: Kannatan Ikäheimosen esitystä k<ko esityksen hylkäämiseksi.

P ä ä t ö s : Esitys" lähetettiin menettelytapavalioMuntaan. Kokous keskeytyi klo 21.55.

KOLMAS KOKOUPÄIVÄ.

Kokous jatkui 21. 5. kello 10.00 Puheenjohtajani* Aaro Airas.

NIMENHUUTO.

Pekka Ylivuoren suorittamalla nimenhuudolla **todettiin** kokousedustajien läsnäolo.

I

VIHURIN LEVITYSTYÖTÄ.

(Kts. alustusvihon sivut 134—135).

Onni Mikkola: Lehti ei tyydytä nuorisoa, ei sosialidemokraattista saatikka sitten ulkopuolella olevaa nuorisi a. Mielestäni tämä johtuu siitä, että lehti on huonosti toimitettu. Vuodesta vuoteen esiintyvät sen palstoilla samat ijenkilöt. Tällainen ei kiinnosta nuorisoa.

Osastomme on tehnyt esityksen levikin hoitamiseksi entistä parempiin tuloksiin tähdäten, mutta mielestäni liittotoimikunta lausunnossaan on ampunut pahasti yli. Väestön poliittinen rakenne ei vaikuta lehden levitykseen.

Lehden ilmestyminen on viime aikoina ollut aivan liian epäsäännöllistä. Missä on vikaa? Olkoon missä tahansa, mutta korjaus on saatava aikaan.

Erkki Ikäheimonen: Tärkeintä on lehden säännöllinen ilmestyminen. Mitkään järjestelyt levikkikilpailun sarjajaoissa eivät edistä samalla tavalla lehden menekkiä. Jos lehti tulee niin epäsäännöllisesti kuin viime kuukausien aikana, niin loputkin lehden ystäväistä kaikkoavat pois. Tästä johtuen ehdotan esityksen lisäponnaksi: "Edustajakokous toteaa, että liiton äänenkannattaja Vihuri on viime ja kuluvan vuoden aikana ilmestynyt erittäin epäsäännöllisesti. Tämä epäkohta heikentää huomattavasti lehden tehoa aatteellisena kasvatustekijänä sekä vaikeuttaa suuresti sen levitystyötä. Edustajakokous velvoittaa liittotoimikunnan ryhtymään kiireellisiin toimenpiteisiin Vihurin säännöllisen ilmestymisen takaimiseksi."

Teppo Meriluoto: Toimituksen puolella olemme hyvin tietoisia nykyisestä olotilasta. Periaatteenamme on ollut muodostaa lehdestä itsensä kannattava nuorisolehti ja samalla liiton äänenkannattaja. Toimitus myöntää, että se ei ole tässä täysin onnistunut.

Lehden kustantaja on vastahakoinen luovuttamaan varoja lehden käyttöön niin kauan kun lehti tuottaa tappiota. Tämä on se seinä, johon toimituksen esitykset useimmin kilpistyvät. Toimituksen syynä ei ole lehden epäsäännöllinen ilmestyminen, vaan syy on kustantajan. Koska kustantajalle ei lehden painatus ole taloudellisesti kannattavaa, otetaan painoon usein Vihurin ohittavia kannattavia töitä.

Valo Varjola: Mielestäni liittotoimikunta on löytänyt hyvän tavan, millä saatetaan osastot tasavertaiseen asemaan lehden levityskilpailussa.

Lehden sisältö on saanut osakseen kirpeätä arvostelua. Lehden pitäisi olla teoreettinen, käytännöllinen, järjestöllinen ja kaupallinen. Nämä kaikki vaatimukset ovat summana mahdoton lehden täytettäväksi.

Toivoisin, että tässä keskustelussa ja tuleva liittotilimikunta löytäisi ne suuntaviivat, joilla lehti saataisiin sisj-llöltään kiinnostavaksi ja entistä enemmän leviäväksi.

Johannes Rautsiala: Tuollaiset seikat, kun lehdei huono painoasu ja epäsäännöllinen ilmestyminen vaikuttavat huonontavasti levikkiin. Kustantaja ei kuitenkaan halua ryhtyä niihin taloudellisiin uhrauksiin, joita nämä asiat parantukseen vaatisivat.

Levitystyössä on vanhemman puolueväen osuus jatkuvasti noussut, kun osastolaisten on yht'aikaisesti laskenut. Tähän kohtaan on saatava parannus tulevana levityskautena.

Puheenjohtaja: Esitän, että puheenvuorot rajoitetaan pyydettyihin.

P ä ä t ö s : Puheenvuorot rajoitetaan pyydettyihin.

Alpo Andrell: Kannatan Ikäheimosen esitystä.

Kalevi Sorsa: Vastaan Mikkolalle, että Vihurini toimittajat eivät ole kuvien palvelijoita. Toimittajat joutu/at kirjoittamaan paljon, koska kustantaja ei anna varoja, kirjoitusten ostamiseen, ja jäsenistö lähettää selostuksia ja kirjoituksia hyvin vähän.

Onni Mikkola: Levitystyössä kannattaisi noudattaa T-lehdistön esimerkkiä kunnianuijien muodossa. Teen I seuraavan muutosehdotuksen: Vihurin levikkikilpailussa jaetaan kunnialiput osastoille, jotka levittävät lehteä I harjassa osastot, joiden lukumäärä on 10—30 jäsentä kaikilli-jäsenperheille. II 30—40 jäsentä 95 % jäsenperheistä, III 40—60 jäsentä 80 % ja 60—100 jäsentä 60 % jäsenperheistä.

Puheenjohtaja: Asia lähetetään järjestöasiain valiokuntaan.

MUUTOS TYÖJÄRJESTYKSEEN.

Puheenjohtaja: Järjestävä valiokunta ehdottaa, että työjärjestykseen tehdään muutos ja nyt otetaan käsiteltäväksi työjärjestyksen kohta 36. "Nuorison työllisyys ja suurten ikäluokkien kysymys", koska kysymyksen alustaja ministeri Tiainen on saapunut kokoukseen ja hänellä on muiden tehtävien vuoksi syytä kiirehtiä.

P ä ä t ö s : Hyväksyttiin yksimielisesti muutos työjärjestykseen.

NUORISON TYÖLLISYYS JA SUURTEN IKÄLUOKKIE KYSYMYS.

Puheenjohtaja: Kokouksen osanottajille on jaettu asiaa koskeva muistio, johon kaikki lienevät tutustuneet. (Muistio liitteenä N:o 5.) Luovutan puheenvuoron ministeri Tiaiselle.

Ministeri *Hannes Tiainen:*

Tämän vuoden aikana on kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriössä, sen työvoima-asiain osastolla, laajennettu työalaa. Aikaisempien työhön sijoitustehtävien lisäksi on otettu ohjelmaan työmarkkinatutkimus, sekä ammatinvalinnan ohjaus. Näitä tehtäviä varten suostui edesmennyt toverimme Penna Tervo valtiovarainministerinä ottamaan määrärahan valtion menoarvioesitykseen ja eduskunta on tämän hyväksynyt. Vuosikautia on näistä asioista puhuttu ja asioiden hoidon tärkeyttä korostettu. Meidän on syytä olla iloisia siitä, että sosialidemokraattinen valtiovarainministeri suoritti käytännössä teon, jolla on erittäin suuri merkitys maan nuorisolle.

Työministeriössä, joksi työvoima-asiainosastoa myös nimitetään, on valmisteilla kaksikin lakiesitystä. Toinen koskee nykyisenlaisen nyt valtakäsiin perustuvan työvoiman sijoitusta koskevan toiminnan saattamista, jatkuvasti voimassa-olevaan lakiin perustuvaksi. Esitys jätetään lähiviikkoina eduskunnalle. Toinen lakiesitys on sekin jo esityskelpoinen ja koskee työväilytystä sekä ammatinvalinnan ohjausta.

Käsitykseni mukaan työministeriö jo nyt, mutta varsinkin sen jälkeen, kun edellä mainitut lait saadaan voimaan, on teknillisesti niin rakennettu, että se voi hoitaa maim työvoima-asioita myöskin nuorison osalta.

Mutta lain kirjain voi jäädä kuolleeksi, ellei siihen, saada oikeaa henkeä. Työvoima-asioiden hoidossa on saatana johdettavaksi periaatteeksi se, että työmarkkinoita, niiden edustamaa tuotantoa, on ylläpidettävä siinä laajuudessa kuin tarjolla oleva ihmistyövoiman määrä sallii eikä tuijotettava niihin estoihin, joita omien pankkimiespiirien taholta, esitetään rahamarkkinoiden "rautaisista laista".

Me tiedämme, että lähivuosina eniten vuosina 1962—63, nuoriso hakeutuu 20—30.000 runsaampana kuin tällä kertaa työhön. Mutta saavatko he työtä ja vielä voidaanko tulevaisuudessa nykyistä paremmin huolehtia nuorison työhön sijoittumisesta yleensä. Parhainkaan ammattikoulutus yhdessä ammatinvalinnanohjauksen kanssa ei kykene asiaa] hoitamaan, jos työmarkkinatutkimus käytännössä osoittaa, ettei kaikille työhön kykeneville ja sitä haluaville voidakaan järjestää työtä.

Asioiden käytännöllisessä hoidossa on toistaiseksi pakko lähteä siitä tosiasista, että ns. normaali talouselämä, joka toimii tavaran ja palvelusten kysynnän ja tarjonnan varassa, on pääasillisin työvoiman käyttäjä. Se panee f/almisteittensa kysynnän heiketessä työvoimaa kylmästi pois ja ottaa lisää tilanteen muuttuessa.

Valtion tehtäväksi on jäänyt ja edelleenkin jää olla työvoiman kysynnän ja tarjonnan epäsuhteiden tasoittajana. Käytäntö osoittaa, että tuotantoelämämme laajentaminen sekä lisääntyvän teollisuuden raaka-aineentuotantoihin että raaka-aineita jalostavan teollisuuden toiminnan **laajentaminen** ja tehostaminen jää yhä enenevässä määrässä valtion suoranaiseksi tai välilliseksi tehtäväksi. Tässä suhteessa viime vuosien tilastot puhuvat omaa selvää kieltään, j

Mitä siis nuoriso voi odottaa valtiolta asiansa hoitamiseksi? Lyhyesti sanottuna me toivomme, että valtiovalta

onnistuu hoitamaan maan yleistä talouspolitiikkaa niin, että normaali talouselämä kykenee tarjoamaan kaikille nuorille hyvää ja kunnolla palkattua työtä.

Mutta me emme voi välttyä sen tosiasian tunnustamiselta, että ilman valtiovallan välitöntä asioihin puuttumista ei voida hoitaa kaikkien nuorien työhön sijoittumista. Tähän on valtiovallalla sekä teknilliset mahdollisuudet että velvollisuus hoitaa niiden hyväksikäytön edellytyksenä rahoitus.

Lähivuosina on avattava tarpeellinen määrä suuria nuorisotyömaita. Niiden työala voi olla uusien teiden rakentamista, laajojen vajatuottoisten metsäalojen täyteen tuotto-kuntoon saattamista jne. Mutta nuo työmaat olisi saatava nimenomaan nuorisoa varten. Se merkitsee käytännössä mm. sitä, että nuorille on noilla työmailla kyettävä antamaan erikoisesti käytännöllistä ammattiopetusta heille kullekin parhaiten sopivalla ammattialalla.

Me tiedämme, että maamme voi tuottaa entistä enemmän puuraaka-ainetta ja malmeja sekä, että sen kuljetusväyliä on suuresti parannettava. Raaka-aine on jalostettava ja se käy silloin, kun me rakennamme lisää tehtaita ja sitä tietä lisää työtilaisuuksia myös nuorille.

Heimo Taskinen: Ehdotan, että puheaika rajoitetaan 5 minuutiksi.

P ä ä t ö s : Puheaika rajoitetaan 5 minuutiksi.

Terttu Pylkkänen: Pitäisi saada hyvin koulutettuja me; **kalaisia** henkilöitä kuntiin hoitamaan näitä asioita. Työttömyystöissä on pystyttävä avaamaan erillisiä nuorisotyömaita. Hyvälle asialle on myös löydettävä parempi nimi kuin työleiri.

Onni Mikkola: Alityöllisyysalueisiin ei ole kiinnitetty riittävästi huomiota. Näillä alueilla ovat metsävarat suuria, mutta työllisyysvarat menevät caterpillarien hankintaan. Varoitan siirtotyömaiden nuorison moraaliin huonontavista vaikutteista. Nuoret on ehdottomasti saatava omille työmailleen, eikä vanhempien kanssa samoille.

Heimo Taskinen: Meidän tulee valvoa, että nuori]e avataan omat työmaansa.

Lauri Ukkola: Alityöllisyysalueilla pitäisi **pestyä** ratkaisemaan riita yksityisen ja valtion talouden välillä, asutustoiminnallaan korjaa maalaisliitto näillä alueilla poliittisen sadon. Metsien järkevä hyväksikäyttö on tärkeä kysymys, johon tulee kiinnittää nuorten huomiota.

Hannes Tiainen: Muutamia huomautuksia: 1. Uudessa laissa siirretään työväälitys valtion haltuun. Huoltovelvolliset pyritään sijoittamaan töihin asuinpaikkakunnilleen. 2. Työleiri nimitys on kansainvälinen ja sillä ei siinkaan tarkoiteta mitään Natsi-Saksan työleiriä. 3. Kyllä metsätöissä koneita tarvitaan, mutta huomio on kiinnitettävä niiden järkiperaiseen käyttöön ja hankintaan. 4. Liian pienten tilojen muodostaminen on porvariien syytä, jotka täten ovat saaneet aikaan ns. "terveen työttömyyden".

Puheenjohtaja: Keskustelu päättynyt. Voimme tehdä asiasta ainoastaan sen päätöksen, että keskustelu mejrkitään pöytäkirjaan.

P ä ä t ö s : Merkitään.

OSASTOJEN NIMET.

(Kts. alustusvihon sivut 136—137).

Erkki Wiksten: Meillä ei ole mitään syytä mennä osastojen nimissä mahdollisimman suureen kirjavuuteen. Nykyinen käytäntö on hyvä.

P ä ä t ö s : Liittotoimikunnan lausunnon mukaisesti) hylättiin esitys yksimielisesti.

LIITON JA OSASTOJEN LIPUT.

(Kts. alustusvihon sivut 138—139).

P ä ä t ö s : Keskustelutta hyväksyttiin esitys liit]otoimikunnan lausunnon mukaisesti.

LIITTOPUSERO.

(Kts. alustusvihon sivut 140—141).

Erkki Wiksten: Nykyistä puseroa ei haluta käyttää. Pitäisi saada tilalle paita joko merkillä varustettuna tai ilman. Oma ehdotuksemme on, että paidan taskun päälle olisi omeltu liiton merkki.

P ä ä t ö s : Liittotoimikunnan lausunto hyväksyttiin yksimielisesti kokouksen päätökseksi.

TOIMINTAKILPAILU.

(Kts. alustusvihon sivut 142—143).

P ä ä t ö s : Keskusteluitta hyväksyttiin liittotoimikunnan lausunto kokouksen päätökseksi.

JÄSENVERON JA LIITTYMISMAKSUN SUURUUS.

P ä ä t ö s : Keskusteluitta hyväksyttiin yksimielisesti, että jäsenvero pidetään ennallaan 30 markkaa neljännekseltä jäsentä kohti ja liittymismaksuna edelleen 10 markkaa uudelta jäseneltä.

VALIOKUNNISTA PALANNEITA ASIOITA.

Liittoneuvoston valinta.

P ä ä t ö s : Menettelytapavaliokunnan ehdotuksen mukaisesti valittiin liittoneuvostoon yksimielisesti seuraavat piirien nimeämät henkilöt liittotoimikuntaan valittujen lisäksi:

Centralkomité: Walter Lundström ja varalle Rolf Friman, Etelä-Saimaa: Mauno Hirvisaari ja Kosti Vepsäläinen, Helsinki: Johannes Rautsiala ja Risto Sinisalo, Hämeenlinna: Pentti Marjamäki ja Pertti Koskinen, Joensuu: Lauri Korppi ja Uki Vuotilainen, Jyväskylä: Matti Pylvinen ja

Pertti Tiihonen, Kuopio: Keijo Suksi ja Pauli Suhonen, Kymenlaakso: Jaakko Minkkinen ja Kalevi Liukkonen Lappi: Erkki Kuoppala ja Sirkka-Liisa Tauriainen, Mikkeli: Aaro Airas ja Erkki Ikäheimonen, Oulu: Lauri Ukkola ja Ville Huotarinen, Pori: Alpo Andrell ja Keijo Ketola, Tampere: Oiva Hakolinna ja Matti Kaasinen, Turku: Kauko Kruskopf ja Kaarin Hakala, Vaasa: Pentti Laitinen ja Leo Sillanpää.

Sos.-dem. maaseutunuorten keskuustoimikunnan valinta.

P ä ä t ö s : Menettelytapavaliokunnan ehdotuksest^k valittiin Sos.-dem. maaseutunuorten keskuustoimikuntaan seuraavat piirien nimeämät ehdokkaat: Etelä-Saimaa: Mauno Hirvisaari ja varalle Heikki Teittinen, Helsinki: Kirsti Tuominen ja Risto Ahs, Hämeenlinna: Aaro Eloranta j|. Ensio Heinonen, Joensuu: Igor Wikström ja Uki Vuolainen, Jyväskylä: Onni Lehtonen ja Onni Puttonen, Kuopi^J: Niilo Nissinen ja Veijo Tolonen, Kymenlaakso: Aarno TsJhvanainen ja Heikki Virtanen, Lappi: Hannes Uksila ja Veikko Ruuskanen, Mikkeli: Pauli Nykänen ja Esko Ravineil, Oulu: Erkki Halttunen ja Lauri Ukkola, Pori: Erkki Mäkilä ja Risto Kuronen, Tampere: Jorma Salonen ja Pirkko Ylä-Mäkipää, Turku: Alpo Tauren ja Jukka Saaristo ja Vaasa: Tauno Hirvinen ja Eeli Lepistö.

Julkilausuma.

Puheenjohtaja: Kokousedustajille on jaettu meftiittelytapavaliokunnan ehdotus kokouksen julkilausumaksi. Halutaanko keskustella asiasta?

Kalevi Vatanen: Monistettaessa on pudonnut yktti sana pois. Kolmannen kappaleen viimeisessä lauseessa ovat sanat: Kansainvälinen sosialismi . . . näiden väliin kuuluu sana "demokraattinen".

P ä ä t t ö s : Menettelytapavaliokunnan ehdotus kokouksen julkilausumaksi hyväksyttiin yksimielisesti. Liite N:o 6.

Tilintarkastajien valinta.

P ä ä t t ö s : Menettelytapavaliokunnan ehdotuksesta valittiin liiton tilintarkastajiksi yksimielisesti uudelleen Kerttu Koivisto ja Lahja Simonen, varalle Tyyne Paasivuori ja Bertha Latvala.

SSN:n ja piirijärjestöjen henkisten kilpailujen ohjesääntö.

Matti Kangas: Ohjelmatoimintavaliokunta on käsitellyt tehdyt muutosehdotukset ja esittää liiton henkisten kilpailujen ohjesääntöön seuraavat muutokset ja lisäykset:

Sivu 117. kohtaan yleisiä määräyksiä ehdotetaan, että 3 kappaleessa oleva virke: Samalla työllä jne. siirretään ensimmäisen kappaleen toiseksi lauseeksi. Ensimmäinen kappale tulisi näinollen kuulumaan: — on varustettava nimimerkillä. Samalla työllä jne. Ilmoitus jne.

Sivulla 118. Kilpailulajit, ehdotetaan seuraavat muutokset: 1/2. Lausunta jaettava kohtiin a) lausunta, b) leikilliset lausuntaesitykset. 1/5. Soitinmusiikki, lisättäväksi kohta b) haitarin soitto.

Sivu 120. Lausunta. Ehdotetaan, että jos edellinen lausunnan jakoa koskeva muutos hyväksytään, liittotoimikunta veloitetaan täydentämään arvosteluperusteita leikillisten lausuntaesitysten huomioimiseksi.

Sivu 121. Soitinmusiikki. Jos ehdotus haitarinsoiton lisäämisestä hyväksytään ehdotetaan liittotoimikunta veloitettavaksi lisäämään Soitinmusiikin arvosteluperusteisiin myös haitarinsoittoa koskevat ohjeet.

Lisäksi on ohjelmatoimintavaliokunta käsitellyt siv. 127 olevat seinälehtien arvosteluperusteet ja ehdottaa, että 1. kappale, joka alkaa sanoilla Kerho-, seinä-, jne. poistettaisiin tar-

peettomana. Jäljelle jäävään kappaleeseen ehdotetaan lisättäväksi neljänneksi virkkeeksi virke: Lehden ulkpasu ja tekotapa on otettava arvostelussa huomioon.

Piirien henkisten kilpailujen ohjesääntöön ehdotetaan seuraavaa:

Siv. 132 kohtaan yleisiä määräyksiä. Sama muutos kuin liiton sääntöihin ja lisäksi uudeksi kolmanneksi kappaleeksi virke: Samalla ryhmäesityksellä ei saa kilpailla kaksilla peräkkäisillä piirijuhlilla.

Kilpailulajit ehdotetaan hyväksyttäväksi samanlaisin muutoksin kuin liitonkin säännöissä.

Arvosteluperusteiden kohtaan: Puhetaito, ehdotetaan toinen virke kuulumaan: Piiritoimikunnan harkinnan jmkukaan voidaan puhujat velvoittaa pitämään 3—5 minuutin puheen "ex tempore" jne kuin ennen.

Kohta: Lausunta ehdotetaan hyväksyttäväksi samanlaisin lisäyksin kuin liiton säännöt.

Kohta: Näytelmäesitykset toinen lause ehdotetaan kuulumaan: Mikäli mahdollista on näytelmät esitettävä verhoihin varustetulla näyttämöllä.

Kohta: Seuralehdet ehdotetaan samanlaisin muutoksin kuin liiton säännöissä.

P ä ä t ö s : Ohjelmatoimintavaliokunnan tekemä! muutosehdotukset hyväksyttiin yksimielisesti. Muilta osiltaan hyväksyttiin säännöt liittotoimikunnan esittämässä muodossa.

Kantamme kansankirkkoon ja kristillisyyteen

Kalevi Vatanen: Menettelytapavaliokunta ehdottaa, että esityksen ponsi hyväksyttäisiin näin kuuluvana: Ejiustajakokouksen käsityksen mukaan ei ole tapahtunut sellaisia oleellisia muutoksia, joiden vuoksi liiton olisi syytjl muuttaa aikaisempia päätöksiään suhtautumisessaan valtionkirkkoon.

Pitäen aitoa kristillistä elämänsäntettä arvokkaana edustajakokous toteaa, että uskonnonvapaus on edelleenkin sosialidemokratian peruseriaatteita.

Lauri Ukkola: En voi yhtyä menettelytapavaliokunnan kantaan. Tainio sanoi aikanaan, että valtionkirkko on hävitettävä. Me emme voi antaa enää lisää aseita kirkon miesten, käsiin. Ehdotan seuraavaa ponsilauselmaa:

Pitäen aitoa kristillistä elämänsäntettä arvokkaana edustajakokous toteaa, että kirkon ja valtion väliset suhteet on järjestettävä kansanvaltaisuuden, oikeudenmukaisuuden ja uskonnonvapauden periaatteita vastaavasti. ,

Väinö Sinervo: Kannatan Ukkolan tekemää esitystä.

P ä ä t ö s : Asia lähetetään takaisin menettelytapavaliokuntaan.

Nuorison edustus kunnallisissa lautakunnissa.

Kalevi Vatanen: Menettelytapavaliokunta ehdottaa, että edustajakokous päättäisi seuraavaa: Edustajakokous hyväksyy Joensuun Sos.-dem. Nuorten esityksen liittotoimikunnan lausunnon mukaisesti todeten, että asia pitää ensi syksynä pidettävien kunnallisvaalien vuoksi saada kiireellisesti ratkaisuun.

P ä ä t ö s : Menettelytapavaliokunnan ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Sosialidemokraattinen nuorisotalo.

Kalevi Vatanen: Menettelytapavaliokunta on todennut, että Wikstenin esittämä ajatus sisältyy liittotoimikunnan lausuntoon ja ehdottaa, että liittotoimikunnan lausunto hyväksytään.

P ä ä t ö s : Liittotoimikunnan lausunto hyväksyttiin yksimielisesti.

Riitaisuudet liittomme ulkopuolella.

Kalevi Vatanen: Menetelytapavaliokunta ehdottaa, että liittotoimikunnan lausunto hyväksytään kokouksen päätökseksi.

Erkki Ikäheimonen: Pysyn edelleen kannassani ja ehdotan koko alustuksen hylkäämistä. Meidän ei ole syytä eines tällä tavoin sekaantua ulkopuolisiin riitoihin.

Kalevi Perho: Kannatan Ikäheimosen esitystä.

Tenho Hovi: Kannatan menettelytapavaliokunnan ehdotusta. I

Erkki Wiksten: Kannatan Hovin ehdotusta.

Sakari Kiuru: Pidän tärkeänä, että lausumme käsityksemme asiasta ja silloin on liittotoimikunnan lausunto paikallaan. Emme saa sulkea silmiämme.

Lauri Ukkola: Liittotoimikunnan ehdotus on juuri oikea. En käsitä Ikäheimosen kantaa.

Puheenjohtaja: Meillä on kaksi kannatettua ehdotusta. On suoritettava äänestys. Käntennostoäänestys riittänee? Riittää. Pyydän äänestysvaliokuntaa suorittamaan' laskun. Ensin nostavat edustajakorttinsa ne, jotka kannattivat liittotoimikunnan ehdotusta ja sen jälkeen ne, jotka Kannattavat Ikäheimosen ehdotusta.

Äänestys. Liittotoimikunta 61 ääntä. Ikäheimoseni ehdotus 11 ääntä.

P ä ä t ö s : Liittotoimikunnan lausunto hyväksyttiin kokouksen päätökseksi.

Nuorisopiiri järjestöjen sääntöjen muutosehdot i.s.

Pekka Ylivuori: Koska varajäsennimityksen poisjättäminen ei aiheuta minkäänlaisia hankaluuksia, vaan tup parannusta tullessaan ehdottaa järjestöasiain valiokunta, että sääntömuutokset hyväksytään liittotoimikunnan esittämässä muodossa.

P ä ä t ö s : Keskusteluitta hyväksyttiin esitys liittotoimikunnan esittämässä muodossa.

Vihurin levitystyöstä.

Pekka Ylivuori: Järjestöasiain valiokunta ehdottaa, että liittotoimikunnan esittämä ponsi hyväksytään edustajakokouksen päätöksen 1. ponneksi ja, että lisäksi päätetään:

2. Edustajakokous velvoittaa liittotoimikunnan yhdessä Vihurin kustantajan kanssa suunnittelemaan tietyn levikkitavoitteen saavuttamisen palkitsemista osastoille annettavalla esinepalkinnolla, johon vuosittain voidaan lisätä laatta, rengas tms. lisä.

3. Edustajakokous toteaa, että liiton äänenkannattaja VIHURI on viime ja kuluvan vuoden aikana ilmestynyt erittäin epäsäännöllisesti. Tämä epäkohta heikentää huomattavasti lehden tehoa aatteellisena kasvatustekijänä sekä vaikeuttaa suuresti sen levitystyötä.

Edustajakokous velvoittaa liittotoimikunnan ryhtymään kiireellisiin toimenpiteisiin VIHURIN säännöllisen ilmestyksen takaamiseksi.

P ä ä t ö s : Keskustelutta hyväksyttiin yksimielisesti järjestöasiain valiokunnan ehdotus kokouksen päätökseksi.

Työajan lyhentäminen.

Pentti Kymensalo: Ohjelma valiokunta on käsitellyt asiaa ja esittää seuraavaa:

Keskustelussa on Mauno Hirvisaari esittänyt, että sivulla 88 olevaa 2. pontteen lisättäisiin sanat:

"... muodostu työntekijäin realiansiota alentavaksi eikä,"

Tällöin ponsi kuuluisi kokonaisuudessaan:

2. Nykyinen työaikalaki on muutettava niin, että työviikon pituudeksi tulee 40 tuntia ja 5 työpäivää viikossa. Siirtyminen lyhyempään työaikaan tulee toteuttaa siten, että se ei muodostu työntekijäin realiansiota alentavaksi eikä aiheuta maamme teollisuuden kilpailukykyyn heiken-

tyrnistä kansainvälisillä markkinoilla. Lyhyempi än työ-
aikaan voidaan siirtyä myös astettain.

Käsiteltyään asiaa valiokunta esittää kantanaar| s
vaa:

Esitetty vaatimus saattaisi pitkittää työajan lyhentämistä
40 tuntiin ja 5 työpäivään viikossa. Aikaisemmat kokemuk-
set ovat sitäpaitsi osoittaneet, että työntekijäin vapaa-ajan
lisääntyessä on ansio tehtyä työtuntia kohden vastaavasti
kohonnut, joten realiansio ei todellisuudessa ole alentunut.
Muutosesitys on lisäksi sellainen yksityiskohta, jonka hoi-
taminen on ajankohtainen silloin kun työajan lyhentämistä
ryhdytään toteuttamaan. Em. seikoista johtuen si valio-
kunta pitää tarpeellisena lisätä ponteen muutosehdotusta,
vaan esittää sen hylättäväksi.

Mauno Hirvisaari: En voi yhtyä valiokunnan ,kantaan,
vaan ehdotan muutosesitykseni hyväksymistä.

Kosti Vepsäläinen: Kannatan Hirvisaaren ehdotusta.

Puheenjohtaja: On kaksi kannatettua ehdotust: Voita-
neen suorittaa koeäänestys. Suoritetaan. — Koska valta-
osa edustajista on ohjelmavaliokunnan esityksen [lannalla,
voitaneen se hyväksyä.

P ä ä t ö s : Ohjelmavaliokunnan esitys hyväksytiin ko-
kouksen päätökseksi

Kantamme kansankirkkoon ja kristillisyytet n.

Kalevi Vatanen: Menettelytapavaliokunta on uudelleen
käsitellyt asiaa ja ehdottaa, että kokous hyväksyisi seuraa-
van lausunnon. Pitäen aitoa kristillistä elämänasennetta ar-
vokkaana edustajakokous toteaa, että kirkon ja valtion
väliset suhteet on järjestettävä kansanvaltaisuuden, oikeu-
denmukaisuuden ja uskonnonvapauden periaatteita vastaa-
viksi.

P ä ä t ö s : Menettelytapavaliokunnan ehdotus Hyväksyt -
tiin yksimielisesti.

Puheenjohtajaksi siirtyi Antti Hietanen.

SEURAAVAN EDUSTAJAKOKOUKSEN PAIKKA.

Pekka Ylivuori: Liittotoimikunta ehdottaa, että seuraava edustajakokous järjestetään Helsingissä, koska täällä ovat kokouksen käytännölliset järjestelyt helpoin hoitaa.

Hannes Vksila: Ehdotan paikaksi Kuopiota.

Kirsti Laukkanen: Ehdotan paikaksi Jyväskylää.

Pertti Tiihonen: Kannatan Laukkasen ehdotusta.

Onni Mikkola: Kannatan myös Laukkasen ehdotusta.

Pertti Koskinen: Ehdotan paikaksi Lahtea.

Pentti Mikkonen: Kannatan Uksilan tekemää ehdotusta.

Aaro Eloranta: Kannatan Koskisen tekemää ehdotusta.

Mauno Hirvisaari: Ehdotan, että paikan ratkaiseminen jätetään liittoneuvoston tehtäväksi.

P ä ä t ö s : Seuraavan edustajakokouksen paikan määrääminen jätettiin liittoneuvoston tehtäväksi.

PÖYTÄKIRJAN PAINATTAMINEN.

Pekka Ylivuori: Liittotoimikunta ehdottaa, että pöytäkirja painatetaan ja lähetetään postiennakolla osastoille. Sellaisille osastoille, joista on edustaja tässä kokouksessa lähetetään kaksi kappaletta, muille yksi kappale.

P ä ä t ö s : Liittotoimikunnan ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN.

Puheenjohtaja: Luovutan puheenvuoron liittomme kunniajäsenelle Pietari Salmenojalle.

Pietari Salmenoja: Teidän tämänkertainen liittokokouksenne tunnuksena on: perinteet velvoittavat — eteenpäin sosialismiin! Tämä tunnus on luonteenomainen sille kokoukselle, joka nyt on päättymässä. Omasta puolestani olen havainnut — ja totta kai saman havainnon ovat tehneet kaikki täällä kunniajäsenten penkeillä istuvat — niin, olen havainnut, että te, tämän päivän työläisnuorison edustajat,

todellakin elävästi tunnetaan perinteiden jalon velvoituksen. Sen seikan ovat selvästi osoittaneet ne kysymykset, jotka ovat olleet tämän liittokokouksen esityslistalla ja ne syväliiset keskustelut, joita näiden kysymysten johdosta on täällä käyty. Me, vanhemman polven nuorisoliittolaiset, Joilla oli onni — niin sanon — nähdä vuosisadan vaihteen aika, nähdä työväenliikkeen aamun koitto, nähdä jalon aattemme väkevä esiinmurto — me olimme ja olimme toisenlaisissa yhteiskunnallisissa ja taloudellisissa olosuhteissa kuin missä teidän nykyisin on suotu elää. Moni, tänapäivänä selvä ja luonnollinen asia, oli noina alkuaikoina vain kaukainen tavoite, kaukainen ranta, joka häämötti äärettömän ulapan utuisella rannalla. Emme sen vuoksi voinee. muuta kuin haaveilla paremmasta elämästä. Mutta vallankumouksen siemen oli syvälle juurtunut sieluihimme. Muistan, kuinka Matti Paasivuori eräässä vappupuheessaan) kerran sanoi, "jokainen saavutus, johon työväenliike on j päässyt, kantaa otsallaan vallankumouksen leimaa". Kuinkk hyvin tuo kaikki pitääkin paikkansa. Alkuaikojen työväenliikkeen ensimmäinen suuri saavutus, äänioikeusuudistus, tul lihaksi 1905 marraskuun suurlakossa. Siitä kehkeytyi rnrös työväenliike suureksi kansanliikkeeksi ja marraskuun suurlakon vaikutuksen alaisena myös sosialidemokraattinen työläisnuoriso lähti liikkeelle. Se on näin ollen myös vallankumouksen lapsi. Tiedämme niinikään, kuinka suuret uudistukset, kuten kunnallislait ja 8-tunnin työpäivälaki saatiin aikaan vuoden 1917 suuren vallankumouksen pyörteissä ja kuinka semmoisenkin synkän vuoden kuin oli vuosi 1918 seuraamuksena saatiin aikaan työväenliikkeen alunperin ajama torpparien vapautus. Työväenliikkeemme, koko maamme historiasta — niin, ja koko maailmankin historiasta Aämme, että, Eino Leinoa lainatakseni, "taistojen tie rauhan rantaan vie".

Aina ei kuitenkaan tarvitse olla näin. Näemme jo tänä päivänä, että yhteiskuntaelämän ja eri etuluokkien taistelu voi tulevaisuudessa jo olla pehmeämpää, toisia kan lanluok-

kia ymmärtävämpää, kun mitä on ollut se taistelu, jota kohta unhoon menevän vähemmän polven on ollut pakko käydä. Ehkä maailmassa sittenkin kaikesta huolimatta lähestytään aikaa, johon sopivat vanhan klassikon sanat:

Katso, me vihaamme,
taistelu meillä on mielen ja aatteen,
mutta sun, kuten mun
pian jo on harmaja haps!"

Nämä säkeet merkitsevät sitä, että taistelujenkin temmelyksessä kunnioittaisimme lähimmäisiämme, muistaisimme, että kukin meistä on vain hetken täällä, että kasvomme pian katoavat elämän virran kuvajaisesta. Niin muodoin ylinpänä ja korkeimpana olkoon meidän julistuksessamme ihmisyyden ja vapauden julistus.

Noihin kolmeen sanaan sisältyy sosialismin ydin, sen sosialismin, jolle kuuluu arkinen aivojemme ja kättemme työ, mutta jolle myös kuuluu sydäntemme lämpö, se on: aate, perinne tulevaisuus, sosialismi, joka alituisesti on mukautuva ja muodostuva sen mukaisesti kuin me itsekkin kehittymme ja muokkaannumme uutta maailmaa varten.

Tässä mielessä, nuoret toverit, liiton kunniajäsenet kiittävät tätä liittokokousta ja liiton toimitsijoita siitä, että olette kutsuneet meidät juhluvuoden kokoukseen ja olemaan kanssanne muutaman hetken. Kiitämme julkilausumastanne. Olkoon täällä tehdyt päätökset siunauksellisia sos.-dem. nuorisoväen vastaiselle työlle ja valmistakoon nämäkin päätökset työväenliikkeen nuorta väkeä vaalimaan niitä perinteitä, joihin työväenliike jo useimman sukupolven aikana on vihkiytynyt.

Puheen jälkeen esitti Kallion Sos.-dem. Nuorisoseuran jäsen *Eino Liukkonen* yksinlaulua taiteilija Lyyli Kuuston säestämänä. Nuorten Kotkain tervehdyksen esitti Karkkilan Nuoret Kotkat osasto. Pohjoismaisten veljesjärjestöjen edustajana puhui SSU:n puheenjohtaja *Bertil Löfberg*, lausuen mm. seuraavaa:

Olen ollut 9 vuotta kosketuksissa suomalaisten kanssa ja ollut myös teidän liittokokouksissanne. Koska tämä ilmiö lienee viimeinen liittokokous, jossa edustan SSU:ta, sano takoon, että sen jälkeen kun lukemattomat kerrat olen kulkenut Pohjanlahden ylitse, olen ruvennut tuntemaan suomalaiset hyvin läheisiksi. Ehkä se johtuu siitä, että minua oii sanottu jäykäksi ja harvasanaiseksi, jotka ominaisuudet meillä Ruotsissa nähdään olevan suomalaisille tyypilliset. I

Kun aloitin toimintani SSU:ssa, päätin opetella myös Suomen kielen, kuten norjalainenkin toverimme Reidaa Hirsti. Olen kuitenkin oppinut vain kaksi sanaa: — Kiittoa paljon. Ne haluan nyt teille, suomalaiset toverit, sanoa. I Toivon, että myöhemmin muissa merkeissä saan olla teidati kanssanne yhteydessä.

Minä olen ottanut teistä oppia. Olen aina ihmetellyt tapaanne käsitellä kommunisteja. Olen aina ihailut sitä, miten pystytte toteuttamaan demokratian periaatteita. Teiltä saamiemme oppien ansiota varmaan on, että kommunistit Ruotsissa on nyt enää vain pöytätennispeliä.

Tästä teidän kongressistanne olen saanut sekä vakavia että miellyttäviä mielikuvia. Erittäinkin on huomiotani kiinnittänyt se hyvä perehtyminen esillä olleisiin ohjelinakysymyksiinne ja tulevaisuudensuunnitelmiinne, joka on keskustelujen aikana täällä tullut esille.

— Sosialidemokratia seisoo nyt ratkaisevan vaiheltn edessä. Suurin tehtävämme on tutkia, mitä voimme käyttää vanhasta ideologiastamme ja mitä uutta meidän on otettava lisäksi toteuttaessamme luokatonta yhteiskuntaa. Tässä asiassa meidän on otettava tarmokas ote. Ei riitä, että heitetään sopimattomat toimintamuodot syrjään, vaan meidän on myös löydettävä paljon uutta.

Vuoden 1956 nuorisolla on määrättömät mahdollisuudet, mutta myös paljon suuremmat vaikeudet kuin rieneillä sukupolvilla. Elämme kovan paineen alaisina. Iskulauseet eivät riitä, vaan niissä esitetyt vaatimukset ovat myös vietävä voittoon. Elämme monimutkaistuvassa yhteiskunnassa.

Meidän on kuitenkin kaikesta tästä huolimatta ryhdyttävä työhön optimisteina. Toivotan teille suomalaisille tässä työssä onnea ja menestystä.

Kokouksen päättäjäissanat lausui liiton puheenjohtaja *Antti Hietanen* mainiten m.m. seuraavaa:

— Pidettyä kokousta katsellessa toteaa muutamia seikkoja. Me olimme, aika monet ainakin, hiukan kireissä tunnelmissa kokousta aloittaessamme ja sitä käydessämme. Mieliin oli patoutunut jotain sellaista, jonka täytyi päästä purkautumaan. Keskusteluja tämän alan kysymyksistä käytiin sekä pöytäkirjassa, valiokunnissa että käytävillä. Sanottiin vähän ronskin puoleisesti taholla ja toisella. Ilmeisesti me kaikki kuitenkin omalle käsityksellemme uskollisina ja vilpittöminä näin menettelimme ja teimme sen siinä vakaassa mielessä, että menettely, jota tavoittelimme, oli kunkin omasta mielestä liittomme parasta tarkoittava. Tältä pohjalta niitä valintaerimielisyyksiä katsellessa voidaan todeta eheyden ja rakentavaan työhön pyrkimisen edelleenkin valitsevan voimakkaana keskuudessamme. Joku on pannut liikkeelle sanonnan: rapatessa roiskuu. Roiskittuhan täälläkin on, mutta emmeköhän sentään säilyttäneet sen rehdin asenteen, joka nuorisoliittolaisuudelle aina sittenkin on kaikkein oleellisinta.

Suoritettujen valintojen kautta, jää liiton johdon työskentelystä pois muutamia tovereitamme. Tähän kokoukseen asti istuneista liittotoimikunnan jäsenistä jäävät pois *Viljo Kuukkanen, Viljo Virtanen, Valo Varjola, Unto Laitila, Olavi Hurri, Sakari Kiuru, Aimo Halonen* ja *Nils-Erik Fager*. Uusi ja vanha liittotoimikunta kokoontuvat vielä yhteiseen kokoukseen, johon toivottavasti kaikki nämä entiset voivat osallistua. Tässä yhteydessä tyydyn vain kaikkien nuorisoliittolaisten puolesta esittämään lämpimät kiitokset näille tovereillemme. Teidän panoksenne liikkeellemme on ollut todella merkittävä.

Kokouksessamme suoritettiin myös liiton sihteerin vaihdos, Pekka Ylivuori, joka menneen kolmivuotiskauden ajan

paikan täytti siirtyi pois. Kesän ajan hän vielä on Jeiritouhujemme sieluna, mutta siirtyy sitten johonkin 1 muihin rahkeisiin. Me saamme Pekalle olla paljosta kiitollis a. Vuodesta 1948 lähtien on hän nuorisoliikkeessämme uui istanut. Aluksi Nuorten Kotkain ja sittemmin liittomme toim tsijana. Uskon osuvani oikeaan todetessani, että Pekassa meillä on ollut parhaansa nuorisoliikkeen hyväksi tekevä, vilpitiön toveri. On miellyttävää, että hän edelleenkin pysyy liittotoimikunnan jäsenen ominaisuudessa liiton toiminnassa mukana ja jatkaa siten työtään, tosin hiukan toisenlaisissa merkeissä. Kun Pekka tulee vielä huhkimaan liiton renkinä jonkin aikaa, niin sopinee kiitokset tätä konkreettisemmassa muodossa esittää vasta myöhemmin. Tässä yhteydessä! Kiitos Pekka suuriarvoisesta työstäsi liiton sihteerinä ja loimitsijana.

. Liittomme' on saanut uuden sihteerin Pentti Kymensalon. Henkilökohtaisesti olen hyvin tyytyväinen tästä valinnasta. Toivon ja uskon, että Pentti tulee saavuttamaan jäsenistomme jakamattoman luottamuksen uudessa tehtä' ässään.

Valitun liittotoimikunnan puolesta lausun parhaimmat kiitokseni siitä luottamuksesta, jota kokous meille i>i osoittanut valitsemalla meidät kolmivuotiskaudeksi liitin johon. Olen vakuuttunut siitä, että teidän ei laiuka .n tule olla huolestuneita tässä kokouksessa käytyjen keski stelujen vaikutuksesta työskentelyymme. Uskon jokaista me tä nuorisoliittolaisuuden kannustavan irtautumaan kaikesta muusta niin, että työllämme siinä suhteessa on parhaat Mahdollisuudet onnistua.

Kokoustamme ovat kutsuvieraamme utterasti seulanneet. Kokouksemme puolesta lausun teille, kunniajäsenem ne, järjestöjen edustajat ja muut kutsuvieraat. Parhaimma kiitokseni osallistumisestanne tähän kokoukseemme. OlenAne kiitollisia niistä ajatuksista, joilla tervehdyksissänneI ja puheenvuoroissanne olette kokoustamme rikastuttanee!.

Tällaisissa tilaisuuksissa on eräs ryhmä ihmisiä, jjoita ei aina oikealla tavalla huomata. Tarkoitän näillä lähinnä

liiton toimiston rouvia ja tyttäriä, jotka aamusta iltaan ennen kokousta ja kokouksen aikana ovat töitään kokouksen järjestelytehtävissä suorittaneet. Kokouksemme puolesta lausun heille parhaimmat kiitoksemme.

Juhlavuotemme eräs etappi on tavoitettu. Jos minulta kysyttäisiin, miten kokouksemme on onnistunut vastaisin, että se on paras missä mukana olen ollut. Paras siksi, että me olemme nyt osoittautuneet monien asioiden käsittelyssä kypemmiksi korkeatasoiseen keskusteluun ja merkittäviin päätöksiin kuin monasti aikaisemmin. Vaikuttaa siltä, että tämä kokouksemme on ollut oikeassa suhteessa tunnuslauseseeseemme. Liiton juhlavuoden edustajakokouksena se saa korkean arvosanan.

Uudet tehtävät odottavat meitä. Työ kaikkialla kentällemme on meitä varten. Käydään siihen vastakin lujasti kiinni. Niin rakennetaan liitostamme nykyistäkin voimakkaampi. Perinteet velvoittavat — eteenpäin sosialismiin — demokraattiseen sosialismiin.

Liittomme XJJ varsinainen edustajakokous on päättynyt.

Kokous päättyi yhteisesti laulettuun Kansainväliseen työväenmarssiin 21. 5. 1956 kello 15.30.

Kokouksen puolesta:

Pekka Ylivuori

<i>Juhani</i>	<i>Hietanen</i>	<i>Kalevi</i>	<i>Kallio</i>
<i>Pekka</i>	<i>Lahtinen</i>	<i>Aulis</i>	<i>Leppänen</i>

PÖYTÄKIRJAN TARKASTAJIEN LAUSUN! 3

"Valittuina tarkastamaan Suomen SosialidemokLiattinen Nuorisoliitto — Finlands Socialdemokratiska Ungdomsförbund r.y:n XII Varsinaisen edustajakokouksen pöytäkirjan olemme tehtävän tänään suorittaneet ja todenneet pöytäkirjan yhtäpitäväksi kokouksen päätösten kanssa sekä kokouksen kulun mukaiseksi.

Helsingissä, joulukuun 19 päivänä 1956.

Vappu Kallio

Kauko Niemi

Lennart Ahlström

m

Kokouksen osanottajat

VARSINAISET EDUSTAJAT.

Etelä-Saimaan piirin Sos.-dem. Nuorisjärjestö r.y.

Imatran Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y. , Kosti Vepsäläinen

Lappeenrannan Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Yrjö Vesterinen

Lauritsalan Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Pauli Hirvisaari

Parkkarilan Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Kari Moilanen

*Finlands Svenska Socialdemokratiska Ungdomsklubbars
Centralkommitté GK r.f.*

Dalsbruks Socialdemokratiska Ungdomsklubb r.f., Nils Höijer, Kalevi Fagerlund

Helsingfors Socialdemokratista Ungdomsklubb r.f., Lenart Ahlström

Isnäs Soc.-dem. Ungdomsklubb r.f., Bruno Blomqvist

Jakobstads Svenska Socialdemokratiska Ungdomsklubb r.f., Per-Erik Ström.

Tolkis Soc.-dem. Ungdomsklubb r.f., Arne Lindfors.

Helsingin piirin Sos.-dem. Nuorisjärjestö r.y.

Akateeminen Sos.-dem. Yhdistys r.y., Heikki Hiipi (I päivänä), Anssi Kärkinen, Pauli Burman (II ja III päivänä).

Helsingin Eteläinen Sos.-dem. Työläisnuoriso-osasto r.y.,
Osmo Mäkinen

Helsingin Sos.-dem. Nuoriso-yhdistys r.y., Kauko Niemi
Hyvinkäänkylän Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Toivo Hokkanen

Hyvinkään Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Rauno Sillanpää
Jokelan Sos.-dem. Työläisnuoriso-osasto r.y., **Kirsti Tuominen**

Järvenpään Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Eira Surid
Kallion Sos.-dem. Nuorisoseura r.y., Erkki Wikstén
Karjaan Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Elli Hyyryläinen
Kellokosken Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Risto Aho
Kruunuhaan Sos.-dem. Nuoret r.y., Heino Ihalainen
Kulosaaren Sos.-dem. Nuoret r.y., Rauha Koirala
Oulunkylän Sos.-dem. Työläisnuoriso-osasto r.y., . Voitto Vuorinen, Oiva Mäkinen (III päivänä)

Puistolän Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Vappu Kallio
Tapanilan Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Paavo Yihavainen, Martti Pöysälä

Hämeenlinnan piirin Sos.-dem. Nuorisjärjestö • y.

Hämeenlinnan Läntinen Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y.,
Ville Asmela

Hämeenlinnan • Sos.-dem Nuoret r.y., Lasse Wallenius
Jokioisten Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Kalevi Teittinen
Lahden Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Pertti Koskinen
Napialan Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y. "Valo", **Aapo Eloranta**

Riihimäen Lasitehtaan Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Valto Terhomaa

Ryttylän Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Paavo Kuronen
Toijalan Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Pentti Mäkelä
Turenkin Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Ossi Erö
Valkeakosken Sos.-dem. Nuoret r.y., Toivo Kuronen

J c e n s u v n piirin Sos.-dem. Nuorisjärjestö r.y.

Hattuvaaran Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Unto Honkanen
 Ilomantsin Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Väinö Jeskanen
 Joensuun Sos.-dem. Nuoret r.y., Ossi Ronkainen
 Juuan Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Harry Väyrynen
 Järventauksen Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Heimo Koponen

Lehmon Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Matti Keronen
 Lieksan Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Martti Toivanen
 Outokummun Sos.-dem. Työläisnuoriso-osasto r.y., Väinö Sinervo

Pankakosken Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Erkki Vatanen
 Ukkolan Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Kauko Nissinen
 Utran Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Raimo Rouvinen.

Jyväskylän piirin Sos.-dem. Nuorisjärjestö r.y.

Jyväskylän Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Niilo Puura
 Keijon Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Leo Hyppönen
 Keuruun Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Erkki Haukkamäki
 Laukaan Sos.-dem. Nuoret r.y., Onni Lehtonen
 Lohikosken Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Pentti Keurulainen

Säynätsalon Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Kaino Salminen

Tikkakosken Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Pertti Tiihonen, Kauko Tiihonen

Vaajakosken Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Veikko Petäinen

Vesangan Sos.-dem. Nuoret r.y., Armas Lahtinen
 Äänekosken Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Heikki Kalenius

Kuopion piirin Sos.-dem. Nuorisjärjestö r.y.

Kuopion Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Keijo Suksi
 Sorsakosken Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Soini Rankinen
 Varkauden Sos.-dem. Nuorisoyhdistys r.y., Seppo Ihanus

Kymlaakson piirin Sos.-dem. Nuorisijärjestö r.y.

Inkeröisten Sos.-dem. Nuorisö-osasto r.y., Pertti Rae
 Ison-Puiston Sos.-dem. Nuorisö-osasto r.y., Jorma Kilappa
 Karhulan Läntisen Sos.-dem. Nuorisö-osasto r.y., Heikki
 Virtanen

Karhulan Sos.-dem. Nuorisö-osasto r.y., Oma Soli
 Kotkan Sos.-dem. Nuorisö-osasto r.y., Terttu Pylkkänen
 Metsolan Sos.-dem. Nuorisö-osasto r.y., Pyy Doinander
 Myllykosken Sos.-dem. Nuoret r.y., Antero Frin an
 Otsolan Sos.-dem. Nuorisö-osasto r.y., Jorma Luoto
 Popinniemen Sos.-dem. Nuorisö-osasto r.y., JuhaJii Liuk-
 konen

Pyhtään Sos.-dem. Nuorisö-osasto r.y., Pirkko Prinen
 Tavastilan Seudun Sos.-dem. Nuoret r.y., Ilpo Ahola
 Turvalan Sos.-dem. Nuorisoyhdistys r.y., Elis I Erikson
 Voikkaan Sos.-dem. Nuorisö-osasto r.y., Aarno Tahvanai-
 nen, Pentti Marttila

Lapin piirin Sos.-dem. Nuorisöjärjestö r.y.

Karihaaran Sos.-dem. Nuorisö-osasto r.y., Kalevi Mikkonen
 Lautiosaaren Sos.-dem. Nuorisö-osasto r.y., Veikko Valli
 Rovaniemen Sos.-dem. Nuorisö-osasto r.y., Pentti Mikko-
 nen

Veitsiluodon Sos.-dem. Nuorisö-osasto r.y., Martti Kallio-
 koski I

Ylimaan Sos.-dem. Nuoret r.y., Onni Mikkola

Mikkelin piirin Sos.-dem. Nuorisöjärjestö

Heinolan Sos.-dem. Nuorisö-osasto r.y., Niilo Virkkunen
 Mikkelin Sos.-dem. Nuorisö-osasto r.y., Aaro Airas
 Mäntyharjun Sos.-dem. Nuoret r.y., Eeva-Liisa Stjöröberg
 Pieksämäen Sos.-dem. Nuorisö-osasto r.y., Anneli Helin
 Savonlinnan Sos.-dem. Nuorisö-osasto r.y., Rauha Koikka-
 lainen

Ovlin piirin Sos.-dem. Nuorisjärjestö r.y.

Haukiputaan Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Erkki Ervasti
 Kajaanin Sos.-dem. Työläisnuoriso-osasto r.y., Jaakko Pikkarainen
 Martinniemen Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Kauko Nikkinen
 Oulun Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Aimo Frondelius

Porin piirin Sos.-dem. Nuorisjärjestö r.y.

Harjavallan Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Aino Kortelainen
 Nakkilan Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Keijo Ketola
 Oriniemen Liittolan Sos.-dem. Työläisnuoriso-osasto r.y.,
 Matti E. Lindholm
 Panehan Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Risto Kuronen
 Porin Sos.-dem. Nuorisoyhdistys r.y., Heikki Koivusaari
 Rauman Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Leo Mattila
 Rauman Uutilan Sos.-dem. Työläisnuoriso-osasto r.y., Alpo Andrell

Tampereen piirin Sos.-dem. Nuorisjärjestö r.y.

Lielahden Sos.-dem. Nuoret r.y., Viljam Määttänen
 Mäntän Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Pekka Peltonen
 Nekalan Sos.-dem. Nuoret r.y., Kaarina Hanhinen
 Raholan Sos.-dem. Nuoret r.y., Pekka Ahomäki
 Siuron Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Pentti Nieminen
 Tampereen Sos.-dem. Nuoriso-yhdistys r.y., Aarne Selin
 Viialan Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Rauni Virtanen

Turun piirin Sos.-dem. Nuorisjärjestö r.y.

Kalanin Sos.-dem. Nuoret r.y., Alpo Tauren
 Kalevan Sos.-dem. Työläisnuoriso-osasto r.y., Sulo Hentula
 Kärsämäen Sos.-dem. Nuoret r.y., Jukka Siren
 Pansion Sos.-dem. Nuoret r.y., Kaarin Hakala
 Piikkiön Sos.-dem. Nuoret r.y., Terttu Lehtinen

Rauhisstulan Sos.-dem. Nuoret r.y., Veikko Randeli
 Salon Sos.-dem. Nuorisoyhdistys r.y., Paavo Frinan
 Turun Sos.-dem. Nuorisoyhdistys r.y., Kauko Krtskopf
 Uudenkaupungin Sos.-dem. Nuoret r.y., Heimo Sainio
 Vartsalan Sos.-dem. Nuoret r.y., Helvi Vepsä

Vaasan piirin Sos.-dem. Nuorisjärjestö r.y.

Isokankaan Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Tauno Hirvinen
 Kokkolan Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Irma Haapasalo
 Laihian Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Toivo Pihlajamäki
 Palosaaren Sos.-dem. Nuoret r.y., Leo Kohtala
 Ylistaron Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y., Aune Bäckman
 Vaasan Sos.-dem. Nuorisoyhdistys r.y., Marjatta I^rvola

Piirijärjestöjen edustajat.

Etelä-Saimaan piirin Sos.-dem. Nuorisjärjestö i.y., An-
 nikki Salo

Finlands Svenska Socialdemokratiska Ungdomsklubbars
 Centralkommitté CK r.f., Bruno Sundman

Helsingin piirin Sos.-dem. Nuorisjärjestö r.y., Johannes
 Rautsiala

Joensuun piirin Sos.-dem. Nuorisjärjestö r.y., Lauri Korpi
 Jyväskylän piirin Sos.-dem. Nuorisjärjestö r.y. Kirsti
 Laukkanen

Kymenlaakson piirin Sos.-dem. Nuorisjärjestö r.y., Jaak-
 ko Minkkinen

Lapin piirin Sos.-dem. Nuorisjärjestö r.y., Hanne* Uksila
 Mikkelin piirin Sos.-dem. Nuorisjärjestö r.y., Erltki Ikä-
 heimonen

Oulun piirin Sos.-dem. Nuorisjärjestö r.y., Ville Huota-
 rinen

Tampereen piirin Sos.-dem. Nuorisjärjestö r.y., Oiva
 Hakolinna

Turun piirin Sos.-dem. Nuorisjärjestö r.y., Terho Lehto

Liittotoimikunnan jäsenet.

Antti Hietanen, Pekka Ylivuori, Viljo Kuukkanen, Meeri Kalavainen, Valo Varjola, Kalevi Vatanen, Urpu ViHAVAINEN, Eino Tammilehto, Judith Sundman, Unto Laitila, Olavi Hurri, Kalevi Perho, Tenho Hovi, Sakari Kiuru, Aimo Halonen.

Liittoneuvoston jäsenet.

Valtteri Lundström, Erkki Väre, Heimo Taskinen, Eero Sorsa, Veikko Ruuskanen, Lauri Ukkola, Mauno Arjavirta, Erkki Ikäheimonen, Leo Sillanpää.

Liiton tilintarkastajat.

Lahja Simonen.

Jaostojen jäsenet sekä SSN:n, NKK:n ja NKY:n entiset toimihenkilöt.

Pekka Salokangas, Paavo Karvonen, Laila Lindberg, Pekka Lahtinen, Väinö Tikkaaja, Erkki Takala, Lea Hietanen, Mauno Hirvisaari, Kalevi Sorsa, Erkki Kuoppala, Tauno Hietanen, Juhani Hietanen.

Liiton henkilökunta.

Matti Kangas, Pentti Kymensalo, Pentti Sulonen, Hilikka Maukonen, Irja Handroos, Thelma Nyman, Terttu Hakala, Eila Laitila.

Piiriohjaajat.

Erkki Aholampi, Pauli Ahtiainen, Eino Haro, Ulla Joutsio, Juhani Järvinen, Kalevi Kallio, Tapio Korhonen, Terho Lehto, Aulis Leppänen, Vilho Manninen, Pentti Marjamäki, Eero Niemelin, Eero Pykkänen, Martti Pöysälä, Pentti Sokkanen, Yrjö Venäläinen.

Alustajia ja puhujia.

Hannes Tiainen, Jaakko Rantanen, Aatto Väyrynejn, Kaarlo Pitsinki.

Työväen lehdistön edustajat.

Turun Päivälehti: Rafael Paasio
Pohjolan Työ: Taisto Honkanen
Vihuri: Teppo Meriluoto

Kutsuvieraat.

Kunniajäsenet: Karl August Fagerholm, Arvi Hautamäki, Vihtori Huhta, Kusti Kaukovaara, Pietari Salmenoja! Martta Salmela-Järvinen, Otto Toivonen, Vilho Viitanen.

Ulkolaiset veljesjärjestöt.

Arbeidernes Ungdomsfylking, Norja: Reidar Hirajti
Danmarks socialidemokratiske Ungdom, Tanska Borge Jensen
Sveriges socialdemokratiska Ungdomsförbund: Beral Löfberg, Sture Holmman, Rouva Löfberg.

Kotimaiset järjestöt.

Nuorten Kotkain Keskusliitto: Veikko Helle
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue ja Sos.-den). Eduskuntaryhmä: Väinö Leskinen
Sos.-dem. Puoluetoimisto: Armas Salovirta
Sosialidemokraattinen Naisliitto: Martta Salmela-Järvinen
Sos.-dem. Naisliiton toimisto: Anu Karvinen
Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliitto: Keijo Ljlinamaa
Työväen Sivistysliitto: Arvi Hautamäki,
Työväen Urheiluliitto: Pekka Martin
Väinö Voionmaan Opisto: Uno Nokelainen.
Suomen Sos.-dem. Raittiusliitto: Mauno Merilinna)
Työväen Matkailuliitto: Pekka Railo
Työväen Näyttämöiden liitto: Pentti Lähde
Suomen Työväen Musiikkiliitto: Oiva Hilden
Kulutusosuuskuntien Keskusliitto: Martti Larni

SUOMEN SOSIALIDEMOKRAATTINEN NUORISOLIITTO
— FINLANDS SOCIALDEMOKRATISKA UNGDOMSFÖR-
BUND r.y:n XII VARSINAISEN EDUSTAJAKOKOUKSEN

ESITYSLISTA.

1. Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.
2. Päätetään edustajavaltuuksista ja todetaan edustajien läsnäolo.
3. Valitaan kokouksen virkailijat:
 - a) neljä puheenjohtajaa
 - b) viisi sihteeriä
 - c) kolme pöytäkirjan tarkastajaa.
4. Hyväksytään kokouksen esityslista.
5. Hyväksytään kokouksen järjestyssääntö.
6. Valitaan tarvittavat valiokunnat:
 - a) järjestävä valiokunta
 - b) äänestysvaliokunta
 - c) menettelytapavaliokunta
 - d) ohjelmavaliokunta
 - e) järjestöasiain valiokunta
 - f) ohjelmatoimintavaliokunta.
7. Käsitellään liiton toimintakertomus vuosilta 1953—1955.
8. Käsitellään ja vahvistetaan kertomukset liiton tileistä vuosilta 1953—1955.
9. Päätetään vastuuvapauden myöntämisestä.
10. Toimitetaan liiton puheenjohtajan vaali.
11. Toimitetaan liiton sihteerin vaali.
12. Toimitetaan liiton toimikunnan vaali.
13. Toimitetaan liittoneuvoston vaali.
14. Toimitetaan liiton tilintarkastajien vaali.
15. Toimitetaan Sos.-dem. maaseutunuorten keskus-toimikunnan vaali.

16. Sosialidemokratian tulevaisuuden näköaloja. Keskustelu, jossa alustavan puheenvuoron käyttäk Aatto Väyrynen.
17. Käsitellään esitys n:o 1. SSN:n lähiajan koulutustavoitteista (ss. 65—74).
18. Käsitellään esitys n:o 2. Koululaitoksen ja ammatikasvatuksen uudistaminen (ss. 75—81). ja esitys n:o 3. Koululaitoksen uudistamisesta (ss. 82—8*i*).
19. Käsitellään esitys n:o 4. Työajan lyhentäminen (ss. 85—88).
20. Käsitellään esitys n:o 5. Asevelvollisten oikeusturva ja vapaa-ajan vietto (ss. 89—92).
21. Käsitellään esitys n:o 6. Sos.-dem. Nuoris>liikkeen ja Nuorten Kotkain suhteet (ss. 93—100).
22. Käsitellään esitys n:o 7. Kantamme kansankirkkoon ja kristillisyyteen (s. 101).
23. Käsitellään esitys n:o 8. Nuorisotyölaki (ss. 102—105).
24. Käsitellään esitys n:o 9. Nuorison edustus |unnallisissa lautakunnissa (ss. 106—107).
25. Käsitellään esitys n:o 10. Kunnallistiedon opiskelu (s. 108).
26. Käsitellään esitys n:o 11 Sosialidemokraattinen nuorisotalo (ss. 109—110).
27. Käsitellään esitys n:o 12. Toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 1957 (s. 111). Samassa yhteydessä kuullaan suullinen selostus vuoden 1956 jälkipuoliskon toimintatapahtumista.
28. Käsitellään esitys n:o 13. Nuorisopiirijärjestöjen sääntöjen muutosehdotus (ss. 112—113).
29. Käsitellään esitykset n:ot 14 ja 15. SSN:n henkisten kilpailujen ja SSN:n piirijärjestöjen henkisten kilpailujen ohjesääntö (ss. 114—132).
30. Käsitellään esitys n:o 16. Riitaisuudet liittomme ulkopuolella (s. 133).
31. Käsitellään esitys n:o 17. Vihurin levitystyöptä (ss. 134—135).

32. Käsitellään esitys n:o 18. Osastojemme nimet (ss. 136—137).
33. Käsitellään esitys n:o 19. Liiton ja osastojen liput (ss. 138—139).
34. Käsitellään esitys n:o 20. Liittopusero (ss. 140—141).
35. Käsitellään esitys n:o 21. Toimintakilpailu (ss. 142—145).
36. Nuorison työllisyys ja suurten ikäluokkien kysymys. Keskustelu, jossa alustavan puheenvuoron käyttää ministeri Hannes Tiainen. Lisäksi on edustajille jaettu monistettu muistio asiasta.
37. Päätetään jäsenverojen ja liittymismaksun suuruudesta.
38. Käsitellään valiokunnista palanneita asioita.
39. Määrätään seuraavan edustajakokouksen paikka.
40. Päätetään pöytäkirjan painattamisesta.
41. Kokouksen päättäminen.

SUOMEN SOSIALIDEMOKRAATTINEN NUORISOLIITTO
— FINLANDS SOCIALDEMOKRATISKA UNGLIGIOMS-
FÖRBUNDET r.y:n

XII EDUSTAJAKOKOUKSEN JÄRJESTYSSÄÄMÖ.

Aamupäiväistunnot aloitetaan nimenhuudolla. Edustajan, joka on saapunut nimenhuudon jälkeen, on ilmoitauduttava kokouksen sihteerille.

Puheenvuorot on pyydettävä kokouksen puheenjohtajalta kirjallisesti sitä varten laadittuja puheilmuorolappuja käyttäen. Lapussa tulee ilmetä, mihin työjärjestyksen kohtaan ja mihin asiaan puheenvuoro on tarkoitettu.

Puheenvuorot luovutetaan pyytäjille pyyntöjärjestyksessä. Mahdolliset selitykset on liittotoimikunnan edustaja kuitenkin oikeutettu antamaan puheenvuorojärjestyksestä riippumatta.

Puheenvuoro saa kestää korkeintaan 10 minuuttia. Kokouksella on oikeus rajoittaa puheenvuoroa vieläkin lyhyemmäksi sekä rajoittaa puheenvuorojen lukumäärää. Rajoituksen jälkeenkin on liittotoimikunnan edustaja ja alustaja oikeutettu antamaan selitysten tehtyihin kysymyksiin ja huomautuksiin. Liittotoimikunnan edustajalle ja alustajalle on myönnettävä aikarajoituksen jälkeen pitempi aika, jollei hänen rajoitetun ajan vuoksi voi antaa täydellistä vastausta kyselyihin ja huomautuksiin.

Kahta minuuttia pitemmät puheenvuorot on jätettävä puhujakorokkeelta.

Luovuttaessaan puheenvuoron on puheenjohtaja velvollinen mainitsemaan seuraavan puheenvuoron saajan nimen.

Puheenvuoronkäyttäjän on pyrittävä esittämään asian mahdollisimman keskitetysti ja hänen on välttävää

kertaamasta sitä, mitä edellinen puhuja jo sanoi. Kokouksen aika on kallista, eikä sitä ole tarpeettomasti haaskattava. Puheenjohtaja on oikeutettu ja velvollinen keskeyttämään puheenvuoron, jos puhuja käsittelee muita asioita kuin sitä, joka parhaillaan on käsittelyn alaisena. Ennen keskeyttämistä puheenjohtaja kuitenkin kehoittakoon puhujaa sirtymään esillä olevaan asiaan.

8. Mahdolliset muutoshdotukset on jätettävä kirjallisesti puheenjohtajalle.
9. Äänestys suoritetaan edustajakorttia näyttämällä tai nimenhuudolla.
10. Vaalit suoritetaan suljetuin lipuin ellei vaali ole yksimielinen.
11. Äänen mennessä tasan ratkaisee äänestyksessä puheenjohtajan kanta ja vaaleissa arpa.
12. Äänestys-oikeus on ainoastaan sellaisilla osastojen edustajilla, joiden valtuuden edustajakokous on vahvistanut. Puhe- ja esitysoikeus on lisäksi liittoneuvoston ja liiton toimikunnan jäsenillä, piirijärjestöjen edustajilla, liiton toimihenkilöillä ja äänenkannattajan edustajalla. Näiden lisäksi on kokoussalissa läsnäolo-oikeus kutsuvierailta, sosiaalineuvoston ja eri jaostojen edustajille. Näille voi kokous pyynnöstä antaa puheenvuoroja heidän alaansa koskevilla kysymyksillä.
13. Kokoussaliin pääsevät vain edustajakortin saaneet henkilöt. Parvekkeelle päästetään Suomen Sosialidemokraattisen Nuorisoliiton jäseniä juhlakansliasta jäsenkirjaa vastaan annettavilla pääsylipuilla. Sikäli kuin tila parvekkeella sallii, voidaan kokouskansliasta myöntää myös Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen jäsenkirjaa vastaan parvekkeelle pääsyyn oikeuttavia pääsylippuja.
14. Asiallisuus, lyhytsanaisuus ja joustamiskyky ovat hyvän kokousihmisen tunnusmerkit. Me olemme hyviä kokousihmisiä.

P. M.

IUSY:n LEIRI TAMPEREELLA 16. -25. 7. 1956.

Yleistä:

Leiri on IUSY:n (International Union of Socialists Youth) 10-v. ja samalla Suomen Sosialidemokraattisen Nuorisoliiton 50-v. juhlaleiri. Joulukuun 9 pnä tulee kuluneeksi 51) vuotta SSN:n perustavasta kokouksesta, joka pidettiin myjäs Tampereella.

Leiripaikka.

Leiri tulee sijaitsemaan Tampereen kaupungin välittömässä läheisyydessä Kissanriityillä ns. Kaupin urheilurapuiston alueella. Tampereen rautatieasemalta on leirialueelle matkaa n. 1,5 km ja trolleybussilla pääsee n. 200 m. päähän ileiristä. Näsijärven rantaan — uimapaikalle — on matkaa leiri-alueen lähimmästä pisteestä n. 250 m.

Osanottajat.

Leirille odotetaan n. 7.000 nuorta *— 15 ikävuodeiita ylös-päin —, joista yli puolet ulkolaisia. Ulkolaiset osanottajat saapuvat etupäässä Skandinaviasta ja Länsi-Eurtoopasta, mutta joukossa on myös Euroopan ulkopuolelta saapuvia. Kaukaisin tähän asti ilmoittautuneista osanottajista on Intiasta. Euroopan ulkopuolelta saapuvien osanottoa »ajoittaa luonnollisesti erittäin kalliit matkakustannukset, sil ä esim. Kultarannikolta saapuvien edestakaiset matkakuh t ovat halvimman matkustustavan mukaisesti n. 150.000:-! markkaa.

Leirin ohjelma.

Leirin koosta ja luorteesta johtuen leirin ohjelmi eroaa hyvin paljon tyypillisestä suomalaisesta leiriohjelmasi. Kul-

leikin leiripäivälle on määritelty oma tarkoituksensa ja ohjelma on suunniteltu sen mukaisesti.

Päivittäinen yleisohjelma on seuraava: 7.30 herätys, 8.30—10.30 aamiainen, 9.00 lipunnosto, 9.15 tiedoituksia, 16.00—18.00 päivällinen, 16.30 tiedoituksia, 20.00 lipunlasku ja 23.00 hiljaisuus.

Kaksi ensimmäistä päivää (16. ja 17. 7.) ovat leirille saapumispäiviä, joista jälkimmäisen iltana järjestetään leirin virallinen avajaisjuhla. *Keskiviikkona* (18. 7.) pelataan aamupäivällä jalkapallo- ja koripallosarjojen I kierros ja suoritetaan yleisurheilun alkukilpailut. Illalla on Espanjalainen juhla. *Torstaina* 19. 7. pelataan SSN:n lentopallomestaruusottelut ja mm. ulkolaiset tekevät retkiä Helsinkiin. *Perjantaina* 20. 7. järjestetään leirin ja samalla SSN:n suunnistumestaruuskilpailut ja illalla järjestetään jalkapallo-ottelu TKT:n ja leirijoukkueen välillä. Päivän mittaan järjestetään myös erilaisia retkeilymahdollisuuksia. *Lauantaina* 21. 7. pidetään päivällä työväentalon konserttitalissa SSN:n kansantanhujen ja kuorolaulun mestaruuskilpailut ja illalla on leirialueen läheisyydessä Suomalainen ilta. *Sunnuntaina* 22. 7. leiriläiset marssivat kulkueena kaupungin halki Pyynikin entisen laululavan alueelle, missä järjestetään leirin pääjuhla. Illalla järjestetään leirialueen läheisyydessä Kansojen juhla. *Maanantaina* 23. 7. järjestetään kesken olevien urheilukilpailujen loppukilpailut ja illalla leirin päättäjaisjuhla. *Tiistaina ja keskiviikkona* 24.—25. 7. tapahtuu leiriläisten lähtö leiriltä.

Leirin muonitus.

7.000 leiriläisen huolto asettaa luonnollisesti suuren joukon erilaisia pulmia, joiden ratkaisemiseksi ryhdyttiin työhön jo viime kesänä. Yhteistoiminnassa OI. Voiman kanssa tullaan hoitamaan koko leirin muonitus. Ruoka tullaan valmistamaan leirin ulkopuolella ja kuljetetaan suoraan jake-luastioissa leirille. Päivittäin tarjotaan leirillä kaksi ateriaa klo 8.30—10.30 aamiainen ja klo 16.00—18.00 päivällinen.

Kahvin y.m. sellaisen keittäminen jää leiriläisten itsensä huollettavaksi. Ruoka tulee olemaan tyyppillistä suomalaista leiriruokaa.

Kahvia ei kuitenkaan välttämättä tarvitse keitellä itse, sillä Oi. Voima tulee perustamaan leirille kahvila i, josta kansanravintolahinnoin voi ostaa kahvia ja muita vir* okkeita. Niiden taas, jotka itse keittävät kahvinsa, ei tarvits i lähteä hakemaan aineksia kaupungilta, sillä leirille pys ytetään myös myymälä, josta ne voi ostaa. Myymälästä ss a luonnollisesti myös muita leiriläisten kaipaamia tarvikkeita, kuten räiskäleaineita, peseytymisvälineitä jne.

Tiedoitustoiminta.

Ennen leiriä annetaan SSN:n toimistosta jatkuvasti lehdistölle tietoja leirin valmisteluista ja ohjeita leiriläisille. Lisäksi on painossa touko—kesäkuun vaihteessa vthalmiiksi tuleva lentolehtinen, johon on varattu osastoille n ahdollisuus merkitä kenelle osastolaisten on ilmoittauduttiva leirille osallistumisesta. Kesäkuun alussa esitetään Kansan Elokuvan teattereissa leiriä mainostava filmi (2 min. i.

Leirin aikana annetaan tietoja lehdistölle tähär tehtävään määrättyjen henkilöiden kautta ja lisäksi tulk an painattamaan Kansan Lehden liitteenä leirisivu. Tiec otukset leiriläisille annetaan kovaäänisten välityksellä kaksi kertaa päivässä. Kuulutus tapahtuu ainakin viidellä kielellä nim. suomeksi, ruotsiksi, englanniksi, saksaksi ja ranskaljsi. Leirin virallisena kielenä tulee olemaan englantii.

Leiriläisten kuljetus.

Pahimman kuljetuspulman muodostaa ulkomaalaistjen kuljetus Tukholmasta Suomeen. Runsaasta osanotosta johtuen kuljetus joudutaan jakamaan kahden päivän osalle, jolloin saapumispäiväksi tulevat 16 ja 17 päivä vastaavier lähtöpäivien ollessa 24. ja 25 päivä heinäkuuta. Tästä huolimatta eivät tavalliset vuorolaivat riitä, vaan olemms joutu-

neet varaamaan myös ylimääräisiä laivoja, joista mainittakoon Birger Jarl.

Suurin osa suomalaisista osanottajista saapuu leirille junilla, mutta useat osastot ovat hankkimassa myös omia linja-autoja. Suomalaisten matkustus tapahtuu samoina päivinä kuin ulkolaisten.

Leirirakennelmat.

Leirin koosta johtuen joudutaan alueella pystyttämään paljon erilaisia rakennelmia. Kulku leirille tulee tapahtumaan 2—3 tietä pitkin ja tästä johtuen rakennetaan mm. 2—3 leiriporttia. Alue tulee myös aidattavaksi yli 2 km pitkällä aidalla. Samoin alueelle tulee vedettäväksi vesijohtoa n. 2 km sekä sähkö-, puhelin- ja kovaäänisjohtoja useita kilometrejä.

Varsinaisia rakennuksia leirille tullaan pystyttämään ainakin seuraavat: toimistorakennus, ulkolaisten toimisto, 2 myymälärakennusta, kahvila, sekä tarpeellinen määrä pienempiä rakennuksia. Lisäksi rakennetaan leirille 3—4 käymälää ja saman verran peseytymispaikkoja.

Leirin pystytystyöt suoritetaan osittain palkatun ammattityövoiman, osittain vapaaehtoisen työleirin avulla, joka alkaa kesä—heinäkuun vaihteessa.

Leirimaksu.

IUSY:n päätöksen mukaisesti määrättiin leirimaksuksi jokaisessa vaiheessa 4.900:—, johon sisältyy myös IUSY:lle menevä leirivero. Kevään aikana tapahtuneet hintojen korotukset ovat olleet omiaan vaikuttamaan leirimaksuun ja sitä joudutaan hieman nostamaan. Suomalaisten osanottajien leirimaksun alentamiseksi toimeenpantu leirikeräys ei tuottanut toivottua tulosta hyvin ymmärrettävistä syistä. Kuitenkin se tuotti niin paljon, että suomalaisten leirimaksuksi on nyt määrätty 4.700:— mk.

Ilmoittautuminen leirille.

Viime tiistaina päättynyt ennakoilmoittautuminen ei vielä ole antanut selvää kuvaa suomalaisten osanottajamäärästä. Kun tilanne on tällainen, on erittäin tärkeätä, että osastot huolehtivat aikanaan tapahtuvasta ilmoittautumisesta leirille. Lopullinen ilmoittautumisaika päättyy *Kesäkuun 15 pnä.*

Telttakysymys.

Sen jälkeen kun puolustuslaitos on ilmoittanut, että se ei voi lainata meille telttoja ja kun lisäksi Opetusministeriö on ilmoittanut, että se lopettaa leiri- ja retkeilyvälinelainayrityksensä, olemme joutuneet vaikean pulman eteen. Nämä kaksi paikkaa ovat ainoat, joista voimme telttoja, saada suuremmissa määrin käyttöömmemme. Kun tilanne on tällainen, toivomme kaikkien suomalaisten saapuvan leirille omine telttoineen, sillä joudumme hankkimaan yli 1.000 ulkolaiselle teltat.

Leiriläisten valmennus.

SSN 50 v. — IUSY v. — Sosialidemokraattisten kansainvälinen leiri — Tampereella kunnallisvaalit syksyllä. Siinäpä joukko asioita, jotka kukin omalta osaltaan tuovat meille leirin isäntämaana suuren vastuun. On varmasti paikallaan pitää näitä asioita riittävän usein esillä jii niiden pohjalta ryhtyä leiriläisten valmennukseen. *Ottakaaamme päämääräksemme: Jokainen suomalainen osanottaja käyttäytyy aito nuorisoliittolaismaisesti.*

Hannes Tiainen:

NUORISO JA TYÖLLISYYS.

Työllisyysasioista on muodostunut omassa maassamme ja kansainvälisestikin keskeisin yhteiskunnallinen kysymys. Täystyöllisyyden säilyttäminen, kunnollisen palkan maksaminen työstä sekä työtä vailla oleville tai työhön kykenevämmille sosiaalisen avustuksen järjestäminen niin, että hekin voisivat elää ihmisarvoista elämää, nämä kaikki kysymykset ovat muodostuneet päivänpolttaviksi kysymyksiksi.

Luonto-olot ja työllisyys.

Maatalousvaltaisissa maissa niin nyt kuin aikaisemminkin on työllisyyden määrääjänä olleet ratkaisevasti luonto-olot. Kevät on joka vuosi aloittanut, kiireellisten kylvöjen ajan, jota on seurannut kesä ja syksy, sadon hoito ja korjuutöiden. Korjattu vilja ja muu peltojen sato on voitu käyttää talvikauden aikana ihmisten ruuaksi ja eläinten rehuksi. Kotieläinten hoito on ollut talvisista töistä kaikkein tärkein. Työllisyysvaihtelut eri vuodenaikoina maataloudessa ovat niin suuret, että talviset työt ovat vain osa kesäkauden aikana suoritettavasta työstä.

Omana ajanamme nimenomaan metsätalouden piirissä tapahtuva raakapuun kaato ja kuljetus käyttöpaikalle on muodostanut talvisin suuren työkentän maatalouden ja maaseudun piiriin. Tämä on ollut omiaan tasoittamaan maatalouden muuten kausiluontoista työllisyyttä.

Mutta maatalous ei suinkaan ole ainoa ammatti, jolla maan routautuminen ja lumeen peittyminen merkitsee vaikeuksia kesäkauden töiden jatkamiseen. Kaikki ulkona tehtävät työt, siis myös rakennustyöt, tietyt, satamatyöt ym. ovat suuresti erilaisia kesän aikana ja talvikautena suoritettaessa. Töiden koneellistaminen ja tekniikan kehitty-

800 miljardin markan tuotannon arvo ja tästä puunjalostusteollisuuden arvo on noin 200 miljardia markkaa. Suurin osa paperista, selluloosasta, sahatavarasta ym. puunjalostusteollisuuden tuotteista viedään ulkomaille ja vientimme kokonaismäärästä on näiden tavaroiden osuus 80—90 %. Mikäli kansainvälisillä markkinoilla sattuu häiriöitä nimenomaan meidän kannaltamme tärkeitten vientituotteitten menekissä hintojen alenemista jne. on tästä vakavia seurauksia koko kansantaloudellemme. Kotimarkkinateollisuuskään ei voi toimia normaalisesti, jos puulla ja puunjalostusteollisuuden tuotteilla ei ole kysyntää ja näin ollen kotimarkkinateollisuuden tuonnista tarvitsemien raaka-aineiden hankinnan rahoitus ei ole mahdollista. Tätä tietä syntyy lamakausia, jotka aikaansaavat kaikkein vaikeimman laatuisten tilanteen työllisyysasioitten hoidossa.

Aikaisemmin ei ole katsottu työnantajien velvollisuudeksi huolehtia siitä, että työttömiksi joutuneille työntekijöille järjestetään lamakausinakin ansiomahdollisuuksia. Valtion ja kuntien tehtäväksi on näin ollen jäänyt työttömien ja varattomien ihmisten toimeentulon järjestäminen. Yksityisen teollisuuden piirissä on töiden vähenemisestä syntyneitä tilanteita pyritty hoitamaan mm. siirtymällä 3—4—5 päiväisiin työviikkoihin, jotta ei olisi tarpeen irtisanoa työntekijöitä. Vaikea menekkipula on kuitenkin pakottanut teollisuuslaitosten kokonaan sulkemiseen ja työläisiä on ollut pakko sijoittaa sellaisiin ammatteihin, joihin heillä ei ole ollut tottumusta.

Ratkaisuna tasaisen työllisyyden aikaansaamiseen on pidetty paitsi kuntien ja valtion järjestämien töiden laajentamista tarpeen mukaan myöskin sitä, että kukin tuotantotala varautuisi jo etukäteen suhdannevaihteluitten varalle ja mm. tärkeimpään teollisuuteen, puunjalostusteollisuuteen onkin suositeltu nk. sJhdannevarausjärjestelmää. Tämän tapaisilla järjestelyillä onkin mahdollisuuksia suuresti lieventää työllisyyden kohdalla sattuvia häiriötä, mutta mitään lopullista ratkaisua yksin tätä tietä tuskin saavutetaan.

*Työkohteita.***M a a t a l o u s .**

Eniten väittelyä aiheuttanut tuotannonala meidän maassamme on maatalous. Sehän tuottaa raaka-ainetta kaikkia elintarviketeollisuuksia varten ja sellaisena muodostaa Ikansantaloudellisesti erittäin tärkeän tuotannonalan. Kptimaan markkinoita varten tuotetaan nykyisin täyttä omavaraisuutta vastaavasti maitoa ja maitotaloustuotteita, (lihaa ja kananmunia. Näitä tuotteita liikenee n. 10 % tuotannon koko määrästä vieniinkin. Maataloustuotteitten vipnti tapahtuu kuitenkin valtion tuen turvin ja vientihinnat ovat usein vain vajaat puolet kotimaan hinnoista. Vilja», tuotetaan maassamme niin, että leipäviljaomavaraisuus on hiukan yli puolet. Puuttuvien 300—400 milj. leipäviljakin tuottamiseen tarvittaisiin maataloustuotannon suunnan! ja rakenteen muuttamista niin, että nykyisin rehun tuotannon määrästä voitaisiin noin 10—15 % muuttaa leipäviljan tuotannoksi. Kysymys ei siis ole kokonaisuudessaan mistään suuresta muutoksesta ja vielä vähemmän on kysymys työllisyyden paranemisesta.

Maatalouden tuottamista teollisuuden raaka-aineista on syytä mainita myös sokerijuurikas ja rypsi. Maataloustuotajapiirien puoleltakin on myönnetty, että näitten tuotteitten tuotantokustannukset muodostuvat meidän maassamme niin korkeiksi, ettei edes täydelliseen omavaraisuuteen sokerin ja kasvirasvojen suhteen ole syytä pyrkiä. Kotimainen sokeri on hinnaltaan 3—4 kertaa kalliimpaa kuin ulkomailta tuotu. Mielenkiintoisempi on kasvirasvojen kotimaisen tuotanto rypsiä viljelemällä. Tosin tavoitteeksi on asetettu vain n. 40 % margariini-raaka-aineomavaraisuus. Hintasuhteet kotimaassa ja kansainvälisillä markkinoilla ovat myös rypsin osalta niin epäedulliset, että halpaankin hintaan ulkomaille myydyillä voilla voidaan vaihtaa raaka-ainetti; edullisemmin kuin mitä kotimaassa harjoitetun rypsinviljelyn kautta saadaan.

Menemättä tämän pidemmälle maataloustuotannon mahdollisuuksien selvittelyyn on syytä todeta, että maataloustuotannon lisääminen kykenemättä samanaikaisesti tuntuvasti alentamaan kotimaassa tuotettujen elintarvikkeiden tuotantokustannuksia, ei tunnu työllisyyden kannalta houkuttelevalta.

Yhteiskunnan tuen lisääminen maataloudelle esim. sitä tietä, että jatkettaisiin asutustoimintaa ja muodostettaisiin yhä uusia tiloja, joilla tuotantokustannukset ovat vielä kalliimmat kuin vanhoilla tiloilla, tuntuu äärimmäiseltä toimenpiteeltä. Ajanoloon ei ole mahdollista hoitaa asutustoimintaa muutoin kuin maatalousväestön elintasoa alentamalla taikka verottamalla yhä raskaammin kotimaista kulutusta korottamalla elintarvikkeiden hintoja taikka muilla keinoilla.

Metsätalous.

Puunjalostus- ja metsätaloustuotteiden myynnissä on maamme pystynyt menestyksellisesti kilpailemaan kansainvälisillä markkinoilla. Tosin on sanottu, että varsinkin aikaisempina vuosina tämän alan kannattavuus johtui pääasiassa metsätöissä ja puutavaran kuljetuksessa työskentelevien ihmisten alipalkkauksesta.

Viime vuonna vietiin maastamme raakapuuta ulkomaille 6—7 milj. k-m³. Tällä raaka-ainemäärällä, jos se olisi jalostettu kotimaassa, olisi voitu lisätä puunjalostusteollisuuden tuotantoa lähes kaksinkertaiseksi. Maassamme on myös runsaasti vielä ns. vajaatuottoisia metsiä. Metsäalan ammattimiehien arvioinnin mukaan voitaisiin metsänhoidollisilla kuivaus- ja perkaustöillä lähimmän miespolven aikana lisätä metsän tuottoa n. 50 %. Tämä merkitsisi myös puuraaka-aineeseen perustuvan vientimme kaksinkertaistumista. Metsätalouden piirissä niin raaka-aineen tuotannon lisääminen kuin siihen perustuvan teollisuuden laajentaminen tulevat edelleenkin olemaan arvokkain osa kansantaloutemme tuotannon lisäämiskeinoista.

M a l m i v a r a m m e .

Malmilöydöt kotimaassa, Ruotsissa, Norjassa ja Itä-Karjalassa ovat osoittaneet vääräksi luulon, ettei meidän maaperämme sisältäisi erilaisia malmiesiintymiä. Outokummun lisäksi maassamme on useita alueita, joissa tuottavaan kaivostoimintaan varsin laajalla malmivalikoimalla on mahdollisuuksia. Kaivosteollisuus — malmien louhinta ja niistä rikasteiden valmistaminen — on pienissäkin olosuhteissa kannattavaa, vaikkei siihen liittyisikään varsinaista jalostusteollisuutta. Malmirikasteiden viennillä on välillisesti metalliteollisuudelle suuri merkitys. Niillä voidaan vaihtaa ulkomaisilta suurilta metalleja jalostavilta teollisuuslaitoksilta oman teollisuutemme tarpeisiin korkealaatuisia metallituotteita, jotka puolestaan takaavat mahdollisuuden korkeatkin laatuvaatimukset täyttävälle kotimaiselle metalliteollisuudelle.

Malmilöydöt ja niihin perustuva kaivosteollisuus sekä malmien jalostaminen tullevat muodostamaan vastailuudessa meidän maassamme yhä huomattavamman tuotannonalan, johon työntekijöitten sijoittuminen nykyistä suuremmassa määrin käy mahdolliseksi.

K u l j e t u s o l o m m e .

Maamme on harvaan asuttua. Tieverkostomme lmonosta kunnosta johtuen kuljetukset tulevat varsin kalliiksi. Meillä on laajoja alueita joilta puuraaka-aineen kuljettaminen teollisuuden tarpeisiin on kokonaan kannattamatonta. Uuden tieverkoston rakentaminen samoinkuin entisen kuniostaminen nopeammin ja taloudellisemmin liikennöitävksi tuo mahdollisuuksia tilanteen korjaamiseen ja nollarajan takana olevien puuraaka-ainevarojen hyväksikäyttöön. Raufcateitten ja maanteitten rakentaminen uusien malmilöytöjen kautta syntyville kaivosteollisuusalueille on välttämättömyys. Runsaitten jokiemme ja järviemme muodostaman puutavaran uitto- ja kuljetusverkoston kehittäminen nykyistä talou-

dellisemmäksi kuuluu tärkeänä osana kuljetusolosuhteittemme parantamiseen. Kuljetusväylien parantaminen ja uudestirakentaminen tulevat olemaan jatkuvasti erittäin paljon työtä ja kustannuksia vaativa osa invenstoinneissa.

Voimatalous.

Viime vuosien aikana on voimalaitostyömaat nimenomaan Pohjois-Suomessa taanneet monille tuhansille työntekijöille työtä, jota on tehty ensisijaisessa kiireellisyysjärjestyksessä. Syynä on se, että laajentuva teollisuutemme edellyttää ehdottomasti jatkuvaa ja voimakasta voimalaitosten rakentamista. Ajanoloon halvinta käyttövoimaa saadaan koskiimme rakennetuista voimalaitoksista. Näihin töihin tarvitaan vielä lähimmän 10—15 vuoden aikana suunnilleen nykyinen työntekijämäärä. Sen jälkeen kun vesivoimavaramme on rakennettu, joudutaan turvautumaan meilläkin höyryvoimasemiin, ja niinkuin julkisesta keskustelusta on käynyt ilmi, myös atomivoiman hyväksikäyttöön.

Palveluelinkeinot.

Tuotannon jatkuva koneellistuminen on muuttanut varsinkin käsityöammatteja, mutta myöskin muilla aloilla tuotannon rakennetta aikaisempaan verrattuna. Käsityöammatit ovat yhä suuremmassa määrässä muodostuneet palveluammatteiksi, joissa uuden valmistamisen asemasta on tullut tehtäväksi kulutuksessa jo olevien tavaroiden ja koneiden korjaus ja huolto. Nimenomaan tuotantoelämän, mutta myös kotitalouden jatkuva teollistuminen merkitsee sitä, että teollisuusammattien lisäksi muodostuu suuri joukko huoltoammatteja, joiden palveluksessa olevat ihmiset ovat toisaalta "kauppiaita", mutta samalla myöskin teknikkoja, joitten tehtävänä on myyntiensä kestävien kulutustavaroitten ja tuotantovälineitten huolto ja siihen liittyvät tehtävät. Tällä alalla uusien työtilaisuuksien saaminen lisääntyy sitä mukaan kuin elintaso kohoaa ja vaatimukset elämän mukavuuksista lisääntyvät.

Rationalisointi ja työllisyys.

Tarkkoja tutkimuksia siitä, mikä ns. rationalisoinnin vaikutus on työllisyyteen, ei liene suoritettu. Sellaisen seikan toteaminen, että jossakin teollisuuslaitoksessa sen tuotantokoneiston uusiminen on aikaansaanut tuotannon lisääntymisen, vaikka työntekijämäärää ei ole ollut tarpeen lisätä, tai sitä on päinvastoin voitu vähentää, ei sellaisena vielä osoita kokonaistyömenekin vähentymistä kansantalouden piirissä. Uusien koneiden rakentaminenkin ja näihin Itoneisiin raaka-aineen hankinta on vaatinut työtä. Uusien leoneiden huolto saattaa sekin muodostaa hyvin huomattavan kustannuslisän ja samalla lisätä myös työtilaisuuksia. Maatalouteen hankittu traktori syrjäyttää tosin hevoset, niutta se tuo traktorin valmistajille ja niiden huoltajille työtilaisuuksina osan siitä, mitä maataloudessa maataloustyöläiset ovat menettäneet. Mikäli tuotannon rationalisointi kuitenkin johtaa kokonaisuudessaan tuotannon tehostumiseen, $v > i$ tästä olla seurauksena työn tuottavuuden kasvaminen niin, että ilman uusien tuotantoyksiköitten, siis mm. tehtaitten rakentamista ei kyetä sijoittamaan edes siihen astista työntekijämäärää ko. aloille. Aikaisemmin on jo tullut todetuksi meidän mahdollisuutemme nimenomaan metsätalouden ja kaivosteollisuuden piirissä, samoin myös metalliteollisuuden piirissä, joten rationalisointi tuotantoelämässämme ei sellaisenaan ole uhka työtilaisuuksien vähentymiselle. Mikäli siihen vaiheeseen joskus joudutaan, on harkittava työajan lyhentämistä ja sitä tietä ei vain tasaisen tulonjaon vaan myös tasaisen työtilaisuuksien jaon toteutumista.

Täystyöllisyyden aikaansaaminen.

Sodan jälkeisinä vuosina on käytetty investointeihin suunnilleen kolmasosa koko kansantulomme määrästä. Vertailun vuoksi on syytä mainita, että 30-luvulla, sen loppupuolellakin käytettiin investointeihin vajaa neljännes kansantulosta. Teollisuuden nopea kasvu, voimalaitosten laajien rakent-

nusohjelma, asuntopulan torjuminen, maataloussiirtoväkeen kuuluneiden ihmisten sijoittaminen muille asutustiloille ja sotakorvausten suorittaminen ovat muodostaneet sodanjälkeisenä kautena vallinneen ylityöllisyydenkin lähtökohdan. Varat tähän kaikkeen on ollut pakko löytää, tuo pakko on valitettavasti usein johtanut säästäjien varoilla inflation kautta suoritettuun jälleenrakentamiseen. Onko normaalioloissa, jolloin inflation edistäminen on suoranainen rikos nimenomaan piensäästäjiä kohtaan, edelleen jatkettava tähän astista inflatiopitoista investointia? Tämä on kysymys, jonka rinnalle on asetettava toinen; kysymys siitä onko rahanarvon vakaana pitäminen vieläkin tärkeämpi tavoite kuin mitä on kaikille työkykyisille ja -haluisille ihmisille töiden järjestäminen ja siis työttömyyden torjuminen. Mikäli on vain yksi vaihtoehto, vain inflatio ja piensäästäjien varojen uuraaminen, on kysymys erittäin vaikea. Mutta ilmeisesti säästämisläkin voidaan aikaansaada se, että siitä muodostuu tähänastista paremmin nimenomaan työllisyysnäkökohtia palvelevaa toimintaa.

Tällöin on lähdettävä siitä periaatteesta, että kansamme muodostaa suuren perheen, jossa sen jokaisella terveellä ja työkykyisellä kansalaisella on mahdollisuus tehdä kokonaisuutta hyödyttävää tuottavaa työtä kaikilla niillä tuotantaloilla, joita maamme luontaiset raaka-ainevarat edellyttävät tehtäväksi niiden entistä laajemman ja korkeampiasteisemmän hyväksikäytön aikaansaamiseksi, tuotantokustannusten alentamiseksi jne. Vastakohtana tälle ajatukselle on se, että tietoisesti jätetään jokin osa välttämättömistä töistä suorittamatta, mikä varojen puutteessa ja sillä tavalla hidastetaan tuotantoelämämme kehittymistä niin nopeasti kuin ihmistyövoiman tarjonta ja jatkuvasti kansantalous edellyttävät.

Yleisessä ajattelutavassa olisi aikaansaattava sellainen muutos, että tuotantoa on ylläpidettävä siinä laajuudessa kuin tarjolla oleva ihmistyövoiman määrä sallii eikä tuijotettava niihin estoihin, joita nimenomaan pankkimiespiirit

rahopolitiikallaan "terveine työttömyysmäärineen" ja muine kansan kannalta vieraine ja vahingollisine käsityksineen pyrkivät esittämään.

Työllisyyden rahoittaminen.

Metsiemme kasvukunnon parantaminen, voimalaitostemme rakentaminen, tieverkostomme ja muiden kuljetusteiden parantaminen ja monet muut maamme talouselämän kannalta ensiarvoisen tärkeät ja varmat sijoitukset voivat tulla kysymykseen säästämisobjekteina ja muodostua koko kansan yhteiseksi säästämispyrkimykseksi. Kun esim. asutustoimintaan viimeisen 10 vuoden aikana sijoitettujen varojen määrää arvioidaan nousevan yli 200 miljardin markan, ja tästä määrästä valtion osuuden olevan lähes puolet, voitane lähteä myöskin siitä, että tuotantonsa ja tuloksiensa puolesta paljon varmempiin yrityksiin kuin mitä asutustoiminta kokonaisuutena on ollut, saadaan myöskin varoja ja nimenomaan Mensäästäjien varoja kiinnitetyksi. Voimalaitosten rakentamisen is-, puuraaka-aineen tuoton lisäämis- ja uuden teollisuuden rakentamispääoma voidaan aikaansaada laskemalla liikkelle valtion obligatiolainoja taikka myymällä näitä yrityksiä varten perustettavien yhtiöiden osakkeita, joille valtion puolesta voidaan antaa sekä indeksitakuu että etuoikeus pankkikorkoa vastaavan osingon jakamisessa.

Osoituksena siitä millä tavoin yksityinen pääoms. suhtautuu nimenomaan rakennetyöttömyysalueille uuden teollisuuden perustamiseen on Pohjois-Suomi. 1930-luvulla ja sitä ennen toimi vain yksityinen puunjalostuslaitos, joki hankki kannattavalle toiminnalleen pohjan maksamalla erittäin heikkoja palkkoja niin puuraaka-aineen hankinnassa kuin teollisuudenkin piirissä. Senjälkeen kuin 1940-luvun lopulla ja 1950-luvulla palkka- ja kustannustaso ko. alueella on saatu muun Suomen tasolle ja lisäksi maksettu korkeimmista elinkustannuksista johtuva ns. Lapin lisä, on teollisuuslaitosten toiminta Lapissa vaikeutunut äärimmilleen. Tässä tilanteessa on yksityinen pääoma osoittautunut varsin halut-

tomaksi laajentamaan tuotantotoimintaansa tällä alueella.' Näin siitä huolimatta että Lapin alueella sijaitsee 29 % koko maan metsäalasta, joka tosin tuottaa vain 12 % metsiemme kokonaiskasvusta. Kolmannen valtakunnallisen metsänarvioimistulosten mukaan sisältävät nämä mäntypuuta yli 170 milj. ja kuusta yli 100 milj. p-m'. Lapin metsät kärsivät kuitenkin yli-ikäisyydestä. Jotta ne vähitellen saataisiin paremmin tuottavaan kuntoon, pitäisi niistä vuosittain hakata runsaat 3 milj. p-m' mäntyä ja hieman yli 2 milj. p-m' kuusta. Nimenomaan näitten Pohjois-Suomen puurikkauksien, siellä olevien malmilöydösten, kalkkikivi-esiintymien ym. luonnonrikkauksien hyväksikäyttö edellyttäisi, että valtiolta edelleenkin lisäisi teollista panostaan näitten alueitten ja koko maan hyvinvoinnin lisäämiseksi. Esim. vientituotteissa 10 % valuuttakurssin muutoksen kautta Pohjois-Suomen hyväksi tulevan erikoisedun avulla voitaisiin huomattavasti parantaa Lapissa toimintaedellytyksiä. Joka tapauksessa tällä muutoksella saataisiin huomattavasti enemmän tuloksia työllisyydenkin kannalta kuin sillä, että samoilla alueilla lähes toivottomissa tuotanto-olosuhteissa ylläpidetään esim. maidon tuotantoa valtion varoilla niin, että tuosta tuotannosta aikaansaatu voikilo maksaa noin 3 kertaa enemmän kuin siitä saadaan ulkomaillevietyinä.

Edellä oleva esimerkki osoittanee, että tuotannon laajentaminen ja raaka-ainevarojen entistä tarkempi hyväksikäyttö on järjestelykysymys myöskin kannattavuuden suhteen. Mainita sopii lisäksi että ko. alueella Pohjois-Suomessa on joka vuosi jouduttu käyttämään miljardeja markkoja työllisyysvaroja tuottonsa kannalta toisarvoisiin töihin sensijaan, että nuo varat olisi voitu käyttää myöskin tuotantoelämän laajentamiseen niin, että hyöty olisi jäänyt pysyväksi ja suuressa määrässä kausiluontoisten töiden varassa oleville asukkaille olisi voitu varata säännöllistä ympärivuotista työtä ja ansiota teollisuuden ja sen raaka-aineen hankinnan piirissä.

Nuoriso hakee työtä.

Tilastojen mukaan syntyi 1930-luvulla vuosittain i. 72.600 lasta. Vuosina 1945—1950 oli syntyneitä keskimäärin n. 103.200 lasta. Syntyvyys oli korkeimmillaan vuonna 1947, jolloin syntyneitä oli 108.168. Syntyvyyden lisääntyminen ja toisaalta kuolleisuuden pienenemisen johdosta tulleet lähivuosina työkään ehtivät vuosiluokat olemaan nykyistä tuntuvasti suuremmat. Huippuluvut saavutetaan vv 1962—63. Kun nykyisin ilmenee vuosittain vakavaa kausiuontoista- ja rakennetyöttömyyttä, tulee tilanne lähimpien vuosien aikana entisestäänkin huomattavasti pahenemaan. Tämän vuoksi lähivuosien aikana pitäisi erikoisesti kiinnittää huomio niihin tuotantoelämän rakennevirheisiin ja niiden korjaamiseen, jolla on merkitystä uusien ikäluokkien työhön sijoittamisessa. Mikään ei voi olla nuorelle työkään ehtineelle kansalaiselle suurempi pettymys kuin todeta, että hänelle työhön kykenevänä ja sitä haluavana ei olekaan yhteiskunnan puolesta järjestetty työtä tai että hänelle tarjotaan vain tilapäisiä työtilaisuuksia usein sellaisessa seurassa, jossa hänen nuoruutensa parhaat vuodet joka suhteessa kuluvat toivottomuuden merkeissä.

Nykyisin nuorison varustaminen tulevaa ammattiaan varten on sattumanvaraista. Meillä on koulupakko, mutta sen mukaisen oppimäärän suorittaminen on puutteellista ja tarjoaa vain rajoitetussa määrässä mahdollisuuksia päästä mukaan ammattityöläisten joukkoon. Työmarkkinoitten mahdollisuudet uusien työntekijöitten sijoittamisessa, nuorison ammatinvalinnan ohjaus ym:t muualla jo pitklille vietyt toiminnot ovat meidän maassamme päässeet vaatimattomaan alkuun vasta vuonna 1956. Ammattikoulujuskysymys on yhä avoinna ja oppikoulumme valmistavat joka vuosi lisääntyvässä määrässä uutta opillisen koulutuksen saanutta nuorisoa joka sekin kyetäkseen ammattityöelöön, ehdottomasti vaatii vielä lisää ammattikoulutusta.

Tällaisen olotilan jatkaminen voi johtaa ennen pitkää täydelliseen umpikujaan. Yhteiskunnan kehitys kulkee jatkuvasti tuotannon rationalisointia ja kaikkien töiden koneellistamista kohti. Tämä merkitsee käytännössä tarvetta saada yhä enemmän ammattikoulutuksen saanutta teknillistä työntekijäjoukkoa ja tuotannon sekä koneiden suunnitteluun ja käyttöön perehtynyttä korkeammalle koulutettuja työntekijöitä.

Nykyinen koulutusjärjestelmämme, vaikka siinä kieltämättä varattomillekin on tehty mahdolliseksi opintielle pääsy eräitä taloudellisia etuisuuksia järjestämällä, suosii kuitenkin yhä edelleen varakkaampien piirien lasten etuoikeutta opintielle pääsyssä ja ennenkaikkea tutkintojen suorittamisessa. Näitten haittojen eliminoimiseksi on tehty lukuisia suunnitelmia, joitten pohjalta pääjohtaja Oittinen on eräässä muistiossaan v. 1956 luonnehtinut kokonaan uuden suunnitelman kouluolojen järjestämiseksi. Tämän suunnitelman mukaan pitäisi koulupakko ulottaa 8-vuotiseen koulun. Tämän 8-vuotisen koulun 4 ensimmäistä luokkaa olisivat kansakoululuokkia ja toiset neljä vuotta keskikoululuokkia, joilla annettaisiin opetusta myöskin vieraisissa kielissä. 8-vuotisen oppivelvollisuuden päätyttyä voisivat silloin noin 15 vuoden ikään tulleet nuoret asianmukaisen ammatinvalinnanohjauksen jälkeen, jolloin heidän luontaiset taipumuksensa eri työaloilla olisivat tulleet selvitettyiksi, siirtyä jatkamaan opintojaan joko teknillisissä ja muissa käytännöllisissä ammattioppilaitoksissa taikka nykyisen oppikoulun jatkuoluokkia vastaavalla tavalla toimivissa kouluissa. Ammattityöhön taikka jatkokoulutukseen sopimaton nuorison osa voisi pohjakoulutuksellaan sekin saada vastaiselle työlelle huomattavasti paremman perustan kuin mitä nykyinen kansakoulu kykenee antamaan. Edelleen on syytä todeta mainitusta suunnitelmasta kouluolojen uudestijärjestelyssä, että myöskin ammattikoululinjalla suoritettu 4-vuotinen kurssi oikeuttaisi sellaisen päästötodistuksen saamiseen, joka tekisi mahdolliseksi opintojen jatkamisen teknillisissä

korkeakouluissa. Nykyinen ylioppilaslakin tavoittelu muodostuisi siten kokonaan toiseksi, entistä tarkoituksen mukaisemmaksi ja hyödyllisemmäksi pyrinöksi, jota *voi-i* edesauttaa nimenomaan teknilliset oppilaitokset yhtä hyjdn kuin nykyisten oppikoulujen jatkoluokkien kurssien suorittaminen. Erikoisesti on syytä alleviivata myöskin yhteiskeskikoulun merkitystä siinä, että se takaisi kaikille lapsille ja nuorille samanlaiset mahdollisuudet perusopetuksen saamiseen ja koulun jatkamiseen kunkin taipumusten mukaisesti peruskoulutuksen jälkeenkin vaativimpia ammattialoja vjarten.

Itsestään selvää on myös, että keskikouluasteelle viety nuoriso on valmiimpaa myöskin ammattikouluihin ilirtymiseen kuin mitä nykyinen kansakoulun päättänyt nuoriso. Ammatinvalintatoimikunnan yleiseksi saattaminen <i>myöskin yhtenäiskoulujärjestelmän puitteissa mahdollista toteuttaa niin maaseudulla kuin asutuskeskuksissakin.

Parhaimmankaan peruskoulutuksen antaminen ja kunkin taipumusten mukaisen ammatin valinnan kautta elämää varten valmennettu nuori ihminen ei kuitenkaan viillä automaattisesti voi selvitä työmarkkinoilla. Ainahan v<i> käydä niin, että hänen koulutuksensa mukaista työtä ei olekaan tarjolla, taikka että työttömyyttä ainakin tilapäisesti tuolla alalla esiintyy. Tämän vuoksi on mitä tärkeintä, että pohja ammattikoulutuksessa huomioidaan etukäteen t ihtävien suunnitelmien ja laskelmien perusteella kunkin ammattialan todennäköinen lisätyövoiman tarve, jotta nuoriso voisi nämä seikat tuntien valmentautua ja kouliintua eijlkoisesti niitä oloja varten, jotka varmimmalla tavalla takaajat työhönsijoittumisen.

Parhaimmatkaan kouluolosuhteet ja tulevia anjmatteja varten laaditut suunnitelmat eivät voi toteutua, elle yhteiskunta valmistaudu sijoittamaan työkään tulevia l ansalaisyään tuotantoelämää laajentamalla ja monipuolis tamalla. Tätä varten olisi normaali talouselämä, oli se sitten yksityisen, osuustoiminnallisen tai valtion omistamass; sektoreissa, kyettävä laatimaan yhteissuunnitelmat työt;laisuuk-

sien lisäämiseksi tarjolla olevien ja tarjolle tulevien työntekijöitten tarvetta vastaavassa määrässä. Mikäli tässä tehtävässä ei onnistuta, olisi yhteiskunnan pyrittävä erikoistimenpiteillä, hoitamaan asia niin, että nuoret ikäluokat työhön pyrkiessään sitä joka tapauksessa saisivat ja tavalla, joka auttaa heitä pääsemään vertaisessaan seurassa elämän alkuun. Meidän maassamme on asevelvollisuus aika suhteellisen lyhyt moniin muihin maihin verrattuna, joissa miespuolinen nuoriso joutuu olemaan asevelvollisina 2—4 kertaa pitemmän ajan kuin täällä. Valtiomme ja koko yhteiskuntamme edun nimessä olisi pyrittävä järjestämään nuorille yhteisiä työmaita, jotka nimenomaan kuuluisivat heidän ikäluokilleen. Maassamme on jatkuvasti järjestetty kansainvälisiä työleirejä maitten kasvukuntoon saamiseksi kuiva-
'tulosuhteita parantamalla, peltoa raivaamalla, metsää istuttamalla jne. Tällaisen toiminnan laajentaminen nimenomaan oman maan kansalaisia varten niin, että kyettäisiin nuorison työn tarve tyydyttämään myös tätä keinoa hyväksi käyttäen, ansaitsee kaiken huomion.

Yleensäkin olisi syytä kiinnittää entistä enemmän huomiota siihen, että jokaiselle nuorelle varattaisiin harjoittelunomaisesti mahdollisuus ruumiillisen työn tekoon sellaisissa perusammateissa, jotka meidän maassamme luovat pohjan kaikelle taloudelliselle toiminnalle. Henkisen työntekijäin määrän lisääntyminen ruumiillisen työntekijämäärän kustannuksella ei saisi missään vaiheessa johtaa siihen, että ruumiillisen työntekijän ja hänen työnsä arvoa pidettäisiin vähempimerkityksellisenä kuin mitä on henkisen työn ja sen tekijöitten arvo. Jotta jokainen kansalaisemme voisi saada itselleen täydellisen peruskoulutuksen ja sivistyksen, pitäisi siihen yhtenä osana kuulua myöskin riittävän pitkä aika harjoittelunomaista työtä ruumiillisen työn piirissä.

Kokoontuneena juhluvuotensa edustajakokoukseen me sosialidemokraattinen nuoriso esittää seuraavaa

Maamme työläisnuorisolle on kuluva vuosi erityisen merkittävä. Työläisnuorison järjestyneen toiminnan aloittamisesta — Suomen Sosialidemokraattisen Nuorisoliiton perustamisesta — tulee joulukuussa kuluneeksi 50 vuotta. Työläisnuorison nykyinen polvi esittää kuluneiden vuosikymmenien aikana liiton riveissä parhaansa työläisnuorison hyväksi tehneille veteraaneille kunnioittavan kiitoksen.

Me nykyiset nuorisoliittolaiset pyrimme tekemään parhaamme liiton kunniakkaitten perinteiden jatkajilla. Uskomme maamme koko työläisnuorison entistäkin paremmin oivaltavan itsenäisen toimintansa arvon ja liittyvän nuorison oikeuksien, kansainvälisten, rauhan ja vapauden puolesta taistelevien Sos.-dem. nuorisoliittolaisten riveihin. Vanha näin voidaan ratkaista työväen yhtenäisyyskysymys nuorison kohdalla.

Socialidemokraattiset nuorisoliittolaiset tervehtivät ilolla sitä lieventymistä, mikä kansainvälisessä tilanteessa on tapahtunut. Sen jatkuva kehittyminen on meillekin tärkeää ja me tulemme siihen omalla osuudellamme vaikuttamaan. Ilmauksena siitä veljeyden tunteesta, joka yli kansallisten rajojen voimakkaana maailman sosialidemokraattisen nuorison keskuudessa vallitsee, kohotetaan ensi heinäkuussa Tampereelle valtava kansainvälinen telttakaupunki. Kansainvälinen demokraattinen sosialismi on sen leirin osanottajille syyttävä aate.

Maamme työväestö on viime kuukausina käynyt linkaraa taistelua. Maaliskuun yleislakko oli ammattiyhdistysliikkeen valtava voimannäyte työväestön aseman ja sen elin- ehtojen varmana puoltajana. Sosialidemokraattinen nuoriso tulee voimakkaasti tukemaan SAK:n yhteyteen järjestäytyneen työväestön oikeutettuja pyrkimyksiä.

Sosialidemokraattiset nuorisoliittolaiset asettuvat tukemaan valtiovaltamme toimenpiteitä, jotka tähtäävät vähävaraisen kansanosamme elinehtoien kaikinpuoliseen kohenemiseen. Edustajakokous toteaa huolestuneena, että valtiotaloudessa nyt on jouduttu tilanteeseen, josta on seurauksena hintojen ja maksujen kohoaminen sellaisillakin aloilla, jotka välittömästi vaikuttavat heikentävästi erityisesti juuri työväestön asemaan.

Sosialidemokraattiset nuoret odottavat kaikkia maamme nuoria koskevien suurten pulmakysymysten myönteistä ratkaisua. Koululaitoksemme kaipaa kiireellistä uudistamista, erikoisesti ammattikoulutus. Nuorison työllisyysongelmat tulee saada selvitettyksi hyvissä ajoin ennen suurten ikäluokkien työmarkkinaikään tuloa.

Nuorisoliittolaiset. Juhlavuotemme toiminnallinen tunnus on tuloksellisena kiirinyt keskuudessamme. Voimakkaina me toteutamme tehtäviämme. Liittomme on eheä ja kestävä. Jatkakaamme edelleen samaan tahtiin. Pyrkikäämme toteuttamaan liittomme XII varsinaisen edustajakokouksen tunnusta:

PERINTEET VELVOITTAVAT —

ETEENPÄIN — SOSIALISMIIN

Alustukset ja esitykset

**Suomen Sosialidemokraattisen
Nuorisoliiton**

12. varsinaiselle edustajakokoukselle
sekä

Liiton toiminta- ja tilikertomukset
vv. 1953, 1954 ja 1955

Kansan Työn Kirjapaino — Lappeenranta 1956

**SUOMEN SOSIALIDEMOKRAATTINEN NUORISO-
LIITTO R.Y:n**

toimintakertomukset vuosilta 1953, 1954 ja 1955.

YLEISKATSAUS.

1. Kansainvälinen tilanne.

Kansainvälinen tilanne jatkui kertomusvuoden alkupuolella samansuuntaisena kuin aikaisempinakin sodanjälkeisinä vuosina. Keskinäistä luottamusta ei ollut saavutettu, ja tuloksena oli varustelujen hillitön jatkuminen siitakin huolimatta, että kolme vuotta kestänyttä sota Koreassa päättyi kesällä 1953. Korean sodan päättyminen johtui ainakin osaksi Stalinin vuoden 1953 alussa tapahtuneen kuoleman Neuvostoliitolle luomasta uudesta sekä sisä- että ulkopoliittisesta tilanteesta ja toisaalta Yhdysvaltain yleisen mielipiteen yhä voimakkaammin kielteisestä asennoitumisesta sodan jatkamiseen.

Yleistä rauhoittumista ei Korean sodan päättyminen kuitenkaan aiheuttanut, vaan sota Ranskan Indo-Kiinassa jatkui entistäkin kiihkeämpänä.

Vuoden 1954 tammi—helmikuussa pidettiin suurvaltain kokous Berliinissä. Kokous jäi miltei tuloksettomaksi, sillä ainoa, mistä pystyttiin sopimaan, oli Aasian asioita käsittelevä konferenssi, joka sitten pidettiin saman vuoden huhtikuussa Genevessä. Konferenssin tuloksena allekirjoitettiin heinäkuussa aseleposopimus, jolla sota Indo-Kiinassa lopetettiin.

Euroopan tilannetta ovat hallinneet Euroopan puolustus-kysymys ja Saksan ongelma. Suunnitelma Euroopan puolustusyhteisön muodostamisesta raukesi Ranskan vastustukseen elokuussa 1954. Asiaa ryhdyttiin sen jälkeen ratkai-

semaan uudelta pohjalta ja päädyttiin vielä saman vuoden puolella ratkaisuun, jolla Länsi-Saksalle myönnettiin itsenäisyys ja oikeus muodostaa oma, 500.000 miestä käsittävä armeija. Neuvostoliiton vastavetona järjestettiin marraskuun loppupäivinä 1954 Moskovassa Euroopan turvallisuuskonferenssi, johon kuitenkin osallistuivat vain itäblokin maat. Myös Suomi sai kutsun. Hallituksemme vastauksessa ilmoitettiin, että Suomi osallistuu konferenssiin edellytyksellä, että myös kaikki muut konferenssiin kutsutut **osallistuvat**.

Kansainvälisen tilanteen polttopisteessä on lisäksi ollut eräitä muita kysymyksiä. Kiinan ja Formosan väliset suhteet ovat olleet jatkuvasti kireät, Ranskan Pohjois-Afrikassa — Marokossa ja Algeriassa — ovat itsenäisyysliik<eet pakottaneet ranskalaiset suuriin myönnytyksiin, ja Israelin ja arabimaiden rajaselkkaukset ovat luoneet kireyttä kansainväliseen ilmapiiriin varsinkin sen jälkeen, kun itäblokin maat ovat ryhtyneet myymään aseita arabimaille. I

Vuoden 1955 kesällä kokoontuivat Neuvostoliiton, Englannin, USAn ja Ranskan hallitusten päämiehet Geneven neuvotellaksen kansainvälisten pulmakysymysten rauhinomaisien ratkaisujen muodoista. Neuvottelut sujuivat erittäin myönteisessä hengessä jopa niin, että niiden jälkeä muodostui kansainväliseksi termiksi käsite "Geneven henki". Mihinkään selviin tuloksiin ei konferenssissa päästy. Sovittiin kuitenkin ulkoministerien kohtaamisesta saman vuoden marraskuussa. Konkreettisten tulosten puutteesta hi olimatta Geneven konferenssilla kuitenkin oli kansainvälisen tilanteen kireyttä lieventävä vaikutus. Geneven hengen tuloksena voidaan pitää itäblokin sotavoimien ainakin näennäistä supistamista ja Geneven hengen voidaan katsoa merkinneen varsin suurta tilanteen muutosta myös Suomen kohdalla. Geneven konferenssissa pidettäväksi päätetty ulkoministerien myös Genevessä marraskuussa pitämä neuvottelu päättyi tuloksettomana.

Kansainvälisen suurpolitiikan laineet ovat monina sodan jälkeisinä kausina vain varsin vähän sivunneet om(ia maa-

tamme. Ulkopoliittinen asennoitumisemme on ollut varova kaikkiin kansainvälisiin kiistakysymyksiin sekä valtiovallan että eri puolueitten ja järjestöjen taholla. Vuosi 1955 muodosti kuitenkin moniin edeltäjiinsä nähden poikkeuksen. Syyskuussa ilmoitettiin tasavallan presidentin saaneen kutsun vierailulle ja neuvotteluihin Moskovaan. Perillä ilmoitettiin neuvostohallituksen olevan valmis luovuttamaan Porkkalan takaisin Suomelle edellytyksellä, että v. 1948 solmittua ystävyys- ja avunantosopimusta jatketaan muuttamattomana 20 vuodella. Näitä koskevat sopimukset solmittiin välittömästi. Vierailun aikana osoitettiin valtuuskunnalle ja maallemme kokonaisuudessaan aivan erityistä ystävällisyyttä.

Moskovan neuvottelujen jälkeisenä kautena osoittautui mahdolliseksi maamme liittymisen Pohjoismaiseen neuvostoon. Maamme hyväksyttiin joulukuussa 1955 myös Yhtyneiden Kansakuntien jäseneksi.

Ulkopoliittisessa asemassamme on siten kertomuskauden aikana ja varsinkin sen loppupuolella tapahtunut tuntuva muutos. Jäsenyytemme YK:ssa ja Pohjoismaisessa neuvostossa sekä eräällä tavoin väljentynyt kannanottojen mahdollisuus asettavat meille aikaisempaa suuremman ulkopoliittisen vastuun. On syytä olettaa, että kansainvälisten kysymysten käsittelyn on siksi entistä enemmän saatava sijaa myös työväenliikkeemme toiminnan piirissä.

2. Sisäpoliittinen kehitys.

Kertomuskauden alun sisäpolitiikan sävyttivät hyvin synkät taloudelliset suhdanteet. Jo vuoden 1952 loppupuolella alkoi laskukausi, jonka aallonpohja saavutettiin vuoden 1953 alkupuolella. Työllisyystilanne muodostui vaikeaksi ja samanaikaisesti aloitettiin porvarillisella taholla nk. "ryhti-liike", jolla pyrittiin toimimaan kaikkea suunnitelmallista talouspolitiikkaa vastaan. Työnantajain taholla esitettiin luovuttavaksi palkkojen indeksisidonnaisuudesta, joka oli esteenä heidän pyrkimyksilleen devalvation kautta päästä

tulonsiirtoihin pääomapiirien, lähinnä vientiteollisuuden hyväksi. Tässä tarkoituksessa lavastettiin kustannuskriisi valtavaksi ongelmaksi. Tälle pohjalle rakentui myös pääministeri Kekkonen 27. 5. 1953 esittämä K-ohjelma, jossa ehdotettiin mm. lapsilisien poistamista, verohuojennuksia teollisuudelle, saavutettujen sosiaalisten etujen kaventamista ja kaikkien palkkatulojen alentamista 10 prosentilla. |

Puolueemme taholla suhtauduttiin K-ohjelmaan alun piitään jyrkän kielteisesti ja esitettiin talouspoliittisen kriisin ratkaisuksi puoluetoimikunnan laatima nk. kynnysohjelma. Kun sitä porvarillisella taholla kuitenkin ei voitu hyväksyä, päätti puoluetoimikunta 27. 6. 1953 pitämässään kokouksessa esittää eduskunnan hajoittamista ja uusien vaalien toimittamista mahdollisimman pian. Porvarit eivät kuitenkaan vieläkään luopuneet K-ohjelmastaan, ja niin muodostettiin heinäkuussa porvarillinen vähemmistöhallitus Kekkonen neljäs.

Hallitus laati syksyllä 1953 esityksen valtion budjetiksi vuodelle 1954. Tässä nk. Niukkanen-budjetissa esitettiin käytännöllisesti katsoen kaikkia sosiaalisia menoja — lakisääteisiäkkin — tuntuvasti supistettavaksi, ja oli budjetin kokosuuntaus K-ohjelman mukainen. Kun eduskunnassa marraskuussa 1953 oli käsiteltävänä Aravan määrärahakysymys, sai hallitus epäluottamuslauseen ja erosi. Tilille asetettiin toimitusministeriö, ja puolueemme jo kesällä esittämä kanta eduskunnan hajoittamisesta ja uusien vaalien suorittamisesta toteutui. Asetettu Tuomiojan hahjelma ei jäänyt luonteeltaan pelkäksi toimitusministeriöksi, vaan se huolehti lyhyenä toimiaikanaan tilapäisratkaisujen avulla lähinnä juuri pääomapiirien eduista.

Vaalit suoritettiin maaliskuussa 1954. Seuraavassa esitetään eri puolueiden saamat äänimäärät ja edustajapaikkojen jakaantuminen. (Suluissa aikaisempi paikkaluku)

Sosialidemokraatit	527.094	ääntä	54	(53)	paikkaa
Maalaisliitto	483.958	"	53	(52)	
SKDL	433.528	"	43	(43)	j

Kokoomus	257.025 ääntä	24	(28)	paikkaa
Suomen Kansanpuolue	158.323	"	13	(10) "
Ruots. Kansanpuolue	140.130	"	13	(14)

Repivän vaalitaistelun jälkeen, kun vaalit lisäksi eivät sa-
nottavasti muuttaneet ryhmien voimasuhteita eduskunnassa,
oli erittäin vaikeata saada muodostetuksi eduskunnan
enemmistöön pohjautuvaa hallitusta. Sos.-dem. eduskunta-
ryhmä esitti enemmistöhallituksen muodostamista sosialide-
mokraattien ja maalaisliiton yhteistyön pohjalla ja K. A.
Fagerholmia pääministeriksi. Maalaisliitto piti pääministeri-
ehdokkaanaan Kekosta. Lopputulokseksi muodostui kom-
promissi siten, että pääministeriksi nimitettiin ruotsalaisen
kansanpuolueen puheenjohtaja Ralf Törnngren, ja sosialide-
mokraatit ja maalaisliitto saivat hallituksessa kumpikin 6
paikkaa.

Heti hallituksen muodostamisen jälkeen osoittautui, että
luottamuksellista yhteistyötä ei vielä kukaan oltu saatu aikaan.
Hallituksessa joutuivat miltei kaikki tärkeät kysymykset
ratkaistavaksi äänestyksellä, ja eduskuntatyöllekin antoi
samanlainen vastakohtaisuus leimansa. Elinkustannusindeksi
oli jo pitemmän ajan liikkunut kriittillisen pisteen rajamailla,
joka varsinkin ammattiyhdistysliikkeen piirissä herätti tyy-
tymättömyyttä. SAK esittikin elokuussa 1954 valtioneuvos-
tolle jättämässään kirjelmässä perustarvikkeiden hintojen
alentamista ja indeksin palauttamista syksyn 1951 tasolle.
Hallitus joutui siten uuden paineen alaiseksi, sillä myös
maaloustuottajien taholta liikehdittiin. Pääministeri Törn-
gren ei pystynyt sovitteluun sosialidemokraattien ja
maalaisliiton toisilleen vastakkaisia tavoitteita. Seurauksena
oli, että hallitus jätti eronpyyntönsä 14. 10. 1954.

Tasavallan presidentin toivomuksesta asettivat sociali-
demokraattinen ja maalaisliiton eduskuntaryhmät puhemies
K. A. Fagerholmin johtaman yhteisen neuvottelukunnan kä-
sittelemään hallituskysymystä ja hallitusohjelmaa. Lokakuun
16 p:nä jätti SAK valtioneuvostolle kirjelmän, jossa ilmoi-
tettiin yleislakon alkavan marraskuun 1 p:nä, ellei sitä

ennen ole vahvistettu toteutettaviksi SAK:n elokuussa jättämässä kirjelmässä esitettyjä vaatimuksia. Neuvotelukunnan työn tuloksena hyväksyttiin sosialidemokraattien ja maalaisliiton eduskuntaryhmissä 19. 10. 1954 hallitusohjelma, jonka 19 kohtaan sisältyivät pääpiirteissään SAK:n esittämät vaatimukset. Indeksiperheelle arvioitiin hallitusohjelman toteutettuna merkitsevän samaa tulosta kuin 7,5 prosentin palkankorotus.

Uudessa hallituksessa oli pääministerinä Kekkonen, sosialidemokraateilla 7 ja maalaisliitolla 6 paikkaa, sekä lisäksi yksi ulkopuolinen nk. ammattiministeri.

Hallituksen muodostamisen jälkeen esitettiin SS'ien liittoneuvoston nimissä puoluetoimikunnalle, että tulevaisuudessa pyrittäisiin pitämään huoli siitä, että opetusministerin salkku saataisiin sosialidemokraatin hoidettavaksi.

Alkanut taloudellinen nousukausi teki hallitusohjelman useimpien kohtien nopean toteuttamisen mahdolliseksi. Taloudellinen kehitys vahvisti siten ne ennakkokäsitykset, joihin sosialidemokraattien politiikka oli perustunut, Lammakautta ja valtion talouden romahdusta, joilla K-ohjelmassa ja Niukkas-budjetissa peloteltiin, ei tullut. Pääomapiirien tulonsiirtopyrkimykset pystyttiin estämään.

Vuoden 1955 aikana säilyi hallituspohja muuttumattomana. Hallituksen harjoittamalle politiikalle antoivat kuitenkin vuoden kuluessa yhä laajemmalla määrällä leimansa vuoden 1956 tammikuussa suoritettavat presidentin valitsijamiesvaalit. Monissa kysymyksissä jouduttiin hallituksen piirissä turvautumaan äänestysratkaisuihin, ja sosialidemokraattien ja maalaisliiton eduskuntaryhmien oli mahdotonta löytää eräiden asioiden käsittelyssä yhteistä pohjaa. Taloudellinen korkeasuhdanne salli kuitenkin vuoden 1954 puolella, aloitetun suuntaisen talouspolitiikan harjoittamisen.

3. Nuorisopoliittisia toimenpiteitä.

Liittotoimikunnan toimesta on pyritty seuraamaan ja vaikuttamaan eri muodoissa nuorisopoliittisten asioiden käsitte-

lyyn. Asetetun Sosiaalineuvoston kautta on nuorison sosiaaliin kysymyksiin kiinnitetty huomiota ja tehty niitä koskevia aloitteita. Myös valtion nuorisotyölautakunnassa, Suomen Nuorisjärjestöjen Edustajistossa ja puolueen elimissä olevien edustajien toimesta on päästy vaikuttamaan moniin nuorisoa koskeviin kysymyksiin. Erityisen merkittävä arvo on ollut nuorisoliittolaiskansanedustajien suorittamalla työllä nuorisopoliittisten asioiden käsittelyssä ja ratkaisuissa.

Kertomuskauden aikana on tehty eduskuntakysely mm. oppisopimus-, nuorten työnsuojelu- ja ammattientarkastuslaeista. Liiton viime edustajakokouksessa esillä ollut kysymys asevelvollisten työsuhteen turvaamisesta on eduskunnassa toivomusalotteena hyväksytty. Samoin hyväksyttiin vuoden 1955 syksyllä toivomusalote asevelvollisten päivärahahan korottamisesta. Valtion budjetin käsittely jäi kuitenkin kesken, joten talousarvioon liittyvät markkamääräiset korotukset siirtyvät vuoden 1956 puolelle. Liiton toimesta on lisäksi kiinnitetty huomiota verolakiesitykseen, väkijuomalakiin, kansakoululakiin, ammattiopetus- ja ammatinvalinnan ohjauslakiin, kodinperustamislainojen jakoperusteisiin ja lainojen suuruuteen, nuorison asutuskysymykseen sekä nuorisokollisuuteen vaikuttaviin tekijöihin.

Erityisen huomion kohteena on ollut nuorison työllisyyskysymys. Valkeakosken osastolta saadun esimerkin mukaisesti kehoitettiin liiton osastoja kääntymään nuorten työllisyyskysymyksessä kuntien viranomaisten puoleen. Liittoon saatujen tietojen mukaan on näiden toimenpiteiden kautta kunnissa suoritettu nuorison työolosuhteita koskevia tutkimuksia ja ryhdytty paikallisiin toimenpiteisiin ammattikursien ja työn järjestämiseksi myös nuorille työttömille. Liitto on useaan otteeseen kääntynyt valtion viranomaisten puoleen nuorten työllisyyskysymyksen ratkaisemiseksi ja ilmeisesti osaksi näiden toimenpiteiden tuloksena voidaan pitää sitä, että vuoden 1954 syksyllä asetettiin valtion komitea asiaa tutkimaan. Komiteassa olivat jäseninä liittotoimikuntamme jäsenet Viljo Kuukkanen ja Olavi Hurri. Komitean

mietintö valmistui syksyllä 1955. Liittomme on nro 5 ollut edustettuna SNE:n asettamassa nuorison työllisyyskomiteassa.

Nuorison työllisyyskysymyksen viime vaiheena on ollut liittomme esitys valtiovalle varautumisesta nk. suurten ikäluokkien työmarkkinoille tuloon. Vuoden 1955 lopussa esitettiin liiton taholta puoluetoimikunnalle asetettavaksi puolueen ja liiton yhteinen toimikunta tätä kysymystä selvittämään. Toimikunnan asettaminen jäi kuitenkin vuoden 1956 puolelle.

Nuorison yleisistä järjestöisistä kysymyksistä on edelleen johtavana ollut esillä kuntien avustusten jakaminen nuorisjärjestöille. Vuoden 1954 valtiopäivillä teki t.d. Viljo Virtanen eduskunnassa asiasta toivomusalotteen, jossa esitettiin, että hallitus ryhtyisi kiireellisesti toimenpiteisiin kaikkien nuorisjärjestöjen saattamiseksi tasavertaiseen asemaan kuntien avustuksia jaettaessa. Alotteen käsittely jäi vuoden 1955 aikana kesken. Valiokunnassa asettuivat porarit sitä vastustamaan. Sosiaaliministeriössä on ollut valmisteilla esitys väkijuomayhtiön verottamisesta annetun lain muuttamiseksi. Sosiaaliministeriön esityksessä on p>liittiset nuorisjärjestöt asetettu muiden kanssa tasavertaiseen asemaan. Lakiesitys ei vielä vuoden 1955 puolella tullut eduskuntakäsittelyyn. Erikoisesti on pantava merkille, että kaikki SNE:n tätä kysymystä käsitelleet kokoukset ovat asennoituneet myönteisesti liittomme kantaan nähden.

Vuoden 1954 marraskuussa asetti SNE:n keskustoimikunta komitean tutkimaan mahdollisuuksia yhtenäisen nuorisotyölainsäädännön aikaansaamiseksi. Komitean työ on vielä kesken. Myös liittomme on komiteassa edustettuna.

LIITTONEUVOSTO.

Vuonna 1953 pidettiin liittoneuvoston kokous helmikuun 14.—15. p:nä Helsingissä. Neuvosto kokoontui silloin v. 1950 valitussa kokoonpanossa. Kokouksessa oli läsnä 2» liittoneuvoston jäsentä, joista 12 liittotoimikunnan jäsentä Lisäk-

si oli kokouksessa 10 piiritoimikuntien lähettämää edustajaa ja 9 liiton jaostojen jäsentä ja toimihenkilöä. Esityslistan pääosan muodostivat edustajakokousta koskevat asiat.

Edustajakokouksessa 1953 valittiin liittoneuvostoon seuraavat:

Etelä-Saimaan piiri, Reino Vesterinen, varalla Veikko Rissanen.

Helsingin piiri, Erkki Väre, varalla Martti Pöysälä.

Hämeenlinnan piiri, Heimo Taskinen, varalla Mauno Arjavirta.

Joensuun piiri, Eero Sorsa, varalla Helmi Ullgren.

Jyväskylän piiri, Matti Pylvinen, varalla Niilo Puura.

Kuopion piiri, Seppo Ihanus, varalla Anja Jäppinen.

Kymenlaakson piiri, Jorma Luoto, varalla Pentti K. Tirronen.

Lapin piiri, Veikko Ruuskanen, varalla Erkki Ahonen.

Mikkelin piiri, Aaro Airas, varalla Erkki Ikäheimonen.

Oulun piiri, Lauri Ukkola, varalla Valto Holappa.

Porin piiri, Eino Someristo, varalla Pirkko Valtonen (Lehti).

Tampereen piiri, Sakari Saarinen, varalla Pekka Hakala.

Turun piiri, Eero Ilo, varalla Matti Salminen.

Vaasan piiri, Anton Räisänen, varalla Leo Sillanpää.

Centralkommitté, Valter Lundström, varalla Rolf Friman.

Liittotoimikunnan varsinaiset jäsenet: Antti Hietanen, Meeri Kalavainen, Pekka Ylivuori, Viljo Kuukkanen, Valo Varjola, Kalevi Vatanen, Urpu Manninen (Vihavainen), Viljo Virtanen, Eino Tammilehto, Judith Sundman sekä heidän varajäseninään Unto Laitila, Olavi Hurri, Kalevi Perho, Tenho Hovi, Sakari Kiuru, Aimo Halonen ja Nils-Eric Fager.

Uusi liittoneuvosto piti ensimmäisen kokouksensa Väinö Voionmaan Opistolla syyskuun 12.—13. p:nä 1953. Kokouksessa valittiin liittoneuvoston puheenjohtajaksi Kalevi Vatanen ja varapuheenjohtajaksi Heimo Taskinen. Kokouksessa vieraili myös Saksan Sos.-dem. Nuorisoliiton (Die Falken)

puheenjohtaja Heinz Westphal, joka piti alustuksen aiheesta: "Euroopan nuorison yhteistyön mahdollisuudet käytännössä". Kokouksessa oli läsnä 20 liittoneuvoston jäsentä ja 23 piirien lähettämää edustajaa, liiton jaostojen jäseniä ja toimitsijoita.

Vuonna 1954 liittoneuvosto piti kaksi kokousta, josta ensimmäisen huhtikuun 18 p:nä Valkeakoskella. Saapujilla oli 22 liittoneuvoston jäsentä, 5 piiritoimikuntien edusti ajaa, 9 liiton toimitsijaa ja muita edustajia. Toinen kokoukseen pidettiin joulukuun 5.—6. p:nä KK:n Osuuskauppakoulu la Helsingin Marjaniemessä. Kokouksessa oli läsnä 25 liittoneuvoston jäsentä ja 19 piirien lähettämää edustajan liiton jaostojen jäseniä ja toimitsijoita. Kokouksen esityslis alla oli mm. kysymykset piiriryhmittäin suoritettavasta toiminnasta ja raittiuskysymyksestä liittomme piirissä.

Vuonna 1955 pidettiin liittoneuvoston kokous Hei ringissä huhtikuun 23.—24. p:nä. Saapuvilla oli 25 liittoneuvoston jäsentä, 11 piirien lähettämää edustajaa ja 10 liiton jaostojen jäsentä ja toimitsijaa. Kokouksen tärkeimmäksi asiaksi muodostui toimintasuunnitelman hyväksyminen valmistauttaessa liiton 50-v. juhlavuoteen.

LIITTOTOIMIKUNTA.

Vuonna 1953 liiton edustajakokoukseen saakka liittotoimikunta piti mainittuna vuonna 6 kokousta joissa merkittiin pöytäkirjoihin 54 pykälää. Toimikunnan kokoonpano ja sen jäsenten osallistuminen kokouksiin oli seuraava:

Puheenjohtaja Viljo Kuukkanen 5, varapuheenjohtaja Meeri Kalavainen 4, sihteeri Antti Hietanen 6, Urpi Manninen 5, Valo Varjola 6, Kalevi Vatanen 4, Pentti I/vari 5, Veikko Järvinen 3, Erkki Lassinen —, Elis Hägglund — sekä varajäsenenä Unto Laitila 5, Veikko Kohtanen —, Helvi Halme 1, Pauli Nieminen —, Eino Tammilehto 8, Eero Wallenius — ja Judith Sundman 4.

Vuonna 1953 edustajakokouksessa valittu liittotoimikunta on vuoden 1955 loppuun mennessä pitänyt 30 kokousta, joi-

den pöytäkirjoihin on merkitty 254 pykälää. Toimikunnan kokoonpano ja sen jäsenten osallistuminen kokouksiin on ollut seuraava:

Puheenjohtaja Antti Hietanen 29, varapuheenjohtaja Meeri Kalavainen 19, sihteeri Pekka Ylivuori 28, Viljo Kuukkanen 7, Valo Varjola 26, Kalevi Vatanen 17, Urpu Vihavainen 21, Viljo Virtanen 20, Eino Tammilehto 20, Judith Sundman 21 sekä varajäsenet Unto Laitila 30, Olavi Hurri 23, Kalevi Perho 18, Tenho Hovi 17, Sakari Kiuru 20, Aimo Halonen 14 ja Nils-Eric Fager 6.

Toimikunnan kokouksissa on varsinaisten ja varajäsenten lisäksi ollut mukana liiton ja Nuorten Kotkain toimitsijoita sekä liiton äänenkannattajan toimituksen edustus.

JAOSTOT JA TOIMIKUNNAT.

Vuonna 1953 toimivat edustajakokousta edeltäneenä aikana liittotoimikunnan alaisina seuraavat jaostot ja toimikunnat:

Työvaliokunta, talousjaosto, toimistovaliokunta, propagandajaosto, valistusjaosto, retkeily- ja urheilujaosto, sosiaalineuvosto sekä edustajakokouksen valitsema sos.-dem. maa-seutunuorten keskustoimikunta työvaliokuntineen.

Edustajakokouksen jälkeen järjestettiin jaostojen työnjako uudelle pohjalle. Jaostot ja niiden kokoonpano on sen jälkeen ollut seuraava:

Työvaliokunta: Antti Hietanen, Meeri Kalavainen, Pekka Ylivuori, Valo Varjola, Urpu Vihavainen ja Aimo Halonen.

Talousjaosto: Antti Hietanen, Matti Kangas, Viljo Virtanen, Viljo Kuukkanen ja Pentti Sulonen.

Valistusjaosto: Pekka Ylivuori, Urpu Vihavainen, Sakari Kiuru, Osmo Mäkinen ja Pentti Sulonen.

Retkeily- ja urheilujaosto: Eeli Simula, Pekka Ylivuori, Unto Laitila, Eino Tammilehto ja Pirkko Verho.

Propagandajaosto: Valo Varjola, Antti Hietanen, Aimo Halonen, Olavi Hurri, Pentti Kymensalo ja Kalevi Sorsa. Jaosto on samalla toiminut Vihurin toimitusneuvostona.

Ohjelmatoimintajaosto: Thelma Nyman, Pentti Kynensalo, Olavi Aaltonen, Matti Heiskanen, Jukka Holopainen, Matti Kangas, Pekka Lahtinen, Teppo Meriluoto ja Kalevi Sorsa. Jaosto perustettiin 10. 9. 1953.

Sosiaalineuvosto: Olavi Hurri, Pentti Kymensa o, Eila Alanko, Tenho Hovi, Meeri Kalavainen, Paavo Karvonen, Laila Lindberg, Veikko Niemi, Viljo Virtanen ja Erkki Väre. Neuvoston työvaliokunnan ovat muodostaneet: Olavi Hurri, Pentti Kymensalo, Meeri Kalavainen ja Viljo Virtanen.

Sos.-dem. maaseutunuorten keskustoimikuntaan ovat edustajakokouksen valitsemina kuuluneet:

Etelä-Saimaan piiri, Mauno Hirvisaari, varalla Heikki Teittinen.

Hämeenlinnan piiri, Pekka Salokannas, varalla Eino Kiihanmäki.

Joensuun piiri, Reino Oinonen, varalla Mauri **Kolehmainen**.

Jyväskylän piiri, Arvo Rahkonen, varalla Onni Puttonen. Kymenlaakson piiri, Aarte Pihlaja, varalla Mikko Rantala.

Lapin piiri, Hannes Uksila, varalla Osmo Packalefi.

Mikkelin piiri, Heikki Hänninen, varalla Pauli Nykänen.

Oulun piiri, Osmo Mehtälä, varalla Lauri Ukkola.

Porin piiri, Olavi Elo, varalla Oiva Männistö.

Tampereen piiri, Jorma Salonen, varalla Pirkko Ylä-Mäkipää.

Turun piiri, Urho Tauren, varalla Eino Ruohonen.

Vaasan piiri, Olavi Suokko, varalla Sakari Tallgren.

Edustajakokouksen päätöksen mukaisesti on liittotoimikunta myöhemmin täydentänyt toimikuntaa Kuopion piirin nimeämällä Niilo Nissisellä.

Keskustoimikunnan valitsemana puheenjohtajana on toiminut Lauri Ukkola, varapuheenjohtajana Mauno Hirvisaari ja sihteerinä Pentti Kymensalo. Liittotoimikunnan valitsemina kuuluvat keskustoimikunnan työvaliokuntaan: Kalevi

Vatanen, Pentti Kymensalo, Veikko Helle (syksystä 1954 alkaen), Simo Juntunen (syksyyn 1954 asti), Väinö Tikka-oja ja Keijo Vähätalo.

EDUSTUKSET.

Sos.-dem. Puolueen puoluetoimikuntaan on liiton edustajana kuulunut Viljo Kuukkanen vuoden 1955 puolueen edustajakokoukseen asti ja sen jälkeen Antti Hietanen.

— urheilujaostoon Antti Hietanen, edustajakokoukseen asti,

— kasvatustoimikuntaan Meeri Kalavainen edustajakokoukseen asti.

Sos.-dem. Eduskuntaryhmässä on yhteyttä liiton ja ryhmän välillä pidetty pääasiassa Meeri Kalavaisen ja Viljo Virtasen kautta.

TSL:n liittotoimikunta: Pekka Ylivuori.

Työväen" Akatemian Kannatusosakeyhtiön hallintoneuvosto: Kalevi Vatanen.

Työväen Akatemian johtokunta: Antti Hietanen.

Väinö Voionmaan Opiston johtokunta: Pekka Ylivuori.

Pohjolan Opiston hoitokunta: Antti Hietanen.

Valtion nuorisotyölautakunta: Viljo Kuukkanen ja Meeri Kalavainen, myöhemmin Kuukkasen tilalla Antti Hietanen.

Suomen Nuorisojärjestöjen Edustajiston Keskustoimikunta: Pekka Ylivuori.

Kansalaisjärjestöjen Raittiustoiminnan Keskusliiton toimikunta: Pentti Kymensalo ja myöhemmin Terttu Leivo.

Nuorten Kotkain Ystävät r.y:n hallitus: Varma K. Turunen, Antti Hietanen, Meeri Kalavainen, Viljo Kuukkanen ja Kalevi Vatanen.

Nuorten Kotkain Keskusliiton toimikunta: Pekka Ylivuori.

Työväenliikkeen Sivistyksellinen Yhteistyötoimikunta: Pekka Ylivuori.

TOIMIHENKILÖT.

Kertomuskauden toimihenkilövaihdoksiin on **tuntuvim-**min vaikuttanut syksyllä 1955 luotu piiriohjaajaverkosto. Liiton palveluksessa ovat olleet seuraavat henkilöt:

Antti Hietanen sihteerinä 11. 1.—24. 5. 1953 ja sen jälkeen puheenjohtajana.

Pekka Ylivuori järjestösihteerinä 1. 1.—24. 5. 1953 ja sen jälkeen sihteerinä.

Pentti Kymensalo jaostosihteerinä 1. 1.—24. 5. 1953 ja sen jälkeen järjestösihteerinä. |

Matti Kangas NKY:n sihteerinä 1. 1. 1953— ja }1953 kesästä alkaen SSN:n ja NKK:n taloudenhoitajana.

Eila Laitila toimistonhoitajana 1. 1. 1953—

Irja Handroos kassanhoitaja-kirjanpitäjänä 1. 1. 1953—

Eila Alanko osatoimisena konekirjoittajana 1. 1. 1953—28. 2. 1955.

Helga Ranninen NKK:n toimistoapulaisena 1. 1. 1953—28. 2. 1955 ja konekirjoittajana 1. 3. 1955—

Terttu Hakala toimistoapulaisena 16. 3. 1955—

Judith Sundman ruotsinkielisenä järjestöohjaajana 1. 1. 1953— I

Pertti Ritakoski järjestöohjaajana 1. 1. 1953—31. 12. 1954.

Pekka Lahtinen järjestöohjaajana 1. 9. 1953—24. 1. 1955.

Pentti Marjamäki järjestöohjaajana 1. 2. 1955—15. 10. 1955 ja sen jälkeen piiriohjaajana Hämeenlinnan piirissä.

Eero Niemelin järjestöohjaajana 1. 2. 1955—15. 10. 1955 ja sen jälkeen piiriohjaajana Oulun piirissä.

Kertomuskauden aikana ovat NKK:n järjestöohjaajat Heikki Johansson, Vilho Manninen, Martti Pöysälä jlli Erkki Takala käyneet myös nuoriso-osastoissa, ja samoin ovat liiton järjestöohjaajat käyneet kotkaosastoissa.

Lokakuun 15 päivästä 1955 alkaen ei liiton palveluksessa ole — ruotsinkielistä lukuunottamatta — yhtään jllirjestöohjaajaa piiriohjaajaverkoston tultua luoduksi. Välillisesti kuitenkin kaikki piiriohjaajat ovat myös liiton **palvelukses-**sa, ja heidän sijoituksensa on seuraava:

Etelä-Saimaan piiri: Pentti Sokkanen.
 Helsingin piiri: Kalevi Kallio ja Martti Pöysälä.
 Hämeenlinnan piiri: Pentti Marjamäki.
 Joensuun piiri: Yrjö Venäläinen.
 Jyväskylän piiri: Eino Haro.
 Kuopion piiri: Tapio Korhonen.
 Kymenlaakson piiri: Aulis Leppänen.
 Lapin piiri: Vilho Manninen.
 Mikkelin piiri: Pauli Ahtiainen.
 Oulun piiri: Eero Niemelin.
 Porin piiri: Erkki Aholampi.
 Tampereen piiri: Eero Pylkkönen.
 Turun piiri: Ulla Joutsio ja Terho Lehto.
 Vaasan piiri: Juhani Järvinen.

TOIMISTO JA KIRJEENVAIHTO.

Liiton toimisto on koko kertomuskauden ajan sijainnut Vallilan Työväentalossa, Sturenkatu 27. Samassa toimistossa ovat toimineet myös Nuorten Kotkain Keskusliitto, Nuorten Kotkain Ystävät ja Nuorten Puolesta.

Toimisto on huolehtinut kaikkien e.m. liittojen kirjeenvaihdosta, hoitanut liiton arkistoa ja varastoa y.m. käytännöllisiä tehtäviä sekä suorittanut myyntimateriaalin pakkaamisen ja lähettämisen.

Kertomuskauden aikana on toimistosta lähetetty erilaista aineistoa seuraavasti:

1953: kierto- ym. kirjeitä 14.254 ja toimintatarvikelähettyksiä 1.259 eli yhteensä 15.513 erilaista lähetystä.

1954: kierto- ym. kirjeitä 11.379 ja toimintatarvikelähettyksiä 611 eli yhteensä 11.990 erilaista lähetystä.

1955: kierto- ym. kirjeitä 9.281 ja toimintatarvikelähettyksiä 536 eli yhteensä 9.817 erilaista lähetystä.

SUORITUSMERKIT.

Liiton suurmerkki on kertomuskauden aikana myönnetty seuraaville henkilöille:

19531 Paavo Nurmi, Kaleva, Raili Lassila, Valkeakoski ja Jaakko Pikkarainen, Kajaani. \

1954: Rolf Friman, Einar Henriksson, Göran Linilholm ja Lilli Henriksson, kaikki Dalsbrukista.

1955: May Lindholm, Nils Höijer, Lars Dunds, Erik Sjöblom ja Nils Lindroos kaikki Dalsbrukista, Matti Kaasinen, Arvo Mäkinen ja Rauni Virtanen, Viialastal

KUNNIAMERKIT.

Liiton kunniamerkki on kertomuskauden aikana ^nyönnetty seuraaville henkilöille:

1953: Hilda Saxbäck, Tapanila.

1954: Helmi Lahtinen, Messukylä ja Eino Vuokko Helsinki.

1955: Selma Höglund, Anna Forsström, Viktor Fprsström ja Aleksander Ström Pietarsaari, Arvo Paasivuori (Helsinki).

PIIRIJÄRJESTÖT.

Piirijärjestöjen lukumäärä on kertomuskauden aillana pysynyt muuttumattomana. Kaikkiaan on piirijärjestöjä ollut 15, joiden rajat ovat melkein yhdenmukaiset vaalipiirtrajojen kanssa lukuunottamatta ruotsinkielistä piiriä, joka käsittää koko maan. Nykyistä piirijakoa ei kuitenkaan voida pitää tyydyttävänä. Asia kytkeytyy kuitenkin siksi paljon uuteen lääninjakokysymykseen, että piirien rajojen tarkistusta ei ole suoritettu, vaan on jääty odottamaan uutta vaalipiirijakoa.

Kaikkien piirijärjestöjen toiminta ei kertomusvuoden aikana ole saavuttanut toivottavaa tasoa. Ehkä eiliten on piiritoimikuntien työskentelyyn vaikuttanut **palkattujen** toimihenkilöiden puuttuminen. Tilanteeseen voitane | odottaa kuitenkin parannusta piiriohjaajaverkoston luomisien jälkeen.

PIIRIEN EDUSTAJAKOKOUKSET.

Seuraavassa luettelossa on esitetty piirien edustajakousten ajankohta, paikka ja kokouksissa ollut liittotoimikunnan edustus:

Vuosi 1953:

Etelä-Saimaan piiri Tainionkoskella 25. 3., liiton edustajana Urpu Manninen.

Helsingin piiri Porvoossa 1. 3., liiton edustajana Pekka Ylivuori.

Hämeenlinnan piiri Humppilassa 21. 2., liiton edustajana Kalevi Vatanen.

Joensuun piiri Joensuussa 25. 3., liiton edustajana Veikko Järvinen.

Jyväskylän piiri Vaajakoskella 22. 2., liiton edustajana Antti Hietanen.

Kuopion piiri Varkaudessa 22. 2., liiton edustajana Eino Tammilehto.

Kymenlaakson piiri Myllykoskella 15. 3., liiton edustajana Pekka Ylivuori.

Lapin piiri Torniossa 8. 3., liiton edustajana Viljo Kuukkanen.

Mikkelin piiri Heinolassa 15. 3., liiton edustajana Pentti Iivari.

Oulun piiri Ylivieskassa 25. 3., liiton edustajana Olavi Hurri.

Porin piiri Porissa 24.—25. 3., liiton edustajana Meeri Kalavainen.

Tampereen piiri Viialassa 5.—6. 4., liiton edustajana Antti Hietanen.

Turun piiri Aurassa 24.—25. 3., liiton edustajana Antti Hietanen.

Vaasan piiri Seinäjoella 25. 3., liiton edustajana Pentti Iivari.

CK Helsingissä 8. 3., liiton edustajana Valo Varjola.

Vuosi 195 i:

Etelä-Saimaan piiri Lappeenrannassa 21. 3., liitoli edustajana Pentti Iivari.

Helsingin piiri Hyvinkäänkylässä 28. 3., liiton edustajana Kalevi Perho.

Hämeenlinnan piiri Lahdessa 13. 3., liiton edustajana Aimo Halonen.

Joensuun piiri Outokummussa 25. 3., liiton edustajana Pentti Iivari.

Jyväskylän piiri Tikkakoskella 21. 2., liiton edustajana Urpu Manninen.

Kuopion piiri Kuopiossa 28. 3., liiton edustajana Meeri Kalavainen.

Kymenlaakson piiri Kymin Läntisellä 28. 2., liiton edustajana Olavi Hurri.

Lapin piiri Karihaarassa 21. 3., liiton edustajana. Olavi Hurri.

Mikkelin piiri Mikkelissä 25. 3., liiton edustajani Viljo Kuukkanen.

Oulun piiri Piippolassa 14. 3., liiton edustajana Antti Hietanen.

Porin piiri Porissa 24.—25. 3., liiton edustajana Pekka Ylivuori.

Tampereen piiri Orivedellä 28. 3., liiton edustajana Kalevi Vatanen.

Turun piiri Salossa 27. 2., liiton edustajana Pekka Ylivuori.

Vaasan piiri Laihialla 25. 3., liiton edustajana Sakari Kiuru.

CK:n Karjaalla 25. 3., liiton edustajana Urpu MEJmnen.

Vuosi 1955:

Etelä-Saimaan piiri Imatrankoskella 26—27. 3. liiton edustajana Olavi Hurri.

Helsingin piiri Karjaalla 19—20. 3., liiton edustajana Urpu Vihavainen.

Hämeenlinnan piiri Hämeenlinnassa 8. 4., liiton edustajana Pekka Ylivuori.

Joensuun piiri Lieksassa 26—27. 3., liiton edustajana kntti Hietanen.

Jyväskylän piiri Säynätsalossa 26—27. 3., liiton edustajana Kalevi Sorsa.

Kuopion piiri Vesannolla 26—27. 3., liiton edustajana Pentti Marjamäki.

Kymenlaakson piiri Pyhtäällä 5—6. 3., liiton edustajana Kalevi Sorsa.

Lapin piiri Rovaniemellä 19—20. 3., liiton edustajana Pentti Sulonen.

Mikkelin piiri Savonlinnassa 26—27. 3., liiton edustajana Meeri Kalavainen.

Oulun piiri Martinniemessä 19—20. 3., liiton edustajana Matti Kangas.

Porin piiri Raumalla 19—20. 3., liiton edustajana Kalevi Vatanen.

Tampereen piiri Jämsässä 2—3. 4., liiton edustajana Pentti Kymensalo.

Turun piiri Uudessakaupungissa 19—20. 3., liiton edustajana Pentti Kymensalo.

Vaasan piiri Pietarsaareissa 26—27. 3., liiton edustajana Matti Kangas.

CK:n Pietarsaareissa 5—6. 3., liiton edustajana Antti Hietanen.

Piirien henkiset kilpailut.

Kuten oheisista taulukoista ilmenee, on osanotto eri vuosina saattanut vaihdella saman piirin alueella paljonkin. Kertomuskauden parhaaksi vuodeksi osoittautui 1954, jolloin päästiin esitysten ja esiintyjien kohdalla kauden ennätyslukuihin.

	Muu os +	-	9	4	6	11	9	3	6	5	5	6	40	33	6	7	11	64	118	167	88	255
Muu os +	9	4	6	11	9	3	6	5	5	6	40	33	6	7	11	64	118	167	88	255		
E. tyksä yht.	29	39	36	32	21	10	184	46	68	65	27	52	22	11	291	471	719	784	1503			
Vaasa x	2	2	3	3	3	10	3	2	6	3	6	1	4	1	20	30	48	51	99			
Turku	r	3	3	1	1	9	11	2	2	3	2	1	4	1	15	24	26	35	61			
Ta peie	3	5	3	4	2	19	5	6	9	4	5	1	1	33	52	6	105	121	226			
Pori	3	3	1	3	1	12	2	3	1	6	2	2	1	14	26	4	55	56	111			
Oulu xi	2	2	2	2	1	1	13	3	7	2	1	1	3	18	28	20	28	33	61			
Mikkeli	3	3	3	3	2	15	2	6	6	7	2	3	1	27	42	6	61	67	128			
Lapp	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	-1	1	2	1	1	-2	-2	-1	2	2	-2	1	5	1	1	1	1	15	26			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1	21	15	36			
	1	2	1	1	1	5	2	1	2	2	3	1	5	10	1	1						

Osanotto piirijär-
jestö), esitystaidon
kilpailuihin 195^

x) - Tiedot saatu
sanomalehdistä.

Tanhut
Kisällit
Kisällittäret
Näytelmät
Puhekuorot
Kuorolaulu
Soitinyhtyeet
Seuralehdet
Seinälehdet
Ryhmä esit. yht.
Muutos + —
Puheet
Yksinlaulu
Lausunta
Soitinmusiikki
Huumori
Kuvaamataide
Kirjallis.kilp.
Yksintanssi
Yksinesit. yht.
Muutos 4- —
Kilpailuesit. yht.
Muutos 4- —
Tyttöjä yht. ..
Poikia yht. ..
Esiint. yht. ..
Muutos + —

S'	3	S	p:	§	3	§	5	e	5	»	?	£	3	'
I'	1	I	t	'	5	"	'	6	i	s		t	.S	PJ s
	c		m		p							g		
2	5	4	1	2	⊖	—	2	2	1	2	⊖	⊖	30	+ 3 + 1
2	5	4	2	2	4	2	3	3	1	4	2	2	36	— 2 — 3
3	7	4	1	2	5	2	3	4	1	3	3	3	41	+ 8 + 6
3	3	1	7	3	4	1	8	1	1	3	—	2	37	+ 7 + 5
1	3	6	2	3	3	1	1	1	—	2	1	2	26	+ 5 + 5
2	1	—	—	—	—	1	1	—	—	4	—	—	9	+ 4 + 4
1	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	5	+ 0 + o
7	3	—	1	1	8	1	1	1	—	3	1	—	27	+ 17 + 17
5	2	1	2	—	5	2	1	—	—	2	—	—	20	+ 13 + 13
26	31	20	16	13	34	10	20	12	4	23	10	12	231	+ 55 + 47
+ 15	+ 13	+ 12	— 3	— 1	+ 19	+ 5	+ 5	+ 2	— 8	+ 4	+ 1	+ 2		
⊖	4	2	1	—	6	—	5	6	—	7	1	2	37	— 5 — 9
12	19	6	4	8	9	3	14	11	1	8	4	9	108	+ 46 + 40
10	15	9	4	8	7	—	8	8	3	7	4	6	89	+ 29 + 24
2	8	1	—	—	1	2	5	1	—	2	3	5	30	5 + 3
2	9	6	2	1	6	3	4	4	3	3	3	2	48	+ 1 — 4
4	—	3	3	—	—	1	3	2	2	—	3	3	24	+ 2 + 2
1	—	8	2	—	—	—	5	—	1	—	—	2	19	+ 8 + 8
						1				1			2	+ 2 + 2
34	55	35	16	17	29	10	44	32	10	28	18	29	357	+ 88 + 66
+ 12	+ 22	+ 11	— 9	+ 1	+ 5	+ 5	+ 17	+ 14	— 4	— 6	+ 4	+ 9		
60	86	55	32	30	63	20	64	44	14	51	28	31	588	+ 147 + 117
+ 27	+ 35	+ 23	— 12	—	+ 24	+ 10	+ 22	+ 16	— 12	— 2	+ 4	+ 11		
54	128	104	50	68	74	23	61	54	11	65	41	68	801	+ 132 + 82
63	128	102	49	45	98	23	80	50	22	84	38	59	841	+ 84 + 57
117	256	206	99	113	172	46	141	104	33	149	79	127	1642	+ 216 + 139
+ 40	+ 85	+ 127	— 30	+ 1	+ 26	+ 10	+ 13	+ 43	— 78	— 77	+ 18	+ 28		

<i>Osanotto jestöj, kilpailuihin</i>	<i>piirijär- estystaidon 1955.</i>	XII S g	w y	S S S	W W W	o	K K K	
Tanhut		1	2	6	5	3	1	3
Kisällit		1	4	3	5	3	2	2
Kisällittäret		1	3	4	5	1	2	3
Näytelmät		—	6	2	5	4	3	1
Kuorolaulut		—	1	2	5	1	1	—
Soitinyhtyeet.....		—	1	1	—	1	—	1
Seuralehdet		1	2	5	1	3	2	—
Ryhmäesit. yht. ..		4	22	25	27	17	11	10
Muutos + tai —		—	4	- 6	+ 7	+ 1	- 2	-24
Puheet		—	2	4	3	2	—	2
Yksinlaulu		4	13	13	13	10	5	6
Soitinmusiikki		3	13	9	7	3	3	3
Huumori.....		—	3	2	1	—	—	4
Kuvaamataide		5	8	2	4	2	2	4
Kirjallisuuskilp. ..		—	1	—	1	3	—	—
Yksinesityk. yht. ..		12	40	30	31	20	10	19
Muutos + tai —		—	+ 6	-15	- 4	+ 4	- 7	-10
Kilpailuesit. yht. ..		15	62	55	58	37	21	29
Tyttöjä yht.....		18	79	88	122	43	31	42
Poikia yht.....		12	72	89	108	66	27	46
Esiintyjä yht. . . .		30	151	177	230	109	58	88
Muutos + tai —		—	+34	-79	+24	+10	-55	-89

Piirien toimihenkilöt.

Piirien toimihenkilöinä ovat kertomusvuoden aikana toimineet seuraavat:

V u o s i 1953 :

Etelä-Saimaa, puheenjohtaja Reino Vesterinen, siht. Pauli Rikaniemi.

Helsinki, puheenjohtaja Erkki Väre, siht. Terttu Leivo.

Hämeenlinna, puheenjohtaja Mauno Arjavirta, siht. Eero Wallenius.

Joensuu, puheenjohtaja, Eero Sorsa, siht. Olavi Rönkkö (Helmi Ullgrén vuoden alkup.).

Jyväskylä, puheenjohtaja Matti Pylvinen, siht. Fanni Front.

Kuopio, puheenjohtaja Seppo Ihanus, siht. Anja Jäppinen.

Kymenlaakso, puheenjohtaja Pentti K. Tirronen, siht. Hilikka Jaakkola.

Lappi, puheenjohtaja Hannes Uksila, siht. Vieno Raappana.

Mikkeli, puheenjohtaja Aaro Airas, siht. Sirkka-L. Reponen.

Oulu, puheenjohtaja Lauri Ukkola, siht. Valto Holappa.

Pori, puheenjohtaja Uolevi Toivo, siht. Eino Someristo.

Tampere, puheenjohtaja Sakari Saarinen, siht. Pauli Nieminen.

Turku, puheenjohtaja Pekka Virtanen, siht. Pasi Virtanen.

Vaasa, puheenjohtaja Toivo Tammilehto, siht. Marita Östergård.

CK, puheenjohtaja Nils-Erik Fager, siht. Judith Sundman.

V u o s i 1954 :

Etelä-Saimaa, puheenjohtaja Heikki Teittinen, siht. Ellen Tamminen.

Helsinki, puheenjohtaja Erkki Väre, siht. Kalev Kallio.
Hämeenlinna, puheenjohtaja Pekka Salokannap, siht.
Mauno Arjavirta.

Jyväskylä, puheenjohtaja Matti Pylvinen, siht. Eilo Haro.
Jyväskylä, puheenjohtaja Eero Sorsa, siht. Helmi Ullgrén.
Kuopio, puheenjohtaja Adolf Turakainen, siht. Marjatta
Kangas.

Kymenlaakso, puheenjohtaja Jorma Luoto, siht. Hilikka
Jaakkola.

Lappi, puheenjohtaja Raimo Auvinen, siht. Sirkka Vuori.
Mikkeli, puheenjohtajana Aaro Airas, siht. Sirkkk-L. Re-
ponen.

Oulu, puheenjohtaja Lauri Ukkola, siht. Valto Holappa.
Pori, puheenjohtaja Vieno Vallin, siht. Erkki Apolampi.
Tampere, puheenjohtaja Pentti Heinonen siht. Pauli Nie-
minen.

Turku, puheenjohtaja Pekka Virtanen, siht. Jouk' Lehto-
vaara.

Vaasa, puheenjohtaja Leo Sillanpää, siht. Erkki Tprnmola.
CK, puheenjohtaja Bruno Sundman, siht. Judith Sundman.

Vuosi 1955 :

Etelä-Saimaa, puheenjohtaja Mauno Hirvisaari, silit. Pert-
ti Ritakoski.

Helsinki, puheenjohtaja Erkki Väre, siht. Kalevi Kallio.
Hämeenlinna, puheenjohtaja Ensio Heinonen, siht. Mauno
Arjavirta.

Joensuu, puheenjohtaja Eero Kaikkonen, siht. Lauri Korp-
pi.

Jyväskylä, puheenjohtaja Matti Pylvinen, siht. Eino Haro.
Kuopio, puheenjohtaja Adolf Turakainen, siht. Pisi Ket-
tunen.

Kymenlaakso, puheenjohtaja Kalevi Liukkonen, siht. Hilik-
ka Harju myöhem. Hilikka Jaakkola.

Lappi, puheenjohtaja Hannes Uksila, siht. Martti Kallio-
koski, i

Mikkeli, puheenjohtaja Erkki Ikäheimonen, siht. Sirkka-L. Reponen.

Oulu, puheenjohtaja Lauri Ukkola, siht. Erkki Ervasti.

Pori, puheenjohtaja Vieno Vallin, siht. Erkki Aholampi.

Tampere, puheenjohtaja Pauli Nieminen, siht. Aarne Selin.

Turku, puheenjohtaja Kauko Kruskopf, siht. Jouko Lehtovaara.

Vaasa, puheenjohtaja Leo Sillanpää, siht. Erkki Tommola.

CK, puheenjohtaja Bruno Sundman, siht. Judith Sundman.

OSASTOT.

Nuorisjärjestöille ominainen jäsenten nopea vaihtuminen on vaikeuttanut osastojen toimintaa huomattavasti kertomuskauden aikana. Ponnisteluista huolimatta on nuorisoliittolaisikä jäänyt kovin lyhyeksi ja ohjaavilta voimilta on useimmassa tapauksessa puuttunut kokemuksen tuoma varmuus. Tästä johtuen on monen osaston toiminnassa havaittavissa haparointia. Syksyllä 1955 oli tilanteessa havaittavissa selvää parannusta piiriohjaajien käyntien ansiosta.

Tilastotietoja liiton jäsenistöstä ja osastojen toiminnasta:

19 5 3 :

Tiedot on saatu 105 osastosta, ja niiden mukaan on liiton jäsenistönä miehiä n. 58 %, naisia n. 42 %, joista alle 21 v. poikia n. 26 % ja alle 21 v. tyttöjä n. 18 %. Ilmoitetuista kuului Sos.-dem. Puolueeseen 34 %, SAK:oon n. 36 % ja TUL:oon n. 49 %. Ilmoitetuista työskenteli maa- ja metsätaloudessa n. 12 %, rakennusalalla ja teollisuuden palveluksessa n. 43 % ja liikealalla sekä henkisessä työssä n. 28 %.

Ilmoittaneet osastot ovat pitäneet vuoden aikana 650 virallista kokousta, 1039 viikkokokousta ja muita kokouksia 1.464. Ohjelmallisia iltamia ovat ilmoituksen tehneet osastot järjestäneet 265, jäsenillanviettoja 279 ja tanssi-iltamia 403.

Esiintymisryhmiä on näissä osastoissa ollut seuraavasti: Puhekuoroja 39, niillä esiintymisiä 188 kertaa, kansantänhu-

28

ryhmiä 45, esiintymisiä 226, laulukuoroja 11, esiintymisiä 48, kisällitär-ryhmiä 64 esiintymisiä 448, kisälliryhmiä 58 esiintymisiä 448, näytelmäryhmiä 65 esiintymisiä 259 ja soitinyhtyeitä 15, esiintymisiä 61.

19 5 4 :

Tiedot saatu 97 osastosta ja niiden mukaan oli liittomme jäsenistä miehiä n. 59,3 %, naisia 40,7 %, alle 21 v. poikia 21,6 % ja alle 21 v. tyttöjä 18,6 %. Ilmoitetuista kuului Sos.-dem. Puolueeseen 32,5 %, SAK:oon 32,3 % ja TUL:oon 50,0 %. Ilmoitetuista työskenteli maa- ja metsätaloudessa 12,7 %, rakennusalalla ja teollisuuden palveluksissa 40,5 % ja liikealalla sekä henkisessä työssä 24,8 %.

Ilmoittaneet osastot ovat pitäneet vuoden aifana 502 virallista kokousta, 911 viikkokokousta ja muita **Kokouksia** 146. Ohjelmallisia iltamia ovat ilmoituksen **tehnAet** osastot järjestäneet 195, jäsenillanviettoja 235 ja **tansRi**-iltamia 286.

Esiintymisryhmiä on näissä osastoissa ollut seuraavasti: puhekuoroja 31, niillä esiintymisiä 106 kertaa, **kansantanhuryhmiä** 34, esiintymisiä 146, laulukuoroja 5, esiintymisiä 28, kisällitär-ryhmiä 44, esiintymisiä 325, kisälliryhmiä 46, esiintymisiä 379, näytelmäryhmiä 57, **esiintymisiä**) 219 ja soitinyhtyeitä 7, esiintymisiä 36.

19 5 5 :

Tiedot saatu 84 osastosta ja niiden mukaan oli liittomme jäsenistä miehiä n. 57,5 %, naisia noin 42,5 %, j iistä alle 21 v. poikia n. 21,5 % ja alle 21 v. tyttöjä n. 17,3 %. Ilmoitetuista kuului Sos.-dem. Puolueeseen 26,1 %, SAK:oon 26,6 % ja TUL:oon 39,1 %. Ilmoitetuista työskenteli maa- ja metsätaloudessa 9,5 %, rakennusalalla ja teollisuuden palveluksessa 42,9 % ja liikealalla sekä henkisessä työssä 28,9 %.

Ilmoittaneet osastot ovat pitäneet vuoden aikan; 498 virallista kokousta, 790 viikkokokousta ja muita kokouksia

1.092. Ohjelmallisia iltamia ovat ilmoituksen tehneet osastot järjestäneet 219, jäsenillanviettoja 274 ja tanssi-iltamia 593.

Esiintymisryhmiä on näissä osastoissa ollut seuraavasti: puhekuoroja 35, niillä esiintymisiä 124 kertaa, kansantanssiryhmiä 39, esiintymisiä 214, laulukuoroja 9, esiintymisiä 37, kisällitär/ryhmiä 58, esiintymisiä 318, kisälliryhmiä 55, esiintymisiä 413, näytelmäryhmiä 79, esiintymisiä 229 ja soitinyhtyeitä 9, esiintymisiä 42.

VALISTUS- JA KASVATUSTYÖ.

Kurssitoiminta.

Kertomuskauden aikana on liiton kurssitoiminta ollut huomattavasti vilkkaampaa kuin edellisen kauden aikana. Liiton toimesta on järjestetty useita kursseja, ja lisäksi ovat eräät piirit järjestäneet omatoimisesti lyhyempiä kursseja. Lisäksi ovat piirit yhteistoiminnassa osastojen kanssa järjestäneet paikallisia osastokursseja. Kauden aikana on liitto järjestänyt seuraavat kurssit:

Näyttämökurssi yhteistoiminnassa Työväen Näyttämöiden Liiton kanssa Sos.-dem. Raittiusliiton Uittokodissa 16.—25. 1. 1953. Kurssilla oli 14 osanottajaa, ja ohjaajina toimivat Pentti Iivari, Aino Mattila ja Pentti Lähde.

Osasto-ohjaajakurssi Väinö Voionmaan Opistolla 23. 8.—2. 9. 1953. Kurssilla oli 20 osanottajaa Pekka Ylivuoren ja Pertti Ritakosken toimiessa kurssin ohjaajina.

SSN-kurssi Ay-opistossa 22. 11.—2. 12. 1953. Kurssilla oli 23 osanottajaa, ja kurssin ohjaajina toimivat Kerttu Värn, Antti Hietanen ja Pekka Ylivuori.

Kurssiluontoinen toimintatapahtuma järjestettiin Ay-opistossa tammikuun 6.—10 p:nä 1954. Tilaisuuteen kutsuttiin joka piiristä kaksi henkilöä sekä liittotoimikunnan jäsenet ja liiton toimitsijat. Kaikkiaan oli paikalla 41 henkilöä, jotka 8 ryhmään jaettuina valmistivat mietintöjä liiton toimin-

taan liittyvistä pulmakysymyksistä. Mietinnöt on toimitettu myös piirien käyttöön ja lähetetty tilauksesta osasiioille.

Osasto-ohjaajakurssi järjestettiin Väinö VoionmiLan Opistossa syyskuun 16.—25. p:nä 1954. Kurssilla oli 19 osanottajaa Pekka Ylivuoren ja Pertti Ritakosken toimiessa kurssin ohjaajina.

Opinto-ohjaajakurssi järjestettiin Pajulahden Urheiluopistossa marraskuun 22.—26. p:nä 1954. Kurssilla oli 24 oppilasta, ja ohjaajina toimivat Anni Vallanti ja Pakka Ylivuori.

Näyttämökurssi Väinö Voionmaan Opistossa tammikuun 2.—8. p:nä 1955. Kurssi järjestettiin yhteistoiminnassa Työväen Näyttämöiden Liiton kanssa, joka lähetti kurssille ohjaajiksi Maija-Liisa Sutisen ja Pentti Lähteen. Liiton lähettämänä ohjaajana toimi Pentti Iivari. Kurssilla oli 26 osanottajaa.

Opinto-ohjaajakurssi Pajulahden Urheiluopistossa huhtikuun 18.—23. p:nä 1955 järjestettiin yhteistoiminnassa TSL:n kanssa. Kurssilla oli 17 nuorisoliittolaista ja 12 puolueen hankkimaa oppilasta. Kurssin ohjaajana toimivat Anni Vallanti ja Pekka Ylivuori.

Kesälomakurssina järjestetty osasto-ohjaajakurssi pidettiin Väinö Voionmaan Opistossa heinäkuun 1.—9 päivinä 1955. Kurssilla oli 13 osanottajaa, ja sen ohjaajina toimivat Pekka Ylivuori ja Pentti Marjamäki.

Osasto-ohjaajakurssi järjestettiin Väinö Voionmaan Opistossa syyskuun 15.—24. p:nä 1955. Kurssilla oli 2 L osanottajaa, ja sen ohjaajina toimivat Pentti Kymensalo ja Pentti Marjamäki.

Pajulahden Urheiluopistossa järjestettiin 27. 11.—6. 12. 1955 osasto-ohjaajakurssi. Kurssilla oli 15 osanottajaa, ja sen ohjaajina toimivat Anni Vallanti ja Pekka Ylivuori.

I

Opintotoiminta.

Osastoissa tapahtuva opintotoiminta ei ole noussut toimittavalle tasolle. Nuorisoliittolaistutkintoja on suoritettu

kertomuskauden aikana seuraavasti: I tutkinto 353, II 154 ja III 59.

TSL:n laatimien tilastojen mukaan on osastoissa ollut toiminnassa opintokerhoja seuraavasti:

Vuosi 1952—1953:

Osastoissa oli 76 säännöllisesti toimivaa opintokerhoa. Kaikkiaan oli liiton kerhoja 95, joissa jäseniä yhteensä 967. Yksityisopiskelijoita oli 169, joten yhteinen opiskelijamäärä oli 1.136.

Vuosi 1953—1954:

Säännöllisesti toimivia opintokerhoja oli osastoissa 64, joissa jäseniä yhteensä 757, kaikkiaan oli liiton kerhoja 76. Yksityisopiskelijoita oli 120, joten yhteinen opiskelijamäärä oli 877.

Vuosi 1954—1955:

Säännöllisesti toimivia opintokerhoja oli osastoissa 54. Kaikkiaan oli opintokerhoja 56, joissa jäseniä 616. Yksinopiskelijoita oli 165, joten yhteinen opiskelijamäärä oli 791.

Julkaisutoiminta.

Varojen niukkuus on estänyt liittoa ryhtymästä laajempaan julkaisujen painattamiseen. Hyvän menekin saaneen laulukirjan "Laulun siivin" ensimmäisen painoksen loputtua on kirjasta otettu uusi 4.000 kappaleen painos. Kirjaan on samalla lisätty uusia lauluja. Sen sijaan ei nuottipainosta — suuresta tarpeesta huolimatta — ole voitu painattaa.

Liiton järjestölehti, joka vuoden 1955 alusta alkaen on ilmestynyt "Me Nuoret"-nimisenä, on edelleen toimitettu ilmaiseksi osastojen puheenjohtajille, sihteereille ja rahastonhoitajille sekä piiritoimikuntien jäsenille. Lehti on ilmestynyt vuosittain neljä kertaa.

Järjestöohjaajien matkat vuosina 1953—55.

Kertomuskauden aikana liiton palveluksessa olleet järjestöohjaajat ovat toimineet seuraavasti:

Vuonna 1953:

Liitolla oli vuoden alusta alkaen kaksi järjestöjohtajaa, Judith Sundman ja Pertti Ritakoski, joista e.m. toimialaan kuuluivat liiton ruotsinkieliset osastot ja piirijärjestöt. Syyskuun 15 päivästä alkaen maksoivat Hämeenlinnan kaupungissa ja maalaiskunnassa toimivat nuorisosastot liitolle Ritakosken palkan, ja hän oli loppuvuoden näiden järjestöjen käytettävissä. Syyskuun 1 päivästä tuli järjestöjohtajaksi Pekka Lahtinen Tampereelta (Messukylästä).

Syksyllä suoritettujen kunnallisvaalien johdosta siirrettiin liiton sekä Nuorten Kotkain Keskusliiton järjestöjohtajat puoluepiirijärjestöjen alaisuuteen mainitun kuukauden ajaksi. Heidän tehtäviinsä kuului vaalivalistustyön tekeminen lähinnä nuorison keskuudessa.

Seuraavassa luettelossa järjestöjohtajien matkoista vuoden 1953 aikana: Judith Sundman ruotsinkielisissä nuorisosastojen kotkaosastoissa muun ajan vuodesta paitsi 23. 9.—6. 10. Vaasan 1. eteläisen vaalipiirin alueella. Pertti Ritakoski kevätkauden Porin, Tampereen ja Jyväskylän piirissä, 15. 9. alkaen Hämeenlinnassa. Pekka Lahtinen 1. 9. alkaen Tampereen, Vaasan ja Kymenlaakson piireissä.

Vuonna 1954:

Kertomusvuoden ajan oli liiton palveluksessa kolme järjestöjohtajaa, Judith Sundman, Pertti Ritakoski ja Pekka Lahtinen, joista e.m:n toimialueena on ollut ruotsinkieliset nuorisosastot ja kotkaosastot. Ritakoski on kiertänyt Hämeenlinnan, Joensuun, Kymenlaakson, Porin, Mikkelin ja Jyväskylän piireissä. Lahtinen on liikkunut Tampereen, Vaasan, Oulun, Lapin, Joensuun ja Etelä-Saimaan piireissä. Liiton järjestöjohtajien lisäksi kävi NKY:n palveluksessa ollut Erkki Takala kierroksillaan nuorisosastojen tilaisuuksissa. Samoin olivat NKK:n järjestöjohtajat yhteydessä myös nuorisosastoihin. Helmi-maaliskuun aikana olivat kaikki järjestöjohtajat puoluepiirien sihteerien alaisina hoitamassa pääasiassa nuorisoon kohdistuvaa vaalivalistustyötä. Muuna

aikana he toimeenpanivat osastokäyntien lisäksi muutaman illan osastokursseja.

Vuonna 1955:

Koko kertomusvuoden ajan on CK:n ja liiton ruotsinkielisten osastojen järjestöohjaajana toiminut edelleenkin Judith Sundman. Vuoden alussa erosivat toimistaan Pertti Ritakoski 1. 1. ja Pekka Lahtinen 24. 1. Heidän tilalleen palkattiin 1. 2. Pentti Marjamäki Toijalasta ja Eero Niemelin Martinniimestä. Lisäksi on NKY:n järjestöohjaaja Erkki Takala ollut osittain liiton käytettävissä.

Keväällä 1. 4.—30. 6. liiton ja NKK:n arpajaisten aikana olivat Takala ja Marjamäki kokonaan puoluepiirien käytettävissä arpajaisten järjestelyjä hoitamassa. Tällöin Takala oli Joensuun, Kuopion ja Mikkelin ja Marjamäki Uudenmaan, Hämeenlinnan, Tampereen ja Turun piireissä. Muun ajan järjestöohjaajat käyttivät osastokäynteihin ja osastokurssien järjestämiseen eri piireissä.

Seuraavassa luettelo liiton järjestöohjaajien matkoista vuoden 1955 aikana: Judith Sundman koko vuoden ruotsinkielisissä nuoris- ja kotkaosastoissa. Pekka Lahtinen 10. 1. alkaen Mikkelin piirissä Pentti Marjamäki 6. 2. alkaen Hämeenlinnan ja Kuopion piireissä. Eero Niemelin 6. 2. alkaen Vaasan, Lapin ja Oulun piireissä. Syyskaudella kiersi Erkki Takala 28. 8.—14. 9. välisen ajan Etelä-Saimaan piirissä, jonka jälkeen hän erosi liiton ja NKY:n palveluksesta 15. 9. Elokuun 28 päivästä alkaen oli Marjamäki Hämeenlinnan piirissä sekä Niemelin Oulun piirissä 15. 10. saakka, jolloin he siirtyivät em. piirijärjestöjen palkkaamiksi piiri-ohjaajiksi.

VAALITYÖ.

Piirien neuvottelukokoukset kesällä 1953 ja syyskuussa pidetty liittoneuvoston kokous muodostuivat nuorisoliittolaisille lähtölaukauksiksi kunnallisvaalikamppailuun. Muutamaa poikkeusta lukuunottamatta olivat osastot täydellä

tehollaan mukana vaalitaistelussa, jonka tuloksena puolueen saama äänimäärä kohosi edellisiin kunnallisvaaleihin verrattuna n. 70.000 äänellä. Sosialidemokraattien osuus jkaikista annetuista äänistä oli 26 %.

Liiton portaassa vastasi vaalityöstä propaganilajaosto, jonka toimesta painettiin nuorille äänestäjille tarkoitettua lentolehdistä 100.000 kpl. Lisäksi toimitettiin lehdistölle nuorisoa koskevaa materiaalia. Erikoisesti on syyt. mainita tästä aineistosta hyvän vastaanoton saaneet hiimoristiset piirrokset, jotka lähetettiin matriiseina kaikille iios.-dem. lehdille. Liitosta lähetettiin osastoille vaalityöohjeet ja ohjelma-aineistoa sekä toimitettiin puhujille nuorisoa! koskevaa aineistoa.

Valtiollisia vaaleja edeltänyt lyhyt valmistelukjusi aiheutti vuoden 1954 alussa erittäin vilkkaan toimintian, Liiton toimesta valmistettiin "Kuuina erä"-niminen ääpalloni aiheinen lentolehtinen, jota painettiin 100.000 kpl. Lisäksi painatettiin faksimile-jäljennöksenä 100.000 kpl käsinkirjoitettua kirjettä nuorille äänestäjille. Tämä kirje iai erittäin suopean vastaanoton kentällä erikoisuutensa vuoksi. Liiton toimesta lähetettiin osastoille lisäksi vaalityöohjeet ja ohjelma-aineistoa mm. erityistä startti-iltaa vaiten. Lisäksi toimitettiin T-lehdistölle materiaalia, joista sananlaskuilla varustetut pilapiirrokset olivat erittäin] suosittuja.

LEIRITOIMINTA.

Kertomuskauden aikana ei liitto ole järjestänyt kcjtimaista suurleiriä, koska näkyvissä on ollut vuoden 1996 50-v. juhlaleiri ja koska kesäaikoina on ollut riittävästi muita toimintatapahtumia, mm. piirien järjestämiä viikon oppuleirejä y.m.

Vuonna 1953 järjestettiin liiton tunturileiri Ylläksellä maaliskuun 29 ja huhtikuun 5 päivän välisenä aikana Onnis-

tiineellä leirillä oli 30 osanottajaa Eino Tammilehdon toimiessa leirin ohjaajana.

Pohjoismainen leiri järjestettiin Pariisissa heinäkuun 14.—23. p:nä 1953. Leirille osallistui Suomesta 101 nuorisoliittolaista, ja matkan ohjaajina toimivat Urpu Manninen, Ulla Tiilikainen ja Pentti Iivari. Leirillä ei ollut paljonkaan varsinaista leiriohjelmaa, sillä se oli järjestetty lähinnä turistimatkana majoitus- ja ruokailukustannusten alentamiseksi.

Vuonna 1954 järjestettiin tunturileiri Pyhätunturilla maaliskuun 29 ja huhtikuun 4 päivän välisenä aikana Eeli Simulan toimiessa ohjaajana. Runsaasta ilmoittautumisesta huolimatta ei leirille saapunut kuin 10 osanottajaa.

Väinö Voionman Opistolla järjestettiin yhteistoiminnassa Opiston kanssa työleiri heinäkuun 5.—14. p:nä 1954. Leiriläiset tekivät päivittäin työtä 6 tuntia Opiston vastatessa ruokailu- ja majoituskuluista. Onnistuneen leirin ohjaajana toimi Pentti Iivari, ja osanottajia oli 24.

"Eräleiri" järjestettiin Kangasalalla Santasaarella 18.—27. 7. 1954 Pentti Ritakosken toimiessa leirin ohjaajana. Leirillä oli päivittäin keskimäärin 23 osanottajaa, jotka itse huolehtivat täydellisesti myös leirin huollosta.

IUSY:n leiri järjestettiin Belgiassa Liégessä heinäkuun 5—14 p:nä. Leirille osallistui kaikkiaan 63 liittomme jäsentä, joista 23 tamperelaista matkusti Reino Kolisen johdolla omalla linja-autolla. Pääjoukon ohjaajana toimi Pekka Ylivuori. Kaikkiaan oli leirillä n. 5.000 osanottajaa.

Vuonna 1955 järjestettiin pohjoismainen leiri Hälsingborgissa heinäkuun 10.—20. päivinä. Suomalaisia osanottajia oli 31 Antti Hietasen toimiessa matkan ohjaajana.

VVO:n työleiri järjestettiin 10.—17. 7. 1955. Osanottajia oli 15. Leirin ohjaajana toimi Pentti Marjamäki.

I

RETKEILY- JA URHEILUTOIMINTA.

Vuonna 1952 yhdistettiin liiton lentopallo- ja suunnistusmestaruuskilpailut pidettäväksi samanaikaisesti joka syksy retkeilypäivien muodossa. Tämä toimenpide on osoittautu-

nut onnistuneeksi, sillä vuosittain on päiville **kokoontunut** yli 300 osanottajaa. Valitettavana ilmiönä on kuitenkin pidettävä sitä, että retkeilypäiville on useasti saapunut osanottajia, joiden käyttäytyminen ei ole täyttänyt nuorisoliittolaisille asetettavia vaatimuksia. Erityisesti tämä tuli esille Lahdessa 1953 ja Vaasassa 1954. Vaasan retkeilypäivien jälkeen lähetti liittotoimikunta kaikille osastoille, joista oli osanottajia päivillä, kirjeen, jossa lausui paheksumisensa sen johdosta, että eräät osanottajat esiintyivät päivillä alkoholia nauttineina ja pyysi osastoilta ilmoitusta, minkälaisiin toimenpiteisiin ne ovat ryhtyneet asianomaisten kohdalla. Kirjeeseen vastasivat kuitenkin ainoastaan Heinolan, Kuopion, Lahden, Oulunkylän ja Pietarsaaren osastot, jotka ilmoittivat ryhtyneensä asian vaatimiin toimenpiteisiin. Ilahduttavana piirteenä on mainittava, että vuoden 1955 retkeilypäivillä Lauritsalassa ei enää sattunut mainitunlaisia tapauksia. Retkeilypäivien **tulosluettelot** vuosittain ovat seuraavat:

Vuosi 1953:

Retkeilypäivät järjestettiin Lahdessa syyskuun 19.—20. päivinä Lahden nuoriso-osaston vastatessa järjestelyistä. Uutena kilpailulajina oli pöytätennis, jossa kilpailtiin ensi kertaa "Klasun pallosta" sen lahjoittajan, Eero T/irtasen, toivomuksen mukaisesti sekanelinpelinä. Sateisesta, säästä huolimatta onnistuivat retkeilypäivät hyvin, osanottajamäärän noustessa n. 300.

Tulokset:

Lentopallo; tytöt: SSN:n mestari Kotkan osasto. Joukkue: Seija Lahtinen, Terttu Aspholm, Anneli Sommarbepp-, Aira ja Maire Valkonen ja Hilikka Parkkinen.

Lentopallo; pojat: SSN:n mestari Karhulan osasto. Joukkue Elo Blomqvist, Onni Rinne, Raimo Rahikainen. Leo Hirvelä, Olavi Isakoff, Raimo Johansson ja Veikko Paasikunnas.

Pöytätennis: SSN:n mestari Järvenpään osasto (Anja ja Tenho Repokivi).

Suunnistus:

Naiset:

1. Anja Lahtinen, Vesanka 1.31.36.
2. Eila Laitila, Helsinki 2.01.16.
3. Helvi Mäkilä, Eura 2.36.48.
4. Saara Koivunen, Jyväskylä 2.39.55.
5. Maire Kivistö, Eura 2.40.00.

Nuoret:

1. Sulo Hentula, Paimio 1.09.45.
2. Jarkko Laine, Tapanila 1.22.10.
3. Jaakko Petäjäistö, Valkeakoski 1.25.40.
4. Raimo Huhtaluoto, Eura 1.55.30.
5. Raimo Hyvönen, Kruunuhaka 1.56.25.

Miehet:

1. Tenho Repokivi, Järvenpää 1.27.19.
2. Ensio Salomaa, Eura 1.35.20.
3. Jorma Pihlajainen, Vesanka 1.38.18.
4. Toivo Mäkilä, Eura 1.43.10.
5. Kaino Lehtonen, Eura 1.49.57.

Joukkuekilpailun voitti Vesangan osasto saaden vuodeksi haltuunsa Rastipytyyn.

Vuosi 1954:

Retkeilypäivät järjestettiin Vaasassa syyskuun 11.—12. p:nä Vaasan Sos.-dem. Nuorisoyhdistyksen vastatessa järjestelyistä. Sade ei tänäkään vuonna pysytellyt poissa retkeilypäiviltä, mutta siitä huolimatta ohjelma vietiin kitkatomasti lävitse 350 osanottajan voimalla.

Tulokset:

Lentopallo; tytöt: SSN:n mestari, Oriveden Asemaseudun osasto: Armi Rantanen, Helmi Vehmas, Hilja Halme, Irma

Kivimaa, Arja Viitanen ja Hanni Lehtikangas. Pelit: Orivesi—Tapanila 2—1, Raunistula—Vaasa 2—0, Orivssi—Pori 2—0, Orivesi—Raunistula 2—0.

Lentopallo; pojat: SSN:n mestari, Karhulan osasto: Blomqvist, Rinne, Hirvelä, Rahikainen, Johansson ja 'rainamo. Pelit: Karhula—Tampere 2—1, Raunistula—Ykspiljlaja 2—0, Lahti—Lohikoski 2—0, Karhula—Lahti 2—0, JTeinola—Raunistula 2—1 ja Karhula—Heinola 2—0.

Pöytätennis: SSN:n mestari, Raunistulan Sos.-datn. Nuoret. Pirjo Joutsu ja Pekka Ahonen. Pelit: Raunistula—Lohja 2—0, Turku—Oulunkylä 2—0, Turku—Pori 2—0 ja Raunistula—Turku 2—1.

Suunnistus: (yhteensä 21 osanottajaa)

Naiset:

1. Helvi Mäkilä, Eura 1.06.15.
2. Saara Koivunen, Jyväskylä 1.10.56.
3. Anja Lahtinen, Vesanka 3.06.31.
4. Maire Kivistö, Eura 3.10.35.

Miehet:

1. Martti Peura, Vesanka 1.19.48.
2. Jorma Pihlajainen, Vesanka 1.26.40.
3. Sulo Hentula, Kaleva 1.38.50.
4. Ensio Salomaa, Eura 1.46.22.
5. Toivo Mäkilä, Eura 1.48.35.
6. Kaino Lehtonen, Eura 1.52.52.
7. Tauno Honkanen, Vesanka 3.02.20.
8. Aimo Aaro, Eura 3.10.36.

Nuoret:

1. Erkki Mannerus, Vesanka 1.06.15.
2. Antti Lahtinen, Vesanka 1.49.23.

Miesten B-sarja:

1. Aarre Hietanen, Vesanka 1.09.05.
2. Raimo Huhtaluoto, Eura 3.04.24.

Joukkuekilpailut "Rastipytystä:" (2 miesten- ja naisten- ja naistensarjan yhteenlaskettu aika)

1. Euran Sos.-dem. Nuoriso-osasto 4.41.12.
2. Vesangan Sos.-dem. Nuoret 5.52.59.

Vuosi 1955:

Retkeilypäivät järjestettiin Lauritsalassa syyskuun 10.—11. p:nä Lauritsalan Sos.-dem. Nuoriso-osaston vastatessa järjestelyistä. Päivien avajaisjuhlassa puhui sosialidemokraattien presidenttiehdokas Karl-August Fagerholm. Erittäin hyvin onnistuneita päiviä suosi mainio sää, ja yli 300 osanottajaa oli saapunut Lauritsalaan.

Lentopallo; tytöt: SSN:n mestari, Oriveden Asemanseudun osasto: Pelit Orivesi—Pori 2—0, Orivesi—Kulosaari 2—0.

Lentopallo; pojat: SSN:n mestari, Porin Sos.-dem. Nuorisoyhdistys: Pelit: Pori—Karhula 2—0, Karhula—Jämsänkoski 2—0, Pori—Helsinki 2—0, Karhula—Lohikoski 2—0, Pori—Heinola 2—0, Karhula—Valkeakoski 2—0, Lohikoski—Imatra 2—0, Jämsänkoski—Raunistula 2—0.

Pöytätennis: SSN:n mestari, Raunistulan Sos.-dem. Nuoret (Pirjo Joutsi—Pekka Ahonen). Pelit: Kulosaari—Järvenpää 2—1, Lohja—Lauritsala 2—0, Raunistula—Lohja 2—1, Raunistulan Sos.-dem. Nuoret saivat toisen kiinnityksen "Klasun palloon".

Suunnistus:

Naiset:

1. Saara Koivunen, Vesanka 1.23.36.
2. Anja Lahtinen, Vesanka 1.56.15.
3. Helvi Mäkilä, Eura 2.00.35.

Miehet:

1. Tauno Hilvenius, Järvenpää 1.23.19.
2. Martti Peura, Vesanka 1.23.24.
3. Ensio Salomaa, Eura 1.33.19.

Nuoret:

1. Oiva Lindqvist, Lohja 1.11.0.

Joukkuekilpailut: "Rastipytystä"

1. Euran Sos.-dem. Nuoriso-osasto 4.41.12
2. Vesangan Sos.-dem. Nuoret 5.52.59.

Voitollaan Euran osasto sai "Rastipytyyn" omakseen.

Vuonna 1955 järjestettiin piiriryhmien toimesta **seuraavat** retkeilytapahtumat:

Jyväskylän, Lapin, Oulun, Porin ja Vaasan piirit järjestivät yhteistoiminnassa linja-autoretken Suomen ja Norjan Lappiin 10.—20. 7. Retkelle osallistui yhteensä 115 nuorisoliittolaista pääosaltaan e.m. piireistä.

Etelä-Saimaan, Helsingin ja Kymenlaakson piiri, järjestivät moottoriveneretken Suomenlahdelle heinäkuun 16.—24. p:nä viimeksi mainitun piirin vastatessa käytännöllisistä järjestelyistä. Onnistuneella retkellä oli 18 osanottajaa.

Joensuun, Kuopion ja Mikkelin piirit järjestivät leirin Kolille heinäkuun 17.—24. p:nä ensin mainitun piirin vastatessa käytännöllisistä järjestelyistä. Leirillä oli päivittäin keskimäärin 15 osanottajaa.

Hämeenlinnan, Tampereen ja Turun piirit järjestivät yhteisen laivaretken, joka seuraili ns. Runoilijan reittiä Tampereelta Ruovedelle ja takaisin. Retken käytännöllisistä järjestelyistä vastasi Tampereen piiri ja sille osallistui n. 80 nuorisoliittolaista.

1 HENKISET KILPAILUT

Liiton henkiset mestaruuskilpailut.

Kilpailut järjestettiin 1953 edustajakokouksen yhteydessä Helsingissä. Kilpailut suoritettiin HTY:n talolla 23.-24. 5. kahdessa salissa yhtäaikaaisesti. Päätäjaisjuhla oli 25. 5. samassa paikassa. Kilpailujen taso muodostui eräissä lajeissa erittäin korkeaksi, mutta kuten jäljempänä olevat pisteet osoittavat, se jäi parissa lajissa luvattoman alhaiseksi. Kilpailujen tuloluettelo muodostui seuraavaksi :

Puhekuorot: 1) Jyväskylän osasto, Jyväskylän piiri 4,1. 2) Varkauden yhdistys, Kuopion piiri 3,9, 3) Helsingin yhdistys, Helsingin piiri 3,8, 4) Lahden osasto, Hämeenlinnan piiri 3,6, 5) Mäntän osasto, Tampereen piiri 3,5, 6) Turun yhdistys, Turun piiri 3,4, 7) Voikkaan osasto, Kymenlaakson piiri 2,9, 8) Vaasan yhdistys, Vaasan piiri 2,5, 9) Savonlinnan osasto, Mikkelin piiri 2,3.

Kuorolaulu: 1) Tampereen yhdistys, Tampereen piiri 4,4, 2) Jakobstads klubb, Svenska distrikt 3,6, 3) Säynätsalon osasto, Jyväskylän piiri 3,3.

Soitinyhtyeet: 1) Ison-Puiston osasto, Kymenlaakson piiri 2,9.

Kansantanhut: 1) Lahden osasto, Hämeenlinnan piiri 5,9, 2) Euran osasto, Porin piiri 5,8, 3) Varkauden yhdistys, Kuopion piiri 5,7, 4) Vaasan yhdistys, Vaasan piiri 5,6, 5) Tampereen yhdistys, Tampereen piiri 5,5, 6) Haapajärven osasto, Oulun piiri 5,0, 7) Parkkarilan osasto, Etelä-Saimaan piiri 4,6, 8) Myllykosken osasto, Kymenlaakson piiri 4,3, 9) Lieksan osasto, Joensuun piiri 3,0, 10) Heinolan osasto, Mikkelin piiri 2,0, 11) Kyrön osasto, Turun piiri 1,0.

Kisällitärilaulu: 1) Vaasan yhdistys, Vaasan piiri 5,1, 2) Metsolan osasto, Kymenlaakson piiri 4,9, 3) Porin yhdistys Porin piiri 4,3, 4) Tampereen yhdistys, Tampereen piiri 4,1, 5) Imatran osasto, Etelä-Saimaan piiri 3,8, 6) Turun yhdistys, Turun piiri 3,5, 7) Jyväskylän osasto, Jyväskylän piiri 3,2, 8) Savonlinnan osasto, Mikkelin piiri 3,0, 9) Helsingin yhdistys, Helsingin piiri 3,0, 10) Varkauden yhdistys, Kuopion piiri 2,9.

Kisällilaulu 1) Lappeenrannan osasto, Etelä-Saimaan piiri 5,6, 2) Porin yhdistys, Porin piiri 5,3, 3) Messukylän osasto, Tampereen piiri 5,3, 4) Voikkaan osasto, Kymenlaakson piiri 4,9, 5) Säynätsalon osasto, Jyväskylän piiri 4,8, 6) Valkeakosken osasto, Hämeenlinnan piiri 4,8, 7) Turun yhdistys, Turun piiri 3,5, 7) Jyväskylän osasto, Jyväskylän piiri 9) Tapanilan osasto, Helsingin piiri 3,0, 10) Vaasan yhdis-

tys, Vaasan piiri 2,9, 11) Heinolan osasto, Mikkdlin piiri 2,8, 12) Joensuun osasto, Joensuun piiri 2,4.

Soitinmusiikki: 1) Jorma Bergman, Keravan osjisto 4,8, 2) Veikko Ahvenainen, Kuopion osasto 4,6, 3) Ossi Turkia, Metsolan osasto 3,6, 4) Aulis Aaltonen, Turun yhdistys 3,1, 5) Keijo Ahtiainen, Heinolan osasto 1,0.

Lausunta: 1) Hilikka Jauhiainen, Äänekosken osjisto 5,0, 2) Eija Stenfors, Lielahden osasto, 4,3, 3) Pirkka Kokko, Lappeenrannan osasto 4,1, 4) Lempi Heinonen, Varkauden yhdistys 3,9, 5) Antero Aarnio, Hyvinkään osasto 3,6, 6) Anneli Koskinen, Humppilan osasto 3,4, 7) Ines Kiuskopff, Turun yhdistys 3,2, 8) Eino Pulkkinen, Mikkeli osasto 3,0, 9) Jaakko Hauhia, Turvalan osasto 2,8, 10) Helga Holopainen, Joensuun osasto 2,5, 11) Seppo Riikkilä, Rauman osasto 2,0.

Puhe 1) Heimo Taskinen, Valkeakosken osasto 5,0,1!) Seppo Ihanus, Varkauden osasto 4,8, 3) Keijo Liinamaa, Mäntän osasto 4,6, 4) Hellä Mylläri, Metsolan osasto 4,4, 5) Antton Räisänen, Vaasan yhdistys 4,3, 6) Eva Huovinen, Helsingin Eteläiset 4,2, 7) Teppo Meriluoto, Lappeenrannan osasto 4,1, 8) Kauko Kruskopff, Turun yhdistys 4,0, 9) Sinikka Tuunanen, Savonlinnan osasto 3,8, 10) Jouko Ruotsi, Euran osasto 3,6.

Huumori: 1) Pirkko Kokko, Lappeenrannan osast* 6,0, 2) Seppo Ruohonen, Messukylän osasto 4,6, 3) Esa Suominen, Ruosniemen osasto 4,5, 4) Veikko Nykänen, Savonlinnan osasto 4,0, 5) Reino Hautanen, Äänekosken osasto 3,9, 6) Oili Jokela, Veitsiluodon osasto 3,5, 7) Liisa Rautakorpi, Kallion seura 3,4, 8) Veikko Ahvenainen, Kuopion osasto 3,2, 9) Eino Eriksson, Turvalan osasto 3,0, 10) Åke Hakala, Vaasan yhdistys 2,9, 11) Mauno Nikkonen, Joensuuii osasto 2,7.

Yksinlaulu, (tytöt): 1) Taimi Anttonen, Savonlinnan osasto 3,2, 2) Raili Nyström, Porin yhdistys 3,2, 3) Liisa Rautakorpi, Kallion seura 3,0, 4) Airi Häggqvist, Tampereen yhdistys 2,7, 5) Anja Venäläinen, Imatran osasto 2,5, 6)

Paula Hirvi, Myllykosken osasto 2,0, 7) Hilikka Asikkala, Lievestuoreen osasto 2,0, 8) Aira Maliniemi, Haapajärven osasto 1,5.

Yksinlaulu, (pojat): 1) Esko Toivonen, Vaasan yhdistys 3,2, 2) Aarne Paksunen, Lahden osasto 2,7, 3) Taavi Pöljö Lauritsalan osasto 2,5, 4) Jorma Kutvonen, Savonlinnan osasto 2,0, 5) Keijo Liimatta, Kaltimon osasto 2,0, 6) Reijo Kallio, Oulunkylän osasto 1,7, 7) Kalevi Puuperä, Haukiputaan osasto 1,5, 8) Erkki Huisman, Lohikosken osasto 1,5

Kirjoituskilpailu Runot: 1) Olavi Aaltonen, Oulunkylän osasto 5,0, 2) Helga Holopainen, Joensuun osasto 4,5, 3) Martti Kiukkonen, Jyväskylän osasto 4,0, 4) Kauko Kruskopff, Turun yhdistys 4,0, 5) Reino Hautanen, Äänekosken osasto 3,0, 6) Anneli Koskinen, Humppilan osasto 2,0, 7) Juho Kalinainen, Helsinki 1,5.

Suorasanaiset: 2) Aune Mäkinen, Tampereen yhdistys 4,5, 3) Martti Kiukkonen, Jyväskylän osasto 3,5, 4) Anneli Koskinen, Humppilan osasto 3,0.

Kisällilaulun kirjoituskilpailu: 1) Helga Holopainen, Joensuun osasto, 2) Pirkko Verho, Puistolan osasto, 3) Reino Hautanen, Äänekosken osasto.

Seuralehtikilpailu: 1) Jyväskylän osaston "Oraita", 2) Tampereen yhdistyksen "Välkkeitä", 3) Puistolan osaston "Ampiainen", 4) Turun yhdistyksen "Kiekumaralla".

Rauman Uotilan osaston "Liekki, Pihlajalahden osaston "Pörinät" yksi lehti.

Seinälehtikilpailu: 1) Puistolan osasto. (Viiala, Joensuu yksi lehti.)

Kuvaamataidekilpailu. Maalaukset: 1) Martti Kiukkonen, Jyväskylän osasto, 2) Eero Ilola, Muurlan osasto, 3) Reino Lehmuksela, Kallion osasto, 4) Erkki Aholammi, Porin osasto, 5) Liisa Puumalainen, Lieksan osasto.

Piirroksat: 1) Erkki Aholammi, Porin yhdistys, 2) Jaakko Lihavainen, Utran osasto, 3) Eero Ilola, Muurlan osasto.

Yleispisteet.

Kilpailussa ei huomioida kirjallisuutta ja kuvaarjataidetta. Pistelaskutapa:

Ryhmälajit 5, 3, 2.

Yksinesiiintyjät 3, 2, 1.

	Pisteet
1.— 2. Jyväskylän ja Tampereen piirit.....	15
3. Helsingin piiri.....	13
4. Porin piiri	11
5.— 6. Etelä-Saimaan ja Hämeenlinnan piirit	10
7.— 8. Kuopion ja Kymenlaakson piirit.....	9
9. Vaasan piiri	8
10.—11. CK ja Mikkelin piiri.....	3

Liiton näytelmäestaruuskilpailut Valkeakoskella tzs.—19. J. 195J.

Neljänsille teatteripäiville osallistui 10 osastoa, näytelmällä. Lisäksi saapui Valkeakoskelle n. 150 re keilijää niitä seuraamaan. Kilpailusta muodostui erittäin korkeatasoinen. Sitä kuvaa ehkä parhaiten vuotta aikaisemmin Suomen Nuorison Kulttuuripäivillä voittaneen Valkeakosken osaston näytelmäryhmän sijoittuminen viidenneksi. I Kilpailun tulokset:

1) Kuopion osasto (Saunakohtaus Seitsemästä **veljekses-**tä) 5 p., 2) Kokkolan osasto (Matin ja Maijan I näytös) 4,8p., 3) Saarijärven osasto (Noidat) 4,5 p., 4) Tampereen yhdistys (Kosinta) 3,5 p., 5) Valkeakosken osasto Lukkarintupa-kohtaus) 3 p., 6) Kellokosken osasto (Aino) 2,9 p., 7) Raunistulan osasto (Kihlaus) 2,5 p., 8) Tiutisterl osasto (Kihlaus) 2,3 p., 9) Pieksämäen osasto (Sudet) 2,2| p., 10) Karihaaran osasto (Vekkulin vehkeet) 2 p.

Henkilökohtaiset tulokset:

1) Tauno Karhinen, Saarijärvi. Noitien Niila 5 p., 2) Keijo Suksi, Kuopio. Juhani 4,2 p., 3) Eila Niemi, **Tuokkola**. Maija 4 p.

Suonien Nuorison III Kulttuuripäivät.

SNE:n järjestämille kulttuuripäiville 23.—24. 5. 1953 joutui liittotoimikunta valitsemaan edustajamme ns. sormenpää-tuntumalla, koska toimintarikkaan kevään johdosta ei ollut tilaisuutta järjestää karsintakilpailua. Tästä huolimatta selviytyi liittomme yhteispisteissä neljänneksi 44 pisteellä voittajan, Suomen Teiniliiton saadessa 56 pistettä.

Liittomme edustajat saavuttivat seuraavat sijat: Runojen kirjoituskilpailussa sarja III:ssa, 1) Olavi Aaltonen, 2) Kalevi Sorsa, maalausten sarja II:ssa, 3) Leo Rannikko, kuvanveiston sarja III:ssa, 2) Yrjö Ruutu, yksinlaulun tyttöjen sarja II:ssa, 2) Anja Venäläinen, sarja III:ssa 4) Taimi Anttonen, miesten sarja III:ssa, 5) Esko Toivonen ja 6) Jorma Kutvonen, jousisoittimien sarja II:ssa, 3) Jorma Bergman, harmonikan sarja II:ssa, 3) Ossi Turkia, sarja III:ssa, 3) Lasse Janhunen, lausunnan sarja II:ssa, 5) Eija Stenfors, kerholehtien sarja II:ssa, 6) Jyväskylän osasto, sekakuorojen sarja II:ssa, 4) Mäntän osasto, 5) Tampereen Nuoret Työläislaulajat, naiskuorojen sarja II:ssa, 2) Euran Laulu-Sirkat (I palkintoa ei jaettu), kisällien sarja II:ssa, 2) Valkeakosken osasto, 4) Messukylän osasto, kisällittärien sarja II:ssa, 2) Turun yhdistys, 6) Savonlinnan osasto, näytelmien sarja II:ssa, 1) Valkeakosken osasto, 3) Lappeenrannan osasto, kansantanhujen sarja II:ssa, 3) Lahden osasto, kuorolausunnan sarja II:ssa, 3) Mäntän osasto, 6) Helsingin yhdistys.

Kirjoituskilpailun kiertopalkinnon sai vuodeksi haltuunsa Olavi Aaltonen ja näytelmäkilpailun kiertopalkinnon Valkeakosken Sos.-dem. Nuoret.

SOSIAALIPOLIITTISET KOKOUKSET.

Sosiaalineuvoston esityksestä järjestettiin 14.—15. 5. 1955 piiriryhmittäin sosiaalipoliittiset kokoukset Kauniaisissa (kokoukseen osallistuivat Etelä-Saimaan, Helsingin ja Kymenlaakson piirien edustajat), Keuruselällä (Jyväskylän,

Porin ja Vaasan piirien edustajat), Kuopiossa (Joensuun, Kuopion ja Mikkelin piirien edustajat), Oulussa (Oulun ja Lapin piirien sekä Vaasan piiristä Kokkolan aluejärjestön edustajat) ja Toijalassa (Hämeenlinnan, Tampereen ja Turun piirien edustajat).

Kaikissa kokouksissa oli pääkysymyksenä "Koulu- ja ammattikasvatuskysymys." Lisäksi käsiteltiin Kaujiaisten, Keurusselän ja Toijalan kokouksissa "Työajan lyhentämistä." Kuopion kokouksessa oli toisena kysymyksenä] "Maakuntien teollistaminen ja nuorisotyöllisyys." Oulun iokouksessa olivat lisäkysymyksinä "Nuorten ammattil asvatus maaseudulla" sekä "Nuorten työllisyystilanne." Kokouksiin osallistui piireistä valittuja edustajia yhteensä 212. Sokousten osanottajille toimitettiin lähdeaineistoksi pä Ljohtaja Reino H. Oittisen kirjoittama koulun uudistamista) ja filtri Aarno Niinin kirjoittama ammattikasvatuksen järjestämistä koskeva moniste sekä luettelo muusta saitavissa olevasta materiaalista. Kokousten järjestelyistä huelahtivat isäntäpiirit. Liitto huolehti esitelmöitsijäin ja alustajien hankkimisesta sekä suoritti osanottajien matkakuluista osan.

Kokoukset onnistuivat erinomaisesti niin ulkonaisilta järjestelyiltään kuin aiheittensa käsittelyn kannalti, sillä mukana olleista nuorimmatkin osallistuivat vilkkaasti asialisiin keskusteluihin. Se osoittanee, että aiheet kiinnostivat erikoisesti juuri nykyajan nuoria. Osanottajien valtaosa oli alle 30 vuotiaita. Sosiaalineuvosto laati myöhemmin yhdessä Reino H. Oittisen kanssa T-lehdistölle toimitetun konlukysymystä käsittelevän julkilausuman. Lisäksi monistetltiin kokousten pöytäkirjat ja postitettiin ne kaikille kokouksissa mukana olleille.

Kokousten osanottajien keskuudessa suoritettiin kysely, jossa kysyttiin vastaajilta, miten heidän mielestään olisi jaettava lisääntynyt kansantulo: 1. korottamalla palkkoja, 2. lisäämällä eläketurvaa, 3. jakamalla se **välillisesti** vai 4. lyhentämällä työaika. Vastauksia saatiin kaikkijian 176. Vastanneista oli työajan lyhentämisen kannalla -|4,9 %.

Eläketurvan lisäämistä kannatti 17,0 %. Välillisen tuotannon nousun jakamisen kannalla oli 13,1 %. Huomattava on erikoisesti, että vaikka vastaajista lähes sata prosenttia oli palkkatuloistaan eläviä teollisuudentyöntekijöitä, liikeapulaisia ja henkisyöntekijöitä, niin vain 9,1 % oli sitä mieltä, että ensisijaisesti olisi palkkoja korotettava. Niistä, jotka kannattivat työajan lyhentämistä oli 91,1 % sitä mieltä, että työviikko on lyhennettävä 5-päiväiseksi ja 40-tuntiseksi.

SUHTEET MUUHUN NUORISOTOIMINTAAN.

Liiton edustajakokousten ja liittoneuvoston periaatepäätösten mukaisesti liitto on edelleen pidättäytynyt yhteistoiminnasta muiden kuin sosialidemokraattisten nuorisojärjestöjen kanssa. Suomen Nuorisojärjestöjen Edustajistoon on liitto kuitenkin kuulunut jäsenenä ja ollut mukana sen toiminnassa kaikkien muiden maamme nuorisojärjestöjen kanssa. SNE:n toiminnasta on kerrottu toimintakertomuksen kohdassa "Yleiskatsaus".

Valtion Nuorisotyölautakunta.

Liiton edustajana valtion nuorisotyölautakunnassa on ollut koko kertomuskauden ajan Meeri Kalavainen, Viljo Kuukanen syksyyn 1953 ja hänen jälkeensä Antti Hietanen. Lisäksi on Nuorten Kotkain edustajana kuulunut lautakuntaan talvesta 1954 alkaen Pentti Sulonen. Lautakunta on vuosittain tehnyt opetusministeriölle esityksen valtion nuorisotyömäärärahan jakamisesta ja antanut lausuntoja eräistä nuorison kasvatuksellisista sekä nuorisotyötä koskevista asioista. Lautakunnan aloitteesta perustettiin opetusministeriön alaiseksi Askartelutoiminnan kurssikeskus, joka syksyllä 1954 aloitti toimintansa.

KANSAINVÄLINEN TOIMINTA.

Huolimatta maamme syrjäisestä sijainnista on liitto yrittänyt pitää mahdollisimman hyviä yhteyksiä Sosialistisen Nuorison Maailmanliittoon (IUSY). Yhteyden pito [on pääasiassa tapahtunut kirjeitse, mutta sääntömääräisiin kokouksiin on pyritty osallistumaan edustajan kautta. 1

IUSY:n toimeenpanevan komitean kokouksessa Lpntoossa lokakuun 25.—26. päivinä 1953 edusti liittoa Olavn. Hurri. Keskeisimmät kokouksen päätöksistä koskivat siirtomaakysymyksiä, IUSY:n toiminnan laajentumisesta johtuna organisatiomuutoksia ja tulevaa toimintaa kuten kursseja, leirejä y.m.

IUSY:n kongressi pidettiin Kööpenhaminassa 29. 10.—1. 11. 1954 ja toimeenpanevan komitean kokous 28. 10. samassa paikassa. Liiton edustajina olivat kongressissa Antti Hietanen ja Kalevi Sorsa. Liittomme esityksestä päätti kongressi yksimielisesti myöntää Suomelle v. 1956 leirin järjestämisoikeuden. Kokouksen päätöksellä siirrettiin IUSY:n toimisto Wieniin. Toimiston jäseneksi valittiin liittomme edustajana Antti Hietanen.

Vuonna 1955 pidettiin IUSY:n toimeenpanevan komitean kokous Roomassa syyskuun 18.—19. päivinä. Liiton edustajina olivat kokouksessa Kalevi Sorsa ja Pekka Ylivuori, jotka samalla osallistuivat IUSY-seminaariin 15.—17. 9. Lisäksi oli Pekka Ylivuori Antti Hietasen varamieherm mukana IUSY:n toimiston kokouksessa. Kokoukset olivat erittäin tärkeitä v. 1956 leirin propagandan vuoksi.

Liiton osallistumisesta IUSY:n leiritoimintaan on jkerrottu toimintakertomuksen "Leiritoiminta"-kohdassa.

Pohjoismainen yhteistyö.

Pohjoismainen yhteistyö on jatkunut kiinteänä ~~kd~~ **ker-**tomuskauden ajan. Yhteistyötä on edelleen johtanut pohjoismainen yhteistyökomitea, jonka jäseninä ovat kunliin liiton puheenjohtajat sekä yksi kutakin kokousta varten valittu edustaja jokaisesta liitosta. Yhteistyökomitean sihteeristö

sijaiti joulukuuhun 1955 asti Tanskassa, josta se siirrettiin Suomessa pidetyssä kokouksessa seuraavaksi kolmivuotiskaudeksi Norjaan.

Kertomusvuoden huomattavammaksi yhteispohjoismaiseksi tapahtumaksi muodostui kesäkuun 5.—7. päivinä 1954 pidetty pohjoismaisen sos.-dem. nuorison edustajakokous. Kokous järjestettiin Karlstadissa Ruotsissa, missä liittoamme edusti 56 henkeä. Kokouksessa käsiteltiin etupäässä pohjoismaisen yhteistyön merkitystä ja sen kehittämismahdollisuuksia. Kokous oli erittäin onnistunut.

Kaikkina kertomuskauden vuosina on myös järjestetty pohjoismainen kurssi. Vuonna 1953 se järjestettiin Tanskassa, jolloin liittoamme edusti neljä henkeä, v. 1954 Norjassa, jolloin liitostamme osallistui kurssille 7 henkeä ja v. 1955 Suomessa, jolloin liittoamme edusti korkein mahdollinen määrä eli 12 henkeä.

Pohjoismaisia leirejä on järjestetty v. 1953 Pariisissa ja v. 1955 Hälsingborgissa, kuten toimintakertomuksen "Leiri-toiminta"-kohdassa on kerrottu.

Vuoden 1955 aikana järjestettiin kaikkien pohjoismaisten veljesjärjestöjemme edustajakokoukset. Sovitun periaatteen mukaisesti lähetti liittomme kaikkiin näihin tilaisuuksiin oman edustajansa. ADFm edustajakokouksessa edusti liittoa Pekka Ylivuori, DSU:n edustajakokouksessa Antti Hietanen ja SSU:n edustajakokouksessa Antti Hietanen ja Kalevi Sorsa.

VIHURI.

Vuoden 1952 syksyllä muutettiin SSN:n äänenkannattaja Työläisnuoriso Vihuri-nimiseksi ja aikakauslehtiasuiseksi. Tällöin kiinnitettiin suuria toiveita lehden entistä laajempaan levikkiin asunmuutoksen jälkeen.

Syksyn 1952 levikkiryssä osoittautuivat toiveet oikeutetuiksi. Lehden tilaajakanta nousi entisestään huomattavasti, ja se otettiin lämpimästi vastaan myös nuorisoliittolaispiireissä. Lehti oli ratkaisevasti muuttumassa sisällöl-

tään järjestölehdessä äänenkannattajaksi ja asultaan vanhantyyppisestä viikkolehdestä nykyaikaiseksi aikaluokaksi.)

Vuoden 1953 levitys merkitsi kuitenkin takaiskua). Levikki ei enää noussutkaan entisestään, päinvastoin koeltiin hienoista laskua. Vuoden 1954 aikana lehden kehittämistä kuitenkin edelleen jatkettiin. Vihuri siirrettiin epätasaista työtä tehneistä rotaatiokoneista laakapainokoneisiin, mikä merkitsi tuntuvaa parannusta lehden asuun.

Syksyllä 1954 suoritettu levikkikampanja pysäytti edellisenä vuotena ilmenneen laskun, vaikka tulos jäi tälläkin kertaa hieman edellistä vuotta heikommaksi. Kun Ilmoituskanta kehittyi suotuisasti ja tilausmaksujen tilitysprosentti saatiin nousemaan, oli lehden talous vuonna 1955 luultavasti saanut tyydyttävää.

Nuorisoliiton äänenkannattajan levikin hoitaminen on luonnollisesti liiton jäsenjärjestöjen vastuunalainen tehtävä. Kaikkina vuosina ja kaikissa osastoissa ei tätä tehtävää ole kuitenkaan ymmärretty, ja on ilmeistä, että jos järjestökoneistomme tehokkaasti ja määrätietoisesti lyhyenkin ajan joka syksynä keskittyisi lehtemme levittämiseen, tulokset muodostuisivat tuntuvasti nykyisiä paremmiksi.

Lehden toimitustavassa on seurattu sitä periaatetta, että Vihurin tulee toisaalta olla nuorisoliiton jäsenten keskeinen yhdysside ja toisaalta sen äänenkannattaja ulospäin. Tämä periaate on aiheuttanut sen, että lehdessä on ollut sekä järjestötoimintaa ja sosialidemokratiaa esitteleviä että yleisesti nuorisoa kiinnostavia kirjoituksia, kuvarepoijaasheja, novelleja, kilpatehtäviä yms. Valitettavasti rajoitetat taloudelliset mahdollisuudet ovat hidastaneet toimituksellisen puolen jatkuvaa kehittämistä.

Vuoden 1954 loppupuolella päätoimittaja Olavi Burn siirtyi TULin järjestösihteeriksi, ja hänen tilalleen valittiin päätoimittajaksi lehden aikaisempi toimitussihteeri Kalevi Sorsa. Toimitussihteeriksi valittiin tällöin Suomalais-Sosiaalidemokraatin aikaisempi elokuva-arvostelija Jukka Holopai-

nen. Jukka Holopainen puolestaan siirtyi vuoden 1955 alussa Tuberkuloosiliitto r.y:n tiedotussihteeriksi, ja tällöin valittiin toimitussihteeriksi sosionomi Teppo Meriluoto. Lehden ilmoitushankintaa ja levikkityötä on koko kertomuskauden ajan hoitanut Johannes Rautsiala.

Vihurin kehitys kuluneen kertomuskauden aikana on ollut voitonpuolisesti myönteinen, mutta tarvitaan entistä tehokkaampia toimenpiteitä, jotta lehdestä voisi muodostua laajalevikkoinen sosialidemokraattisen nuorisosa puolesta- ja samalla SSN:n jäsenten vireä yhdysside.

NUORTEN PUOLESTA.

Sos.-dem. Nuorisoliiton ja Nuorten Kotkain Keskusliiton aloitteesta perustettiin vuosina 1952—53 useimpien piirien alueelle maakunnalliset Nuorten Puolesta-yhdistykset nuoriso- ja kotkapiirien taloudellisten toimintaedellytysten parantamiseksi. Näiden yhdistysten toiminta on jatkunut koko kertomuskauden ajan. Suurimmalta osaltaan se on kaikkialla ollut, erikoisesti alkuvaiheissa, toimintaan soveltuvien muotojen ja menettelytapojen etsimistä ja kokeilemistä. Erikoisella tyydytyksellä voitiin panna merkille vanhemman väen sangen myönteinen suhtautuminen yhdistysten toiminnan aloittamiseen, ja edelleenkin on yhdistysten toimikunnissa monia puolue-, ammattiyhdistys-, urheilun ja osuustoiminnassa näkyvästi mukana olevia henkilöitä.

Vuonna 1954 perustettiin Helsingissä eri NP-yhdistysten yhdyssiteeksi Nuorten Puolesta-Yhdistysten Keskusliitto r.y. jonka puheenjohtajana on Sos.-dem. Nuorisoliiton liittotoimikunnan jäsen Viljo Virtanen.

Vaikka yhdistysten toiminnassa on ollut monia vaikeuksia, ovat ne jo pystyneet monissa piireissä luovuttamaan nuoriso- ja kotkapiireille huomattavia avustuksia samoin kuin jakamaan opintoavustuksia mm. Voionmaan Opistossa ja Työväen Akatemiassa opiskeleville liittomme jäsenille. V. 1954 aikana kykeni jo 4 yhdistystä hankkimaan koko vuodeksi tai sen osaksi päätoimisen nuorisotoimitsijan piiriin-

sä. Nuoriso- ja kotkapiirien palkatessa v. 1955 syksyllä kaikkien piirien alueelle toimitsijan osallistuivat kaikki NP-yhdistykset tästä aiheutuvien kulujen maksuun, ja niiden toiminnan päähuomio on kiinnitetty siitä lähtien tämän toimenpiteen piireiltä vaatimien varojen hankintaan, kaikkialla on vallinnut hyvä yhteistyö NP-yhdistysten ja 1 uoriso-piirien välillä.

Kertomuskautena saatujen kokemusten perusteella voidaan sanoa, että Nuorten Puolesta-toiminnalla on suuri merkitys taloudellisen tuen hankkimisessa nuoriso-haisnuorisotoiminnallemme.

JULKILAUSUMAT.

Kertomuskauden aikana on liitto antanut seuraava julkilausumat :

1953:

Liittoneuvosto antoi kokouksessaan 14.—15. 2. julkilausuman, jossa kiinnitettiin huomio nuorten työllisyys- ja verotuskysymyksiin.

Liiton edustajakokous antoi Suomen nuorisolle osoitetun julkilausuman, jossa kiinnitettiin päivän poliittisten kysymysten lisäksi huomiota periaatteellisiin kysymyksiin

Liittoneuvosto antoi kokouksessaan 12.—13. 9. julkilausuman, jonka kärki oli kohdistettu n.s. porvarillista ryhdistäytymistä vastaan.

Sosiaalineuvoston toimesta annettiin 11. 11. julkilausuma, jossa kiinnitettiin erittäin vakavaa huomiota uhkavaan nuorisotyöttömyyteen.

1951.:

Helmikuun 14 p:nä antoi liittotoimikunta julkilausuman, jossa kiinnitettiin huomiota nuorten asutuskysymyksiin.

Maaliskuun 1 p:nä kiinnitti liittotoimikunta julkilausumallaan nuorten huomion lähestyviin valtiollisiin vaaleihin

Toukokuun 15 p:nä pitämässään kokouksessa antoi Sos.-dem. maaseutunuorten keskuksitoimikunta maaseudun nuorten oloja koskevan voimakkaan julkilausuman.

Joulukuussa pitämässään kokouksessa antoi liittoneuvosto liiton jäsenille tarkoitetun julkilausuman, jossa kiinnitettiin hyvin vakavaa huomiota raittiuskysymykseen.

1955:

Liittoneuvosto antoi kokouksessaan 23.—24. 5. sotilaskoulutuksen uudistamista vaativan julkilausuman.

Keväällä pidettyjen sosiaalipoliittisten kokousten yhteydessä annettiin julkilausumat, joissa kiinnitettiin huomiota yleisesti nuorten sosiaalisiin kysymyksiin.

TALOUDELLINEN TOIMINTA.

Liiton taloudellisen toiminnan tapahtumat kertomuskauden ajalta selviävät yksityiskohtaisesti tilikertomuksen yhteydessä. Niiden perusteella voidaan päätellä, että liiton toiminnan rahoittaminen on edelleen pääasiassa liittotoimikunnan hankkimien satunaisten tulojen varassa piirien ja osastojen osuuden ollessa jatkuvasti hyvin pieni.

Suuremmista taloudellisista tapahtumista mainittakoon ensi sijassa arpajaiset, joita kertomuskauden aikana on liiton toimesta yhdessä eräiden muiden järjestöjen kanssa järjestetty kahdet. V. 1953 järjestettiin "Hyvän Tuurin arpajaiset", joiden tuotto liitolle oli tyydyttävä, 3.374.571:— markkaa, ja v. 1955 "A-arpajaiset", jotka onnistuivat heikosti tuottaen vain 287.458:—.

Valtion nuorisotyömäärärahoissa tapahtui v. 1954 merkittävä muutos avustusten suurentuessa huomattavasti. Kun liitto v. 1953 sai nuorisotyömäärärahoista avustusta 400.000:— markkaa, kohosi se v. 1954 1.944.000:— markkaan. V. 1955 avustus oli 1.458.000:— markkaa. Raittiusmäärärahoista ei liitto vv. 1953—1954 saanut avustusta, mutta v. 1955 saatiin 250.000:— markkaa.

Liiton omistamaa "Väinölan" liittokotipalstaa Viriilissä ei liiton toimesta ole voitu kertomuskauden aikana täyttää hyödyksi. Vuosina 1953—54 se on ollut Helsingin S»s.-dem. Nuorison Aluejärjestön ja vuonna 1955 Helsingin Sos.-dem. Nuorisjärjestön käytössä leirialueena.

Suomen Sosialidemokraattinen Nuorisoliitto r.y.
Liittotoimikunta.

Tilikertomukset vuosilta 1953—1955

SUOMEN SOS.-DEM. NUORISOLIITTO R.Y.

TILINPÄÄTÖS 31. 12. 1953.

i *Omaisustase*

Vastaavat :

	35.773	—
	122.507	—
	11.005	—
	95.391	—
	100.000	—
	200.000	—
	782.307	—
	347.333	—
	164.504	—
	mk 1.858.820	—

Vastattavat :

Huoltokassa.....	7.136:
Tilivelat.....	714.629:
Tilikauden tuotto.....	1.381.131:—
Pääoma ed. v.....	244.076:— 1.137.055:
	mk 1.858.820:

Tulotase

Kulut :

Palkat.....	2.7	»8.740
Vuokra.....	!	'0.825
Lapsilisä- ja k-eläkemaksut.....	1	<3.500
Toimistokulut.....	li	16.711
Posti- ja puhelinkulut.....	2.9	0.044
Mainos- ja ilmoituskulut.....	i	4.630
Sanomalehdet ja kirjallisuus.....	!	11.230
Kaluston korjaus.....	1	6.300
Vakuutusmaksut		6.900
Kiinteistökulut.....	4	110.708
Jäsenmaksut.....	!	3.020
Matkakulut.....	7!	19.771
Kurssit ja neuvottelut.....	1'	4.325
Hallintokulut.....	1'	9-891
Avustukset.....	4'	0.000
Ulkomaiset suhteet ja jäsenmaksut.....	21	'3.660
Näyttelyt.....	!	- ³²⁵
Liittojuhlatappio.....	1!	»6.216
Vaalityökulut.....	107	0.022
Liittokokoustappio.....	2i	11.382
Arvopaperipoisto.....	!	i3.000
Kalustonpoisto.....	!	²¹ 7.961
Toimistovälinetappio.....	!	6.553
Sekalaiset kulut.....	5-5	286
Tilikauden tuotto.....	1.3!	1.131
	mk	8.219.131

SUOMEN SOSIALIDEMOKRAATTINEN
 NUORISOLIITTO R.Y.

TILINPÄÄTÖS 31. 12. 1954

Omaisuuatase

V a s t a a v a t :

Rahaa kassassa	(16.192
postisiirtotilillä	2.246
" talletustilillä	.1.632
Arvopapereita.....	1118.435
Kalusto.....	" 0.000
Kiinteistö ja tontti.....	"! 0.000
Tavaravarasto.....	7< 9.004
Julkaisuvarasto.....	"! 6.146
Tilisaatavat	2.471
	mk 1.636.126

V a s t a t t a v a t :

Tilivelat.....	8, 2.774:
Huoltokassa.....	"
Pääoma ed. v.....	1.137.055:-
Tilikauden tappio.....	383.810:— 7^3.245
	mk 1.636.126:-

Tulostase.

Kulut :

Palkat.....	3.214.295:—
Vuokra.....	66.300:—
Posti- ja puhelinkulut.....	223.135:
Lapsilisä ja K-eläke.....	157.430:—
Toimistokulut.....	122.640:—
Ilmoitus- ja mainoskulut.....sfJÄ.....	29.041:—
Sanomalehdet ja kirjallisuus.....	12.845:—
Kaluston korjaus.....	86.312:
Vakuutukset.....	2.890:—
Kiinteistökulut.....	27.640:—
Jäsenmaksut.....	216.670:
Matkakulut.....	1.173.050:—
Kurssit ja neuvottelut.....	411.011:—
Hallintokulut.....	104.099:—
Vaalityö.....	36.740:—
Avustukset.....	38.000:
Sekalaiset kulut.....	60.180:—
Kalustonpoisto.....	18.355:
Tilisaatavapoisto.....	17.660:
Julkaisutappio.....	41.881:
	mk 6.060.174:—

Tuotot :

Jäsenmaksut.....	480.105:
Toinrintävälinetuotto.....	194.814:
Korkotulot.....	332:—
Teoston tuotto.....	17.383:
<i>Lahjoitukset:</i>	
Valtion nuorisotyöni.....	1.944.000:—
Muu.....	3.039.730:—
Tilikauden tappio.....	383.810:
	mk 6.060.174:—

TILINTARKASTUSLAUSUNTO.

Suomen Sosialidemokraattisen Nuorisoliiton edustajakouksen valitsemina tilintarkastajina olemme tarkastaneet liiton tilinpidon vuodelta 1954. Tarkastuksen perusteella esitämme seuraavaa:

1. Tilinavaus on oikea.
2. Tilimerkinnät ovat pätevien tositteiden mukaiset.
3. Kassa ja pankkitalletukset sekä postisiirtotilit ovat tili-
kirjojen mukaiset.
4. Arvopaperit ovat tallella ja palovakuutukset riittävät.
5. Tilinpäätös on oikea ja vakavaraiselle pohjalle laadittu.
6. Kirjanpito on huolellisesti hoidettu.

Edellä esitetyn perusteella ehdotamme, että tilinpäätös vahvistettaisiin ja asianomaisille myönnettäisiin vastuuvapaus vuodelta 1954.

Helsingissä maaliskuun 18. päivänä 1955.

Lahja Simonen

Kerttu Koivisto.

SUOMEN SOSIALIDEMOKRAATTINEN
NUORISOLIITTO R.Y:N
TILINPÄÄTÖS 31, 12. 1955.

Omaisuustase

Vastaavat:

Rahaa kassassa.....	654:—
" postisiirtotil.....	35.686:—
talletustilillä.....	12.340:—
Arvopapereita.....	188.479:—
Kalusto.....	90.000:—
Kiinteistö.....	200.000:—
Tavaravarasto.....	469.420:—
Julkaisuvarasto.....	151.735:—
Tilisaatavamme.....	107.642:—
Laina.....	142.234:—
	mk 1.398.190:—

Vastattavat :

Tilivelkamme.....	536.995:—
Pääoma ed. v. ..	753.245:—
Tilikauden tuotto	107.950:— 861.195:—
	mk 1.398.190:—

Tt:lostase

Kulut :

Palkat.....	t.26.510:-
Vuokra „i.....	95.300:-
Posti- ja puhelink.....	118.167:-
Lapsilisä ja K-eläke.....	55.985:-
Toimistokulut	500.238:-
Ilmoitus- ja mainoskulut.....	46.500:-
Sanomalehdet ja kirjall.....	32.310:-
Kaluston korjaus	70.962:-
Vakuutukset	4.864:-
Jäsenmaksut	154.321:-
Matkakulut	173.505:-
Kurssit ja neuv.kok.....	15.884:-
Hallintokulut	83.558:-
Avustukset.....	51.725:-
Sair- ja tapaturmak.....	20.934:-
Retkeily- ja leirit.....	47.545:-
Leirikulut.....	t.35.072:-
Sekalaiset kulut.....	43.162:-
Toimintavälinetappio.....	17.500:-
Julkaisutappio.....	51.587:-
Tilikauden tuotto.....	07.950:-
	mk ~7 f53.579:-

Tuotot :

Jäsenmaksut.....	i58.095:-
Korkotulot	9.110:-
Teoston tuotto.....	33.436:-
Arpajaistuotto.....	187.458:-

Avustukset:

valtion nuorisotyöni.	1.458.000:—	
Raittiustyöni.....	250.000:—	1.708.000
Lahjoitukset		5.257.480
	mk	7.753.579

TILINTARKASTUSLAUSUNTO.

Suomen Sosialidemokraattisen Nuorisoliiton edustajakokouksen valitsemina tilintarkastajina olemme tarkastaneet liiton tilinpidon vuodelta 1955. Tarkastuksen perusteella esitämme seuraavaa:

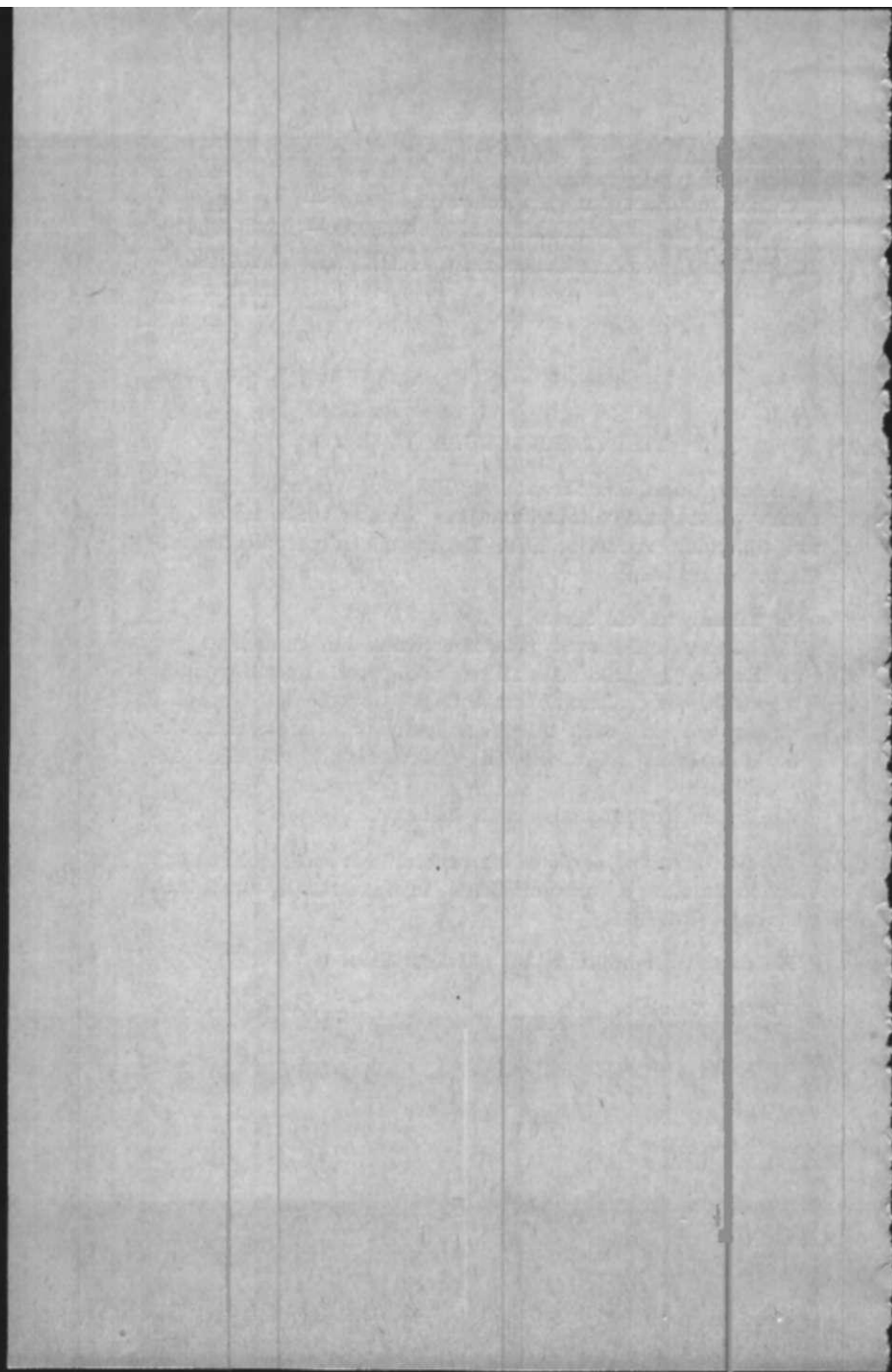
1. Tilinavaus on oikea.
2. Tilimerkinnät ovat pätevien tositteiden mukaiset.
3. Kassa ja pankkitalletukset sekä postisiirtotili vastaavat tilien osoittamia summia.
4. Arvopaperit ovat tallella ja palovakuutukset riittävät.
5. Tilinpäätös on oikein ja vakavaraiselle pohjalle laadittu.
6. Kirjanpito on ihuolellisesti hoidettu.

Edellä esitetyn perusteella ehdotamme, että tilinpäätös vahvistettaisiin ja asianomaisille myönnettäisiin vastuuvapaus vuodelta 1955.

Helsingissä helmikuun 16. päivänä 1956.

Kerttu Koivisto.

Lahja Simonen.

ALUSTUKSET JA ESITYKSET SUOMEN SOSIALI- DEMOKRAATTISEN NUORISOLIITON

12. varsinaiselle edustajakokoukselle.

SSN:N LÄHIAJAN KOULUTUSTAVOITTEISTA.

Esitys n:o 1.

Turun Sos.-dem. Nuorisoyhdistyksen viime edustajakokoukselle tekemän esityksen pohjalta on SSN:n valistusjaosto tutkinut mahdollisuuksia liiton koulutusjärjestelmän uusi-
miseksi.

Liittomme suorittama koulutustyö on kuitenkin siksi monitahoista, että esityksessä ehdotetun kaltaisen koulutusjärjestelmän luomista ei voida pitää onnistuneena toimenpiteenä. Liiton edustajakokouksessa hyväksyttynä se saataisi sitoa liiaksi koulutustyömme tulevaa kehitystä, joka nykyisin on voimakkaiden muutosten kohteena. Sen sijaan esityksen syvin ajatus — selvän suunnitelmallisuuden aikaansaaminen koulutustyöhömmä — on täysin oikeaan osunut, sillä liittomme piirissä tapahtuvan toiminnan tulee olla suunnitelmallista koulutustyötä osastoportaasta alkaen. Koulutustoiminnalla tarkoitetaan tässä samaa kuin kasvatustoiminnalla yleensä olemme tarkoittaneet, jolloin sen kohteina ovat jo jäseniksi liittyneet nuoret. Ulospäin suuntautuva ja herättävä valistustyö jää siis ulkopuolelle tämän esityksen.

Jos koulutustyö — kasvatustyö — jaetaan välilliseen ja välittömään, jolloin edelliseen kuuluu perusjärjestöjen monipuolinen seuratoiminta (kokous- ja ohjelmatoiminta), on

todettava, että meidän on tällä hetkellä kiinnitettävä erityistä huomiota välittömään kasvatustyöhön. Tämä johtuu siitä, että vaikka välillisin muotoin pystytäänkin ajittamaan nuorille selvä yleiskuva järjestömme demokraattisesta ja sosiaalisesta luonteesta, ei syvempi perehtyminen toimintamuotoihimme ja varsinkaan päämääriimme ole mahdollista ilman erityisen huomion kiinnittämistä näihin asioihin eli niiden eri muotoin tapahtuvaa opiskelua.

Koska liitossa jo vanhastaan on kolmenasteisia kasvatuksen suorittajia eli kouluttajia, on järjestelmän rakentamiseen näiden kolmen, nimittäin osaston, piirin ja liiton maan koulutukseen. Kunkin tulee huolehtia omistilastaan vistään niin, että piiriporras voi luottavaisin mielin jättää koulutusohjelmastaan alkeistietojen ja -taitojen jatkantaisen pois ja keskittyä syventävään jatkokoulutukseen ja liitto puolestaan huolehtia koko maan tarpeista järjestämällä nuorisoliittolaisten "korkeinta opetusta" ja luomalla, siihen käytännön mahdollisuuksia (materiaalin ja välineiden hankinta)

Kaikkessa liiton piirissä suoritettavassa **kasvatuksessa** on pantava erityinen paino sosiaalisille muodoille, sellaisille, jotka opettaessaan jotakin asiaa samalla antavat jäsenille ryhmäkokemuksia.

Tähdennämme lopuksi, >että tässä esitetty koulutusjärjestelmä on tehokas vasta, kun jokainen porras hoijaa omat tehtävänsä, mutta silloin se myös on todella tehokas. Kun me näin rakennamme vanhan pohjalle uutta ja pidämme huolen sekä kasvatustyömme muodon että sisällön ajankohtaisuudesta, meillä on edellytykset kasvattaa jäsenistämme kelpo kansalaisia ja hyviä sosialidemokraateja.

Edellä olevaan viitaten ehdottaa valistusjaosto edustajakokouksen hyväksyttäväksi jäljempänä mainitut koulutus-toimintamme lähiajan tavoitteet, joiden määrittelyssä on käytetty apuna mm. "Kiljavan palaverin" mietinnin Väli-tön kasvatustyö luku

A. Osaston koulutustoiminta.

1. Kurssit.

On varottava muodostamasta osaston kursseja ikävän kuiviksi ja teoreettisiksi tilaisuuksiksi. Kaikki se tieto, mikä näillä kursseilla annetaan, on koetettava elävöittää käytännöllisten harjoitusten y.m. avulla.

Jotta uudet jäsenet nopeasti saisivat perustiedot osaston toiminnasta, järjestetään sitä mukaan kun heitä liittyy, alkeiskursseja noin 6—7 hengen ryhmissä. Näiden kurssien pituus on 4—5 perättäistä iltaa, ja niiden ohjelmaan kuuluu tutustuminen osaston sääntöihin ja päätoimintamuotoihin yhden tai kahden johtokunnan tai muun oman osaston jäsenen avulla. Lisäohjelmana on välttämättä oltava leikkijä, vanhoihin toverilehtiin tutustumista y.m. sekä yhteislaululle omistettuja tuokioita. On huolehdittava siitä, ettei näille kursseille tule osastossa jo kauan olleita jäseniä, joiden läsnäolo olisi esteenä keskustelulle ja kysymysten teolle.

Jatkokurssilla tehdään selkoa kokoustekniikasta, liiton periaate- ym. ohjelmakysymyksistä sekä omistetaan aikaa ohjelmatoiminnan tai jonkin harrastusalan esittelyyn. Jatkokurssin käyneen olisi myös jo tunnettava työväenliikkeen järjestö rakenne. Tämän kurssin ohjaajaksi olisi saatava — mikäli osaston omat voimat eivät riitä — piiriohjaaja tai joku piiritoimikunnan jäsen.

Osaston kurssien olisi annettava pohja kaikelle myöhemmälle opiskelulle ja kannustettava osallistumaan piirin ja liiton kursseille. Myös muitten keskusjärjestöjen sekä kunnan toimeenpanemille kursseille olisi jäseniä kehoitettava osallistumaan.

2. Opintokerhot.

Opiskelu opintokerhoissa pohjautuu jäsenten omatoimiseen harrastukseen. Sen onnistumista ei ratkaise esitietojen paljous vaan kaikkien kerholaisten vilpitön pyrkimys tiedon

valloittamiseen. Kerhon ohjaajaltakaan ei vaadita niin paljon tietoja opiskeltavasta aineesta kuin toverillista **suhtautumista** muihin ja innostunutta mieltä. Kerho-opiskeli vaatii kaikilta siihen osallistuvilta pitkäjänteisyyttä ja uskollisuutta tehtävien suorituksessa.

Kerhossa, jossa opiskelijat ovat menetelmään vielli tottu mattomia, on vältettävä liian raskaita ja pitkiä aljlstuksia ja esityksiä ja suoritettava erityisesti tehtäviä, jotka vetävät kaikki mukaan. Sopiva alku tällaiselle kerholle oa esim. I nuorisoliittolaistutkinnon suorittaminen. Jatkoksji sopii tällöin Työn nuorten peruskurssi. Kevyttä lisäohje pidä unohtaa kerhokokouksistakaan

Opintokerhotoiminta on myös sopiva muoto niile jäsenille, jotka jo ovat vähällä "kasvaa ulos" osastosta Monet kaipaavat perusteellista asioihin paneutumista, ja muissa olisi tämä tarve herätettävä.

Opintokerho-opiskelussa on käytettävä hyväksi | TSL:n kirjeopiston tarjoamia runsaita mahdollisuuksia.

Kerho-opiskelun on myös johdatettava jäseniä **itseopiskeluun**.

3. *Nuorisoliittolaistutkinto.*

Nuorisoliittolaistutkinto on eräänlainen nuorisoliittolaisen kypsyyskoe. Johtokuntien jäseniltä edellytetään ensir imaisen asteen suorittamista; samoin sen suorittamisen tu isi olla liiton kurssille pääsyn edellytyksenä. Kuitenkin jäi en voidaan valita johtokuntaan tai hyväksyä liiton kurssflille ennen merkin suorittamista, mutta hänen on se suoritettava välittömästi valituksi tulonsa jälkeen.

Nuorisoliittolaistutkinnon suorittaminen saattaa Imonelle merkitä ratkaisevaa ensi askelta jatkuvan opiskeljin tiellä.

II. *Esitelmä- ja ' keskustelutilaisuudet.*

Jälleen on muistettava ottaa huomioon jäsenten J Esitelmä ei saa olla puolta tuntia pitempi, ja havaintoväli-

neitä on käytettävä hyväksi. Esitelmien ja alustusten aiheista on erikoisen sopivina mainittava liittomme ohjelmiin liittyvät sekä ajankohtaiset poliittisluonteiset kysymykset. Osaston omat jäsenet ovat sopivia alustajia, kunhan heitä vain opastetaan lähdekirjallisuuden ym. aineiston hankinnassa. — Vieraina luennoitsijoina voidaan käyttää myös eri alojen asiantuntijoita tai eri ammattien edustajia.

5. *Opintoretket ja -käynnit.*

Luontoon suuntautuva retki on kasvatuksellisesti arvokas, kunhan vain kuljetaan avoimin silmin ja korvin. — Milloin järjestetään opintokäynti, jonka päämääränä on kulttuurinähtävyys, sosiaalinen- tai tehdaslaitos, museo, näyttely jne. on huolehdittava siitä, että paikalla on asiantunteva opas. — Kun suunnitteilla on yhteisesti tehtävä matka, on sillekin huolellisesti valmistauduttava, tutustuttava matkan määränpäähän sekä maantieteellisesti että sosiaalisesti ja kielellisesti mahdollisuuksien mukaan. Nuorisoliittolaisten matkoista ei saa muodostua tyhjiä turistimatkoja.

6. *Kotiseututyö.*

Nuoriso-osastolaisten on tunnettava oman kotiseutunsa menneisyys ja erikoisesti sen työväestön aikaisemmat olosuhteet. Heidän velvollisuutenaan on myös tuntee oman työväentalonsa historia, mikä varmaan auttaa heitä myös arvostamaan sitä ja huolehtimaan sen kunnosta.

Tutkimisen ja tutustumisen on suuntauduttava myös kotiseudun tulevaisuuteen. Niinpä perehtyminen erinäisiin kunnallisiin kysymyksiin, esim. aluesuunnitteluun on jokaiselle läheistä ja kiinnostavaa.

7. *Työväenliikkeen opistot.*

Jäseneen kohdistuvan kasvatustyön korkeimpana asteena, on opiskelu jonkin työväenliikkeen opiston vuosikursilla. Niiden ohjelmat on laadittu siten, että ne palvelevat jäsentä sekä yksilönä että nuorisoliiton ja koko yhteiskunnan jäse-

nenä. Osastoissa on jatkuvasti esiteltävä näitä opintoja ja niiden tarjoamia opiskelumahdollisuuksia: kansanopistot, Väinö Voionmaan Opisto ja Pohjolan Opisto, kansainkorkeakoulut Työväen Akatemia ja Ammattiyhdistysopisto sekä Pajulahden Urheiluopisto ja KK:n Osuuskauppakoulu.

8. *Opintoasiamies.*

Eri opintomahdollisuuksien esittelemiseksi jäsenille ja osaston opintotoiminnan hoitamiseksi on syytä valita erityinen opintoasiamies. Tämän on oltava yhteydessä luorisoliittoon ja TSL:oon, jolla on erityinen opintoasiamiesten toimintaa esittelevä ohjevihko ja joka huolehtii opintoasiamiesten kouluttamisesta.

B. PIIRIN KOULUTUSTOIMINTA.

Kurssit.

Piiritoimikunnan järjestämällä kurseilla on täydennettävä nuorisoliittolaisten osastokurseilla saamia tietoja. Niillä on käsiteltävä aatteellis-ohjelmallisia, toiminnallisia ja ajankohtaisia kysymyksiä, kuitenkin siten, että kullakin kursilla on yksi näistä aineryhmistä vallitsevana. Koska piiritoimikunnan velvollisuutena on auttaa osastoja niiden toiminnassa, se voi myös järjestää erikoiskursseja tietynlaisille ryhmille, esim. osastojen puheenjohtajille, sihteereille ja rahastonhoitajille, jotka kutsutaan kursille henkilökohtaisesti ja jotka siellä saavat tietoja toimitsijatehtävistä.

Kaikki kurssit järjestetään viikonloppukursseina.

Kurseilla tarvittavat luennoitsijavoimat on pyrittävä saamaan oman piiritoimikunnan ja piirin alueella toimivien työväenjärjestöjen jäsenistä.

Jos piiritoimikunnan taloudellinen tila sallii, **järjestetään** kurssit ilmaisia, muussa tapauksessa peritään osanottajilta kustannuksia vastaava osanottomaksu. Tällöin oin osastoja kehoitettava myöntämään kurseille aikoville apjarahoja.

Myös muiden työväenjärjestöjen puoleen voidaan apurahapyyntöinä kääntyä.

Jotta kosketus piirin kurssin osanottajiin säilyisi, tulee piiritoimikunnan pitää luettelo kaikista kursseille osallistuneista. Tällainen luettelo on suurena apuna hankittaessa osanottajia myöhemmille piirin ja liiton kursseille.

2. *Luentotilaisuudet.*

Kaikkien piirin järjestämien tilaisuuksien tulisi olla myös välittömästi kasvattavia. Siksi, tulisi teatteripäivien yhteyteen järjestää näyttämötyöaiheinen ja retkeilypäivien yhteyteen retkeilyaiheinen luentotilaisuus sekä piirijuhlien yhteyteen paikallisista olosuhteista riippuen opintokäyntejä tms. Lisäksi piirit voivat järjestää esim. alueittain erillisiä luentotilaisuuksia joiksikin sunnuntaipäiviksi. On muistettava, että tällaisen tilaisuuden onnistuminen ei aina ole mitattavissa kuulijoiden lukumäärällä. — Luennoitsijoina tulisi käyttää asiantuntijoita.

3. *Opinto-ohjaajien valmennus.*

Opintokerhojen ohjaajista on jatkuvaa puutetta. Piiritoimikuntien ei kuitenkaan ole tarpeellista omin voimin kouluttaa kerho-ohjaajia, kun avuksi tarjoutuu tämän alan erikoisjärjestö TSL. Erikoisesti TSL:n aluekurssit soveltuvat järjestettäväksi yhteistoimin piiritoimikuntien kanssa. Mikäli tarvetta ilmenee, piiri voi myös tehdä aloitteen tällaisen kurssin järjestämisestä.

If. Piiritoimikunnan jäsenten kouluttaminen.

Piiritoimikunnan jäsenten kouluttamisen tulee olla jatkuvaa ja tapahtua viikonloppuneuvotteluissa yhdessä liiton edustajan kanssa. Toimintatapahtumien lisäksi on käsiteltävä aatteellishajelmallisia aiheita.

5. *Opintoasiamies.*

Piiritoimikunnan tehtävänä on ohjata ja avustaa myös sitä kasvatusta ja koulutustoimintaa, jota sen alaisissa osastoissa suoritetaan. Tätä tehtävää varten tulee piiritoimikunnan valita erityinen opintoasiamies, joka hoitaa yhteyksiä TSL:oon ja nuorisoliittoon ja toimii aloitteen tekijänä ja suunnitelmien laatijana kaikissa alan kysymyksissä.

C. LIITON KOULUTUSTOIMINTA.

1. *Kurssit.*

Kun pohjustava kurssityö on suoritettu osastoissa ja piireissä, jää liiton tehtäväksi aatteellisten ja erikoiskurssien järjestäminen yhteistoiminnassa TSL:n ja muiden työväenjärjestöjen kanssa.

Kuten tähänkin asti, on järjestettävä osasto-ohjajakursseja, joiden ohjelma tulee olla mahdollisimman lähellä käytäntöä. Lähiaikoina olisi kuitenkin päästävä siihen, ettei näillä kursseilla enää tarvitsisi käsitellä järjestötehtävien alkeita ja muita perusasioita, joiden opettaminen kuuluu osastojen tehtäviin.

Osasto-ohjaajakurssin käyneille on järjestettävä jatkokursseja, joilla ryhmätyön avulla on perehdyttävä erikoiskysymyksiin.

Kolmantena asteena on edelleen järjestettävä kuukauden kestäviä kansanopistokursseja Väinö Voionmaan Opistossa joka toinen vuosi.

Mainittujen lisäksi on järjestettävä vuosittain vähintään yksi jonkin ohjelmatoiminnan tai harrastusalan erikoiskurssi joko yksin tai yhteistyössä työväen erikoiliittojen kanssa. Myös voidaan järjestää kurssi, jonka ohjelma ja kaantuu kahteen e.m. linjoista.

2. *Havaintovälineet.*

Liittotoimikunnan on kiinnitettävä erikoista huomiota havaintovälineiden lisäämiseen ja niiden käytön tehostamiseen kentällä. Tällöin on ensisijaisen tärkeätä luoda koko maata käsittävä rainakoneverkosto yhdessä puoluepiiritoimikuntien kanssa sekä laadittava luettelo käyttökelpoisista rainoista ja suunniteltava kiireesti uusia rainoja omaa toimintaamme palvelemaan.

3. *Luennoitsijapalvelu.*

Liitto valmistaa piireille luettelon käytettävissä olevista luennoitsijoista ja heidän aiheistaan.

J. Materiaalin toimittaminen.

Liiton on jatkuvasti toimitettava osastoille erilaisia alustusrunkoja, jotka eivät ole valmiita vaan viitteitä antavia. Niiden on käsiteltävä ajankohtaisia aiheita ja nuorisokysymyksiä. Erilaisia opaskirjasia ja lentolehtisiä on mahdollisuuksien mukaan julkaistava. Samoin on liittotoimikunnan toimitettava malliohjelmia osastojen ja piirien kurssseja, kerhoja ja yksityisiä tilaisuuksia varten.

5. *Vihuri ja Me Nuoret-lehti.*

Liiton äänenkannattaja ja järjestölehti ovat huomion arvoisia kasvatustyöntekijöitä. Liittotoimikunnan on huolehdittava siitä, että niiden sisältö jatkuvasti on myös käytännön kasvatustarpeita palvelevaa mm. siten, että niiden kirjoitukset koskettelevat ajankohtaisia aiheita soveltuen esim. alustusaiheiksi kokouksiin.

6. *Kirjekurssit.*

Liittotoimikunnan on ryhdyttävä kiireellisiin toimenpiteisiin uusien nuorisokurssien aikaansaamiseksi TSL:n kirjopistoon.

SSN-Valistusjaosto.

71

LiittatOimiknna.it lausunto:

Yhtyen vtulistusjaoston esitykseen ehdottaa **H**
ta sen hyväksyttäväksi.

Esitys n:o ?.

KOULULAITOKSEN JA AMMATTIKASVATUKSEN UUDISTAMINEN.

Vuonna 1946 hyväksytyn koulunuudistusohjelman ja v. 1950 hyväksytyn sosiaaliohjelman, jotka molemmat ovat edelleen voimassa, yleisiin koululaitosta ja ammattikasvatusta koskeviin perusteisiin ei tässä vaiheessa ole syytä tehdä periaatteellisia muutoksia. Ei myöskään ole tarpeellista muuttaa niitä vaatimuksia, joita esitetään ohjelmien yksityiskohtaisissa ehdotuksissa. Sosiaalineuvosto pitää kuitenkin aiheellisena esittää liiton XII edustajakokoukselle koulunuudistus- ja sosiaaliohjelmien täydentämistä eräillä ajankohtaisilla vaatimuksilla.

Yhä jatkuva yhteiskuntaelämämme kansanvaltaistuminen tuo mukanaan entisestään lisääntyviä vaatimuksia kansalaisten henkilökohtaiselle kypsyydelle ja harkintakyvyille sekä tietomäärälle. Toisaalta maamme talouselämän voimakkaasti käynnissä oleva teollistuminen asettaa entistä suurempia vaatimuksia työntekijäin ammattitaidolle. Kansakoulussa olevat sekä lähivuosina oppivelvollisuusikään tulevat ikäluokat ovat aikaisempia tuntuvasti suuremmat. Heidän sijoittamisensa työmarkkinoille tuottavaan työhön ei voine tapahtua ilman erikoisjärjestelyitä. Edellä mainittujen ja muiden vastaavien ongelmien ratkaisua voidaan edistää koululaitoksen ja ammattikasvatuksen laajentamisen ja tehostamisen avulla.

Koululaitoksen tämänhetkisistä pulmista on vaikein se, että nuoret eivät pääse riittävästi suuntautumaan opinnoissaan tarpeittensa ja harrastustensa mukaisesti. Oppikouluun pääsy riippuu usein aivan muista seikoista kuin lapsen omista kyvyistä ja taipumuksista. Ratkaisuun vaikuttaa suuresa määrin kodin sijaintipaikka ja varallisuus. — Vanhemmilla on tilaisuus siirtää lapsensa kansakoulun IV luokalta oppikouluun. Kun eri syistä johtuen monet näistä nuorista

joutuvat keskeyttämään keskikoulun kurssin, ei heillä ole enää mahdollisuutta saada oppivelvollisuuskoulun Jäästökirjaa. Keskikouluja on 3- ja 5-vuotisia, joiden antaamat tiedot ja taitomäärät eivät luonnollisestikaan voi täysin vastata toisiaan. Ammattioppilaitoksia on monien valtion liiallinnonhaarojen alaisina. Kansa- ja oppikouluista niihin siirtyminen tuottaa monasti epäselvyyttä pääsyvaatimusten ja opetusohjelmien kirjavuuden johdosta. Ammattikouluista monet — samalle alallekin johtavat — ovat opetusteholtaan kovin erilaisia. Tunnettua on lisäksi, että oppikoulujen ja varsinkin ammattikoulujen oppilaspaikkaluvut eivät vapata oppilaaksi pyrkivien määrää. Työpaikoilla tapahtuvassa oppilaskasvatusta on aivan puutteellisella kannalla, mikä vielä lisää epäselvyyttä. Tämänkaltaisista seikoista johtien nuoret voivat joutua kokemaan vastuksia ja vaikeuksia, tarpeetonta ajanhukkaa ja haparointia pyrkiessään tiivistettyyn toimeentuloon ja heille sopivaan elämäntehtävään.

Opintoharrastus on kuitenkin maassamme selviästi kasvamassa ja yhä useammat lasten vanhemmat katsevat, että heidän lastensa tulisi saada sellainen peruskoulutus, että se avaisi näille mahdollisimman runsaat valintamahdollisuudet sekä jatko- että ammattiopiskelun osalta. Kun keskikoulu tässä kohdin näyttää olevan nuorille edullisempi, on pyrkimys keskikouluun jatkuvasti kasvanut. Sitä on jossakin määrin lisännyt myös alempien ammattikoulujen riittämättömyys sekä käsitys, että keskikoulun päätyttyä on myös ammattiopiskelusuunnan valintaan enemmän mahdollisuuksia. Keskikoulut ovat näistä syistä jatkuvasti paisumassa. Kun kuitenkin nykyiset keskikoulut ovat luonteeltaan varsin teoreettisia, niin ne huonosti sopivat yleisiksi kouluiksi. Koulujärjestelmää olisikin uudistettava siten, että koululle lapsille asuinpaikkaan ja varallisuuteen katsomatta voitaisiin antaa sellainen peruskoulutus, että se todella vastaa lapsen tarpeita ja opintoedellytyksiä sekä tarjoaa mahdollisimman hyvät mahdollisuudet ammatinvalintaan ja jatkoopintoihin. Eri koulumuotojen joustava toisiinsa niveltäminen on samoin

asetettava menestyksellisen koulutus- ja kasvatusjärjestelmän perusedellytyksiksi.

Edelleen tarvitaan tehokas kaikkiin nuoriin ulottuva ammatinvalinnan ohjausjärjestelmä, jonka puitteissa annettavassa ohjauksessa otetaan huomioon sekä nuoren ihmisen henkilökohtaiset pyrkimykset, kyvyt ja taipumukset että työvoiman tarve eri aloilla. Ammatinvalinnan ohjaustoimen edellytysten luomiseksi on pikaisesti lisättävä psykologisen koulutuksen saaneiden virkailijain valmistamista. Tämän rinnalla on koulunkäynnin taloudellisen perustan uudistus tarpeellinen. Tavoitteena on pidettävä, että valtio ja kunnat ottavat kantaakseen kaikki kustannukset keski-koulussa ja alemmissa ammattikouluissa ja senkin jälkeen pääosan kustannuksista. Opiskelijoiden terveydenhoito-, asunto-, ruokailu- yms. kysymykset on samassa yhteydessä muistettava. Edelleen on tarpeen kiinnittää erityistä huomiota sellaisiin lapsiin ja nuoriin, jotka eivät voi tehokkaasti käyttää hyväkseen yleistä järjestelmää: tässä mielessä tarvitaan erikoistoimenpiteitä mm. harvaanasutuilla seuduilla asuvien samoin kuin kroonillisesti sairaiden ja vammaisten sekä normaalia heikomman käsityskyvyn omaavien lasten ja nuorten kohdalla. Näiden vaatimusten toteuttamisen jälkeen on olemassa edellytyksiä sille, että jokainen nuori voi saada kykijänsä ja taipumuksiansa vastaavan koulutuksen.

Edellä koulu- ja ammattikasvatusjärjestelmälle asetetut tavoitteet jäävät kuitenkin saavuttamatta, jos koululaitokselta puuttuvat ulkonaiset edellytykset toimeenpanna ajan vaatimuksia vastaavat uudistukset. Monet kansa-, oppi- ja ammattikoulut toimivat ahtaissa ja vanhanaikaisissa suojissa. Ammattikoulujen puutteen vuoksi ei läheskään kaikilla nuorilla ole tilaisuutta saada haluamaansa ja tarvitsemaansa ammattiopetusta. Usein koulujen rakentaminen ja niiden varustaminen ajanmukaisella välineistöllä on tarpeellista jo nykyisinkin, tulevaisuutta ajatellen se on aivan välttämätöntä.

Yhtenäiskoulujärjestelmän edellyttämä koulun sisäinen uudistaminen vaatii opettajakasvatuksen uudistamista. On syvennettävä alaluokilla toimivien luokkaopettajien valmistusta, mutta tehostettava erityisesti aineopettajien koulutusta, koska juuri näitä tarvitaan ryhmä- tai linjajakoisessa yhtenäiskoulussa. Seminaarilaitos toimii yhä viime vuosisadalla suunnitellulla pohjalla. Muuttuneet yhteiskunnalliset olot ja talouselämän teollistuminen ovat kuitenkin asettaneet kansakoulun opettajain sosiaaliselle ja ammatilliselle kypsyydelle uudenlaisia vaatimuksia, mikä on otettava lähtökohdaksi kauan vireillä ollut seminaarituudistusta toteutettaessa. On tärkeätä, että myös luokkaopettajiksi valmistuneille opettajille varataan mahdollisuus erikoistua ja myöhemmin täydentää opintojaan. Erilaisten aineopettajien tarve on jo nyt suuri jatkokoulussa, joka nykyisellään ei ole riittävän tehokas, m.m. koska ei ole tätä opinjaksua varten erikoiskoulutuksen saaneita opettajia. Oppikoulun opettajain valmistuksessa on yliopistossa pidetty etualalla tiedemieskasvatusta. Olisi kuitenkin tärkeätä, että vastaisuudessa voitaisiin yliopisto-opinnoissa kiinnittää enemmän huomiota koulun nimenomaan koulun tarpeisiin ja opettajaksi aikovien kasvatuksellisiin ominaisuuksiin. Opettajakasvatusta uudistettaessa on yleensä tärkeätä lisätä valmennusta, jolla tähtää opetustaidon, kasvatusten menetelmien ja yhteiskunnan tuntemuksen parantamiseen. Lisäksi on myös huomattava, että ammattikoulujen opettajissa on aivan liian runsaasti sellaisia, joilla ei ole riittävän laajaa metodista ja pedagogista valmennusta. Erityinen ammattikoulun opettajien valmennuslaitos on tarpeen vaatima.

Tämän asteen suuria koulupoliittisia kysymyksiä on myös yleisen kouluajan pituus. Kouluille asetetut vaatimukset kasvavat sekä tiedollisessa että kasvatuksellisessa puitteissa. Kouluajan pidentämisestä keskustellaankin monissa maissa, ja usealla taholla on tavoitteena 9 vuotinen yleinen koulu. Ilmeistä onkin, että ainakin tähän tullaan vähitellen siirtymään. Se, milloin ja miten tämä tapahtuu on osaltaan

myös taloudellinen kysymys, samoin se riippuu käytettävissä ja valmistettavissa olevien opettajain määrästä sekä tietenkin käytettävissä olevien ja rakennettavien kouluhuoneistojen määrästä.

Koululaitoksen uudistamista ja laajentamista vastustetaan ensisijassa taloudellisilla näkökohdilla. Väitetään, että maamme kansantalous ei kestäisi esimerkiksi 9 vuotiseen oppivelvollisuuskouluun siirtymistä. Toisaalta voidaan kuitenkin sanoa, että koululaitokseen sijoitetut varat ovat kansakunnan kokonaisuuden kannalta katsottuna edullisesti sijoitetut. Koulujärjestelmien uudistaminen olisi myös suuri sosiaalinen edistysaskel, joka samalla kohottaisi maamme arvoa sivistysvaltiona.

On kuitenkin ilmeistä, että lähivuosina ei välittömästi voida toteuttaa edellä hahmoiteltua ohjelmaa, vaan siirtyminen nykyisestä järjestelmästä uuteen tulee viemään runsaasti aikaa. Kuitenkin on olemassa niin ilmeisiä puutteita, että niitä on kaikin mahdollisin keinoin pyrittävä kiireellisesti poistamaan. Ensimmäiseksi askeleeksi voidaan hyväksyä nykyisen 8 vuotisen järjestelmän puitteissa kansa- ja keskikoulun yhdistäminen kansalaiskouluksi. Tätä toteutettaessa on samalla valmistettava tehokkaampaan ja laajempaan koulujärjestelmään siirtymistä, sen mukaan kuin kansantaloudelliset ja muut koulun uudistukselle välttämättömät edellytykset ovat olemassa.

Edellä olevan perusteella Suomen Sosialidemokraattinen Nuorisoliitto pitää tärkeänä, että koululaitoksen ja ammatikasvatuksen uudistamiseksi ryhdytään seuraaviin toimenpiteisiin.

1. Maamme kouluolojen uudistaminen ja eri koulumuotojen toisiinsa niveltäminen SSN:n aikaisemmin hyväksymän yhtenäiskouluun perustuvan ohjelman mukaisesti on kiireellisesti toteutettava.

2. Koulujen rakentamista on tehokkaasti jatkettava ja siinä otettava huomioon nimenomaan koulun näkökohdat.

3. Valtakunnallinen ammatinvalinnan ohjausjärjestelmä on kiireellisenä järjestettävä, jolloin on otettava huomioon jokaisen nuoren oikeus saada pyrkimyksiensä, kykynsä ja taipumuksiensa vastaava koulutus sekä tuotannollisen elämän tarpeet.

4. Myös muilla tavoin on varmistettava, että jokainen lapsi ja nuori saa edellytykset käyttää hänelle sopivaa opiskelumuotoa. Siinä mielessä tarvitaan aidon opiskeluharrastuksen herättämistä, opiskelun taloudellisen **Derustan** sekä terveydenhoito-, asunto- ja ruokailukysymysten järjestämistä, samoin kuin myös erikoistoimenpiteitä eräitä poikkeuksellisissa asemassa olevia lapsia ja nuoria varten.

5. Ammattiopetuksen laajentamiseen ja tehostamiseen on pikaisesti ryhdyttävä. Tässä mielessä on laadittava nykyaikaan soveltuva ammattikasvatusjärjestelmä. Tällöin on erityisesti otettava huomioon kolmannessa kohdassa nainitut näkökohdat ja lähivuosina työkään tulevat suuret iläluokat.

6. Opettajakasvatus on järjestettävä nykyisen ajan ja uudistetun koulun tarpeita vastaavaksi, jolloin kiireellisen tehtävä on kansakoulun opettajia valmistavan seminaarilaitoksen uudistus. Sitä toteutettaessa on järjestettävä jatkokoulun opettajien valmennus sekä varattava kansakoulun opettajille mahdollisuus erikoistua ja täydentää myöhemmin opintojansa. Oppikoulun opettajain ja muiden aineot etta jäin sekä ammattikoulun opettajain valmistuksen **tehos** amiseen ja pätevyteen on kiinnitettävä entistä enemmän h lomiota.

7. Koululaitoksen hajanaisuuden haittoja on pikaisesti ryhdyttävä poistamaan. Ensimmäisenä toimenpiteenä, on toteutettava 8 vuotinen yhtenäiskoulu. Samalla on kuitenkin hyväksyttävä suunnitelma 9 vuotiseen kouluun siirtymisestä, jonka tulee tapahtua sitä mukaan kuin uudistuksilla välttämättömät edellytykset ovat olemassa.

8. SSN:n XII edustajakokous velvoittaa liittokunnan yhdessä sosiaalineuvoston kanssa kiinteästi **seu** j aamaan edellä olevien sekä aikaisemmin hyväksytyin kouljinnuudistuso h jelman vaatimusten toteuttamista sekä koulun uudis-

tuksen kehitystä. Liiton toimesta on lisäksi pyrittävä vaikuttamaan uudistuksille suotuisten olosuhteiden muodostamista.

S *osiaalineuvosto.*

Liittotoimikunnan lausunto:

Liittotoimikunta yhtyy esitykseen ja ehdottaa sen hyväksyttäväksi.

KOULULAITOKSEN UUDISTAMISESTA.

Ensi syksynä tulee kuluneeksi 10 vuotta siitä, **Ilun** Sos.-dem. Nuorisoliiton ns. yhtenäiskoulujärjestelmään tähtäävä koulunuudistusohjelma tuli julkisuuteen. Kun nyt on vihdoin toiveita siitä, että uusi kansakoululaki avail entistä parempia mahdollisuuksia asian eteenpäin viemiseksi, olisi Sos.-dem. Nuorisoliiton pikaisesti ryhdyttävä kaikin mahdollisin keinoin jouduttamaan kysymyksen positiivista, ratkaisemista sekä aloitettava voimakas valistustyö, jotta työväenliikkeenkin piirissä entistä paremmin tajuttaisiin koulun uudistamisen tärkeys.

Koulu-uudistuksen toteuttamiselle on ensiarvoien tärkeätä siitä saadut mahdollisimman laajat ennakkokokemukset. Näin ollen olisi ensisijassa ryhdyttävä perustamaan yhtenäiskouluperiaatteen mukaisia kokeilukouluja sekä lähetettävä asiantuntijoita perehtymään niihin kokemuksiin, joita ulkomailla on saatu yhtenäiskoulujärjestelmästä. Koulu-uudistuksen onnistumisen erään **perusedellytyksen** muodostaa mahdollisimman pätevä opettajisto. Tästä johtuen olisi myös opettajavalmistuksen uudelleen järjestämistä pyrittävä jouduttamaan.

Sos.-dem. Nuorisoliiton laatiman koulu-uudistusohjelman mukaisesti olisi oppivelvollisuuskoulussa pyrittävä selvittämään kunkin oppilaan taipumukset ja harrastukset (sekä niiden perusteella ratkaistava, kykeneekö hän omaksumaan jatko-opetuksen ja myönteisessä tapauksessa tutkittava, onko oppilaan siirryttävä ammatillisille vai henkisillä aloille. Em. ajatuksen toteuttaminen vaatii ehdottomasti psykologisen koulutuksen saaneita henkilöitä, koska pelkästään opettajan lausuntoon nojautuva ratkaisu voi olla tehty subjektiivisten ja virheellistenkin näkökohtien perusteella. Viitattakoon tässä vain erääseen saksalaiseen tutkimukseen,

jonka mukaan n. 20 % oppilaista on sellaisia, joiden lahjoista ja taipumuksista ei opettaja pääse selville ilman psykologista tutkimusta.

Edellä esitettyyn viitaten ehdotamme edustajakokouksen hyväksyttäväksi seuraavaa:

Liiton on aloitettava voimakas valistustyö koulun uudistamiselle suotuisan maaperän muokkaamiseksi vaikutusvaltaisten piirien, työväenliikkeen eri järjestöjen sekä nuorison keskuudessa. Tässä mielessä on otettava yhteyttä ennenkaikkea kouluhallitukseen, kansanedustajiin, työväenliikkeen johtohenkilöihin sekä sanomalehdistöön. Em. ja muita mahdollisia keinoja hyväksi käyttäen on liiton pyrittävä vaikuttamaan siihen että maahamme perustetaan lähiaikoina yhtenäiskouluperiaatteen pohjalla toimivia kokeilukouluja ja että opettajavalmistuksen uudistamista joudutetaan. Samoin on liiton pyrittävä vaikuttamaan siihen, että jokaiseen kansakoulun tarkastuspiiriin perustetaan oppivelvollisuuskoulun piirissä toimivat, pääasiassa ammatinvalintaa ohjaavan psykologin virka.

Viialan Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y.

Liittotoimikunnan lausunto.

Liittotoimikunta yhtyy Viialan Sos.-dem. Nuoriso-osaston esityksessä mainittuihin ajatuksiin koululaitoksen uudistamisesta, jota on pyrittävä jouduttamaan kaikin käytettävissä olevin myönteisin keinoin. Koulun uudistamiselle ovat myös tärkeitä mahdollisimman laajat ennakkokokemukset. Siksi liittotoimikunta pitää välttämättömänä, että kunnille varataan mahdollisuus perustaa esityksessä mainittuja kokeilukouluja. Liittotoimikunta ei pidä kuitenkaan tarpeellisena, että koulupiireihin pyrittäisiin perustamaan esityksessä mainittuja psykologin virkoja, vaan yhtyy sosiaalineuvoston esittämään alustukseen, jossa ehdotetaan muodostettavaksi valtakunnallinen ammatinvalinnanohjausjärjestelmä.

Edellä olevin muutoksin liittotoimikunta esihtää Vii-
alan Sos.-dem. Nuoriso-osaston esityksen **hyväksyttä-**
väksi ja ehdottaa, että se käsitellään yhdessä sosiaali-
neuvoston koulu- ja ammattikasvatusjärjstelmien
uudistamisesta laatiman alustuksen kanssa. **I**

Esitys n:o J.

TYÖAJAN LYHENTÄMINEN.

Suomessa voimassa oleva työaikalaki on annettu vuonna 1946. Sitä täydentävät eräät toiset, suppeampia oloja (esim. liiketyötä) koskevat lait, jotka kuitenkin rakentuvat samoille pääperiaatteille. Työaikalaki pohjautuu jo vuodelta 1917 peräisin olevaan 8 tunnin työaikalakiin, jonka määräykset ja säännökset on suurelta osaltaan hyväksytty nyt voimassa olevaan lakitekstiin. Tänä lähes 40 vuoden aikana on maamme tuotantoelämä kehittynyt valtavasti. Tuotanto on laajentunut ja monipuolistunut, ja työ on monilla aloilla muuttunut käsityöstä koneelliseksi sarjatuotannoksi. Teollisuutemme ja yleensä kansantaloutemme tuotto henkilöä kohden onkin noussut ennätysmääräisellä nopeudella. Tuotannon nousun aikaansaamasta hyödystä ovat työntekijät päässeet osittain osallisiksi eräitten sosiaalisten etujen lisääntyessä, mutta ne tuskin vastaavat sitä hyötyä, jonka teollisuus voisi ilman vakavampaa taloudellista vaaraa luovuttaa työntekijöille.

Teollisuuden tultua rationalisoiduksi ja työn muututtua koneelliseksi on ihmisen — varsinaisen työntekijän — osuus muuttunut suuressa määrin koneen työtahdista riippuvaksi. Ihmistä voidaankin sanoa monessa tapauksessa vain pitkälle kehitetyn koneen osaksi, jonka on pysyttävä sen vauhdissa tai siirryttävä syrjään. Vaikka työmenetelmien kehittyessä fyysillinen rasitus on saattanut pienentyä, on työntekijän vastuu ja muu henkinen rasitus vastaavasti kasvanut.

Viime sodan jälkeen ei työaikaan ole saatu muita huomattavampia lyhennyksiä kuin vuosiloman pidentäminen. Välittömästi sodan jälkeen tuskin olisi ollutkaan taloudellisia edellytyksiä suurempaan työajan lyhentämiseen. Sotakorvauksien tultua suoritetuksi paine kansantaloudellisella rintamalla on pienentynyt. Tuotantokapasiteetti on noussut ja työvoiman alitarjonta muuttunut eräinä aikoina huomattavaksi työttömyydeksi. Nykyiset työmenetelmät ja kalliit

koneet, joiden parissa työntekijä joutuu työskentelemään, vaativat hoitajaltaan suurta valppautta ja tarkkaavaisuutta. Kansantaloudellisesti ei ole edullista, että koneen työteho laskee. Väsyneelle työntekijälle sattuu helposti myös sellaisia vahinkoja, jotka aiheuttavat koneiden pysähtymisen. Siksi on tärkeätä, että sen ääressä työskentelevä ihminen on parhaassa mahdollisessa kunnossa.

Työajan lyhentäminen onkin viime aikoina tullut **Kaikkialla** ajankohtaiseksi. Sitä on käsitelty arvovaltaisen Kansainvälisen Työjärjestön piirissä, ja esim. toisissa pohjoismaissa se on ollut vilkkaan julkisen keskustelun kohteena. Maaamme on v. 1954 asetettu valtion komitea tutkimkan työajan lyhentämisen mahdollisuuksia ja vaikutuksia. I

Työajan lyhentämistä on vastustettu eniten sen vuoksi, että sen väitetään aiheuttavan tuotannon laskua ja kustannustason nousua. Aikoinaan 8 tuntiseen työpäivään siirtyminen johti kuitenkin aivan päinvastaiseen tulokseen. Näitä kokemuksia tukevat myös myöhemmin kotimaassalme ja ulkomailla yksityisissä teollisuuslaitoksissa suorite'ut työajan lyhentämiset. Työnantajat ovat joutuneet kiinnittämään enemmän huomiota työmenetelmien kehittämiseen i i teollisuuden koneellistamiseen. Levännyt ihminen selviytyy paremmin suuremmista työsaavutuksista, joten esimerkiksi urakkatyötä teettämällä päästään suurempiin työsaavutuksiin työtuntia kohden kuin aikaisemmin.

Teollisuutemme lisäksi on myös muilla tuotannonaloilla siirrytty huomattavassa määrin koneiden ja uusien työmenetelmien käyttöön. On tosin eräitä aloja lähinnä palvelusammatit — joissa ei ole samoja mahdollisuuksia lisätä yksityisen kansalaisen työsaavutuksia. Näin i n myös niissä automatisoiduissa teollisuuslaitoksissa, joissa ihminen vain hoitaa koneita ja valvoo niiden suorittamaa trrötä.

Voimassa olevan työaikalain uudistaminen on lärkeätä myös sen vuoksi, koska sen määräykset eivät ulotu kaikkiin ammatteihin. Sellaiset suuret ammattiryhmät kuin naa- ja metsätaloustyöntekijät ovat vielä vailla työaikalain suoma

turvallisuutta. Sosiaalipoliittisen epäkohdan lisäksi tämä on omiaan karsinoimaan ja aiheuttamaan katkeruutta huonommassa asemassa olevien kohdalla. Tästä johtuen epäkohta synnyttää juopaa eri ammateissa toimivien ihmisten välillä ja on siten yhteiskunnan kokonaisuutta hajoittava tekijä. Kun työaikaa ryhdytään lyhentämään on tärkeätä, että samalla saatetaan nämä työntekijät työaikalain määräysten piiriin ja päätetään heidän työaikansa lyhentämisestä.

Työaikaa ei kuitenkaan voida lyhentää kaikkien kansalaisten osalta. Tällaisia ryhmiä ovat omaa työtään tekevät pienviljelijät, perheenäidit ja muut heihin verrattavat. On samalla suunniteltava toimenpiteitä, joiden avulla voidaan helpottaa näiden ihmisten työtä. Tässä kohdin on erilaisilla talous- ja neuvontajärjestöillä huomattava osuutensa. Valtiovallan on aiheellista tukea pienviljelijä- ja kotitalouksien yms. työn helpottamista sekä näillä aloilla työskentelevien loma- ja vapaa-ajan vieton tehostamista edistävien järjestöjen työtä.

Nuorten ja lasten osalta työajan lyhentäminen on vielä tärkeämpää kuin aikuisten kohdalla. Nuori kasvava ihminen tarvitsee enemmän lepoa. Hänellä on usein myös ammatti- ja muut opinnot kesken, joten niidenkin harjoittaminen työajan lyhentyessä helpottuisi. Voimassa olevat lait asettavat lisäksi eri ammateissa toimivat lapset ja nuoret erilaiseen asemaan. Olisi tärkeätä, että kaikki nuoret saatettaisiin samojen määräysten alaisuuteen ja että heidän työaikansa määrättäisiin yhtä pitkäksi.

Kaikki sosiaaliset uudistukset lisäävät kansalaisten henkilökohtaiselle työosuudelle ja vastuulle astettavia vaatimuksia. Saavutetut sosiaaliset edut on ymmärrettävä oikein. Lisääntynyttä vapaa-aikaa ei saa väärinkäyttää, vaan siitä on jokaisen pyrittävä saamaan todellista hyötyä.

Työajan lyhentäminen ei kuitenkaan vastaa tarkoitustaan, jos samassa yhteydessä ei huolehdita sellaisen kansalaiskasvatuksen lisäämisestä, jonka tarkoituksena on ohjata kansalaisia käyttämään hyödyllisesti vapaa- ja loma-

aikansa. Tämä on erityisen tärkeätä nimenomaan nuorten osalta. Valtiovallan ja kuntien onkin tuettava entistä enemmän nuorten Omien sekä kaikkien niiden loma- ja muiden vapaiden järjestöjen työtä, joiden tarkoituksena on ohjata nuoria ja vanhempiakin oikeaan ja hyödylliseen vapaa-ajan viettoon. Ehkä valtion olisi syytä myös puuttua hillitsemättömyyden, epäterveeseen suuntaan kehittyneen huvitteluenteellisuuden, roskalehdistön yms. asioihin.

Edellä olevan perusteella Suomen Sosialidemokraattinen Nuorisoliitto esittää:

1. Työaikalainsäädäntö on uudistettava niin, että säännökset ulottuvat kaikille työaloille.
2. Nykyinen työaikalaki on muutettava niin, että työpäivien pituudeksi tulee 40 tuntia ja 5 työpäivää viikossa. Siirtyminen lyhyempään työaikaan tulee toteuttaa siten, että se ei aiheuta maamme teollisuuden kilpailukykyyn heikentymistä kansainvälisillä markkinoilla. Lyhyempään työaikaan voidaan siirtyä myös asteittain.
3. Niilläkin työaloilla, kuten pienviljelystiloilla, kotitaloudessa jne., joilla ei ole mahdollisuutta lyhentää työaikaa, on kaikin käytettävissä olevin keinoin pyrittävä vähentämään työn aiheuttamia rasituksia ja edistämään vapaa-ajan viettoa.
4. Lapset ja nuoret on saatava kaikilla ammattialoilla samojen työaika- ja työhönottoaikaa koskevien määräysten alaisiksi. Tällöin ei kuitenkaan saa huonontaa niiden asemaa, joilla jo nyt on paremmat edut kuin toisilla.
5. Valtiovallan ja kuntien on tuettava entistä enemmän niiden kansalaiskasvatusta ja oikean vapaa-ajan käytön merkitystä korostavien järjestöjen työtä, joiden työn tarkoituksena on kansalaisten henkisen ja fyysisen kunnan sekä yleisen vastuuntunnon lisääminen.

Sosiaalilinjasto.

Liittotoimikunnan lausunto:

Liittotoimikunta yhtyy esitykseen ja ehdottaa sen hyväksyttäväksi.

Esitys n:o 5.

ASEVELVOLLISTEN OIKEUSTURVA JA
VAPAA-AJAN VIETTO

Viime edustajakokouksessa hyväksytyssä liiton periaateohjelmassa sanotaan: "Ajankohtana, jolloin valtiollisen vapautemme ylläpitäminen tai maamme tekemät sitoumukset eivät edellytä sotalaitoksen olemassaoloa, on siitä viipymättä luovuttava." Tämä ajatus on ollut rauhaa rakastavan liittomme eräänä periaatteena liittomme perustamisesta alkaen ja edelleenkin. Tästä huolimatta on liittomme — nuorison etujen valvojana — jatkuvasti kiinnitettävä huomiota asevelvollisuuttaan suorittavien nuorten oloihin niin kauan kuin maassamme sotalaitos on. Tässä mielessä asetti liittotoimikunta toimikunnan tutkimaan asevelvollisten oloja tämän päivän sotalaitoksessamme.

Aloitettuaan työnsä totesi toimikunta hyvin pian asevelvollisten oikeusturvan asiaksi, johon on nopeasti pyrittävä löytämään parannuksia. Tähän toteamukseen olivat omiaan vaikuttamaan m.m. Dragsvikissä sattuneet tapaukset, jotka järkyttävällä tavalla toivat esille sen heiveröisen oikeudellisen turvan, mikä asevelvollisuuttaan suorittavalla on Suomen armeijassa, ja samalla sen väärän hengen, joka edelleen on vallitsevana. Olihan esimieskin mainitussa tapauksessa suorittamassa asevelvollisuuttaan.

Asevelvollisen oikeusturva rakentuu mitä suurimmassa määrin aikansa eläneen kantelujärjestelmän varaan, joka jo yksin nimensäkin vuoksi olisi kiireellisesti uusittava. Tähän järjestelmään liittynyt pääkatselmus onkin — täysin epäonnistuneena, jopa irvokkaanakin — osittain poistettu, mutta sen poistamisella ei ole ollut mitään todella merkittävää vaikutusta. Nykyisen järjestelmän vallitessa on kantelu tehtävä kantelun kohteen lähimmälle esimiehelle, ja jo sekin saattaa koko järjestelmän vakavaan vaaraan. Usein ei asevelvollisuuttaan suorittava uskalla mennä kantelemaan esim. joukkueen johtajalle jonkun ryhmänjohtajan

menettelystä, sillä useimmin tällaisen kantelun seurauksena on kantelijan joutuminen koko yksikön aliupseerien ja usein upseerienkin silmätikuksi, mikä tekee koko jäljellä olevan palvelusajan hänelle hyvin piinalliseksi. Eräs järjestelmän heikkouksista on myös se, että kantelijalle on annettava tieto tuloksesta vasta 3 kuukauden kuluessa sen tekemisestä. Huomioon ottaen nykyisen palvelusajan pituuden on oletettavissa, että asianomainen usein on jo va »autettu palveluksesta tiedon saadessaan. Asevelvollisen oikeuksiin tosin kuuluu, että hän voi suorittaa kantelun virkja-asteet ohittaen suoraan eduskunnan oikeusasiamiehelle, mutta siitä ei ole mainintaa edes sotaväen järjestyssäännössä niin ollen ole läheskään yleisesti tiedossa — ei efies upseerienkaan piirissä.

Sotaväen järjestyssäännön, joka sisältää määräykset kantelujärjestelmästä, on antanut Suomen Suuriruhtinas vuonna 1850 ja on sitä vain hieman muutettu vuonna 1920. Kantelujärjestelmä on kokonaisuudessaan soveltumaton nykyiseen yhteiskuntaan. Se on korvattava uudella järjestelmällä. Saatujen tietojen mukaan on Kouvolan prikaatissa jo kokeiltukin oikeusupseerin virkaa. Yleisten oikeudellisten periaatteiden mukaisesti tulisi kuitenkin tällaisten virkamiesten olla kokonaan erossa upseeriporrastuksesta, jonka alaisena asevelvollisuuttaan suorittavat ovat. Uuden järjestelmän rakentamiseen olisi lähdettävä siitä, että jokaisessa varuskunnassa olisi siviilivirkamies, joka olisi suoraan puolustusministeriön tai eduskunnan oikeusasiamiehen alainen ja niin ollen riippumaton upseereista. Tämän virkamiehen puoleen voisi jokainen asevelvollinen kääntyä esimieheltään lupaa kysymättä hakiessaan itselleen oikeudellista turvaa tai halutessaan pyytää neuvoa huolto- tai muihin niihin viittaaviin kysymyksiin. Tämän kaltaisia järjestelmiä on käytössä eräissä maissa, ja on niistä saatu erittäin myönteisiä kokemuksia.

Erittäin suuren huomion ansaitsee osakseen myös asevelvollisten vapaa-aikojenvieton ohjaus. Eräissä uusmissa

kasarmeissa on lukunurkkauksia ja melkein kaikissa varuskunnissa myös kirjastot, joskin useimmin melko vaatimattomat. Kirjastojen käyttöä on väitetty hyvin vähäiseksi, ja niin lieneekin asia. Varuskunnissa ei kuitenkaan liene tehty paljonkaan niiden käytön lisäämiseksi. Usein on kirjasto avoinna vain yhden tunnin viikossa, mitä aikaa on ehdottomasti pidettävä liian lyhyenä. Kun lueskelumahdollisuuksia — sopivien paikkojen puuttuessa — useinkaan ei ole, ei ole syytä ihmetellä kirjastojen vähäistä käyttöä. Samaa suuntaa vaikuttaa lisäksi armeijassa vallitseva henki; kirjoja lukeva joutuu usein toveriensa ja jopa esimestensäkin pilkan kohteeksi.

Uusimmissa kasarmeissa ja eräissä vanhemmissakin on varattu tiloja myös urheilutarkoituksiin. Tämä toimenpide on oikeaan osunut. Huoneiden ja pelivälineiden käytössä on kuitenkin ilmennyt suuria puutteellisuuksia. Esimiesasemaansa vedoten ovat upseerikokelaat ja varusmiesalikersantit usein varanneet pelivälineet ja -tilat omaan käyttöönsä miehistöön kuuluvien joutuessa olemaan sivustakatsojina. Tällaiseen menettelyyn on ehdottomasti saatava muutos ja varatut tilat saatettava tarkoituksenmukaiseen käyttöön.

Vapaa-aikatoiminnan kehittämiseksi olisi syytä kiinnittää myös erityinen huomio varuskuntapaikkakunnilla vallitsevaan henkeen. On yleisesti tunnettua, että näillä paikkakunnilla ovat välit paikkakunnan nuorison ja asevelvollisuuttaan suorittavien kesken usein erittäin kireät. Niihin toisi varmasti parannusta hyvin järjestetty yhteistoiminta erilaisten juhla- y.m. tilaisuuksien merkeissä. Armeija suhtautuu yleensä kielteisesti yksityisten nuorisjärjestöjen yhteistyötärjouksiin, ja ehdottoman kielteinen on sen asenne poliittisiin nuorisjärjestöihin nähden. Mutta käsityksemme mukaan sillä ei pitäisi olla mitään kunnallisten nuorisotyölautakuntien taholta järjestettyä toimintaa vastaan. Siksi tätä tietä on pyrittävä käyttämään hyväksi ja nuorisotyölautakuntien toimesta järjestettävä erilaisia tilaisuuksia

mainitun häiritsevän tekijän poistamiseksi. Useat varuskunnat olisivat valmiit perustamaan pysyväisenkin yhteistyöelimen tähän tarkoitukseen.

Edellä olevaan viitaten ehdotetaan edustajakokouksen hyväksyttäväksi seuraavaa: '

1. Liiton on vaikutettava siihen, että vanhentunut kantelu-järjestelmä saadaan mahdollisimman nopeasti täydellisesti uusituksi ja asevelvollisten oikeusturva sitten vahvemmalle pohjalle.
2. Oikeusturvan edelleen kehittämiseksi olisi pyrittävä saamaan aikaan oikeusasiamiesjärjestelmä niin, että jokaiseen varuskuntaan tulisi oikeusasiamies, jonka puoleen asevelvollinen voisi kääntyä esimieheltään lupaa kysymättä hakiessaan itselleen oikeutta tai järjestäessään siiviliasioitaan.
3. Varuskuntiin on saatava kunnolliset kirjastot ja asevelvollisille on järjestettävä mahdollisuus niiden tehokkaaseen käyttöön. Jokaiseen kasarmiin on varattava tällä tarkoitustaan vastaava lukuhuone, jossa jätetään rauhallinen tilaisuus lukemiseen ja muuhun opiin kuluihin.
4. Varuskuntapaikkakunnilla on kiinnitettävä kuntien nuorisotyölautakuntien kautta erityinen huomio asevelvollisuuttaan suorittavien ja paikkakunnan nuorison välisten suhteiden kehittämiseen oikeaan suuntaan.

Liittotoimi tuntuu.

Esitys n:o 5.

SOS.-DEM. NUORISOLIIKKEEN JA NUORTEN
KOTKAIN SUHTEET.

Kehityksen tarkastelua.

Lähtökohdan sos.-dem. nuorisoliikkeen ja Nuorten Kotkain suhteitten tarkastelulle muodostaa se tosiasia, että kotkaliike meidän maassamme syntyi nimenomaan Sos.-dem. Nuorisoliiton aloitteesta. Syntymisen syyt olivat niissä toiminnallisissa tavoitteissa, joita nuorisoliikkeen taholla silloin pidettiin tärkeinä ja ajankohtaisina. Niistä on ennen muuta mainittava yleisen huomion kiinnittäminen sodan aikana järjestettyä ja johdettua toimintaa vailla olevaan varhaisnuorisoon sekä nuorisoliikkeen järjestölliset pyrkimykset jäsenkasvunsa uudistamiseen ja varmistamiseen.

Voitaneen väittää, että vain suppeissa nuorisoliittolaispiireissä täysin tajuttiin ne uudet näköalat, jotka kotkatoiminnan aloittaminen sos.-dem. nuorisoliikkeelle ja työväen varhaisnuorisokasvatukselle avasi. Tästä huolimatta on todettava, että juuri nuoriso-osastoilla ja nuorisoliittolaisilla oli ratkaiseva osuus siinä järjestöllisessä nousussa, jonka kotkaliike ennen pitkään perustamisensa jälkeen koki. Niihin aikoihin piti miltei jokainen nuoriso-osasto kunnia-asianaan perustaa kotkaosaston. Ohjaajakysymyksen järjestäminen ei tuottanut suuriakaan vaikeuksia, sillä eräin paikoin syntyi jopa kilpailua siitä, ketkä pääsevät ohjaajiksi. Todistuksena tästä ovat ne ohjaajakurssit, joita järjestettiin vuosina 1945—1946. Jokaisella kurssilla oli osanottajia yli viidenkymmenen. Ei kuitenkaan kestänyt kauan, ennenkuin nuorisoliikkeessä ja sen ohella myös kotkatoiminnassa koettiin ensimmäinen sodanjälkeinen innostuksen lamaantuminen. Samalla menetettiin suuri osa siihen mennessä koulutetuista ohjaajavoimista. Välittömänä seurauksena tästä oli nukuvien osastojen lukumäärän huomattava lisääntyminen sekä uusien osastojen perustamisen vaikeutuminen. Järjes-

töllisen nousun lyhytaikaisuudesta johtui, ettei kotMaosaston ylläpitäminen ehtinyt kaikille nuoriso-osastoille mji odostua vaalimisen arvoiseksi perinteeksi.

Nuorisoliittolaisten otteen heikennyttyä alkoi työväenyhdistysten ja naisosastojen osuus kotkaosastojen ylläpitämisessä merkittävästi lisääntyä. Menetykset ja tappiot voitiin siten ainakin osittain korvata toisella taholla saatuilla voitoilla ja aluevaltauksilla. Ajan mittaan vakiintui myös käsitys siitä, että kotkaliike toiminnallisesti on i okonaan muuta kuin nuorisoliike, ja ettei sen tehtäviäkäs n voida määritellä tai tarkastella yksinomaan nuorisoliikkeen näkökulmasta. Nuorten Kotkain asema työväen varhaisnuorisokasvatuksen suorittajana alkoi vähitellen hahmoittua, samalla kun kotkaliike muutenkin pyrki kiinnittä/tymään työväenliikkeen kokonaisorganisaatioon. Johdonmukaiien seuraus tästä oli Nuorten Kotkain järjestöllinen irrottaminen Sos.-dem. Nuorisoliitosta, mikä tapahtui v. 1951, kun Nuorten Kotkain Keskusliitto perustettiin. Järjestön itsenäistämiseksi oli muitakin syitä, mm. pyrkimys valmistaa maaperää silloin ajankohtaisena keskustelunaiheena olleen työväen varhaisnuorisokysymyksen uudelleenjärjestelylle.

Tilanne tällä hetkellä.

Kotkaliikettä on sen perustamisesta lähtien pieietty lähinnä nuorisoliikkeen esikartanona, josta säädelyn ian saavuttamisen jälkeen siirrytään nuoriso-osastoon. Vaikka tämä jo sinänsä merkittävä seikka on yleisesti oivallettuakin, ei se valitettavasti koskaan ole kaikille nuoriso-osastoille muodostunut käytännölliseksi toimintaohjeeksi. Tilanne onkin tällä hetkellä sellainen, että vain harvat Inuoriso-osastot osoittavat tajuavansa kotkaliikkeen olemassaolon ja tehtävän paitsi nuoriso-osaston myös koko työväenliikkeen kannalta. Nuoriso-osastot hankkivat uuden jäsenai:teksensa pääasiassa "pystymetsästä", nuorisotoiminnan ulk »puolella olevien keskuudesta. Luonnollisesti on tätäkin pidettävä tarpeellisenä, mutta huomattavasti parempiin tuloksiin pääs-

täisiin, jos nuoriso-osastolla olisi enemmän käytettävissään sellaista jäsenainesta, joka on saanut alkeiskoulutuksensa kotkaosastossa. Ainakin niissä nuoriso-osastoissa, joiden alaisena kotkatoiminta on jatkunut vuosikautia, on entisten kotkien muodostama aktiivinen jäsenistön runko ollut erinomainen tae nuoriso-osaston toiminnan jatkuvaisuudesta.

Jos tarkastellaan tilannetta siltä osin, missä määrin eri perusjärjestöt osallistuvat kotkatoimikuntien työskentelyyn, todetaan työväenyhdistysten ja naisosastojen tässä suhteessa alkavan olla enemmistönä. Sitävastoin muodostavat nuorisoliittolaiset edelleenkin valtaosan kotkaohjaajajoukosta. Tämä johtunee siitä, että tämän laatuiset ohjaustehtävät vanhemmankin väen taholla yleensä mielellään jätetään nuorempien käsiin. Oma osuutensa lienee myös sillä seikalla, että kotkaliike itse on korostanut kotkaohjaajan jäsenyyttä nuoriso-osastossa. Tämä ei suinkaan aina ole ollut pelkäksi onneksi kotkaliikkeelle. Ohjaajavoimien ja toimitsijoiden puutetta potevissa nuoriso-osastoissa kotkaohjaajakin helposti sidotaan sellaisiin tehtäviin, joiden suorittaminen vie suuren osan hänen ajastaan kotkien jäädessä tällöin takalalle. Ei siis oivalleta, että kotkaohjaaja jo on eräässä nuoriso-osaston hänelle uskomassa luottamustoimessa. Voidaan myös väittää, että kotkaohjaajan asema sinänsä on "arvoasteikossa" niin alhaalla, että vain vaatimattomat luonteet siihen tyytyvät. Ja kuitenkin juuri kotkaohjaaja huolehtii nuoriso-osaston toiminnan jatkumisen eräästä tärkeimmästä edellytyksestä!

Nuorisoliikettä ja kotkaliikettä erottaa toisistaan myös se, että niillä ei ole mitään yhteistä ja yhtenäistä koulutus- ja kasvatustoimintaa. Tiedetään ainoastaan, että kotkaosasto pyrkii antamaan jäsenilleen sellaisen peruskoulutuksen, että heistä tulisi hyviä nuorisoliittolaisia, mutta lienee tuskin koskaan — ei ainakaan riittävästi — pohdittu sitä, minkälatuinen tuon peruskoulutuksen tulisi olla ja mitä seuraisi sen jatkona nuoriso-osastossa. Kotkaliike ja nuorisoliike ovat nykyisin siinä määrin kaksi erilaista kokonai-

suutta, että niiden niveltäminen toisiinsa tuottaa mopissa tapauksissa melkoisia vaikeuksia. Eräs niiden ilmen yma on kotkien heikohko siirtyminen nuoriso-osastoon. On tapauksia, jolloin kotkat eivät ensinkään halua siirtyä tai että kotkaohjaaja ei halua siirtämistä suorittaa. Eräissä nuoriso-osastoissa on suhtautuminen kotkaosastoista siirtyviin ollut sen laatuinen, että uudet tulokkaat ovat tunteneet itsensä vähemmän tervetulleiksi. Tällöin ei tietenkään enää ole kysymys yksinomaan yhteisen kasvatusohjelman, vaan yhteishengen ja yhteenkuuluvaisuuden tunteen puuttumisesta.

Yhteistyömuotojen puute on niinikään selvästi havaittava tosiasia nuoriso ja kotkaosastojen välillä. Yhdessä järjestetyt tilaisuudet saattavat rajoittua pariin kolmeen juhlaan, mutta arkipäivän puuhissa eivät osastot juuri toisiaan tapaa, vaikka toimitaankin samoissa suojissa. Mainitsemamme puutteellisuudet merkitsevät vähemmän nuorempien kotkien kohdalla, mutta sitä tarpeellisempia olisivat yhteistyömuodot varttuneemmille, jo siirtymisiässä oleville kotkille. Heillähän olisi jo kehitystasonsakin puolesta käytännöllisiä edellytyksiä toimia yhdessä ainakin nuorempien nuorisoliittolaisten kanssa.

Suhteitten kehittäminen.

Suhteitten kehittämisen kannalta on ehdottomasti välttämätöntä, että kotkatoiminnan merkitys nuorisoliikkeelle saadaan paitsi johtoportaisissa myös nuorisoliiton jäsenjoukkojen keskuudessa oikein arvostetuksi. Tähän täitäävien toimenpiteitten, jotka luonteeltaan lienevät sekä valistuksellisia että propagandistisia, on lähdeittävä siitä, että nuorisoliike ja kotkaliike kasvatuksellisesti muodostavat yhden kokonaisuuden. Yksityisten nuoriso-osastojen ja nuorisoliittolaisten keskuuteen on luotava sellainen ajattelutapa, että tehokkaan kotkatoiminnan toteuttaminen on jokaisen pitkällä tähtäimellä ja suunnitelmallisesti toimivan nuoriso-osaston kunnia-asia. Nuorisoliiton puitteissa tapahtuvan jäsenhankinnan tulisi entistä enemmän rakentua llotkatoi-

minnan tarjoamiin mahdollisuuksiin. Vain siten on nuorisoliikkeellä edellytyksiä kohottaa jäsenistönsä koulutustasoa ja pysyvää aktiivisuutta.

Tehokkaan kotkatoiminnan toteuttamisen kannalta on tarpeen, että kotkaohjaajan asema saadaan siten arvostetuksi, että se muodostuu nuorisoliittolaisten keskuudessa tavoittelemisen arvoiseksi. Ohjaustehtäviin on pyrittävä saamaan nuoriso-osaston aktiivisia ja pystyviä jäseniä. Kotkatoimikuntaan on samalla valittava sellaisia nuorisoliittolaisia, joilla on harrastusta ja käytännön edellytyksiä tällaiseen tehtävään. Kotkaohjaaja on katsottava sellaiseksi nuoriso-osaston luottamustoimessa olevaksi, jolle muita tehtäviä ei voida antaa, ellei ole varmuutta siitä, että hänen paikkansa saadaan täytetyksi ainakin yhtä pystyvällä henkilöllä. Sellaisissa tapauksissa, että nuoriso-osaston toiminta heikkenee, on johtokunnan asiana huolehtia siitä, että ainakin kotkaosaston toiminta jatkuu, koska täten varmistetaan uuden aktiivisen jäsenistön rungon saaminen nuoriso-osastoon sen jälleen aloittaessa toimintansa.

Useimmilla nuoriso-osastoilla on paikallisiin olosuhteisiin katsoen kaikki mahdollisuudet kotkatoiminnan aloittamiseen. Voidaan tuskin asiallisin perustein väittää, että esim. ohjaaja- tai toimihuoneistokysymys olisivat aivan ylivoimaisen vaikeita järjestettäväksi. Jos nuoriso-osaston omat voimat tuntuvat riittämättömiltä, niin ainakin aloitteen tekoon on mahdollisuus. Muiden työväenjärjestöjen, kuten työväenyhdistyksen, naisosastojen ja kunnallisjärjestön vetäminen kotkatoimikuntiin lienee kaikkialla hoidettavissa. Yleensä olisikin pyrittävä siihen, että paikkakunnan työväenjärjestöt yhdessä huolehtisivat kotkatoiminnan ulkonaisista edellytyksistä. Tämä on erityisen tarpeen sellaisilla suurilla paikkakunnilla, joilla tehokkaan ja alueellisestikin laajan toiminnan aikaansaamiseksi on pyrittävä yhtenäisten suunnitelmien luomiseen koko paikkakunnan varhaisnuorison saamiseksi mukaan kotkatoimintaan.

Kotkaliikkeen järjestöllisen voiman lisäämismahdollisuuksia tarkasteltaessa kiintyy huomio ensimmäiseksi kaupun-

keihin ja maaseudun asutustaajamiin. Niissä on useimmiten parhaimmat edellytykset rahoituksen, toimihuonaisto- ja ohjaajakysymyksen järjestämiseen. Tällaisilla paikkakunnilla tarjoaa sitäpaitsi nykyisin käytännössä oleva pienryhmä- eli vartiotoiminta erinomaiset mahdollisuudet Raajoihin varhaisnuoriso joukkoihin ulottuvan toiminnan aikaansaamiseen. Myös maaseutua ajatellen tarjoaa pienryhmätoiminta sopivia ratkaisuja toiminnan aloittamiselle. Siihen ei välttämättä tarvita monikymmenpäistä lapsijoukkoa, vaan tuloksia voidaan saavuttaa jo kymmenen kotkan voimajlla, varsinkin jos ryhmä on tiivis ja jos sillä on asianmukaista puuhaa. Pienryhmien käyttäminen maaseudulla on sitäkin suositeltavampaa, kun toimintatilat yleensä ovat **rajoitetut**. Myös varojen vähäisyys asettaa omat rajansa toiminnan laajuudelle. Kaiken kaikkiaan on lähdettävä siitä, eitä maaseutu ei enempää kotkaliikkeelle kuin nuorisoliikkeelle saa muodostua väheksytyksi, koska juuri maaseudun nuoriso on eräiden muiden poliittisten ryhmien tavoittelun Hohtena. Sitäpaitsi on otettava huomioon, että sellaisilla paikkakunnilla, joilta varttuneempi nuoriso on siirtynyt ansiotyöhön muualle, on varhaisnuorisotyö ainoa mahdollisuus aos.-dem. nuorisotoiminnalle.

Varsin ajankohtainen on kysymys nuoriso- ja kotkaosastojen yhteistyömuodoista. Kun nuorisoliittolaisten keski-ikä tällä erää on varsin alhainen, todennäköisesti alle 10 vuotta, ja kun kotkaliikkeessä toisaalta on mukana runsaasti yli 15 vuotiaita, ei sopivien yhteistyömuotojen löytäminen liene vaikeata. Mahdollisuudet ja muodot yhteistoiminnalle ovat löydettävissä siitä käytännöllisestä toiminnasta, jota nuoriso- ja kotkaosastoissa harrastetaan. Myös muut toimenpiteet, joiden tarkoituksena on helpottaa kotkien siirtymistä nuoriso-osastoon, on otettava keskeisen tarkastelun kohteeksi. Tällöin on pyrkimyksenä pidettävä yhteistoiminnan perustana olevan yhteishengen luomista nuoriso- ja kotkaosastojen välille. Viittaamme SSN:n toimesta. Kiljalla pidetyn palaverin mietintöön, joka mielestämme sisäl-

tää monia toteuttamisen arvoisia ajatuksia ohjeeksi käytännön toiminnalle.

Sopivien yhteistyömuotojen luomisessa ja toteuttamisessa on kiinnitettävä huomiota myös koulutus ja kasvatustoiminnan käytännölliseen yhtenäistämiseen erityisesti varttuneempia kotkia ja nuorisoliittolaisia ajatellen. On näet sangen epätodennäköistä, että voitaisiin aikaansaada jokin kiinteä ja pysyvä, kummankin liikkeen jäsenistöä koskeva yhtenäinen kasvatusohjelma, joka edellyttäisi tiettyjen vaatimusten täyttämistä esim. nousujohteisen kurssitoiminnan tai merkksuoritusten muodossa. Tällaisen kiinteän ohjelman tarpeellisuus tulee kyseenalaiseksikin, jos käytännöllisessä toiminnassa riittävästi saadaan kosketuskohtia kummankin liikkeen jäsenistön välille.

Alustuksessa ei liene aihetta puuttua siihen, mikä merkitys nykyisillä nuorisoliittolaisilla yksityisinä ihmisinä ja nuoriso-osastojen jäseninä on esimerkin antajina kotkille, koska tämä seikka ilmeisesti muutenkin tajutaan. Missään tapauksessa ei kuitenkaan sovi unohtaa, että lapsetkin osaavat arvostella, joskaan eivät aina oikein valita ihanteitaan. Nuorisoliikkeen ja nuorisoliittolaisten täytyy pystyä tarjoamaan kotkille todellisia ja aitoja sekä kaiken arvostelun kestäviä esimerkkejä.

Edelläolevaan viitaten ehdotamme, että

edustajakokous antaa liittotoimikunnan tehtäväksi suorittaa selvityksen niistä syistä, jotka haittaavat nuoriso- ja kotkaosastojen välisten suhteitten suotuisaa kehitystä sekä velvoittaa liittotoimikunnan yhdessä Nuorten Kotkain Keskusliiton kanssa ryhtymään alustuksessa esitettyihin toimenpiteisiin suhteitten kehittämiseksi, jotta kotkaliikkeen tarjoamat mahdollisuudet työväen varhaisnuorisokasvatuksen suorittamiseksi sekä liiton toiminnan tehostamiseksi tulisivat tähän astista paremmin hyväksikäytetyiksi.

Nuorten Kotkain Keskusliitto r.y. Keskustoimikunta.

100

Liittotoimikunnan lausunto:

Liittotoimikunta yhtyy esitykseen ja ehdottaa sen
syttäväksi.

Esitys n:o 7.

KANTAMME KANSANKIRKKOON JA KRISTILLISYYTEEN.

Turun Sos.-dem. Nuorisoyhdistys on kokouksessaan 28. 1. 1956 päättänyt esittää Suomen Sos.-dem. Nuorisoliiton edustajakokoukselle, että se määritteli kantansa uudelleen Suomen kansankirkkoon ja kristillisyyteen yleensä.

Nuorisoliitto on vuosikymmenien aikana esiintynyt hyvinkin voimakkaasti uskontokymystä vastaan ja tällöin vaatinut erikoisesti kansankirkon aseman muuttamista niin, että se eroitettaisiin valtiosta. Jyrkkyys on osittain poikennut sos.-dem. puolueenkin kannasta. Kun Nuorisoyhdistyksen tiedossa on, että puolueen asennoituminen kansankirkkoon ja erikoisesti uskonnonopetukseen on muuttunut sodan jälkeen hyvin myönteiseksi, on tästäkin syystä aiheellista Nuorisoliiton 50-vuotisjuhlakokouksessa suorittaa suhtautumisen uudelleen määrittelemisen, mikäli mahdollista myönteisessä hengessä. Puoltavia seikkoja viimemainittuun ovat kansankirkon lähentyminen työväestöön, kasvatustyömme syventämisen mahdollisuudet kristillisyyden voimalla, vakavahenkisten nuorten mukaansaaminen nuorisojoukkojamme rikastuttamaan ja nuorten lähentäminen kansankirkon viralliseen toimintaan. Yksityisasiaksi kristillisyyksymyksen jättäminen herkkien murrosikäisten nuoremme keskuudessa ei varmaan ole riittävästi perusteltu kannan määrittely.

Turun Sos.-dem. Nuorisoyhdistys r.y.

Liittotoimikunnan lausunto:

Liittotoimikunnan käsityksen mukaan ei viimeksi kuluneiden vuosien aikana ole tapahtunut sellaisia oleellisia muutoksia, joiden vuoksi liiton olisi syytä muuttaa aikaisempia päätöksiään suhtautumisessaan valtionkirkkoon.

Uskonnonvapautta on edelleenkin pidettävä eräänä sosialidemokratian peruseriaatteena, ja siksi liittotoimikunta, pitäen aitoa kristillistä elämänsäntettä sinänsä arvokkaana, ei voi yhtyä Turun Sos.-dem. Nuorisoyhdistyksen esitykseen.

Esitys n:o ?.

NUORISOTYÖLAKI.

Nuorisotyöjärjestöjen keskuudessa virisi vuoden 1954 aikana keskustelu erityisen nuorisotyötä koskettelevan lainsäädännön tarpeellisuudesta ja mahdollisuuksista, keskustelu pohjautui sille tosiasialle, että kaikki se työ, josta yhteiskuntamme eri portaissa — valtion, läänien ja kuntien — toimesta nuorisotyöjärjestöjen ja niiden kautta itse nuorisotyön hyväksi suoritetaan, tapahtuu varsin puutteellisten säädösten varassa. Itse asiassa sekä valtion ja läänien että kuntien nuorisotyölautakuntien toiminta rakentuu vain muutamien kiertokirjeiden ja kunkin vuonna tehtävien talousarvio- päätösten varaan. Keskustelusta siirryttiin sittemmin toimenpiteisiin. Suomen Nuorisotyöjärjestöjen Edustajistoin keskustustoimikunta asetti syksyllä 1954 komitean asiaa selvittämään.

Komitean asettamisen jälkeen käytiin asiasta keskustelua liittomme kunnallisen nuorisotyön neuvottelukunnassa ja komitean työn päästyä alkuun myös liittotoimikunnassa. Komitea saanee työnsä päätökseen tämän vuoden Ikevään aikana. Asiaa päästään liittomme edustajakokouksessa siten käsittelemään varsin sopivassa vaiheessa, sillä vasta ensi syksynä pääsee asia liikkumaan eteenpäin SNE:n piirissä. Seuraavassa esitellään tähän mennessä keskeisimpinä, olleet seikat, joita edustajakokouksessa tullaan täydentämään kevään kuluessa mahdollisesti esille tulevilta osin.

LAIN TARPEELLISUUDESTA.

Alkukappaleessa esitetyin perusteluin on päädytty siihen, että nuorisotyölle yleensä ja myös liittomme toiminnalle on tärkeätä päästä irti siitä sattumanvaraisuudesta, missä nykyisen käytännön mukaan toimittaessa ollaan. Tähän päästäneen ainoastaan lainsäädäntöteitse, ja siitä syystä asenteemme nuorisotyölainsäädäntöön on ollut myönteinen. Asiassa on tietysti kielteinenkin puolensa. Lain avulla voi-

daan nuorisotyön vapaa ja elävä kehittyminen kahlehtia ja tehdä se ikäänkuin viralliseksi. Mutta kun tämä näkökohta lain muotoutumisvaiheessa riittävän selvästi otetaan huomioon ja varotaan puuttumasta liiaksi järjestöjen piirissä harjoitettavan työn säätelyyn, voidaan nuorisotyölle haitallisesta kehityksestä välttyä.

LAUTAKUNTIEN TYÖSTÄ.

Nuorisojärjestöjen kannalta ei ole yhdentekevää valtion, läänien ja kuntien nuorisotyölautakuntien tehtävien määrittely. Yleensä on lähdetty siitä, että tämä julkisen tahon harjoittama työ tulisi kohdistua järjestöjen toimintaedellytysten kohentamiseen eikä varsinaisen oman nuorisotyön suorittamiseen. Tätä näkökohtaa on komitean työssä erityisesti korostettu. Aivan ehdottomaksi tätä asennetta ei kuitenkaan kannata sanella, sillä kuntien lautakunnille tulee varata tilaisuus välittömän nuorisotyön suorittamiseen sellaisissa tapauksissa ja alueilla, joissa järjestöjen ei yrityksestään huolimatta ole onnistunut saada toiminnalleen sijaa.

Viime vuosien kehityksen tuloksena voidaan panna merkille, että nk. epäpoliittistenkin nuorisojärjestöjen taholla aletaan kiinnittää huomiota nuorison sosiaalisiin, sivistyksellisiin ja taloudellisiin eli nuorisopoliittisiin kysymyksiin. Entistä paremmin ymmärretään kaikilla tahoilla näiden kytkeytyvän yhteen nuorison kasvatustyön kanssa. Siksi on komiteassa ja asiasta eräissä muissakin yhteyksissä SNE:n piirissä keskusteltaessa päädytty siihen, että näiden kysymysten käsittely tulee sijoittaa valtion ja kuntien nuorisotyölautakuntien ohjelmaan. Näistä muodostuisi siten nuorisopoliittisten kysymysten asiantuntijaelimiä. Kunnissa tämä toiminta on järjestettävissä esim. siten, että nuorisotyölautakunta toimii aloitteiden tekijänä ja toteuttaminen jää kunkin alan erikoislautakunnan tehtäväksi riippuen luonnollisesti valtuuston kannanotosta. Meille avautuisi tällöin nuorisopoliittisten asiain käsittelyyn uudet mahdollisuudet. Liiton tämän alan toiminta voitaisiin näin paikallis-

taa ja tuoda lähemmäksi kutakin nuorta ihmistä.

KUNNAN NUORISOTYÖN OHJAAJA. |

Nuorisjärjestöjen taholla pidetään välttämättöminä sitä, että kuntiin palkataan nuoriso-ohjaaja. Tarkoituksenmukaisena pidetään myös sitä, että toimeen voidaan yhdistää jokin muukin kansalaistoiminnan ala kuten raittiustyö tai urheilu kuitenkin sillä varauksella, että useamman kuin kahden alan yhdistelmätoimia ei pitäisi perustaa. SNE:n komiteassa asiaa harkittaessa on päädytty lisäksi siihen, että jokaiseen yli 5.000 asukkaan kuntaan **tällainen** toimi erillisenä tai yhdistettynä tulisi lakimääräisesti saada perustetuksi kuitenkin niin, että vapaus tästä velvollisuudesta olisi anomuksen perusteella mahdollisuus saada.

Nuorisonohjaajan pätevyysvaatimuksista joudutaan varsinakin kunnissa jatkuvasti kiistelemään. SNE-komiteassa on todettu, että YK:n nuorisonohjaajatutkinnon suorittamista ei voida asettaa ainoaksi pätevyuden osoitukseksi, »illa kokemus on osoittanut, että YK:n suorittaneet eivät hakeudu kuntiin likimainkaan kysyntää vastaavassa määräh. Näin ohjaajien pätevyysvaatimuksissa tulisi edelleenkin jolemaan riittävää väljyyttä.

NUORISOJÄRJESTÖJEN AVUSTAMINEN.

Maamme nuorisotyössä on pahimpia säröjä aiheuttanut valtion nuorisotyön keskusjärjestöille ja kuntien paikallisille nuorisjärjestöille jakamien avustusten perusteiden tulkinta. Sen nojalla on eräissä tapauksissa poliittisten nuorisjärjestöjen avustukset evätty. Jo aikaisemmassa vaiheessa on valtion avustusten jaossa tässä suhteessa päästy yksimielisyyteen, mutta kunnissa on ristiriita viime vuosina lentisestäänkin syventynyt.

Nuorisjärjestöjen keskuudessa ollaan yksimielisiä siitä, että avustuksia on jaettava tasapuolisesti kaikille [nuorisjärjestöille. Samalle pohjalle rakentuu myös SNE:n komi-

tean mielipide. Avustuksen käyttö puoluekiihoitukseen kielletään, mutta avustusta tulee komitean käsityksen mukaan myös poliittiseen puolueeseen viittavin tunnuksin toimivan järjestön saada harjoittamaansa yleistä nuorisokasvatustyötä varten. Komitea on lisäksi määritellyt avustuksen saannin yleisiksi edellytyksiksi, että järjestö toiminnallaan tukee maamme itsenäisyyttä ja kansanvaltaista yhteiskuntajärjestelmää sekä toimii raittiiden ja terveiden elämäntapojen edistämiseksi.

Valtion avustusta nuorisotyön keskusjärjestöille esittää komitea jaettavaksi järjestön toiminnan laajuuden ja tarkoituksenmukaisuuden perusteella, ja saa sitä käyttää nuorisohjaajien koulutukseen ja palkkoihin, järjestöjen toiminnalle välttämättömien huoneistojen hankkimiseen ja vuokriin sekä esitelmä- ja luentotoiminnasta aiheutuneisiin kuluihin.

Kunnan avustusta esitetään jaettavaksi opinto-, kulttuuri-, virkistys- ja askartelutoimintaan sekä toimintahuoneistojen ylläpitokustannuksiin ja vuokriin.

Merkille pantavaa on, että avustusten määrästä puhuttaessa ei kiinnitetä huomiota järjestöjen ilmoittamiin jäsenmääriin. Kaikesta päätellen ne on todettu siinä määrin epäluotettavaksi, että oikeata perustetta ei niiden nojalla löydetä.

LOPPUTOTEAMUKSIA.

Kysymys nuorisotyölaista on laaja tiiviin esityksen muotoon kiteytettäväksi. Sitäpaitsi on asia vielä siinä määrin kesken käsitteilyn, että mitään loppuun saakka punnittua ei vielä voisikaan olla esitettävänä. Kun juuri tämä asia tulee kuitenkin lähivuosina olemaan kaikissa nuorisojärjestöissä ja oletettavasti myös useissa nuorisotyölautakunnissa keskeisen pohdiskelun kohteena, on asian käsitteily edustajakokouksessamme tärkeätä pitääksemme liittoamme edelleenkin muita edellä tämän kysymyksen käsitteilyssä.

(Alustus tullaan kokouksessa suullisesti täydentämään).

Liittotoimikunta.

NUORISON EDUSTUS KUNNALLISISSA
LAUTAKUNNISSA

Useimmissa maamme kunnissa on nykyisin toiminnassa nuoriso- ja urheilulautakunnat, taikka ainakin raittiuslautakunta. Kaikki nämä lautakunnat toimivat varsin kiinteässä yhteistyössä nuorisjärjestöjen kanssa, pystyivät monasti tukemaan järjestöjä varsin huomattavasti, erityisesti taloudellisesti.

Kun kuitenkin katselemme edellämainittujen lautakuntien kokoonpanoa, havaitaan jäsenten olevan yleensä Ikeski-ian saavuttanutta, jopa sitä vanhempaa. Näin myöskili sosialidemokraattisten edustajien kohdalla. Lautakuntien jäsenet eivät monasti tiedä tämän hetken nuorisotoiminnasta ja sen tarpeista juuri mitään, voivatpa usein suhtautua täysin kielteisestikin varsinkin työläisnuorten omaan järjestötoimintaan. Epäkohta johtuu käsittääksemme lähinnä Isiltä, että nuoriso-osastoilla ei ole esityksenteko-oikeutta) asiassa ehdokkaitten asettamista päättävälle puolue-elimille.

Kun edellämainittu epäkohta on mielestämme huclmattava, katsomme asialliseksi esittää liiton edustajakokoukselle, että:

edustajakokous velvoittaa liittotoimikunnali ryhtymään toimenpiteisiin epäkohdan korjaamiseksi niin, että sos.-dem. nuoriso-osastoille myönnetään oikeus esittää kunnallisjärjestöille tai muille ehdokkaitten asettamisesta päättävälle järjestöille ehdokkaansa ainakin edellämainittuihin nuoriso-, urheilu- ja raittiuslautakuntiin.

Liittotoimikunnan lausunto:

Vuoden 1955 puoluekokous totesi, että nuorisoliikkeellä on oma erikoistehtävänsä myös varsinaisessa poliittisessa toiminnassa ja että sen tulee toimia aloitteentekijänä nuorisopoliittisissa kysymyksissä sekä olla niiden osalta puolueen asiantuntijaelimenä. Erityisen tärkeänä piti puolueen edustajakokous tämän menettelyn ulottamista kunnallisjärjestöjen ja nuoriso-osastojen keskinäisiin suhteisiin kunnallisissa kysymyksissä.

Näiden päätösten pohjalta on muodostettu puolueen ja nuorisoliiton yhteinen toimikunta asioita edelleen kehittämään.

Edellä olevaan viitaten ehdottaa liittotoimikunta Joensuun Sos.-dem. Nuoret r.y:n alustuksen hyväksyttäväksi.

Esitys n:o 10.

KUNNALLISTIEDON OPISKELU.

Kallion Sos.-dem. Nuorisoseura on vuosikokouksessaan päättänyt esittää liitolle, että esim. nuorisoliittolaiatutkinnon joksikin haaraksi otettaisiin kunnallistiedon opiskelu. Olkoon tämän opiskelun kohteen kannustimena silten mainittu nuorisoliittolaistutkinto tai jokin muu onnistunut keksintö, olisi joka tapauksessa tärkeätä saada nuori polvi hyvissä ajoin perehtymään kunnallisiin kysymyksiin, jotta voisimme vähemmän vihreinä ottaa aikanaan vastaan vastuun myös kunnallisessa elämässä.

Kallion Sos.-dem. Nuorisoseura r.y.

Liittotoimikunnan lausunto:

3

Kallion Sos.-dem. Nuorisoseuran esittämä ajatus tulee erittäin ajankohtaiseksi Joensuun Sos.-dem. Nuoret r.y:n esityksen yhteydessä liittotoimikunnan lausunnossa mainitun toimikunnan saatua työnsä päätökseen. Siksi toimikunta ehdottaa alustuksen hyväksyttäväksi ja kunnallistiedon opiskelun osuutta lisättäväksi liiton suorittamassa kasvatus-työssä.

Esitys n:o 11.

SOSIALIDEMOKRAATTINEN NUORISOTALO.

Nykyajan nuorisoa arvostellaan paljon käyttäytymisestä ym. kasvatuksellisista seikoista, eikä useinkaan suotta. Nuorison saamiseksi pois kaduilta terveiden harrastusten piiriin, on eräs tarkoitus millä Sosialidemokraattinen Nuorisoliitto toteuttaa tehtävänsä. Siksi osastomme esittääkin, että se antaisi Nuorisoliiton liittotoimikunnan tehtäväksi tutkia mahdollisuuksia sosialidemokraattisen nuorisotalon aikaansaamisesta työläisnuorisolle.

Monet eri järjestöt ovat ottaneet suunnitelmiinsa nuorisotalon aikaansaamisen. Tällaisen talon merkitys, ajatellen nimenomaan sen kasvatuksellista puolta, on ensiarvoisen tärkeä. Sosialidemokraattinen liike on monissa asioissa kulkenut maassamme edelläkävijänä. Naisliittomme on saanut aikaan suuriarvoisia sosiaalisia rakennuksia tarmokkuudellaan ja uupumattomuudellaan. Katsoimme, että juuri Sosialidemokraattinen Nuorisoliitto voisi olla aloitteen tekijänä tällaisen, nimenomaan työläisnuorison tarpeita tyydyttävän talon aikaansaamisessa.

Esittäisimme, että talosta tehtäisiin kerhotalo, joka antaisi mahdollisuuden nuorisoliittomme erilaisten toimintahaarojen, ohjelmaryhmien, opintoryhmien y.m. muodostamiseen. Taloon varattaisiin asuntoja, joita saisivat työläisnuoret ja nuoret avioparit, jotka muodostaisivat toiminnallisen rungon, joista ohjaajien avulla kehitettäisiin mm. ohjelmaryhmiä. Talon alakerroksessa sijaitsisivat kerhohuoneet.

Edellä olevaan viitaten esitämme, että liitto ottaisi huolehtiakseen asian eteenpäin viemisen ja tutkisi, onko mitään mahdollisuuksia tällaisen talon rakentamisesta tai vaihtoehtoisesti työväentalojen muuttamisesta e.m. tarkoitukseen, tosiasiassa on se, että nykyajan nuoriso kaipaa taloja, joissa se viihtyy ja voi harrastaa omia harrastuksiaan.

Oulunkylän Sos.-dem. Työläisnuoriso-osasto r.y.

Liittotoimikunnan lausunto:

Oulunkylän osaston esityksessä kosketellaan asLaa, joka on todella tavoittelemisen arvoinen. Valitettavasti an kuitenkin pakko todeta, että väylien löytäminen asian ratkaisemiseksi on tavattoman vaikeata.

Esityksessä hahmoitellun kaltaisen nuorisotaloni rakentamiseksi täytyisi liiton saada nykyiset taloudellist voimavarat huomioon ottaen yhteiskunnan varoja lähas rakennuskustannuksia vastaava määrä. Mistään lähteistä, joista avustuksia tämän tapaisiin tarkoituksiin myönntään, ei kuitenkaan nykyisin ole mahdollista saada varoja tarkoitukseen, joka suuntautuu poliittiseen toimintaan. Tällä perusteella talon rakentaminen jo osoittautuu vaikealsi.

Toisaalta on myös vakavasti harkittava, olisiko' toisissa-kaan olosuhteissa juuri liiton ryhdyttävä esitetynlaisiin toimenpiteisiin, sillä talon vaikutus jäisi suuressa määrin paikalliseksi, kun taas Uiton tehtävänä on toimia koko maan hyväksi.

Käsityksemme mukaan on toimipaikkakysymyksemme ratkaistavissa ainoastaan tehostamalla työväentalojen rakentamista ja korjaamista kaikkien eri työväenjärjestöjen tarpeita silmälläpitäen sekä aikaansaamalla kunnallisia toimintahuoneistoja. Erityisen merkillepantavaa on se työ, jota Työväenyhdistysten Keskusliitto harjoittaa. NäilU perusteilla liittotoimikunta ehdottaa, että edustajakokous päättää

velvoittaa liittotoimikunnan tarkoin seuraamaan työväentalojen korjaus- ja rakentamiskysymjsten yhteydessä tehtäviä yleisiä ratkaisuja siten, eitä myös nuorisotoiminnan edut tulevat huomioon otetuiksi.

Esitys n:o 12.

TOIMINTASUUNNITELMA JA TALOUSARVIO
VUODELLE 1957.

Liittotoimikunta ehdottaa, että vuoden 1957 toimintasuunnitelman ja talousarvion käsittely ja vahvistaminen jätetään syksyllä pidettävän liittoneuvoston kokouksen tehtäväksi.

Esitys n:o 13.

NUORISOPIIRIJÄRJESTÖN SÄÄNTÖJEN
MUUTOSEHDOTUS.

Oulun Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y. kokouksessain helmi-kuun 16 päivänä 1956 teki päätöksen, joka koskee Nuoriso-piirijärjestön sääntöjen muutosehdotusta Nuorisoliiton liittokokoukselle esitettäväksi. Muutosehdotus koskee Nuoriso-piirijärjestön sääntöjen yhdeksättä pykälää ja sen ensimmäistä momenttia muutettavaksi seuraavasti: Piirijärjestön edustajakokoukselle kuuluu päättämisvalta kaiHissa piirijärjestön asioissa. Varsinainen edustajakokous pidetään joka vuosi ennen huhtikuun 15 päivää paikassa, Joka sitä varten on edellisessä edustajakokouksessa määrätty. Ajan, milloin varsinainen edustajakokous pidetään, määrää tarkemmin piirijärjestön toimikunta, joka sen kutsuu [koolle.

Tämän ehdotuksen perusteluksi mainittakoon seuraavaa: Käytännössä on osoittautunut, että piirikokoukset eivät ainakaan Pohjois-Suomen osalta aina satu mahdollisimman edulliseen aikaan pidettäväksi, sillä nykyisten sääntöjen mukaan mm. pääsiäispyhä eivät useinkaan ole käytettävissä piirikokousta varten. Niinkuin useissa piireissä on tapana pidetään piirikokous piirin henkisten kilpailujen yhteydessä, ja näin ollen käy yksi pyhä riittämättömäksi, jolloin kauempaa tulevat osanottajat joutuvat käyttämään matkoihin työaikaansa. Työesteet asettavat myös usein voittamattomia vaikeuksia mainittuihin tilaisuuksiin osallistumiselle.

Jos ehdotuksemme hyväksytään, on tämä vastaisuudessa vaikuttava sen, että pääsiäispyhiä voidaan käyttää piirin edustajakokousta ja henkisiä kilpailuja varten. Sillain myös välttyään turhilta työpäivien menetyksiltä, ja osanottajamäärä saadaan kasvamaan henkisissä kilpailuissa. I

Oulun Sos.-dem. Nuoriso-osasto toivoo, että asiaj otetaan liittokokouksessa käsiteltäväksi, ja että päätös tehdään ehdotuksemme mukaisesti.

Oulun Sos.-dem. Nuoriso-osaato r.y.

Liittotoimikunnan lausunto:

Yhtyen Oulun Sos.-dem. Nuoriso-osaston esittämiin perusteluihin ehdottaa liittotoimikunta, että edustajakokous päättäisi muuttaa piirijärjestöjen sääntöjen 9 §:n toisen virkkeen näin kuuluvaksi:

Varsinainen edustajakokous pidetään joka vuosi ennen toukokuun 1 päivää paikassa, joka sitä varten on edellisessä edustajakokouksessa määrätty.

Koska edellä olevan johdosta joudutaan piirijärjestöjen sääntöjä muuttamaan seuraavissa piirien edustajakokouksissa, ehdottaa liittotoimikunta, että samalla tarkistetaan myös sääntöjen 6 §.

Kun pykälän sisältämä määräys piiritoimikunnan varajäsenistä on vanhentunut ja aiheuttaa usein toimikuntaa valittaessa turhia vaikeuksia, ehdottaa liittotoimikunta edustajakokouksen päätettäväksi, että pykälässä olevat sanat "... ja yhtä monta varajäsentä..." poistetaan, minkä jälkeen kaikki jäsenet valitaan varsinaisiksi.

Viitaten esitykseen "SSN:n lähiajan koulutustoiminnan tavoitteista" ehdottaa liittotoimikunta edustajakokouksen päätettäväksi, että sääntöjen 6 §:n viimeinen kappale muutetaan näin kuuluvaksi:

Toimikunta valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan, sihteerin, opintoasiamiehen ja muut tarpeelliseksi katsomansa toimihenkilöt. Sihteeri voidaan valita myös toimikunnan ulkopuolelta.

Esitys n:o 14.

SSN:n HENKISTEN KILPAILUJEN OHJESÄJ NTÖ

Näiden sääntöjen tarkoituksena on edistää liittomme piirissä tapahtuvaa esitystaidollista harrastus- ja kulttuuritoimintaa. Samalla niiden tarkoituksena on luoda yltäpäätävä pohja, jota esiintyjät voivat käyttää hyväkseen taitaaviansa valmistautuessaan. Piirijärjestöjen säännöt*laaditaan näiden sääntöjen pohjalta yksityiskohtaisemmiksi, mutta tulee niissä noudattaa näissä säännöissä annettuja **yleisohjeita**. Tällöin on erityisesti otettava huomioon, että arvosteluperusteet ja arvostelutuomareja koskevat sekä kilpailujen järjestelyihin liittyvät yleismääräykset ovat yhdenmukaisia kaikissa piirijärjestöissä. Sama koskee myös **yleiskilpailun** ja kiertopalkintojen sääntöjä pistelaskun osalta.

Nuorison harrastustoiminnassa on kilpailulla oma suuri merkityksensä. Voitto ei kuitenkaan saa muodostua päätarkoitukseksi varsinkaan, kun kysymyksessä ovat nuorison henkiset harrastukset. Tärkeintä on osanoton ja **harrastuksen** laajentaminen ja syventäminen kilpailujen avulla.

SSN:n henkiset mestaruuskilpailut järjestetään joka kolmas vuosi liittotoimikunnan kulloinkin tarkemmin määräämänä aikana. Kilpailujen pitämisestä on ilmoitettava "Vihurissa" sekä piiri- ja perusjärjestöille **kiertokirjeellä** viimeistään 4 kuukautta ennen kilpailuja. Ilmoituksesta tulee selvittää kilpailulajit, kilpailujen pitämisaika ja -paikka sekä, mihin mennessä ja miten ilmoittautuminen on suoritettava.

Liittotoimikunnan päätöksellä voidaan kilpailujen ohjelma jakaa suoritettavaksi useammassa kuin yhdessä

ARVOSTELULAUTAKUNTA.

Kutakin lajia arvostelee kolmehenkinen arvostelulautakunta, joissa vähintään yhden jäsenen tulee olla ko. alan asiantuntija. Lautakunnan nimeää liiton toimikunta. Erityisesti on huomattava, että arvostelulautakuntaan ei saa valita kilpailuihin osallistuvia henkilöitä eikä niiden tai kilpailevien ryhmien ohjaajia.

YLEISET ARVOSTELUPERUSTEET.

Arvostelussa annetaan pisteitä 1—6 ja voidaan käyttää myös kymmenesosapisteitä. Suoritusten arvostelu: 6—5 pistettä, erinomainen, erittäin hyvä (kypsä suoritus, muodon ja sisällön täydellinen hallinta); 4 pistettä, hyvä (itsenäinen ja lupauksellinen suoritus); 3 pistettä, tyydyttävä (keskitason suoritus, joka täyttää perusvaatimukset); 2 pistettä, välttävä (epäitsenäinen suoritus, muodon ja sisällön hallinta hapanoiva); 1 piste, heikko (epäkypsä suoritus, muodon ja sisällön hallinta heikko). Täyttä pistemäärää voidaan käyttää vain harvoin, sillä se edellyttää kaikin puolin taiteellisesti täysin virheetöntä suoritusta.

Arvostelutuomari laskee ensin kullekin kilpailijalle eri arvostelukohteista antamiensa pisteiden keskiarvon ja asettaa kilpailijat näin saatujen pisteiden mukaisesti paremmuusjärjestykseen. Eri arvostelutuomareiden laatimia sijoittumisjärjestyksiä vertaamalla vahvistetaan kilpailijoiden lopullinen paremmuusjärjestys, minkä jälkeen kullekin kilpailijalle annetaan hänen suorituksensa tasoa osoittava pistemäärä edellä mainittujen arvosteluperusteiden mukaisesti.

Kilpailussa voidaan antaa parhaana sijoituksena huonompikin kuin ensimmäinen sija. Ensimmäinen palkinto edellyttää vähintään 4.0 pisteen suoritusta.

Kilpailuaiheiden ja -töiden tulee olla sopusoinnussa liiton kasvatusihanteiden kanssa. Alkoholin väärinkäyttöä ihannoivat ja muuten moraaliltaan ala-arvoiset tehtävät on ehdottomasti jätettävä arvostelematta. Samoin on jätettävä ulkopuolelle kilpailun ne kilpailijat, jotka esiintyvät juhlilla alkoholin vaikutuksen alaisina. Samaa sääntöä on sovellettava myös esiintymisryhmiin, vaikka vain yksikin ryhmän jäsenistä rikkoisi tätä määräystä.

KILPAILUTULOSTEN JULKAISEMINEN.

Arvostelulautakuntien tulee laatia työstään pöytäkirjat, joista selviävät kunkin kilpailijan lopullinen pistemäärä ja

sijoitus. Pöytäkirjat luovutetaan kilpailujen jälkeen liittotoimikunnalle.

Arvostelulautakuntien on pidettävä huoli siitä, että kilpailujen jälkeen joko palkintojenjakotilaisuudessa tili myöhemmin sanomalehdissä tai kiertokirjeiden välityksellä saatetaan julkisuuteen lyhyt selostus arvostelulautakunnan työn perusteista sekä lyhyt yleisarvostelu kustakin lajista. Tällöin on hyvä kiinnittää huomiota ainakin seuraaviin näkökohtiin:

1. Todetaan kilpailuesitysten yleistaso.
2. Selostetaan pääpiirteittäin tehtävien valinnat, vaikutusta kilpailun tuloksiin ja annetaan sitä koskevia ohjeita.
3. Selostetaan suorituksissa yleisesti ilmenneitä virheitä mainitsematta ketään kilpailijaa erikseen. Samalla, mainitaan parhaat yksityiset tai ryhmäsuoritukset vertaamalla toisiinsa eri palkintosijojen voittajien esitysten laadullista tasoa.
4. Julistetaan kilpailun tulokset ja mainitaan, mitkä puolet esiintyjien suorituksissa ovat ratkaisseet sijoittumisen.

Koska henkisten kilpailujen tarkoituksena on viiittää ja edistää nuorison taideharrastuksia, arvostelijan on aina syytä muistaa, että hänen tulee olla arvostelussaankin ennen muuta nuorten parasta tarkoittava ystävä. Hän kiinnittääköön hienovaraisesti huomiota virheellisyyksiin ja puutteellisuuksiin, mutta samalla innostakoon ja rohkaiskoon nuoria yhä parempiin saavutuksiin.

KILPAILUOIKEUS.

SSN:n henkisiin kilpailuihin saavat osallistua kaikki ne liiton osastot ja niiden jäsenet, jotka piiritoimikunnat ovat nimenneet edustajiksi. Piirijärjestö saa lähettää yhden ryhmän tai osanottajan kaikkiin muihin lajeihin paitsi kirjallisuus-, kuvaamataide-, kisällilaulujen kirjoitus- ja valokuvakilpailuihin, joihin saavat osallistua kaikki liittn osastojen jäsenet. Kilpailuoikeutta ei ole niiden osastojen ryhmillä eikä jäsenillä, joilla on suorittamatta viimeisiä edel-

lisen vuosineljänneksen liittoverot. Kaikilla esiintyjillä tulee olla mukanaan kunnossa oleva osaston jäsenkirja.

KILPAILUOIKEUDEN RAJOITUKSET.

Henkilökohtaisiin kilpailuihin ei saa osallistua henkilö, joka kilpailuvuoden aikana täyttää 30 vuotta tai on sitä vanhempi. Ryhmälajeissa saa ryhmän jäsenistä olla korkeintaan 1/3 tämän ikärajan ylittäneitä. Näytelmien osasuorituksissa ei palkita yli 30-vuotiaita. Heille voidaan kuitenkin antaa kiitosmaininta, mikäli heidän suorituksensa

J oikeuttaisi palkintosijoille, ^fflmattitaiteilijat, oman teoksen julkaisseet kirjailijat, oman näyttelyn järjestäneet kuvaamataiteilijat, konsertin tai lausuntailan antaneet taiteilijat, lehtien toimittajat, teattereihin välikirjalla vakinaisiksi tai iltanäyttelijöiksi kiinnitettyt näyttelijät sekä ammattinsa vuoksi palkattuina puhujina, taideohjaajina tms. toimineet tai toimivat eivät ole ammat-
tialallaan kilpailukelpoisia. Nämä määräykset eivät koske ryhmien ja yhtyeiden johtajia eivätkä ohjaajia.

>

YLEISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ.

Kirjallisuus-, kuvaamataide-, kisällilaulujen kirjoitus- ja valokuvauskilpailuun tarkoitetut työt on varustettava nimimerkillä. Ilmoitus kilpailijan omasta nimestä on liitettävä mukaan suljetussa kirjekuoreessa.

Edellisessä kappaleessa mainitut sekä seura- ja seinälehtikilpailuun tarkoitetut työt on toimitettava arvosteltaviksi kilpailukutsussa määrättyyn päivään mennessä.

Samalla työllä voidaan kilpailla vain yksillä liittojuhlilla.
• Samassa kilpailulajissa voi yksi kilpailija sijoittua vain yhdellä työllä.

Kunkin kilpailulajin ensimmäisen esityksen jälkeen tulee arvostelutuomareiden sopia yhteisestä peruspistemäärästä.

Piirijärjestöjen keskeisessä yleiskilpailussa otetaan huomioon kaikki ne lajit, joissa osanotto on rajoitettu yhteen ryhmään tai osanottajaan, lukuunottamatta teatteripäivien

näytelmäkilpailuja. Yleiskilpailussa annetaan pisteitä seuraavasti: esiintymisryhmille paremmuusjärjestyksessä 7, 5 ja 4 sekä muille kilpailuun osallistuville ryhmille 2: pistettä ynnä henkilökohtaisessa kilpailussa vastaavasti 5, 3, 2 ja 1 piste.

Kilpailujen järjestäjien on ennakolta merkittävä ai"vostelutaulukoihin kilpailijain nimet, osasto ja esitystehtävän nimi tai aihe. Järjestäjien on myös huolehdittava siitä, että arvostelulautakunnan käytettävissä ovat kaikkien erikoispalkintojen (esim. kiertopalkintojen) säännöt.

Jäljempänä mainittujen kilpailulajien lisäksi voidaan taa kilpailtaviksi myös luettelossa mainitsemattomia, lajeja, mutta siinä tapauksessa on liittotoimikunnan tai aTMvostel tuomareiden erikseen sovittava kulloinkin käytettävistä, vosteluperusteista.

KILPAILULAJIT.

/. Henkilökohtaiset kilpailut:

1. puhetaito,
2. lausunta,
3. yksinlaulu,
4. laulelmat,
5. soitinmusiikki:
 - a) pianonsoitto,
 - b) jousisoitin ja
 - c) puhallinsoitin,
6. kirjallisuus:
 - a) runot,
 - b) suorasanaiset ja
 - c) näytelmät,
7. kuvaamataide:
 - a) maalaukset,
 - b) piirroukset,
 - c) grafiikka ja
 - d) veistokset,

J

8. kisällilaulujen kirjoitus,
9. valokuvaus.

// *Ryhmä- ja yhtyekilpailut:*

1. kuorolausunta,
2. kansantanhu,
3. kisällitörlaulu, _
4. kisällilaulu,
5. kuorolaulu,
6. soitinyhtyeet,
7. näytelmäesitys,
8. seuralehti,
9. seinälehti.

ARVOSTELUPERUSTEET.

1. *Henkilökohtaiset kilpailut:*

Puhetaito: Kukin kilpailija esittää 6—8 minuutin valmistetun puheen, jonka aihe ilmoitetaan ennakkoilmoittautumisen yhteydessä. Sen lisäksi puhuja pitää 3—5 minuutin puheen *ex tempore*, jota varten hän saa kilpailupaikalla tuomareilta aiheen, joka sivuaa hänen valmistetun puheensa aihetta. Kilpailijalle on syytä varata n. 5—10 minuuttia valmistautumiseen.

Arvostelussa on kiinnitettävä huomiota siihen, puhuuko puhuja aiheestaan eli onko hän ymmärtänyt aiheensa. Varatun ajan ylittäminen on laskettava miinukseksi. Korvin kuultavaksi tarkoitettu esitys voi paljonkin poiketa luettavaksi tarkoitettusta, minkä takia päähuomio kiinnitettäköön puheeseen kokonaissuorituksena ja sen vakuuttavuuteen. *Ex tempore*-puheen aihe on annettava alalta, jonka puhuja hyvin hallitsee; se voi olla myös humoristinen. Tällöin kiinnitetään huomio ennen kaikkea siihen, miten puhuja on käyttänyt annetun aiheen ajatusmahdollisuudet ja niistä puheensa kehittänyt.

Arvostelukohteet: sanaton ilmaisu (liikkeet, eleet, ilmeet), puheen tyyli (kieliasu, havainnollisuus) puheen U hokkuus (omakohtaisuus, johdonmukaisuus, sujuvuus) ja äänenkäyttö (selvyys, kuuluvuus).

L a u s u n t a : Kukin kilpailija esittää yhden vapaavalintaisen lausuntatehtävän, joko runon, runosikermän tai suorasanaisen, joka kestää korkeintaan 10 minuuttia. Tehtävä voi olla myös humoristinen.

Arvostelussa ratkaisee tehtävän kirjallinen arvo, vaikeusaste, esittäjän tulkinnalliset ansiot ja suorituksen puhtaus. Esityksellisesti helppo tehtävä voi olla kirjallisesti erittäin arvokas ja päinvastoin. Tehtävän vaikeusasteesta j. i. aiheen soveltuvuudesta esittäjälle voidaan antaa korkeintaan 4 pistettä eikä 6 kuten muista, sillä olisi väärin antaa aiheen vaikeudesta tai soveltuvuudesta yhtä paljon pisteitä kuin esim. aidosta eläytymisestä ja tehtävän oikein ymmärtämisestä. Merkityksensä on myös sillä, millainen oratoriolausujalla on tehtävänsä.

Arvostelukohteet: yleisvaikutelma (osoitettu kyvykkyyden suoritus (eläytyminen, väritys, aitous), äänellinen valmius (selvyys, kuuluvuus, kielellinen virheettömyys) ja aiheen soveltuvuus esittäjälle (tehtävän vaikeusaste).

Yksinlaulu : Tytöt ja pojat kilpailevat samassa sarjassa. Kilpailija esittää kaksi tehtävää, joista toinen on kilpailujen järjestäjien määräämä pakollinen kansanlaulu. Laulajan tekniikka, tehostukseen kuuluva rytmi, tauotus ja sävytys samoin kuin ääntämisen puhtaus ja tulkinnallinen aitous on otettava tasapuolisesti huomioon.

Arvostelukohteet: kokonaisvaikutelma (vaikeusaste, säestys ja laulu), tulkinta (eläytyminen, **musikaalisuus**), ääntäminen (selvyys) tehostus (rytmi, tauotus, sävytys) intervallipuhtaus, äänenmuodostus (sointi, sävy, **kaventaminen**, äänialan laajuus) ja ääniaines.

L a u l e l m a t :

Laulelmiat ovat leikkiliset kansanlaulut, kansanlaululaadit, iskelmät, kupletit ja muut niihin verrattavat laululliset esi-

tykset. Niiden luonteen mukaisesti on arvostelussa laullisen esityksen lisäksi kiinnitettävä huomiota esittäjän eläytymiseen ja luontevuuteen sekä käytettyihin tehokeinoihin, kuten liikkeisiin, pukeutumiseen, säestykseen tms.

Arvostelukohteet: laullinen esitys, (ääniaines, sävelpuhtaus, rytmitys, tauotus), tulkinta, (eläytyminen, esityksen luontevuus, tehokeinot), kokonaisvaikutelma (aihe, säestys).

Soitinmusiikki: Tarvittaessa voidaan jakaa soittimien mukaisesti eri sarjoihin. Arvostelussa on kuitenkin käytettävä kutakin soitinta varten laadittua taulukkoa. Kilpailija esittää vapaavalintaisen tehtävän, joka kestää korkeintaan 12 minuuttia.

Pianonsoittokilpailun arvostelukohteet: Kokonaisvaikutelma (eläytyminen), esityksen musikaalisuus (musikaalinen tunne, kosketus, vauhti, tauotus, sävytys), tekniikka (selvyys, virhelyönnit) ja tehtävän vaikeusaste.

Arvostelussa kiinnitetään painavaa huomiota tehtävän valintaan ja vaikeuteen. Ratkaisevinta on esityksen musikaalisuus ja kappaleen tulkinnassa osoitettu teknillinen taito. Tasaväkisessä kilpailussa otettakoon huomioon myös eläytyminen ja kokonaisvaikutelma.

Jousisoittokilpailun arvostelukohteet: säestyksen taso (yhteissuoritus), elehdintä, musikaalisuus (tauotus, vauhditus, rytmitys, ilmeikkyyden tunne), tekniikka — suorituspuhkaus — (kaksoisotteet, huiluäänet, intervallit, skaala), äänen laatu (mehevyys, leveys, syvyys), tehtävän vaikeusaste.

Arvostelussa otetaan huomioon tehtävän valinta ja vaikeus. Ratkaisevinta on esityksen musikaalisuus ja kappaleen tulkinnassa osoitettu teknillinen taito. Säestäjän ja esittäjän yhteistyö arvioidakoon myös.

Puhallinsoittokilpailun arvostelukohteet: musikaalisuus (esitystaito, sisällinen ilmentäminen), *Ansatsi* (suoritus helppo, korkeat ja matalat äänet) tekniikka (legatosoitto, siirtyminen äänestä toiseen, kielenkäyttö, jäykkä vai

norja), äänen (puhtaus, viritys, sointi), tehtäviin vaikeusaste.

Arvostelussa kiinnitetään erityistä huomiota siinä, onko kappale sävelletty juuri kyseistä soitintyyppiä varten.

Puhaltimen äänen väri ja puhtaus sekä suorituksen musikaalisuus osoittavat soittajan luontaisia perusominaisuuksia. Myöskin otetaan huomioon tehtävän vaikeusaste, joka ilmenee sävellyksen tulkinnan teknillisessä puolessa\ kielenkäytössä ja legatosoitossa.

Kirjallisuus : Tarvittaessa voidaan jakaa i-unot ja suorasanaiset eri sarjoihin. Näytelmäkirjoituskilpailua varten on laadittu myös oma arvostelutaulukko. Runokilpailuun lähetetään kaksi aikaisintaan edellisen vuoden aikana laadittua työtä.

Kilpailukirjoituksia arvosteltaessa kiinnitetään Huomiota kirjoituksen kirjallis-taiteelliseen ja kasvatukselliseen arvoon sekä siihen, kuinka hyvin kertomuksen johdattelu ja loppuosat liittyvät esitykselliseen kokonaisuuteen. Oh tehtävä ero elävän kuvailutyylin ja laveasanaisuuden välillä; monisanaisuus ja käsittelyn sekavuus ovat puutteita. Suuri arvo on pantava omaperäiselle ja persoonallisella sanonnalla kirjoituksessa. Murteenkin käyttäminen olkoon sallittua edellyttäen, että se murteena on virheetöntä.

Arvostelukohteet: tyyli (teknillinen taitavuus, omaperäisyys), rakenne (keskittyneisyys, tarkoituksenmukaisuus), aiheen hallinta (asiapitoisuus), aiheen kirjallinen taso ja taiteellinen arvo.

Runokirjoituskilpailun arvostelukohteet: rakenne (teknillinen taitavuus, omaperäisyys), tyyli (runon poljennollisuus, keskittyneisyys), elämyksen aitous ja tunnelman tiiviys, aiheen kirjallinen taso ja taiteellinen arvo.

Ratkaiseva huomio on kiinnitettävä runon elämykselliseen aitouteen ja sen synnyttämän tunnelman rujiolliseen tiiviyyteen.

Näytelmäkirjoituskilpailun arvostelukohteet: esitjsekelpoisuus, tyyli (teknillinen taitavuus, omaperäisyys, aiheen ja

tyylin sopusointu), rakenne (keskittyneisyys, tarkoituksenmukaisuus), elämyksen aitous ja tunnelman tiiviys, aiheen hallinta, aiheen kirjallinen taso ja taiteellinen arvo.

Kirjallisuuskilpailun yleisten arvostelukökohtien lisäksi näytelmässä kiinnitettäköön erityistä huomiota sen esityskelpoisuuteen ja juonen kiinteyteen. Näytelmän rakenteen ja tyylin tulee olla sopusoinnussa aiheen sisäisen hengen kanssa.

K u v a a m a t a i d e : Voidaan tarvittaessa jakaa käytetyn materiaalin mukaan eri sarjoihin. Kilpailija lähettää arvosteltavaksi kaksi aikaisintaan edellisen vuoden aikana laadittua työtä, joista vain toinen voi kilpailussa sijoittua, mutta arvostelussa on otettava huomioon molempien töiden antama kokonaisvaikutelma.

Arvostelussa kiinnitetään pääpaino teoksen taiteelliseen arvoon. Aiheen vaikeus on niinkään otettava huomioon nimenomaan samantasoisten töiden sijaintijärjestyistä määrätäessä.

Arvostelukohteet: käytetty materiaali (grafiikka, piirustus, kuvanveisto, maalaus: öljymaalauk, akvarellit), aiheen vaikeus, teknillinen taso, teoksen taidearvo.

V a l o k u v a u s : Voidaan tarpeen vaatiessa jakaa aiheitten mukaan eri sarjoihin. Kilpailija lähettää arvosteltavaksi kaksi aikaisintaan edellisen vuoden aikana tehtyä työtä. Kilpailevien kuvien lyhimmän sivun on oltava vähintään 16 sm. Suurin sallittu koko on 24x30 sm. Kuvat on pohjustettava. Pohjakkeen koko saa olla korkeintaan 29x35 sm. Pohjakkeen on ulotuttava vähintään 2 sm. kuvan ulkopuolelle. Työlle on annettava aiheensa mukainen nimi.

Valokuvauskilpailun arvostelussa kiinnitetään ensinnäkin huomiota siihen, että aihe edustaa yksilöllistä näkemystä ja että sitä on oikealla tavalla käsitelty kuvavaikutuksen esillesaamiseksi. Aiheen viivojen ja massojen tulee muodostaa ehjä ja tasapainoinen sommitelma, jonka sävyt antavat kuvalle aidon ja elävän tunnelman. Valokuvan taiteellista kokonaisuutta arvosteltaessa on viimein kiinnitettävä hu-

miota niihin teknillisiin keinoihin, joilla kuva-aiheen olemusta on ilmennetty. Arvostelussa on katsottava **ansioksi**, jolle kilpailija on itse kehittänyt ja kopioinut kuvat.

Arvosteluperusteet: taiteellinen kokonaisvaikutus] teknillinen suoritus, aiheen sommittelu (viiva-, massa- ja sävy-sommittelu), aiheen valinta ja käsittely.

2. Ryhmä ja yhtyekilpailu:

Kuorolausunta: Tehtävänä on vapaavalintainen esitys, joka saa kestää enintään 15 minuuttia. Arvostelussa on kiinnitettävä huomiota tehtävän kirjalliseen ja, kasvatukselliseen arvoon sekä teknilliseen suorituspuhtauteen. Hyvään kokonaisvaikutukseen kuuluvat äänellinen jvalmuis ja lausuntavarmuus. Tehtävän kokonaisvaikutusta korostavat liikkeet ja puvut sekä muut tehokeinot on laskettava eduksi. Arvostelussa on syytä ottaa huomioon myös soolojen osuus. *

Kuorolausuntakilpailun arvostelukohteet: puvut [ja liikkeet, kokonaisvaikutelma, solistien osuus (eläytyminen, väri-tys, täsmällisyys) äänellinen valmuis (selvyys, kuuluuus) ja tehtävän kirjallinen arvo.

Kansantansu: Ryhmä esittää kaksi vapaavaiintaista tansua.

Arvostelussa otetaan huomioon esitettävän tansun tyyppi sekä tansun vaikeusaste. Ryhmän suorituksissa kiinnitetään huomiota askelten valintaan, suorituksen täsmällisyyteen ja yhtenäisyyteen, esitystyyliin ja tansuajien ilmehtimiseen. Hyvän tansuamisen tunnusmerkkeinä ovat iloisuus, välittömyys ja suorituksellinen helppous.

Arvostelukohteet: kokonaisvaikutelma, puvut, tansun sisällön ilmentäminen (suorituksen tyyli ja ilmeet), suoritus (askeleet, täsmällisyys, yhtenäisyys) ja tehtävän vaikeusaste.

Kuorolaulu: Kilpailuun voivat osallistua Mlyärtetitj ja sitä suuremmat ryhmät. Kuoro esittää kaksi vapaaavalintaista tehtävää.

Arvostelussa on otettava huomioon tehtävän vaikeus, sen musiikillisen tulkinnan aitous ja teknillinen taitavuus. Johtajan ja kuoron yhteistyöhön on kiinnitettävä painavaa huomiota.

Arvostelukohteet: johtajan ja kuoron yhteistyö, eläytyminen ja ilmeikkyys, kaijullinen yleisvaikutelma, äänenmuodostus (äänen väri, sointi ja sävy) rytmi ja fraseeraus (nyansoin ti), intervalli- ja sointupuhtaus sekä tehtävän vaikeusaste.

Kisälli- ja kisällitär laulu:

Kisällilaulu on yhteiskunnallista ja poliittista satiiria sekä huumoria sisältävä laulelma. Sen tarkoituksena on esitellä ajankohtaisia asioita tavalla, jossa yhdistyvät sekä laulullinen esitys että asianmukaiset liikkeet, eleet ja muut selventävät tehokeinot.

Kisälli- tai kisällitär ryhmä ei ole pelkästään lauluyhtye, jonka esityksissä yksinomaan vain laulullinen puoli otetaan huomioon. Niiden tulee esityksessään musikaalisen puolen lisäksi pystyä luontevasti, hauskesti ja mukaansatempaavasti esiintuomaan laulun tekstiä elävöittäviä piirteitä. Esityksissä on kuitenkin vältettävä liiallisuutta liikkeissä, ulkopuolisissa tehosteissa ja moniäänisyydessä, mikäli ryhmä ei niitä täysin hallitse ja esityksen luontevuus siitä kärsii. Laulujen teksteissä on pyrittävä ajankohtaisuuden ja aatteellisuuden lisäksi omaperäisyyteen sekä iskevyyteen ja vältettävä mauttomuuksia.

Kilpailutehtävinä ryhmä saa esittää tunnuslaulun ja kaksi vapaavalintaista laulua tai laulusikermää, jotka yhteensä saavat kestää enintään 15 minuuttia. Arvostelussa on huomioitava ajankohtaisuus, omaperäisyys ja poliittinen iskevyy^ys. Hyvään kokonaisv likutukseen kuuluvat esityksen laulullinen puhtaus sekä esiintyjien luontevuus ja ryhmän yhtenäisyys. Sitä korostavat liikkeet ja puvut sekä muut tehokeinot on laskettava eduksi.

Arvostelukohteet: Esityksen sisältö (ajankohtaisuus, omaperäisyys, sävelmien valinta ja iskevyyys), äänellinen vai-

mius (puh
hallinta,
(ryhmän
vaikutelma!

pti ja rytmi), tehosteet (liikkeiden
sekä muut tehokeinot), suoritus
syys, iMntevuus ja välittömyys), llokonais-

S o i t i n i amassa sarjassa kilpaileva / eri ko-
koonpanoisl yhtyeet. O: esteri tai yhtye esittää l aksi va-
paavalintafl tehtävää,

Arvosteli sa otetaan huomioon kappaleen mus likillinen
arvb ja so^ tuvuus va^utensa puolesta kilpaileval e orkes-
terille. ArTÄanojen keskiarvo ei sellaisenaan ratki ise sija-
järjestystä, vaan se muoiclostaa vain tietyn pohjan arvoste-
lulle. Pisteiden keskiarvo saadaan jakamalla annettujen ar-
vosanojen summa pistesalrakkaiden lukumäärällä.

Arvosteli^hhteet: Jytien suoritusten arvo, joluajan ja
orkesterin yhteistyö, tul inta (musikaalisuus, aitous), tek-
niikka (sointiväri, soin ti jjuhtaus, rytmi), vaikeusaste ja mu-
säkillinen M"vo.

N ä y t e l m ä e s i t y s : Kilpailussa esitetään enintään
n. 45 min t u l i a kestäv^pienoisnäytelmä tai osa pi(temmäs-
t ä n ä y t e l m ä t ä . NäyteBiät esitetään verhoiin Varlbstetulla
näyttämöllä. Kilpailuryhmillä on oikeus käyttää itjie hank-

etaan palkinnot myös kolmelle
n esittäjälle.

uomioon näytelmän kirjallinen ja
ä ohjaajan luoma käytäinöllinen
stuu yksityisistä osasuorituksista,
|sikäytöstä, asema vaihteluista ja
Esitykselle luetaan ansiqksi, jos
inallisesti liittyvät kiinteä sti n ä ^ Ä
seen.

yiset osasuoritukset, puvut ja naa-
miot, lavastus, näyttämöpuhe (kuuluvuus, selvyys, luonte-
vuus), ohjaus (roolijako, asemat, oikea korostus) yleisvai-
kutelma (yhteisnäytteleminen, aitous), tehtävän sisältö ja
sen vaikeusaste.

Seuralehti : Kerho-, seura- ja seinälehdet arvostellaan omissa ryhmissään. Huomioon otetaan myös, onko lehti kirjoitettu käsin vai koneella.

Lehden ilmestymisen jatkuvuus ja "säännöllisyys" katsotaan ansioksi. Arvosteltaviksi tuodaan neljä edellisen vuoden numeroa. Lehdessä pitäisi olla kaunokirjallisen tekstin lisäksi kirjoituksia, jotka käsittelevät lukijoita kiinnostavia asioita, lisäksi uutisia heidän piiristään jne. Kuvituksesta ja hyvästä huumorista annetaan lisäpisteitä. Tärkeätä on, että lehti on lukijakunnan harrastusten ja kehitystason mukainen ja että se kiinnostaa niitä, joita varten sitä toimitetaan.

Seinälehti : Seinälehti on julisteenomainen kirjallinen ja taiteellinen tuote. Sen mukaisesti sen tarkoituksena voi olla esimerkiksi osaston toiminnan mainostaminen ja esitleminen. Arvostelussa on ensiksi katsottava, mihin tarkoitukseen seinäledellä pyritään ja miten se tämän tarkoituksensa täyttää. Lisäksi tulee kiinnittää huomiota idearikkauteen, selkeyteen ja kokonaisvaikutelman hallintaan. Näin ollen seinälehden arvostelu jakaantuu neljään osaan: 1) tarkoituksenmukaisuus, 2) kirjallinen asu, 3) taiteellinen asu, 4) idearikkaus, omaperäisyys, selkeys ja kokonaisvaikutelma.

Liittotoimikunta.

E s i t y s n:o 15.

SSN:n PIIRIJÄRJESTÖJEN HENKISTEN KILPAILUJEN
OHJESÄÄNTÖ.

Näiden sääntöjen tarkoituksena on edistää liittomme piirissä tapahtuvaa esitystaidollista harrastus- ja kulttuuritoimintaa. Samalla niiden tarkoituksena on luoda yhtenäinen pohja, jota esiintyjät voivat käyttää hyväkseen tehtäviinsä valmistuessaan.

Nuorison harrastustoiminnassa on kilpailulla oma suuri merkityksensä. Voitto ei kuitenkaan saa muodostua pää-tarkoitukseksi varsinkaan, kun kysymyksessä ovat Inuorison henkiset harrastukset. Tärkeintä on osanoton ja harrastuksen laajentaminen ja syventäminen kilpailujen avulla.

Piirijärjestöjen henkiset mestaruuskilpailut järjestetään kerran vuodessa piirin edustajakokouksen tai piiritoimikunnan tarkemmin määräämänä aikana. Kilpailujen pitlisestä on ilmoitettava "Vihurissa" sekä kiertokirjeellä qsastoille viimeistään 2 kuukautta ennen kilpailuja. Ilmoituksesta tulee selvittää kilpailulajit, kilpailujen pitämisaika ja i-paikka sekä, mihin mennessä ja miten ilmoittautuminen on suoritettava.

Piiritoimikunnan päätöksellä voidaan mestaruuskilpailujen ohjelma jakaa suoritettavaksi useammassa kuin yhdessä osassa.

Kilpailuihin ilmoittautumisen yhteydessä on **osanottajien** ilmoitettava myös tehtävänsä nimi tai aihe. Kilpailupaikalla ei ole mahdollisuutta enää ilmoittautua kilpailuihin.!

ARVOSTELULAUTAKUNTA.

Piirin esitystaidollisissa kilpailuissa tulee käyttää vähintään kahta arvostelulautakuntaa. Tällöin toinen ryhmä arvostelee musiikkiesitykset (yksinlaulu, soitinmusiikki jne.) ja toinen lausunnan (puheet, joukkolausunnan jne.) Mikäli samoilla juhlilla on myös näytelmäkilpailu, on paikallaan

valita sitä varten oma arvostelulautakuntansa. Lisäksi on huomattava, että kirjallisuus-, kuvaamataide-, kisällilaulujen kirjoitus-, valokuvaus- ja seura- sekä seinälehtikilpailuja varten nimetään omat arvostelulautakunnat, jotka arvostelevat näihin kilpailuihin jätetyt työt ennen piirijuhlia. Tällöin arvostelijain työ on helpompaa ja he voivat keskittyä määrättyihin lajeihin. Näin voidaan myös parhaiten käyttää asiantuntija-arvostelijoita.

Kuhunkin arvosteluryhmään kuuluu kolme jäsentä, joista yksi on alan asiantuntija, toinen piiritoimikunnan tai vastaavan valitsema ja kolmas liiton ohjelmatoimintajaoston jäsen tai sen määräämä henkilö. Erityisesti on huomattava, että arvostelulautakuntaan ei saa valita kilpailuihin osallistuvaa henkilöä eikä heidän tai kilpailevien ryhmien ohjaajia.

YLEISET ARVOSTELUPERUSTEET.

Arvostelussa annetaan pisteitä 1—6 ja voidaan käyttää myös kymmenesosapisteitä. Suoritusten arvostelu: 6—5 pistettä, erinomainen, erittäin hyvä (kypsä suoritus, muodon ja sisällön täydellinen hallinta); 4 pistettä, hyvä (itsenäinen ja lupauksellinen suoritus); 3 pistettä, tyydyttävä (keskitason suoritus, joka täyttää perusvaatimukset); 2 pistettä, välttävä (epäitsenäinen suoritus, muodon ja sisällön hallinta haparoiva); 1 piste, heikko (epäkypsä suoritus, muodon ja sisällön hallinta heikko). Täyttä pistemäärää voidaan käyttää vain harvoin, sillä se edellyttää kaikin puolin taiteellisesti täysin virheetöntä suoritusta.

Arvostelutuomari laskee ensin kullekin kilpailijalle eri arvostelukohteista antamiensa pisteiden keskiarvon ja asettaa kilpailijat näin saatujen pisteiden mukaisesti paremmuusjärjestykseen. Eri arvostelutuomareiden laatimia sijoittumisjärjestyksiä vertaamalla vahvistetaan kilpailijoiden lopullinen paremmuusjärjestys, minkä jälkeen kullekin kilpailijalle annetaan hänen suorituksensa tasoa osoittava pistemäärä edellä mainittujen arvosteluperusteiden mukaisesti.

Kilpailussa voidaan antaa parhaana sijoituksena huonompikin kuin ensimmäinen sija. Ensimmäinen palkinto edellyttää vähintään 3,0 pisteen suoritusta.

Kilpailuaiheiden ja -töiden tulee olla sopusoinnusna liiton kasvatusihanteiden kanssa. Alkoholin väärinkäyttöä Iihannoivat ja muuten moraaliltaan ala-arvoiset tehtävät **011** ehdottomasti jätettävä arvostelematta. Samoin on jätettävä ulkopuolelle kilpailun ne kilpailijat, jotka esiintyvät juhlilla alkoholin vaikutuksen alaisina. Samaa sääntöä on (sovellettava myös esiintymisryhmiin, vaikka vain yksikin j ryhmän jäsenistä rikkoisi tätä määräystä.

KILPAILUTULOSTEN JULKAISEMINEN.

Arvostelulautakuntien tulee laatia työstään pöytäkirjat, joista selviävät kunkin kilpailijan lopullinen pistemäärä ja sijoitus. Pöytäkirjat luovutetaan kilpailujen jälkeen piiri-toimikunnalle.

Arvostelulautakuntien on pidettävä huoli siitä, fjttä kilpailujen jälkeen joko palkintojenjakotilaisuudessa tjai myöhemmin sanomalehdessä tai piirin kiertokirjeiden välityksellä saatetaan julkisuuteen lyhyt selostus arvostelulautakunnan työn perusteista sekä lyhyt yleisarvostelu kustakin lajista. Tällöin on hyvä kiinnittää huomiota ainakin: seuraaviin näkökohtiin:

1. Todetaan osanoton runsaus verrattuna **edelliseni** vuoden vastaaviin kilpailuihin.
2. Todetaan kilpailuesitysten yleistaso.
3. Selostetaan pääpiirteittäin tehtävien valinnan vaikutusta kilpailun tuloksiin ja annetaan sitä koskevia opjeita.
4. Selostetaan suorituksissa yleisesti ilmenneitä lvirheitä mainitsematta ketään kilpailijaa erikseen. Samalla mainitaan parhaat yksityiset tai ryhmäsuoritukset vertaamalla toisiinsa eri palkintosijojen voittajien esitysten laadullista tasoa.
5. Julistetaan kilpailun tulokset ja mainitaan, mitkä puolet esiintyjien suorituksissa ovat ratkaisseet sijoiti:umisen.

Koska henkisten kilpailujen tarkoituksena on virittää ja edistää nuorison taideharrastuksia, arvostelijan on aina syytä muistaa, että hänen tulee olla arvostelussaankin ennen muuta nuorten parasta tarkoittava ystävä. Hän kiinnittää hienovaraisesti huomiota virheellisyyksiin ja puutteellisuuksiin, mutta samalla innostakoon ja rohkaiskoon nuoria yhä parempiin saavutuksiin.

KILPAILUOIKEUS.

Piirijärjestöjen kilpailuihin saavat osallistua kaikki ne piirin osastot ja nuorisosaostot sekä niiden jäsenet, jotka ovat maksaneet viimeistä edellisen vuosineljänneksen piiri- ja liittoverot. Osastot ovat oikeutetut lähettämään yhden ryhmän tai osanottajan kaikkiin muihin lajeihin paitsi kirjallisuus-, kuvaamataide-, kisällilaulujen kirjoitus- ja valokuvakilpailuihin, joihin saavat osallistua kaikki piirin osastojen ja nuorisosaostojen jäsenet. Kilpailijoilla tulee olla mukanaan kunnossa oleva osaston jäsenkirja.

KILPAILUOIKEUDEN RAJOITUKSET.

Henkilökohtaisiin kilpailuihin ei saa osallistua henkilö, joka kilpailuvuoden aikana täyttää 30 vuotta tai on sitä vanhempi. Ryhmälajeissa saa ryhmän jäsenistä olla korkeintaan 1/3 tämän ikärajan ylittäneitä. Näytelmien osasuorituksissa ei saa kuitenkaan palkita yli 30-vuotiaita. Heille voidaan kuitenkin antaa kiitosmaininta, mikäli heidän suorituksensa oikeuttaisi palkintosijoille.

Ammattitaitelijat, oman teoksen julkaisseet kirjailijat, oman näyttelyn järjestäneet kuvaamataiteilijat, konsertin tai lausuntaillan antaneet taiteilijat, lehtien toimittajat, teattereihin välikirjalla vakinaisiksi tai iltanäyttelijöiksi kiinnitetty näyttelijät sekä ammattinsa vuoksi palkattuina puhujina, taideohjaajina tms. toimineet tai toimivat eivät ole ammattialallaan kilpailukelpoisia. Nämä määräykset eivät koske ryhmien ja yhtyeiden johtajia ja ohjaajia.

YLEISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ.

Kirjallisuus-, kuvaamataide-, kisällilaulujen kirjoitus- ja valokuvauskilpailuun tarkoitetut työt on varustettava nimimerkillä. Ilmoitus kilpailijan omasta nimestä on liitettävä mukaan suljetussa kirjekuoressa.

Edellisessä kappaleessa mainitut sekä seura- ja s);inälehtikilpailuun tarkoitetut työt on toimitettava arvosteltaviksi kilpailukutsussa määrättyyn päivään mennessä. Kilpailutyöt toimitetaan arvosteltuina kilpailupaikalle järjestettävään näyttelyyn.

Samalla työllä voidaan kilpailla vain yksillä piirinuhlilla.

Samassa kilpailulajissa voi yksi kilpailija sijoittua vain yhdellä työllä.

Kunkin kilpailulajin ensimmäisen esityksen jälkejn tulee arvostelutuomareiden sopia yhteisestä peruspistemäärästä.

Piirijärjestöjen osastojen välisessä yleiskilpailussa otetaan huomioon kaikki ne lajit, joihin osanotto on rajoitettu. Pistettä annetaan esiintymisryhmille paremmuusjärjestyksessä 7, 5 ja 4 sekä muille kilpailuun osallistuville ryhtnille 2 pistettä ja henkilökohtaisessa kilpailussa vastaa vas'i 5, 3, 2 ja 1 piste. Henkilökohtaisessa kilpailussa ei pisteitä kuitenkaan lasketa, jos kilpailuun osallistuu vain yksi esiintyjä.

Kilpailujen järjestäjien on ennakolta merkittävä arvostelutaulukoihin kilpailijain nimet, osasto ja esitystehtävän nimi tai aihe. Järjestäjien on myös huolehdittava siitä, että arvostelulautakunnan käytettävissä on kaikkien erikoispalkintojen (esim. kiertopalkintojen) säännöt.

Jäljempänä mainittujen kilpailulajien lisäksi voidaan ottaa kilpailtaviksi myös luettelossa mainitsemattomia lajeja, mutta siinä tapauksessa on piiritoimikunnan tai arvostelutuomareiden erikseen sovittava kulloinkin käytettävistä arvosteluperusteista.

KILPAILULAJIT JA ARVOSTELUPERUSTEET.

Kilpailulajit ja arvosteluperusteet ovat samat kuji liiton henkisissä kilpailuissa.

Liittotoimih unta.

Esitys n:o 16.

RIITAISUUDET LIITTOMME ULKOPUOLELLA.

Kallion Sos.-dem. Nuorisoseura esittää liittokokoukselle, että se laatisi ponnen siitä, että nuorisoliittomme ulkopuolella — puolueessa tms. — esiintyvät mahdolliset ristiriitaisuudet tai linjaerimielisyydet eivät kuulu nuorisoliittolaisille silloin, kun he toimivat nuorison keskuudessa, eikä nämä erimielisyydet saa vaikuttaa nuorisoliittolaisten omien järjestöjensä rakentamiseksi tehtyihin päätöksiin.

Kallion Sos.-dem. Nuorisoseura r.y.

Liittotoimikunnan lausunto:

Liittotoimikunta katsoo, että mikäli Kallion Sos.-dem. Nuorisoseuran esitys tarkoittaa sosialidemokraattien keskuudessa viime vuonna esiintyneitä henkilökiistoja, esitys tältä osin hyväksyttäisiin, mutta korostaa samalla, että liiton päätäntävaltaelinten on jatkuvasti seurattava sosialidemokratian menettelytapoja ja periaatteita koskevia keskusteluja sekä päätöksiä ja, milloin se katsotaan oikeaksi, otettava niihin kanta. Tältä pohjalta liittotoimikunta esittää edustajakokouksen hyväksyttäväksi seuraavaa:

edustajakokous toteaa, että nuorisoliiton on varottava vastaisuudessakin puuttumista liiton ulkopuolisiin henkilökiistoihin, ja korostaa samalla liiton itsenäistä oikeutta käsitellä ja ottaa kantoja sosialidemokratian periaate- ja menettelytapakysymyksiin.

Esitys n:o 17.

VIHURIN LIEVITYSTYÖSTÄ.

Ylimään Sosialidemokraattiset Nuoret ovat kokouksessaan käsitelleet liiton äänenkannattaja "Vihurin" levikkijärsymystä ja päättäneet esittää kantanaan liiton edustajakokoukselle, että Vihurin levikin lisäämiseksi ja asiamiehet selä osastot saataisiin enempi kiinnostumaan levikki työsti. Että osastoille ja asiamiehille järjestettävät n.s. palkinlokilpailut järjestettäisiin kilpailusarjoihin niin, että sarjajako olisi kaikille edes jonkin verran samanlainen suhteessa iasukaslukuun esim. Helsinki jaettuna 5 piiriin, Turku ja Tampere kumpikin 2—3 p ja samaan sarjaan suuremmat maaseutukaupungit ja kauppalat.

2 sarja, maaseudun pikkukaupungit ja kauppalat.

3 sarja, asukasluvultaan edellä mainittuihin pikkukaupunkeihin ja kauppaloihin verrattavat maaseudun asutustaajaimet, joissa viimeksi mainituissa on useammassa asukasluku suurempikin kuin pikkukaupungeissa ja kauppaloissa,

ja viimeisenä 4 sarjana tulisi vasta kysymykseen varsinainen maasetu. Näin tehtäisiin oikeutta kaikille oliastoille ja asiamiehille sijoittua Vihurin levikkikilpailussa, sillä täysin mahdoton on harvaan asutulla maaseudulla kilpailla asukasluvultaan suurten liikekeskusten kanssa, joissa saattaa olla useampiakin teollisuuslaitoksia ja joissa useampia satoja työntekijöitä, joilla lehtityössä levikkimahdollisuudet ovat hyvät, maaseudun oloihin verrattuna, joissa tiestöllä ei edes ole jatkuvaa palkkatuloa.

Edellä olevaan viitaten ehdotammekin arvoisalle edustajakokoukselle, että se velvoittaisi liiton päättävien i elinten ryhtymään asian vaatimiin toimenpiteisiin, että Vihurin levikkityöhön saataisiin enempi innostusta ja että yhä useammilla osastoilla ja asiamiehillä mahdollisuuksia aijoittua k.o. levikkikilpailussa.

Ylimään Sos.-dem. Nuora: r.y.

Liittotoimikunnan lausunto:

Ylimaan Sos.-dem. Nuorten esityksessä todetaan, ettei asiamiesten kilpailun nykyinen sarjajako suo kaikille asiamiehille samanlaisia mahdollisuuksia sijoittua palkinnoille. Tämän toteaa myös liittotoimikunta, mutta on toisaalta selvillä siitä, että kovin lukuiseen sarjajakoon meneminen merkitsee palkintojen arvon pienentymistä ja niin ollen heikentää asiamiesten mielenkiintoa kilpailua kohtaan. Kun kysymyksessä on liiton äänenkannattaja, siis poliittisen julkaisun levittäminen, saattaa väestön poliittinen rakenne olla ratkaisevampi kuin paikkakunnan asukasluku. Verrattaessa kahta samansuuruisia paikkakuntaa toisiinsa, olisi myös tämä seikka sarjajakoa suunniteltaessa otettava huomioon. Jo edellä esitetyn näkökohdan huomioon ottaen lienee kaikkia asiamiehiä ehdottomasti tyydyttävän sarjajaon luominen mahdotonta.

Osastoille järjestetty tilaushankintakilpailu perustui viimeksi kuluneena kilpailukautena keskiarvosysteemiin, jossa pohjana oli kolmen edellisen vuoden keskiarvo. Kilpailu jakaantui yli 50 tilauksen, 10—49 tilauksen ja alle 10 tilauksen sarjoihin, joten jokaisella osastolla oli siinä likipitään samanlaiset mahdollisuudet päästä palkinnoille.

Viitaten edelläolevaan liittotoimikunta ehdottaa, että edustajakokous päättäisi

velvoittaa liittotoimikunnan ottamaan Ylimaan osaston esittämät näkökohdat mahdollisuuksien mukaan huomioon suunnitellessaan tulevia kilpailuja ja neuvotellessaan niistä lehden kustantajan kanssa.

OSASTOJEMME NIMET.

Nuorisoliiton sääntöjen 1 § mukaan ei osastojeirille määrätä erikoista ohjetta. Käytäntö on kuitenkin joutanut siihen, että ne ovat määritelleet nimensä sos.-dem. nuoriso-osastoiksi, sos.-dem. nuorisoyhdistyksiksi ja aikaisemmin myöskin sos.-dem. työläisnuoriso-osastoiksi tili muulla e.m. verrattavalla tavalla. Lienee pyritty yhdenmukaistamaan osastojemme nimet ja siinä onkin osittain onnistuttu. Yhdenmukaisuudella on merkitystä varmaan sen johdosta, että tällä tavoin on selvästi voitu jo osastopöytäsaunasta tunnustautua sos.-dem. nuorisoliiton jäseneksi. Tähän verrattava asiantila onkin oikein aikuisten keskuudessa) mutta osaston nimellä on nuoreen suuri vaikutus ja joa se on poliittisuudessaan nuoria karkoittava, niin on aineellista asettaa nykyinen käytäntö kyseenalaiseksi. Onko oikein myöskään se, että kotkaosastojemme nuoret joutuvat ikäänkuin uusien tunnusten alle joutuessaan vanhetessasp Nuorista Kotkista sos.-dem. nuoriso-osastoon. Eikö yhtenäinen nimitunnus, joka ulottuisi varhaisnuorista vanhempiin olisi paremmin yhdistävä? Työväenliikkeen kunniakkain», alkuvuosina oli työväenyhdistyksillä ja niiden alaisilla Nuorisosastoilla niminä iskevät "Taisto", "Sampo" yms. JTe ovat vieläkin paikoittain käytössä, joskin kuitenkin liian vähän. Näissä nimissä kuvastui kunkin paikkakunnan erikoispiirre, jollainen periaate nuorisoliittomme piirissä enemmän pitäisi olla vallalla.

Turun Sos.-dem. Nuorisoyhdistys esittää arvoisalle ledustajakokoukselle, että se suosittelisi osastojen nimien väljentämistä e.m. periaatteet huomioonottaen.

Turun Sos.-dem. Nuorisoyhdisty. r.y.

Liittotoimikunnan lausunto :

Liittotoimikunta pitää tärkeänä, että me kaikkeaisa toiminnassamme pidämme toimintamme aatteellisuuden esillä,

emmekä verhoudu, epämääräisyyteen järjestöjemme niinissäkään. Kun järjestöjemme nimissä yleensä olevaa lyhennystä "Sos.-dem." sen vuoksi ei ole syytä poistaa, muodostuisi käytännössä hankalaksi, jos nimen yhteyteen vielä lisättäisiin jokin lisätunnus kuten alustuksessa mainitut "Taisto" tai "Sampo" tai muu niitä vastaava.

Liittotoimikunta ehdottaa pysyttäväksi nykyisessä käytännössä ja esityksen siten hylättäväksi.

f

Esitys n:o If.

LIITON JA OSASTOJEN LIPUT.

Sosialidemokraattisen Nuorisoliiton piiri- ja perusjärjestöjen (osastojen) yleisissä piirijuhlissa, leiri- retkeily- ym. vastaavissa tilaisuuksissa liiton ja osastojen lipun käyttö on vähäistä. Lipun käytöllä olisi yleisöönkin nähden määrätty vaikutus, joka tekisi liittoa ja osastoja sekä samalla niiden tekemää työtä tunnetuksi. Mutta lippujen käyttö on vähäistä, mikä johtuu siitä, että varattomien osastojen on vaikea hankkia hinnaltaan kalliita lippuja.

Edellä olevaan viitaten ehdotammekin edustajakokoukselle, että se antaisi liittotoimikunnalle valtuudet ryhtyä asian vaatimiin toimenpiteisiin ja että liiton toimesta valmistettaisiin sellaisia lippuja, joihin myöhemmin loisi laittaa osaston nimen. Sarjatyönä valmistettuina niiltä tulisi halvempia ja ehkä näin saataisiin niiden käyttö osastoissakin yleistymään.

Ylimaan Sos.-dem. Nuoret r.y.

Liittotoimikunnan lausunto:

Edelläolevan esityksen johdosta liittotoimikuntal toteaa, että sen perusteluissa oleva maininta liiton ja (osastojen) lippujen vähäisestä käytöstä piirien ja osastojen tilaisuuksien yhteydessä on oikea. Liittotoimikunnan mielestä ei tähän ole kuitenkaan suurimpana syynä esityksessä mainittu lippujen kalleus, vaan se, että monen osaston lippu on osaston nimen muuttumisen, liiton merkin uusimisen, lipun valmistuksessa käytettyjen tarveaineiden heikkouden, tms. syyn johdosta käynyt tarkoitustaan vastamattomaksi eikä lippua sen vuoksi ole katsottu voitavan käyttää. Eräänä syynä on myös se, että lipun arvo ja sen merkitystä toiminnalle ei osastoissa kylliksi ymmllirretä.

Esityksessä ehdotetaan lippujen valmistamista sarjatyönä liiton toimesta kustannusten alentamiseksi. Tällöin voisi tulla

kysymykseen ainoastaan merkkien ja kirjainten painattaminen lippukankaaseen tai erillisiin, lippuun ommeltaviin kappaleisiin. Koska painattaminen suoraan villaiseen lippukankaaseen on käytännössä vaikeata, eikä erillisten kangaspalojen ompeleminen lippuun useimmiten onnistu, ja koska tällä tavoin valmistetut liput ovat lyhytikäisiä, ei liittotoimikunta pidä onnistuneena hyväksyä esitettyä tapaa lippujen hankkimiseksi. Lipun arvon ja kestävyuden kannalta on parempi, että osasto joko itse korusompelee merkin­nät yhtenäisten ohjeitten mukaan, tai tilaa liiton kautta erikoisliikkeen valmistaman ommellun lipun.

Esityksen johdosta esittää liittotoimikunta edustajakoukselle:

- että edustajakokous päättäisi kehoittaa osastoja ensi tilassa ryhtymään toimenpiteisiin uuden, nykyoloja vastaavan lipun hankkimiseksi osastolle,
- että edustajakokous edelleen velvoittaisi liittotoimikunnan laatimaan liiton sekä osastojen lippuja ja niiden käyttöä koskevat yhtenäiset ohjeet ja toimittamaan ne kaikille osastoille.

LIITTOPUSERO.

Ensi kesän leiriä silmälläpitäen on Kallion Sos.-dem. Nuorisoseura käsitellyt vuosikokouksessaan liittojuserokysymystä ja esittää liittokokoukselle (mikäli liittödimikunta ei asiasta voi päättää liittokokousta kuulematta) että nuorisoliittolaispusero uusittaisiin ja luovuttaisiin seji nykyisestä univormumaisesta mallista ja otettaisiin uullta puseroa tai paitaa suunniteltaessa käytännöllisyysnäkökohdat mallin, kankaan laadun, pesukestävyyden yms. suhteen huomioon. Seuramme pitää sopivana esikuvana liittopuserokysymystä pohdittaessa itävaltalaisten nuorisoliittolaisten paitaa, jossa ei ole liikoja "helyjä", vaan liiton mferkki on ainoana koristuksena ommeltu paidan taskun päälle.

Seuramme ei pidä epäonnistuneena sitäkään, jos liitto määräisi puseroiden tai paitojen yleissuuntaviivat lja kukin osasto voisi sen yksityiskohdat määrätä itse nurkiakuntaisuusnäkökohtien tyydyttämiseksi — menemättä silti mahdolltomuksiin.

Kallion Sos.-dem. Nuorisoseura r.y.

Liittotoimikunnan lausunto:

Liittotoimikunnan käsityksen mukaan liittopuseroiden käyttö nuorisoliittolaisten keskuudessa on vuosi vuodelta vähentymässä. Syynä puseroiden käytön vähentymiseen voidaan mainita se, että puseromallit ja niissä käytetttrt tarveaineet ovat osoittautuneet nykyoloissa epäonnistuneiksi ja käyttöarvoltaan heikoiksi. Kun liittopuseroa koskeva esitys nyt esitetään edustajakokoukselle, olisi tässä yhteydessä harkittava, pitäisikö koko liittopuseron käytöstä lufcpua tai olisiko puseron sijasta jokin muu asusteisiin liittyvä yhteinen tunnus nykyoloissa käytännöllisempi.

Koska kysymys kokonaisuudessaan edellyttää laajempaa selvitystä, ehdottaa liittotoimikunta esityksen johdpsta,

että edustajakokous velvoittaisi liittotoimikunnan ensi-tilassa selvittämään liiton puseroiden tai muun vastaavanlaatuisen yhteisen tunnuksen käyttömahdollisuudet ja käyttötarpeen sekä tekemään asiasta liittoneuvostolle esityksen.

TOIMINTAKILPAILU.

I

Pitäjämaen Sos.-dem. Nuoret r.y. esittää liittokokoukselle, että kokous päättäisi toimeenpantavaksi koko maalla käsitettävän perusjärjestöjen välisen toimintakilpailun.

Toimintakilpailusta osastojen toiminnan vireyttäjänä on eräissä SSN:n piireissä niiden sisäisen kilpailun pohjalta hyviä kokemuksia ja käsityksemme on, että kokonaisuudessaan käsitettävällä toimintakilpailulla on paitsi toimintaa lisäävä vaikutuksensa, myös eri osastojen ja yleensä nuorisoliittolaisia yhdistävä vaikutuksensa.

Päähuomio toimintakilpailussa on käsityksemme mukaan kiinnitettävä

- a) uusien jäsenten hankintaan,
- b) koko jäsenistöä koskevaan, kehittäväan ja kasvattavaan toimintaan,
- c) liiton äänenkannattajan VIHURIn levitystyöhön.

Perusjärjestöjen keskinäisen kilpailun ohella on kilpailusta nähdäksemme muodostettavissa helposti myös piirijärjestöjen keskeinen ja kun toimintakohteita ei oteta kilpailun kovin monia, ei kilpailun järjestäminen ja tulosten kontrollointi ja laskenta tuottane voittamattomia vaikeuksia.

Edelleen ehdotamme, että kilpailuajaksi nimettäisiin varsinainen sisätoimintakausi — jonka kokous määrittelee tarkemmin — kesätoimintakauden jäädessä ainakin tämän kilpailun ulkopuolelle.

Pitäjämaen Sos.-dem. Nuoret r.y.

Liittotoimikunnan lausunto:

Liittotoimikunta yhtyy alustuksessa esitettyyn ratkaisuun toimintakilpailun merkityksestä osastojen toiminnaksi vireyttäjänä. Toimikunta pitää myös tärkeänä jatkuvasti kiinnittää huomiota esityksessä mainittuihin toimintakohteisiin.

Liiton kaikille osastoille oikeutta tekevän toimintakilpailun sääntöjen ja sarjajaon määrääminen on viime vuosina järjestetyissä toimintakilpailuissa tuottanut suuria vaikeuksia. Tästä johtuen liittotoimikunta ei pidä tarpeellisena, että edustajakokous hyväksyisi alustuksen esitetyssä muodossa, vaan esittää,

1. että edustajakokous velvoittaa liittotoimikunnan järjestämään piirijärjestöjen keskeisiä toimintakilpailuja, joissa kiinnitetään huomiota alustuksessa mainittujen toimintakohteiden kehittämiseen, sekä
2. että edustajakokous kehoittaa piirijärjestöjä järjestämään sopivaksi katsomallaan tavalla osastojensa keskeisiä toimintakilpailuja, joiden tarkoituksena on liiton järjestämien toimintakilpailujen tukeminen.